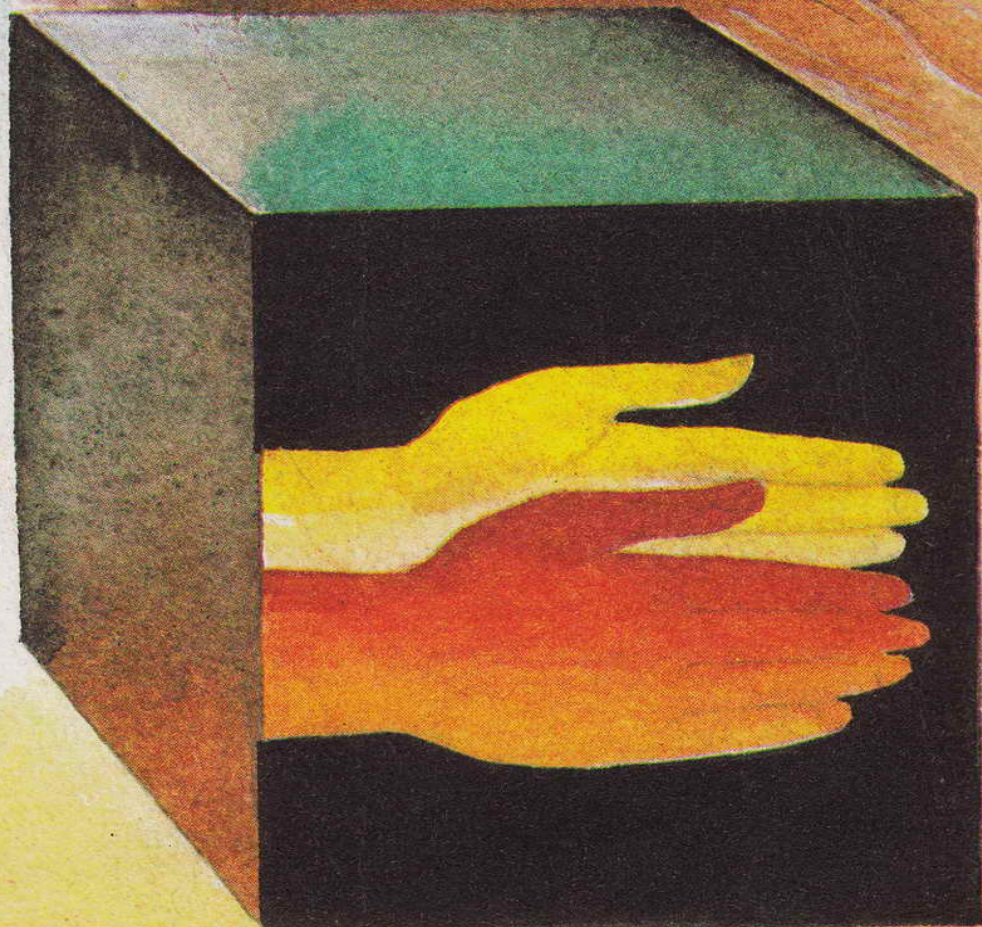

ТЕКА • ГАЛАКТИКА •
ТЕКА • ГАЛАКТИКА •
ТЕКА • ГАЛАКТИКА •
ТЕКА • ГАЛАКТИКА •

ТЕКА • ГАЛАКТИКА •
ТЕКА • ГАЛАКТИКА •
ТЕКА • ГАЛАКТИКА •
ТЕКА • ГАЛАКТИКА •

ФРАНК ХЪРБЪРТ

ДЮН I

Превод: Виолета Чушкова

chitanka.info

Романът излиза през 1965 и още същата година е отличен с наградата „Небюла“ и „Хюго“ за най-добър фантастичен роман на годината. Според Артър Кларк, един от най-утвърдените съвременни майстори в жанра, „Дюн“ е най-добрият и най-четеният роман на нашия век, „уникален в научната фантастика“. Ние бихме допълнили, че това е произведение, утвърждаващо високи морални принципи, произведение, в което една част от героите с ум и смелост се борят срещу стихии на природата, срещу злото, срещу несправдите в живота. И ги побеждават...

Тази книга съдържа първата част от трилогията на Франк Хърбърт. Втората и третата част ще излязат с емблемата на библиотека „Галактика“ през 1988 година.

СВЕТОСЛАВ СЛАВЧЕВ

ПОД ПЯСЪЦИТЕ НА ДЮН

Има фантасти, между тях и писатели като Артър Кларк, които не скъпят похвалите си за „Дюн“, наричат романа „уникален в научната фантастика“. Разбира се, тези суперлативи са пресилени. А и от времето, когато той се появи — 1965 година, — много неща се промениха, много наши човешки проблеми придобиха друг облик.

Сега романът не прави впечатление на „уникален“, дори някои читатели може да останат и леко разочаровани. Това ли е прочутият „Дюн“! Та ние вече сме чели доста подобни романи, някои — и по-силно въздействащи. Гледали сме научнофантастични филми и сериали, в които има и по-интересни приключенски сюжети. „Дюн“ не може да ни учуди.

Но да не забравяме годината — 1965! Обстановката е различна, проблемите са различни. И Франк Хърбърт е друг. Той е на 45 години (роден е в 1920 година в г. Такома, близо до Вашингтон). Следвал е, после е бил репортер и издател на малки вестници в западните щати. Писал е фантастика, има вече две книги — „Да търсиш нещо“ (1952), „Драконът в океана“ (1956), както и над 20 разкази, но е между средните писатели фантасти, такива като него в Щатите има достатъчно. Тогава заедно със зрелостта идва и по-особената идея. В продължение на две години, от 1963 до 1965, излизат като подлистници „Планетата Дюн“ и „Пророкът от Дюн“. Те са посрещнати с необичаен интерес. В 1965 година Хърбърт ги обединява в една книга — „Дюн“, която става безспорен бестселър и печели първата награда „Небюла“.

Защо е този интерес? Заради сюжета?

Читателят ще види сам, че в сюжета няма нещо кой знае колко особено. В една полуфеодална обстановка със замъци и потайни пещери, с безкрайни пясъци, в които живеят чудовищни червеи, се разиграват битки, преследвания, гладиаторски двубои по всички добре известни правила на приключенската фантастика. При това Хърбърт не

е много наясно с псевдоекзотичната обстановка, взета сякаш от източните сказания.

Тогава какво има в „Дюн“?

Трябва да признаем, че научната фантастика — с някои редки изключения! — не видя приближаващата екологична криза. Фантастиката от шестдесетте години имаше в реквизита си термоядрени изстребления и кибернетични превъплъщения на човека, гости от извънземни цивилизации и странствувания в миналото и бъдещето. Но страшният екологичен проблем, който днес заплашва човечеството, практически отсъствуваше от фантастиката. Той впрочем отсъствуваше на практика и от науката, но това е вече друга тема...

А „Дюн“ е едно от малкото изключения, в които се разглежда екологичният проблем. Няма вода, всяка капка е безценна. До такава степен няма вода, че дори сълзите за смъртта на близкия човек са необикновен лукс. А водата в тялото на убития враг е достойна плячка! Страшно е да се чете, внушението е замайващо. В такава екологична обстановка живеят хора, има общество. Тогава какви са моралните норми в това общество? — пита авторът. Екология и морал — този е необикновеният въпрос, това е удивителното отношение, което изследва Хърбърт. От този въпрос израстват и въпросите за религията, за пророците и водителите, за войните. Не можем да искаме от Хърбърт класов разбор на тези проблеми, би било нелепо да го искаме. Но предупреждението е силно, показан е вариант на обществена деформация в условията на екологична криза.

Деформирана е не само свободата като социална категория, деформирано е самото понятие за свобода. За каква свобода може да става дума, когато полугладен и жаден живееш в пещера и всяка минута зависиш от суровите природни условия? Такъв е социалният климат, в който насилието става естествена основа на човешкото съществуване, измамата — средство да оцелееш. Дори чужденецът поробител, срещу когото свободните воюват, не е толкова страшен!

От този социален фон на ужасяваща бедност и ежедневна битка със суровата природа израстват пророците. Месията на свободните, главният герой на романа Муад'Диб отлично разбира ефимерността на своята функция, защото той е потомственият интелигент сред варварите. И в това е неговата лична трагедия. Ако би бил фанатик

мономан, обладан от призрака на една-единствена идея, би му било лесно. Няма да има въпроси, всичко ще е обяснено. Но той е мислещ и съмняващ се месия. Затова му вярват и заговорничат срещу него, обичат го и го подозират. Затова той трябва да се откаже от любовта си.

Всъщност успехът на Франк Хърбърт е в художествения анализ на отношението между екология и морал. Този успех дава подтик за написването на още три книги за Дюн в продължение на петнадесет години. „Дюн“ израства в тетралогия. Основната идея в другите книги е еволюцията на човека, превръщането му в Хомо сапиентисимус. Въобще Хърбърт, който досега е написал към двадесет и пет романа (между тях и доста нефантастични!), последователно се занимава с проблемите за развитието на вида Разумен човек в екстремални условия. На появата на безсмъртие са посветени „Очите на Хайзенберг“ (1967) и „Създателите на небеса“ (1968), на необикновената еволюция на интелекта — „Създателите на богове“ (1972) и „Експериментът Дозади“ (1977), както и някои други романи. Франк Хърбърт става един от най-известните писатели фантасти, макар че успехът на „Дюн“ не се повтаря. Ясно е защо не се повтаря. Пророк във фантастиката писателят обикновено е само веднъж.

Любопитно ми е как нашият читател ще приеме „Дюн“. Може би някой ще се отегчи от излишните морализаторствувания в литературен план, които авторът доста обича. Може би други ще се поведат по нишката на приключенията и книгата ще им бъде забавна.

Вярвам обаче, че най-много ще са читателите, които ще видят онова, което се крие под пясъците на планетата Дюн.

ПЪРВА ЧАСТ

ДЮН

„Началото е онова време, когато трябва да се положи най-усърдна грижа везните да са точни. Всяка сестра от «Бин Джезърит»^[1] знае това. За да започнете изследването си върху житието на Муад'Диб, първом трябва да се постараете да определите точно времето, през което е живял: роден е в 57-та година на падишах-император Шедъм IV. И най-прилежно трябва да се потрудите, за да установите коя е истинската родина на Муад'Диб: планетата Аракис*. Не се подвеждайте по обстоятелството, че е роден на Каладън* и че е прекарал там първите си петнадесет години, Аракис, планетата, известна като Дюн, става завинаги негова родина...”*

Из „Справочник за
Муад'Диб“ от принцеса
Ирулан

Седмицата преди отпътуването им за Аракис, когато суетенето около последните приготовления бе стигнало почти до непоносимо безумство, някаква стара вещица дойде да посети майката на момчето Пол.

В замъка Каладън бе топла нощ и старинното грамадно каменно здание, което бе служило за дом на двадесет и шест поколения атреиди, имаше онзи злокобен вид, който придобиваше преди промяна на времето.

Преведоха старицата през страничния вход, по сводестата галерия покрай стаята на Пол и я допуснаха да надникне за миг и го огледа, както спеше в ложето си.

В сумрачната светлина на суспенсорната лампа*, намалена и спусната почти до пода, събуденото от сън момче съзря на вратата очертанията на едра жена, застанала една крачка пред майка му. Старицата приличаше на вещица — с коса като сплъстена паяжина, прихлупила навъсеното ѝ лице и с искрящи като елмази очи.

— Не е ли дребен за възрастта си, Джесика? — попита старицата. Гласът ѝ хриптеше и гъгнеше като разстроен балисет*.

Майката на Пол отвърна с мекия си контраалт:

— Известно е, че атреидите късно започват да растат на височина, ваша светост.

— Да, да. И аз така съм чувала — изхриптя старицата. — И все пак той е вече петнадесетгодишен.

— Да, ваша светост.

— Той е буден и ни слуша — рече старицата. — Лукав хитрушко — изкудкудяка тя. — Ала на кралската особа е потребно лукавство. И ако той наистина е Куизъц Хадерах*... тогава...

Под балдахина на ложето си Пол едва-едва бе повдигнал клепачи. Двете блестящи като у птица елипси — очите на старицата — сякаш се уголемиха и засияха, щом се впиха в неговите.

— Приятни сънища, лукави хитрушко — рече старата жена. — Утре ще се нуждаеш от всички свои способности, за да се срещнеш с моя гом джабър*.

И като избута майка му навън и хлопна силно вратата, тя изчезна.

Пол лежеше буден и се питаше: „Какво ли е това гом джабър?“

В цялата бъркотия през този период на промяна старицата бе най-необикновеното нещо, което бе виждал.

„Ваша светост!“

И как само наричаше майка му „Джесика“, сякаш бе най-обикновена слугиня, а не дама от „Бин Джезърит“, наложница на дук и майка на наследника му.

„Дали гом джабър не е нещо свързано с Аракис, което трябва да науча, преди да заминем за там?“ — питаше се той.

Повтори натъртено странните ѝ думи: „Гом джабър... Куизъц Хадерах.“

Колко много неща трябваше да научи. Планетата Аракис ще е толкова по-различна от Каладън, че на Пол му се виеше свят от новите познания. *Аракис — Дюн — Пустинната планета.*

Туфир Хауът, бащиният му експерт по бойни изкуства, бе обяснил: техните смъртни врагове харконите бяха живели осемдесет години на Аракис, след което бяха получили планетата в ленно владение по договор с компанията „ЕМОП“*, за да добиват гериатричната подправка мелиндж*. Сега харконите си отиваха, за да бъдат сменени от династията на атреидите, които получаваха планетата в пълно феодално владение — безспорно победа за дук Лито. „Ала въпреки всичко, бе казал Хауът, това появяване на сцената крие огромна опасност, тъй като дук Лито е прочут сред Великите династии* на Ландсрада.“

„Прочутият човек пробужда завистта на «могъщите» бе казал Хауът.“

Аракис — Дюн — Пустинната планета.

Пол заспа и засънува някаква пещера в Аракийн*, видя се плътно обкръжен от мълчаливи хора, които се движеха на бледата светлина на мъждукащи светлинни глобуси. Там бе тържествено и тихо като в катедрала — той се заслуша в тихия ромон на вода — кап-кап-кап. И макар че продължаваше да сънува, съзнаваше, че при събуждането си щеше да си спомни съня. Той винаги си спомняше своите сънища-предвещания.

Сънят изчезна.

Полубуден, Пол почувствува топлината на ложето си — той размишляваше... размишляваше. Може би на раздяла не заслужаваше да се скърби за живота в замъка Каладън, без игри и другарчета-връстници. Неговият учител д-р Юи бе загатнал, че кастовата система* не се спазва толкова строго на Аракис. Планетата давала подслон на хора, населяващи периферията на пустинята, без каиди* и башари*, които да ги командуват — това били волните хора на пясъците, наричали ги „свободни“* и изобщо не фигурирали в статистическите данни от имперските преброявания.

Аракис — Дюн — Пустинната планета.

Като почувствува собствената си напрегнатост, Пол реши да упражни един от уроците за владеење на духа и тялото, които неговата майка му бе преподавала. Три бързи вдишвания събуждаха реакциите: той се гмурна в поток от блуждаещи мисли... съсредоточаване на мисълта... разширяване на аортата... изключване механизма на хаотичното мислене... овладяване на съзнанието... обогатената кръв бързо оросява претоварените области... човек не получава само по инстинкт храна — безопасност — свобода... животинското съзнание не се разпростира отвъд даденото време, нито пък стига до убеждението, че жертвите му могат да изчезнат като видове... животното руши, а не създава... животинските удоволствия остават близо до сетивните нива и не достигат до нивата на възприятието... човекът се нуждае от опорна решетка, през която да вижда своята вселена... съзнателно да се насочва мисълта — ето това образува твоята решетка... телесна цялост в резултат на притока от кръв според най-задълбоченото опознаване на клетъчните потребности... всички тела (клетки) съществуват са преходни... трябва да се стремиш към непреходност в...

Урокът продължаваше да тече по неизброимите пътеки на блуждаещите мисли на Пол.

Когато зората докосна с жълта светлина перваза на прозореца му, той я усети през спуснатите си клепачи, повдигна ги, дочу наново започналата суматоха и припряност из замъка и видя познатите изрисувани греди на тавана на спалнята си.

Вратата откъм коридора се откряна и майка му надзърна в стаята — тъмнобронзовата ѝ на цвят коса бе вързана високо с черна панделка, овалното ѝ лице бе непроницаемо, а зелените ѝ очи се взираха тържествено.

— Вече си буден — рече тя. — Наспа ли се добре?

— Да.

Пол оглеждаше високата ѝ фигура и усети едва доловимото нервно напрежение в раменете ѝ, докато му избираше дрехи от закачалката в дрешника. Друг вероятно не би забелязал напрежението, ала тя го бе обучавала в подхода „Бин Джебърит“^{*} — в наблюдателност и към най-незначителните неща. Тя се обърна, в ръката си държеше полуофициално сако. Над малкото джобче се виждаше червеният ястребов гребен на атреидите.

— Облечи се по-бързо — каза тя. — Светата майка те очаква.

— Сънувах я веднъж — рече Пол. — Коя е тя?

— Моя учителка от училището „Бин Джебърит“. Сега е императорската жрица на истината. Пол, и... — тя се поколеба. — Трябва да ѝ разкажеш за сънищата си.

— Ще ѝ разкажа. Тя ли е причината да спечелим Аракис?

— Ние не сме спечелили Аракис — Джесика леко изтръска от праха чифт панталони и ги окачи заедно със сакото върху стойката за дрехи до кревата му. — Не карай светата майка да чака.

Пол се надигна и обви коленете си с ръце.

— Какво е това гом джабър?

Обучението, което бе получил от нея, отново му даде възможност да открие почти недоловимото ѝ колебание — предателско потрепване, което той определи като страх.

Джесика прекоси стаята към прозореца, дръпна широко драпираните завеси и впери поглед отвъд овощните градини край реката, към Маунт Сюби.

— Твърде скоро ще научиш за... гом джабъра — рече тя.

Той долови страха в гласа ѝ и това го озадачи.

Джесика говореше, без да се обръща:

— Светата майка те чака в моята дневна. Моля те, побързай.

Светата майка Гайъс Хелън Мохайъм седеше в покрито с гоблени кресло и наблюдаваше приближаването на майката и сина. Прозорците от двете ѝ страни гледаха към широкия южен завой на реката и тучните нивя на семейното имение на атреидите, ала светата майка не обръщаше внимание на гледката. Тази сутрин годините ѝ тежаха, а и настроението ѝ бе доста мрачно. Винеше за това пътуването в космоса и общуването с онова отвратително Космическо сдружение и неговите потайни методи. Тук обаче имаше една задача, която изискваше личното участие на бин-джебъритка с вътрешен глас. Дори императорската Жрица на истината* не можа да се изплъзне от тази отговорност, когато повикът на дълга пристигна.

„Проклета да е тази Джесика!“ — мислеше си светата майка. — „Да беше ни родила момиче, както ѝ бе заповядано!“

Джесика се спря на три крачки от креслото и направи лек реверанс — прекара нежно лявата си ръка по ръба на полата. Пол поздрави с онзи отсечен поклон, на който го бе научил учителят му по

танци — поклонът, използван, „когато човек се двоуми какъв е рангът на другия“.

Нюансите в поздрава на Пол не убягнаха на светата майка. Тя каза:

— Той е предпазлив, Джесика.

Ръката на Джесика се вдигна към рамото на Пол и се впи там. Само за миг по дланта ѝ премина страх. После се овладя.

„От какво ли се страхува?“ — недоумяваше Пол.

Само с един поглед старицата огледа внимателно Пол: овалът на лицето бе като у Джесика, ала челюстите бяха яки... косата: гарвановочерната коса на дука, но челото е на дядото по майчина линия, който не може да бъде назован, негов е и този остър, надменен нос; формата на откровено взиращите се зелени очи е на стария дук, дядото по бащина линия, който е покойник.

„Да, имаше такъв човек, който ценеше високо силата на дързостта — даже и в смъртта“ — помисли си светата майка.

— Учението е едно — рече тя, — основната черта в характера е друго. Ще видим. — Остарелите очи изгледаха неумолимо Джесика. — Остави ни. Заповядвам ти да се отдадеш на съзерцание.

Джесика сне ръка от рамото на Пол.

— Ваша светост, аз...

— Джесика, знаеш, че това трябва да стане.

Пол объркан вдигна очи към майка си.

Джесика се изопна.

— Да... разбира се.

Пол отново обърна погледа към светата майка. Вежливостта и явното страхопочитание на майка му към тази старица говореха за предпазливост. И все пак той изпита някакво гневно мрачно предчувствие, породено от страха, който долови, че се излъчва от майка му.

— Пол... — Джесика си пое дълбоко въздух — ... изпитанието, на което ще те подложат... е важно за мен.

— Изпитание ли? — той вдигна очи към нея.

— Не забравяй, че си син на дук — продължи Джесика.

Тя се обърна и като прошумоля рязко с полата си, излезе от стаята. Вратата плътно се затвори след нея.

Сдържайки гнева си, Пол застана с лице срещу старата жена.

— Може ли така да се отпраща лейди Джесика — като че ли е някаква прислужница?

Усмивка заигра в ъгълчетата на сбръчканата старческа уста.

— Всъщност лейди Джесика беше моя прислужница в училище, момко, и то цели четиринадесет години. — Тя кимна. — И при това добра прислужница. А сега *ти* ела тук!

Тази заповед го грабна изведнъж. Пол откри, че се подчинява, преди да успее да размисли. „Въздействува ми с гласа*“, рече си той. Спря се по неин знак и застана до коленете ѝ.

— Виждаш ли това? — попита тя. Изпод диплите на наметалото си измъкна зелен метален куб със страна от петнадесетина сантиметра. Обърна го и Пол видя, че едната му страна е отворена — черна и странно зловеща. В тази зейнала чернота изобщо не проникваше светлина.

— Пъхни дясната си ръка в отвора!

Страх прониза Пол. Той понечи да се отдръпне, но старицата заговори:

— Така ли се подчиняваш на майка си?

Той вдигна поглед и го впи в светлите птичи очи.

Бавно, чувствайки принудата, ала неспособен да ѝ се противопостави, Пол пъхна ръка в отвора. Щом чернотата обви ръката му, първоначално усети студ, а после пръстите му се опряха о гладкия метал и почувствува боцкане, като че ли ръката му изтръпва.

Лицето на старицата придоби хищно изражение. Тя отдръпна дясната си ръка от куба и я протегна към шията на Пол. Мярна му се блясък на метал и той понечи да обърне лице в тази посока.

— Не мърдай! — озъби се тя.

„Отново използва гласа!“ Той пак обърна поглед към лицето ѝ.

— Държа до шията ти моя гом джабър — заговори тя. — Гом джабърът — повелителят на смъртта. Той представлява игла, на чийто връх има капка отрова. А-ха! Не се дърпай или ще почувствуваши тази отрова!

Пол се опита да преглътне с пресъхнало гърло. Не бе в състояние да свали поглед от насеченото старческо лице, искрящите очи и белезникавите венци покрай сребристите метални зъби, които проблясваха, щом тя заговореше.

— Един син на дук *трябва* да е запознат с отровите — рече тя. — Това е повелята на днешните нрави, нали така? Мъски* — отрова, която ще сипят в питието ти. Омъс* — отрова, която ще сложат в ястието ти. Бавнодействащи и бързодействащи и всички други помежду им. А ето и една нова отрова — гом джабър. Тя убива само животни.

Гордостта надви страха на Пол.

— Осмеляваш се да допускаш, че синът на един дук е животно? — попита той.

— Да речем, че допускам, че може и да си човек — отвърна тя. — Стой мирно! Предупреждавам те да не правиш опити да се дърпаш. Аз съм стара, ала ръката ми ще успее да забие тази игла във врата ти, преди да ми се изплъзнеш.

— Коя си ти? — прошепна той. — Как успя да измамиш майка ми да ме остави насаме с теб? Да не си от харконите?

— От харконите ли? И таз хубава, не съм! А сега замълчи! — Съсухрен пръст докосна шията му и той овладя машиналния подтик да се отдръпне.

— Добре — рече тя. — Ти издържа първото изпитание. А сега ето в какво се състои втората му част: Ако си издърпаш ръката от кутийката — ще умреш. Това е единственото условие. Държиш ли си ръката в кутийката — ще живееш. Извадиш ли я — ще умреш.

— Ако извикам, само за секунди върху теб ще се нахвърлят слугите и тогава *ти* ще умреш.

— Майка ти, която охранява тази врата отвън, няма да ги пусне. Бъди уверен. Тя изтърпя това изпитание. Сега е твой ред. Чувствавай се поласкан. Ние рядко го прилагаме върху момчета.

Любопитството стопи донякъде страха на Пол и го направи поносим. В гласа на старата жена той долови истина — това не можеше да се отрече. Ако майка му наистина стоеше отвън на стража... ако това наистина бе изпитание... Ала каквото и да беше, той знаеше, че е сграбчен от него, че е уловен в капан от тази ръка до шията му: гом джабъра. Той си припомни отговора от молитвата срещу страх, както майка му го бе учила според бин-джезъритските обичаи.

„Не бива да се страхувам. Страхът погубва разума. Страхът е онази низка смърт, която носи пълно унищожение. Аз ще се изправам с лице срещу моя страх. Ще му позволя да мине по мен и през мен. А

когато отmine, ще извърна вътрешното си око, за да проследя пътеката му. Там, откъдето е минал страхът, няма да е останало нищо. Ще остана единствено аз.“

Усети как спокойствието му се възвръща и каза:

— Хайде продължавай, старо!

— Стара! — озъби се тя. — У теб има храброст, това не може да се отрече. Добре, ще видим, господинчо. — Тя се приведе към него и гласът ѝ се сниши почти до шепот. — Ще почувствуваш болка в ръката, пъхната в кутийката. Болка. Обаче! Измъкнеш ли си ръката, аз ще боцна вратлето ти с моя гом джабър — смъртта настъпва така бързо — все едно че се стоварва секирата на палача. Издърпаш ли си ръката, гом джабърът ще те погуби. Ясно ли е?

— Какво има в кутийката?

— Болка.

Пол почувствува как ръката му изтръпва по-силно и стисна здраво устни. „Как е възможно това да е изпитание?“ — зачуди се той. Изтръпването премина в сърбеж.

Старицата заговори:

— Чувал ли си за животни, които прегризват крака си, за да се освободят от капана? Това е животинска хитрост. Човекът би останал в капана, би изтърпял болката и би се престорил на умрял, за да убие, ако може, ловеца, заложил капана, и да премахне една опасност за себеподобните си.

Сърбежът прерасна в леко парене.

— Защо е необходимо да вършиш това? — попита той.

— За да установя дали си човек. Не говори!

Пол сви лявата си ръка в юмрук, щом палещата болка в другата му ръка се усили. Тя се усиливаше бавно: изгаряше го... все по-силно... още по-силно. Почувствува как ноктите на свободната му ръка се впиват в дланта. Опита се да прегъне пръстите на парещата ръка, ала не успя да ги помръдне.

— Пари! — прошепна той.

— Мълчи!

Болката пулсираше нагоре по ръката му. По челото му изби пот. Всяка негова фибра крещеше да измъкне ръката си от този пламтящ капан... само че... близостта на гом джабъра. Без да обръща глава, той се опита да извърти очи, за да види ужасната игла, насочена към врата

му. Усети, че диша на пресекулки, и се постара да забави дишането си, ала не успя.

Каква болка!

От неговия свят изчезна всичко освен ръката, потопена в страдание, докато старческото лице продължаваше да се взира в него от педя разстояние.

Устните му бяха дотолкова изпръхнали, че му бе трудно да ги отдели една от друга.

Тази пареща болка! Тази пареща болка!

Струваше му се, че кожата по тази изтерзана ръка се сбръчква почерняла и че месото се изпича и скапва, докато останат само овъглените кости.

Болката престана!

Сякаш завъртяха някакъв ключ и болката престана.

Пол почувствува как цялата му дясна ръка трепери и как тялото му се къпе в пот.

— Достатъчно! — измърмори старицата. — Няма друго дете, родено от жена, което да е изтърпяло толкова много. Сигурно ми се е искало да се провалиш. — Тя се облегна назад, като отстрани от врата му гом джабъра. — Извади ръката си от кутията, млади момко, и я погледни.

Той надви болезнените тръпки и се втренчи в непроницаемата празнота, където ръката му продължаваше да стои сякаш по своя собствена воля. Споменът за болката не му позволяваше да я помръдне. Разумът му подсказваше, че от кутийката ще извади едно обгоряло чуканче.

— Извади я! — озъби се тя.

Пол издърпа ръката си и впи в нея изумен поглед. Нямаше дори и белег. Нито следа от страдание върху плътта. Той вдигна нагоре ръката си, обърна я, сви пръсти.

— Болка, предизвикана по нервна индукция — обясни тя. — Действието ѝ не може да навреди на човешките същества. Има обаче хора, които биха дали доста за тайната на тази кутийка. — Тя пхна кутийката в диплите на наметалото си.

— Но болката... — започна той.

— Болката! — изсумтя презрително тя. — Човекът е в състояние да овладее всеки нерв от тялото си.

Пол усети, че лявата ръка го заболя, разпери присвитите си пръсти и видя четири кървави белега там, където ноктите се бяха забивали в дланта. Той отпусна ръка до тялото си и погледна старицата.

— Навремето така ли си постъпила и с майка ми?

— Пресявал ли си някога пясък през сито? — запита тя.

Шибацият като камшик въпрос заостри вниманието му. „Пясък през сито.“ Той кимна.

— Ние от „Бин Джебърит“ пресяваме хората, за да открием човеците.

Той повдигна дясната си ръка, извиквайки спомена за болката.

— И в това ли се състои цялата работа — в болката?

— Аз те наблюдавах, докато изпитваше болката, момко. Болката е само оста на изпитанието. Твоята майка ти е разказвала за методите ни на наблюдение. Забелязвам у теб следи от нейното обучение. Нашето изпитание е криза и наблюдение.

Пол долови искреността в гласа ѝ и каза:

— Истина е.

Старицата се вгледа в него. „Той усеща истината! Възможно ли е това да е той? Възможно ли е наистина да е той?“ Тя потисна вълнението си, припомняйки си: „Надеждата заслепява наблюдението.“

— Усещаш ли кога хората са убедени в това, което говорят? — попита тя.

— Усещам.

В гласа му звънеше съзвучие от способности, потвърдени чрез двойното изпитание. Тя го долови и каза:

— Възможно е да си Куизъц Хадерах. Седни, малко братче, тук, в нозете ми.

— Предпочитам да постоя прав.

— Навремето майка ти седеше в нозете ми.

— Ние с майка ми сме различни.

— Май мъничко ни мразиш, а? — тя извърна поглед към вратата и извика: — Джесика!

Вратата рязко се отвори и Джесика пристъпи в стаята, като се взираше напрегнато. Напрежението ѝ се стопи, щом зърна Пол. Дори леко се усмихна.

— Джесика, преставала ли си някога да ме мразиш? — попита старицата.

— Аз едновременно ви обичам и мразя — отвърна Джесика. — Омразата — тя е от болките, които никога не бива да забравям. Обичта...

— Точно това е най-главното — прекъсна я старицата, ала гласът ѝ прозвуча гальовно. — Можеш вече да останеш, но няма да се обаждаш. Затвори сега тази врата и се погрижи никой да не ни безпокои.

Джесика влезе в стаята, затвори вратата и долепи гръб до нея. „Синът ми е жив“ — помисли си тя. — „Синът ми е жив и е... човек. Бях сигурна в това... но... той е жив. Сега и аз мога да продължавам да живея.“ Усещаше вратата зад гърба си корава и реална. Всеки предмет в стаята въздействуваше непосредствено и настойчиво върху сетивата ѝ.

„Синът ми е жив.“

Пол погледна майка си. *Тя каза истината.* Искаше му се да се измъкне и сам да обмисли внимателно случилото се, но знаеше, че не може да напусне, без да бъде освободен. Старицата бе добила власт над него. *Те говореха истината.* Майка му бе преминала през това изпитание. То имаше заложено в себе си ужасно предназначение... болката и страхът бяха неописуеми. Пол имаше представа за ужасните предназначения. Почувствува, че самият той е заразен от ужасно предназначение. Все още обаче не знаеше какво бе то.

— Един ден, момко — заговори старицата, — и на теб може да ти се наложи да стоиш пред такава една врата. Необходимо е да имаш вярна преценка, за да го направиш.

Пол сведе очи към ръката, която бе изпитала болката, а после ги вдигна към светата майка. Нейният глас му звучеше по-различно от който и да било друг глас досега. Думите ѝ се открояваха великолепно. В тях имаше живец. Струваше му се, че всеки въпрос, който би могъл да ѝ зададе, ще донесе отговор, който би могъл да го изтръгне от тленния му живот и го въздигне към нещо по-възвишено.

— Защо подлагаш хората на това изпитание, доказващо дали са човешки същества?

— За да ви освободя.

— Да ни освободиш ли?

— Много отдавна човеците прехвърлили мисловния си процес върху машините с надежда че това ще ги освободи. Но това само позволило на други хора с машини да ги поробят.

— „И не сътворявай машина по подобие на човешкия разум!“ — цитира Пол.

— Точно така е казано в Оранжевата католическа библия* — отбеляза тя. — Ала онова, което би следвало да се напише в ОКБ, е: „И не създавай машини, които да *подражават* на човешкия разум.“ Обучавали ли са те в изкуството на ментат*?

— Изучавал съм го при Туфир Хауът.

— Великият бунт ни счупи патерицата и ние проведохме — продължи тя. — Той принуди човешкия ум да се развие; бяха основани училища, които да развиват *човешките* способности.

— Училищата „Бин Джезърит“ ли?

Тя кимна.

— От тези древни школи до наши дни са оцелели главно две: „Бин Джезърит“ и „Космическото сдружение“*. Сдружението според нас придава най-голямо значение на чистата математика. „Бин Джезърит“ изпълнява друга функция.

— Политическа — обади се Пол.

— Виж го ти! — възкликна старицата.

Тя отправи строг поглед към Джесика.

— Не съм му казвала нищо, ваша светост — рече Джесика.

Светата майка отново отправи очи към Пол.

— Ти стигна до този извод с помощта на невероятно малко следи — отбеляза тя. — Точно така, политическа. Първоначално училището „Бин Джезърит“ било ръководено от хора, които съзрели необходимостта от приемственост в човешките дела. Те осъзнали, че такава приемственост не би могла да се получи, ако не се отделят човешкият от животинския род — за целите на размножаването.

На Пол му се стори, че гласът на старицата внезапно изгуби особената си звучност. Той почувствува оскърбление срещу онова, което майка му наричаше негов „инстинкт за правдивост“. Не че светата майка го лъжеше. Тя очевидно бе убедена в това, което говореше. Това му чувство бе нещо по-дълбоко, нещо, свързано с неговото ужасно предназначение.

— Ала майка ми твърди, че много възпитаници на училищата „Бин Джезърит“ не познават своето родословие.

— Генетичните линии се съхраняват в нашите архиви — каза тя. — На майка ти е известно, че или тя е от бин-джезъритско потекло, или че нейното семейство е било само по себе си приемливо за нас.

— Тогава защо не е възможно да узнае кои са родителите й?

— Някои знаят... Мнозина не знаят. Могло е например да сме искали да я подготвим за близък родственик, за да създадем доминиращ белег в някоя генетична линия. Имаме множество причини.

Пол отново почувствува оскърбление срещу чувството си за правдивост.

— Поемате твърде голяма отговорност — рече той.

Светата майка се втренчи в него, питайки се: „Дали не долових упрек в гласа му?“

— Ние носим тежък товар — отвърна тя.

Пол усещаше как полака-лека се отърсва от вълнението, предизвикано от изпитанието. Като й отправи изучаващ поглед, той рече:

— Казваш, че може и да съм... Куизъц Хадерах. Какво е това — да не би да е гом джабър в човешки образ?

— Пол — обади се Джесика. — Не бива да държиш такъв тон на...

— Ще се справя с него, Джесика — намеси се старицата. — Виж, момко, чувал ли си за билката на жриците на истината?

— Човек я пие, за да изостри способността си да открива лъжата — отвърна той. — Мама ми е разказвала.

— Наблюдавал ли си някога транс на истината*?

Той поклати глава.

— Не съм!

— Билката е опасна, ала тя дава прозрение. Когато някоя жрица на истината е под въздействието на билката, тя може да надникне на много места в паметта си — на своята телесна памет. Ние надникваме в толкова много пътеки от миналото... ала само в женски пътеки. — В гласа й се прокраднаха тъжни нотки. — И все пак има едно място, където никоя жрица на истината не може да надникне. Това място не ни допуска, измъчва ни. Казано е, че един ден ще се появи мъж, който

ще открие в осенението на билката своето вътрешно око. Той ще надникне там, където ние не можем — едновременно и в женското, и в мъжкото минало.

— Вашият Куизъц Хадерах ли?

— Да, онзи, който може да бъде едновременно на много места: Куизъц Хадерах. Много мъже са опитвали билката... твърде много, ала нито един не е успял.

— Опитвали са и са губели — всички ли?

— О, не! — тя поклати глава. — Опитвали са и са умирали.

[1] Виж речника в края на книгата. Б.ред. ↑

„Да се опитате да разберете Муад’Диб, без да познавате неговите смъртни врагове, харконите, е все едно да се опитате да видите истината, без да познавате лъжата. Все едно да видите светлината, без да познавате мрака. Това е невъзможно.“

Из „Справочник за
Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Това беше релефен глобус на някакъв свят — една част от него бе забулена в сянка — и се въртеше тласкан от месестата ръка, по която проблясваха пръстени. Глобусът бе закрепен върху непретенциозна стойка на стената на една стая без прозорци, чиито останали стени бяха отрупани с най-различни пъстроцветни свитъци, видеокниги, магнетофонни и филмови ленти. Осветяваше се от златисти кълба, окачени сред подвижни суспенсорни полета.

В средата на стаята се намираше елипсовидно писалище, чийто плот бе направен от нефритоворозово вкаменено елаково дърво*. То бе заобиколено от суспенсорни кресла, две от които бяха заети. В едното седеше тъмнокос юноша на около шестнадесет години с кръгло лице и мрачен поглед. В другото се намираше слабоват нисък мъж с женствени черти на лицето.

И юношата, и мъжът бяха вперили поглед в глобуса и в полускрития в сянката човек, който го въртеше.

Близо до глобуса се разнесе злорад кикот. Сред кикота избоботи басов глас:

— Ето го, Пайтър — най-големият капан за хора, откакто свят светува. И дукът е на път да се напъха право в челюстите му. Не е ли великолепно това, което аз, барон Харконен, правя?

— Несъмнено, бароне — обади се мъжът. Теноровият му глас звучеше ласкаво и напевно.

Месестата ръка се спусна върху глобуса и спря въртенето му. Сега всички в стаята можеха да вперят очи в неподвижната повърхност

и да видят, че това бе един от онези глобуси, правени за богати колекционери или планетарни губернатори на империята. В потвърждение на това глобусът носеше щемпела на имперските майстори занаятчии. Линиите на географската дължина и ширина бяха нанесени с тънка като косъм платинена нишка. За полярни шапки бяха инкрустирани най-прекрасни млечнобели диаманти.

Месестата ръка се раздвижи, търсейки подробностите по повърхността.

— Приканвам ви да се вгледате внимателно — избоботи басът. — Наблюдавай внимателно, Пайтър, а и ти, мой скъпи Фейд-Рота: от шестдесет градуса на север до седемдесет градуса на юг — ето тези изящни вълнички. А цвета им — не ви ли напомня за бонбони карамел му? И никъде не се вижда синевата на езера, реки или морета. Ами тези прекрасни полярни шапки — такива мънички! Би ли могъл някой да сбърка тази планета? Аракис! Наистина е неповторима. Великолепна сцена за неповторима победа.

По устните на Пайтър се плъзна усмивка.

— И само като си помисли човек, бароне, че падишах-императорът е убеден, че е дал на дука вашата планета на подправката. Колко трогателно.

— Това е нелепо твърдение — избоботи баронът. — Приказваш така, за да объркаш Фейд-Рота, но не е необходимо да объркваш моя племенник.

Юношата с мрачното изражение се размърда в креслото си и изглади една гънка по черното трико, с което бе облечен. Той изопна гръб, когато на вратата зад него се потропа.

Пайтър се измъкна от креслото си, отиде до вратата и я откряна достатъчно, за да поеме цилиндъра с посланието. После я затвори, разви свитъка и го зачете внимателно. Изкиска се. Пак се изкиска.

— Е? — попита баронът.

— Глупакът ни е отговорил, бароне.

— Имало ли е случай един атреид да отмине възможността за красива постъпка? — попита баронът. — Е, и какво пише?

— Той е изключително груб, бароне. Обръща се към вас с „Харконен“ — няма „Sire et cher cousin“^[1], ни титла, нищо.

— Името си ми е добро — изръмжа баронът и от тона му пролича неговото нетърпение. — Какво пише скъпият Лито?

— Пише: „Предложението ви за среща не се приема. Често съм се сблъсквал с вашата подлост, която е известна на всички.“

— А по-нататък? — попита баронът.

— „Изкуството канли все още има почитатели в империята“ и се е подписал „Лито, дук на Аракис.“ — Пайтър започна да се смее. — На Аракис! Боже мой! Това е повече от забавно!

— Млъкни, Пайтър — каза баронът и смехът тутакси секна. — Канли*, така ли? — запитва баронът. — Отмъщение, а? И е употребил чудесната старинна дума вендета, толкова богата на традиции, за да е сигурен, че ще разбере какво е искал да каже.

— Вие направихте миролюбивия жест — рече Пайтър. — Договореностите бяха спазени.

— За ментат говориш твърде много, Пайтър — рече баронът.

И си помисли: „Скоро ще трябва да го премахна. Той почти надживя своята полезност.“ Баронът впери поглед към своя ментат в другия край на стаята и видя онази негова особеност, която повечето хора забелязваха най-напред: очите — изцяло сини, премрежени цепнатини, очи, в които изобщо нямаше бяло.

По лицето на Пайтър пробягна усмивка. Все едно че някаква маска се усмихваше под две очи-кухини.

— Но, бароне! Никога отмъщението не е бивало по-красиво. Ето какво значи да направиш план с най-изтънчена подлост: да накараш дук Лито да смени Каладън за Дюн, и то без право на избор, защото такава е заповедта на императора. Колко остроумно от ваша страна!

— Сигурно са ти изпадали предните зъби, Пайтър — в гласа на барона се долавяха студени нотки.

— Но аз съм щастлив, бароне мой. Докато у вас... у вас се прокрадва завист.

— Пайтър!

— Даа, бароне! Не е ли жалко, че вие не успяхте сам да измислите този прелестен план?

— Някой ден ще се наложи да те удуша, Пайтър.

— Неминуемо, бароне. Enfin^[2]. Ала доброто дело никога не пропада, нали така?

— Да не си дъвкал верит* или семута*, Пайтър?

— Истината, казана без страх, учудва барона — отбеляза Пайтър. Лицето му се сгърчи в смешно подобие на намръщена маска. — А-ха!

Но знаете ли, бароне, че на мен като на ваш ментат ми е известно кога ще изпратите палача? Ще се въздържате дотогава, докато съм полезен. Ако го направите по-рано, ще бъде прахосничество, а и аз съм все още твърде полезен. Известно ми е какво сте научили на онази прекрасна планета Дюн — да не прахосвате. Така ли е, бароне?

Баронът продължаваше да гледа втренчено Пайтър. Фейд-Рота се въртеше в креслото си. „Какво са се запрепирали тези глупаци“ — мислеше си той. — „Чичо ми не може да разговаря със своя ментат, без да се заяжда. Да не би да си мислят, че нямам какво друго да правя освен да им слушам кавгите?“

— Фейд — заговори баронът, — когато те поканих да дойдеш тук, аз ти казах да слушаш и да се учиш. Учиш ли се?

— Да, чичо — гласът бе умерено раболепен.

— Понякога му се чудя на Пайтър — продължи баронът. — Аз причинявам страдание по необходимост, но той... Кълна се, че на него това определено му доставя удоволствие. Що се отнася до мен аз съм в състояние да изпитам съжаление към горкия дук Лито. Д-р Юи скоро ще започне да действа против него и това ще е краят на всички атреиди. Но, естествено, Лито ще узнае чия ръка е направлявала мекушавия доктор... а узнае ли това, ще бъде ужасно.

— Тогава защо не дадете указания на доктора тихомълком и сръчно да забие в гърба му някой кинжал? — попита Пайтър. — Говорите за съжаление, а...

— Дукът трябва да научи, че аз съм подготвил неговата гибел — прекъсна го баронът. — И останалите велики династии трябва да научат за това. То ще ги накара да се замислят. А аз ще спечеля още малко място за маневриране. Необходимостта е очевидна, но не е задължително да харесвам всичко това.

— Място за маневриране — подсмихна се Пайтър. — Императорът вече ви държи под око, бароне. Вие действувате твърде дръзко. Един ден императорът ще изпрати един-два легиона* от своите сардукари* тук, на Гайъди Прайм*, и това ще бъде краят на барон Харконен.

— На теб би ти харесало да видиш това, нали, Пайтър? — попита баронът. — Ще се радваш да видиш как корпусът на сардукарите оплячкосва градовете ми и разграбва този замък. Ти искрено ще се зарадваш на това.

— Нужно ли е баронът да пита? — прошепна Пайтър.

— Трябвало е да станеш башар на корпуса — рече баронът. — Ти твърде много се интересуваш от кръв и страдание. А аз може би избързах с обещанието си за плячката от Аракис.

Пайтър направи пет странно превзети стъпки из стаята и спря точно зад Фейд-Рота. Атмосферата стана напрегната и младежът вдигна към Пайтър очи с разтревожено свити вежди.

— Не си играй с Пайтър, бароне — рече Пайтър. — Вие ми обещахте лейди Джесика. Обещахте ми я на мен.

— За какво ти е, Пайтър? — попита баронът. — За страдание ли?

Пайтър го изгледа, като протакеше отговора. Фейд-Рота отмести суспенсорното си кресло на една страна.

— Чичо, необходимо ли е да остана? Казахте, че...

— Моят скъп Фейд-Рота става нетърпелив — каза баронът. Той се размърда сред сенките до глобуса. — Търпение, Фейд. — И той отново погледна към ментата. — А какво ще кажеш за дукчето, за детето Пол, драги ми Пайтър?

— Капанът ще ви го доведе, бароне — измърмори Пайтър.

— Не те питам за това — продължи баронът. — Сигурно си спомняш за твоето предсказание, че бин-джезъритската вещица ще роди момиче. Ти тогава сгреши, а, ментат?

— Аз не греша често, бароне — рече Пайтър и за пръв път в гласа му се долови страх. — Поне това ми признайте — аз не греша често. А и вие сам знаете, че в повечето случаи тези бин-джезъритки раждат дъщери. Дори съпругата на падишах-императора е наредила само момичета.

— Чичо — обади се Фейд-Рота, — вие казахте, че тук ще има нещо важно, което аз ще трябва да...

— Чуйте племенника ми! — рече баронът. — Искан да владее моето баронство, а не може да владее себе си. — Баронът се размърда край глобуса — сянка сред сенки. — Е, добре тогава, Фейд-Рота Харконен, повиках те тук с надеждата да те науча на мънишко мъдрост. Ти наблюдава ли добричкия ни ментат? Сигурно си понаучил нещо от тази препирня.

— Но, чичо...

— Изключително способен ментат е този Пайтър, не смяташ ли така, Фейд?

— Да, но...

— А! Наистина има едно „но“! Но той консумира твърде много подправка, хрупка я като бонбони. Виж му очите. Ще кажеш, че идва направо от тръста за добив на подправката в Аракийн. Способен бил Пайтър, но той все още се вълнува и е избухлив. Способен бил Пайтър, но той все още допуска грешки.

Пайтър заговори приглушено и мрачно:

— За това ли ме повикахте тук, бароне, за да накърните с упреци моите способности?

— Да накърня твоите способности ли? Ти ме познаваш по-добре, Пайтър. Искях само моя племенник да разбере докъде се простират способностите на един ментат.

— Да не би вече да обучавате моя заместник? — запита Пайтър.

— Да те сменя с друг ли? Но, Пайтър, къде бих могъл да намеря друг ментат толкова коварен и зъл като теб?

— Там, където намерихте и мен, бароне.

— При това положение може и да се наложи — рече замислено баронът. — Напоследък изглеждаш нещо неуравновесен. И колко много подправка ядеш!

— Много ли са скъпи удоволствията ми, бароне? Имате ли нещо против тях?

— Драги ми Пайтър, твоите удоволствия са именно онова, което те обвързва към мен. Как мога да имам нещо против тях? Просто искам моят племенник да наблюдава тази сцена заради теб.

— В такъв случай аз съм изложен на показ — рече Пайтър. — Да потанцувам ли? Да демонстрирам ли различните си способности в чест на видния Фейд-Ро...

— Точно така — прекъсна го баронът. — Ти си изложен на показ. А сега млъкни. — Той впи поглед във Фейд-Рота и забеляза, че устните на племенника му — дебелите и сякаш нацупени устни, които бяха генетичен белег на харконите — се присвиха насмешливо. — Ето това представлява един ментат, Фейд. Той е обучен и пригоден да изпълнява известни задължения. Не трябва обаче да се пренебрегва фактът, че неговата обвивка също е човешко тяло. А това е сериозен недостатък. Понякога ми се струва, че със своите мислеци машини древните са били на прав път.

— В сравнение с мен те са били играчки — изръмжа Пайтър. — Даже вие самият, бароне, бихте могли да надвиете тези машинарийки.

— Възможно е — рече баронът. — Е, и така... — той пое дълбоко въздух и се уригна. — Сега, Пайтър, изложете пред моя племенник основните моменти от нашата кампания срещу династията на атреидите. Поемете функциите си на ментат, ако обичате.

— Бароне, предупредих ви да не доверявате тези сведения на толкова млад човек. Моите наблюдения върху...

— Това ще решавам аз — прекъсна го баронът. — Заповядвам ти, ментат! Изпълни една от многото си функции!

— Така да бъде — рече Пайтър. Той изопна тяло и зае някаква чудновата самонадеяна поза, сякаш това бе нова маска, ала този път тя покриваше цялото му тяло. — След няколко стандартни дни цялото домакинство на дук Лито ще се отправи за Аракис на борда на линейен кораб на Космическото сдружение. По-вероятно е Сдружението да ги стовари в град Аракийн, отколкото в нашия град Картаг. Туфир Хауът, ментат на дука, сигурно правилно е преценил, че Аракийн може да се отбранява по-лесно.

— Слушай внимателно, Фейд — обади се баронът. — Обърни внимание как плановете се вписват един в друг.

Фейд-Рота кимна, размишлявайки: „Това е вече нещо. Старото чудовище най-сетне ме посвещава в поверителни въпроси. Тогава сигурно наистина ме е определил за свой наследник.“

— Съществуват няколко успоредни възможности. Аз предполагам, че династията атреиди ще отиде на Аракис. Ние обаче не бива да пренебрегваме вероятността дукът да се е договорил със Сдружението да го закарат на безопасно място извън Системата. При подобни обстоятелства други династии са ставали отцепници, грабвали са фамилното атомно оръжие и защитните полета и са забягвали отвъд границата на империята.

— Дукът е прекалено горд, за да постъпи така — възрази баронът.

— Но тази вероятност съществува — каза Пайтър. — Крайният резултат обаче за нас остава същият.

— Не, няма да е същият! — изръмжа баронът. — Аз трябва да го убия и да прекъсна родословието му.

— Да стане отцепник е най-малката вероятност — каза Пайтър.
— Съществуват някои подготвителни работи, които показват кога една династия е решила да стане отцепник. Дукът очевидно не предприема никоя от тях.

— И така — въздъхна баронът, — продължавай, Пайтър.

— В Аракийн — започна Пайтър — те ще се настанят в резиденцията, която в последно време служеше за дом на граф и лейди Фенринг.

— Посланикът в бандата на контрабандистите — изкиска се баронът.

— Къде е бил посланик? — попита Фейд-Рота.

— Чичо ви се шегува — отвърна Пайтър. — Той нарича граф Фенринг „Посланик в бандата на контрабандистите“, като намеква за интереса на падишах-императора към контрабандните операции на Аракис.

Фейд-Рота отпрати объркан поглед към чичо си.

— Защо?

— Не ставай глупав, Фейд — сръза го баронът. — Докато Сдружението продължава да съществува, без да е под императорския контрол, как би могло да бъде другояче? Как иначе биха могли да пътуват шпионите и специалните пратеници?

От устата на Фейд-Рота се отрони едно беззвучно: „Ааа!“

— Вече сме организирали диверсии в резиденцията — продължи Пайтър. — Ще бъде извършен атентат срещу атрейдския наследник — атентат, който може и да успее.

— Пайтър — избоботи баронът, — ти допускаше, че...

— Аз допускам, че могат да станат нещастни случаи — рече Пайтър. — А атентатът трябва да прилича именно на такъв.

— Ах, а младежът има такова прекрасно младо тяло — рече баронът. — Той, естествено, може да се окаже по-опасен от бащата... щом тази вещица, майка му, го обучава. Проклета жена! Ах, да, моля те, продължи, Пайтър.

— Хауът ще предположи, че сме му подхвърлили агент — рече Пайтър. — Най-подозрителен ще се окаже д-р Юи, който наистина е нашият агент. Хауът обаче е разузнал и е открил, че нашият доктор е възпитаник на медицинското училище „Сук“ и че в него е заложена имперската повеля* и по общото мнение е достатъчно безопасен да

обслужва дори самия падишах-император. Имперската повеля се цени твърде високо. Смята се, че най-долният пласт на повелята може да се изличи само ако се убие човекът. Но както някой си бе казал навремето, ако на човек му се даде подходящ лост, той би могъл да отмести и планетата. Ние намерихме лоста и отместихме доктора.

— Как? — попита Фейд-Рота. Това му се стори привлекателна тема. Та нали всеки знаеше, че не може да се наруши имперската повеля!

— Друг път — отсече баронът. — Продължавай, Пайтър.

— Вместо Юи — рече Пайтър — ние ще подхвърлим на вниманието на Хауът твърде интересна подозрителна особа. Не друго, а дързостта на самата подозрителна особа ще привлече вниманието на Хауът върху нея.

— Върху нея ли? — запита Фейд-Рота.

— Върху самата лейди Джесика — отвърна баронът.

— Не е ли грандиозно? — попита Пайтър. — Мислите на Хауът ще бъдат дотолкова погълнати от този план, че това ще увреди неговите способности на ментат. Той дори може да направи опит да я убие. — Пайтър се навъси и продължи: — Ала не смятам, че ще успее да го стори.

— Не ти се иска да успее, а? — попита баронът.

— Не ме разсейвайте — отвърна Пайтър. — Докато Хауът се занимава с лейди Джесика, ние ще продължаваме да отклоняваме вниманието му с въстания в няколко гарнизонни градчета и други подобни. Въстанията ще бъдат потушени. Дукът трябва да повярва, че взема мярка за безопасност. И после, когато моментът назрее, ние ще дадем сигнал на Юи и ще нахлуем с нашата главна ударна сила... ъъ...

— Продължавай, разкажи му всичко докрай — обади се баронът.

— Ще нахлуем подсилени от два легиона сардукари, преоблечени в харконски униформи.

— Сардукари! — ахна Фейд-Рота. Мислите му се насочиха към ужасните имперски войски, безжалостните убийци, воините фанатици на падишах-императора.

— Виждаш ли как ти се доверявам, Фейд — каза баронът. — Нито думица за това не бива да стига до някоя друга велика династия, в противен случай Ландсрадът може да се обедини срещу имперската династия и тогава ще настъпи хаос.

— Най-главното в тази работа — започна Пайтър — е следното: тъй като династията на харконите ще бъде използвана да свърши мръсната имперска работа, ние печелим значително предимство. Естествено, това е опасно предимство, но ако се използва предпазливо, то ще ни донесе по-голямо богатство от богатството на която и да било друга династия в империята.

— Нямаш представа за какво огромно богатство става дума, Фейд — обади се баронът. — Пред него бледнеят и най-смелите ти мечти. Като начало ще получим неотменимо директорство в „ЕМОП“.

Фейд-Рота кимна. Причината беше богатството. „ЕМОП“ бе ключът към богатството — под властта на директорствата всяка благородна династия гребеше от хазната на тази компания каквото успееше. Тези директорства в „ЕМОП“ — те бяха реално доказателство за политическа власт в империята, те ръководеха механизма за разпределението на позициите в Ландсрада, когато великите династии уравновеяваха силите си с падишах-императора и неговите поддръжници.

— Дук Лито — рече Пайтър — може да направи опит да избяга при малобройната измет на свободните, обитаващи периферията на пустинята. Или може да изпрати семейството си на това въображаемо безопасно място. Ала тази пътечка е завардена от един от агентите на негово височество — планетарния еколог. Може би си го спомняте — Кайнс.

— Фейд го помни — рече баронът. — Продължавай нататък.

— Защо трябва да изплюя цялото камъче, бароне? — запита Пайтър.

— Продължавай нататък, заповядвам ти! — изръмжа баронът.

Пайтър сви рамене.

— Ако нещата вървят, както сме ги планирали — продължи той, — за една стандартна година династията Харконен ще притежава в подвладение Аракис. Вашият чичо ще бъде освободен от задължения в това владение. На Аракис ще управлява негов личен представител.

— Нови печалби! — обади се Фейд-Рота.

— Точно така! — потвърди баронът. И си помисли: „И това е справедливо. Ние сме тези, които опитомихме Аракис... освен неколцина свободни мелези, които се крият в покрайнините на пустинята, и малкото кротки контрабандисти, свързани с планетата

едва ли не толкова здраво, колкото и местният тръст за добиване на подправката.“

— И великите династии ще узнаят, че баронът е унищожил атреидите — продължи Пайтър. — Те ще узнаят.

— Ще узнаят — повтори баронът.

— А най-прелестното е, че дукът също ще узнае. Той вече знае. Той вече усеща капана.

— Истина е, че дукът знае — рече баронът и в гласа му се долови тъжна нотка. — Той просто нямаше как да не узнае... което е още по-жалко.

Баронът се отдръпна от глобуса на Аракис. Щом излезе от сянката, фигурата му придоби очертания — огромна и невероятно дебела, с остроумно подчертани издутини под гънките на тъмното му наметало, показващи, че цялата тази тлъстина се подкрепя донякъде от портативни суспенсори, прикрепени към плътта му.

В действителност той може би тежеше двеста стандартни килограма, а краката му можеха да носят не повече от петдесет.

— Гладен съм — избоботи баронът, потри увисналата си устна с покритата с пръстени ръка и с очи, потънали в мас, погледна към Фейд-Рота. — Изпрати да донесат храна, скъпи мой. Ние ще се нахраним, преди да се оттеглим.

[1] Господине и скъпи братовчеде (фр.). Б.р. ↑

[2] Най-накрая (фр.). Б.пр. ↑

„Ето какво казваше Алая — повелителката на ножа: «Светата майка трябва да съчетава изкусителната хитрост на куртизанка с недосегаемото величие на девствена богиня и да държи в напрежение тези свои качества, докато траят силите на нейната младост. Защото, когато младостта и красотата отминат, тя ще разбере, че времето, изпълнено някога с напрежение, се е превърнало в източник на вещина и находчивост.»“

Из „Муад’Диб,
семејни бележки“ от
принцеса Ирулан

— И така, Джесика, какво ще кажеш за свое оправдание? — попита светата майка.

Беше малко преди залез в замъка Каладън в деня на изпитанието на Пол. Двете жени седяха сами в дневната на Джесика, докато Пол изчакаше в съседната звукоизолирана стаичка за съзерцание.

Джесика бе застанала с лице към южните прозорци. Тя гледаше, ала не виждаше сгъстените багри на свечеряването отвъд ливадата и реката. Слушаше, ала не чу въпроса на светата майка.

Някога, преди толкова много години, бе проведен друг един изпит. Едно мършаво девойче с коса с цвета на бронз и тяло, изтезавано от вихрите на съзряването, бе влязло в кабинета на светата майка Гайъс Хелън Мохайъм, висш проктор* на училището „Бин Джезърит“ на Уалах IX*. Джесика сведе очи към дясната си ръка и сви пръсти, припомняйки си болката, ужаса и гнева.

— Горкият Пол! — прошепна тя.

— Зададох ти въпрос, Джесика! — Гласът на старицата бе рязък и настойчив.

— Какво? Оох... — Джесика откъсна мислите си от миналото и обърна лице към светата майка, която седеше с гръб към каменната стена между двата западни прозореца. — Какво искате да ви кажа?

— Какво искам да ми кажеш? Какво искам да ми кажеш? — В старческия глас, който я имитираше, имаше безпощадност.

— И така родих син! — избухна Джесика. И тя осъзна, че гневът ѝ бе умишлено предизвикан.

— Беше ти наредено да раждаш само дъщери на атреидите.

— За него това беше толкова важно — заоправдава се Джесика.

— И ти в своето високомерие реши, че би могла да родиш Куизъц Хадерах.

Джесика вирна брадичка.

— Предчувствувах такава вероятност.

— Мислила си единствено за силното желание на дука да има син — рече грубо старицата. — В тази работа неговите желания са без значение. Една атрейдска дъщеря би могла да се омъжи за някой харконски наследник и така да се спусне мост над пропастта. Ти безнадеждно усложни нещата. Сега може да изгубим и двете кръвни линии.

— И вие не сте безпогрешни — рече Джесика. Тя издържа строгия поглед на старческите очи.

— Стореното — сторено — промълви след малко старицата.

— Заклех се никога да не съжалявам за решението си — каза Джесика.

— Колко благородно! — усмихна се подигравателно светата майка. — Няма да съжалява! Ще те видим какво ще правиш като бегълка с обявена за главата ти награда, когато ръката на всеки ще е насочена срещу теб, за да убие и теб, и твоя син.

Джесика пребледня.

— Няма ли друг избор?

— Избор ли? И това ще пита една бин-джезъритска възпитаница?

— Питам само какво виждате в бъдещето със своите свръхспособности.

— В бъдещето виждам онова, което съм виждала и в миналото. Ти много добре познаваш структурата на нашата дейност, Джесика. Расата познава собствената си тленност и се страхува от застой в своята наследственост. Това съществува в кръвния поток — стремежът да се смесват без план генетичните жилки. Империята, компанията

„ЕМОП“ и всичките велики династии са само тресчици по пътя на пороя.

— „ЕМОП“! — рече презрително Джесика. — Предполагам, че вече са решили как да преразпределят плячката от Аракис.

— Та какво друго представлява „ЕМОП“ освен един ветропоказател на нашата епоха — каза старата жена. — Императорът и неговите приятели разполагат с 59,65% от гласовете на директорствата в „ЕМОП“. Те, естествено, подушват печалби и навярно щом и други надушват същите тези печалби, то позицията на императора в „ЕМОП“ ще укрепне. Това е ходът на историята, момиче.

— Ясно е, че сега имам нужда точно от това — рече Джесика, — да направя преговор по история.

— Не се шегувай, момиче! Знаеш не по-зле от мен какви сили ни заобикалят. Нашата цивилизация се гради върху три опорни точки: императорското семейство, чиято власт е уравновесена от властта на великите династии от Ландсрада и Космическото сдружение помежду им с неговия пъклен монопол върху междузвездния транспорт. В политическия живот триножникът е най-нестабилната от всички структури. Тази и без това трудна обстановка се усложнява още повече от затворената феодална култура, която обръща гръб на всякаква наука.

— Тресчици по пътя на пороя — повтори с горчивина Джесика — и тази тресчица тук е дук Лито, ето този е неговият син, а тази другата съм...

— Я млъквай, момиче. Забъркала си всичко това с пълното съзнание по какъв тънък ръб си тръгнала.

— Аз съм бин-джезъритска възпитаница. „Съществувам само за да служа“ — цитира Джесика.

— Точно така — рече старата жена. — А сега можем само да се надяваме, че ще предотвратим този огън да прерасне в общ голям пожар и че ще спасим каквото можем от основните кръвни линии.

Джесика притвори очи, чувствайки как сълзите напират под клепачите ѝ. Тя овладя вътрешния си трепет, външното вълнение, дишането на пресекулки, неравномерния пулс и изпотяването на дланите. След малко заговори:

— Аз ще си платя за грешката.

— И твоят син ще плаща заедно с теб.

— Ще го закрилям, доколкото мога.

— Ще го закриляш! — старицата се изсмя презрително. — Много добре знаеш какво може да последва. Закриляш ли твърде много сина си, Джесика, той няма да стане достатъчно силен, за да изпълни каквото и да било предназначение.

Джесика се извърна и погледна навън към сгъстяващия се мрак.

— Наистина ли е толкова ужасна тази планета Аракис?

— Противна, ала не чак толкова. Нашата Мисионария протектива* е била вече там и донякъде е смекчила нещата. — Светата майка стана на крака и оправи гънка в наметалото си. — Повикай момчето да влезе. Скоро ще трябва да тръгвам.

— Наистина ли?

Гласът на старицата поомекна:

— Джесика, момичето ми, как бих искала да мога да заема мястото ти и да поема страданията ти. Но всяка от нас трябва да следва собствения си път.

— Знам.

— Ти си ми скъпа колкото всяка от собствените ми дъщери, ала не мога да допусна това да попречи на задълженията ми.

— Разбирам... неизбежността.

— Какво си направила, Джесика, и защо си го направила е ясно и за двете ни. Доброто ми чувство към теб обаче ме задължава да те предупредя, че вероятността твоето момче да се окаже бинджезъритския Куизъц Хадерах е твърде малка. Не бива да си позволяваш да храниш големи надежди.

Джесика тръсна глава, за да отпъди сълзите от ъгълчетата на очите си. В жеста ѝ имаше гняв.

— Карате ме отново да се чувствавам като малко момиче, което отговаря на първия си урок. — Тя насила изговаряше думите — „Човеците никога не трябва да се подчиняват на животни“ — после добави тихичко: — Бях толкова самотна.

— Това сигурно е едно от изпитанията — рече старицата. — Човешките създания са почти винаги самотни. А сега повикай момчето. Той прекара дълъг и страшен ден. Ала имаше достатъчно време да размисли и запомни. Трябва обаче да му задам и другите въпроси за тези негови сънища.

Джесика кимна, отиде до вратата на стаичката за съзерцание и я отвори.

— Пол, моля те, влез.

Пол нарочно се появи мудро. Погледна майка си, сякаш му бе непозната. В очите му обаче се появи прикрита бдителност, когато ги насочи към светата майка, но този път той я поздрави с кимване — поздравът, който човек отправя към равен. Чу как майка му затвори вратата след него.

— Млади човече — заговори старицата, — да се върнем отново към тези сънища.

— Какво ви интересува? — попита той.

— Всяка нощ ли сънуваш?

— Не и сънища, които си струва да се запомнят. Мога да запомня всеки сън, но някои си заслужават да бъдат запомнени, други не.

— Как разбираш разликата?

— Просто я знам.

Старицата погледна към Джесика и после пак към Пол.

— Какво сънува снощи? Струваше ли си да бъде запомнено?

— Да. — Пол затвори очи. — Сънувах някаква пещера... и вода... и едно момиче — много слабичко, с големи очи. Очите ѝ са изцяло сини — в тях изобщо няма бяло. Аз разговарям с нея и ѝ казвам за вас, за това, че съм видял на Каладън светата майка. — Пол отвори очи.

— А нещата, които разказа на това странно момиче, за това, че си ме видял, това днес ли се случи?

Пол се замисли и след това отговори:

— Да, аз казвам на момичето, че сте дошли и сте ми поставили знак за необикновеност.

— Знак за необикновеност — пошепна старицата и отново стрелна с очи Джесика, и после пак ги насочи към Пол. — А сега ми кажи, Пол, често ли сънуваш неща, които впоследствие ти се случват точно така, както си ги видял насън?

— Да. Аз и преди съм сънувал това момиче.

— Така ли? Познаваш ли я?

— Не, но ще се запознаем.

— Разкажи ми за нея.

Пол отново затвори очи.

— Намираме се на една тясна площадка, закътана сред някакви скали. Почти е нощ, но е горещо, а през една пролука в скалите

виждам пясъчни островчета. Ние сме... в очакване... аз трябва да отида да се срещна с някакви хора. Тя е уплашена, ала се опитва да скрие това от мен, а аз се вълнувам. И тя ми казва: „Разкажи ми за водите на родната ти планета Усул.“ — Пол отваря очи: — Не е ли странно това? Моята родна планета е Каладън. Изобщо не съм чувал за планета на име Усул.

— Има ли още от този сън? — подсказа Джесика.

— Да. А може би тя мен наричаше Усул — рече Пол. Ето сега ми идва наум. — Той отново затвори очи. — Моли ме да ѝ разкажа за водите на Каладън. А аз вземам ръката ѝ. Обяснявам ѝ, че ще ѝ кажа едно стихотворение. И аз ѝ казвам стихотворението, но се налага да ѝ обяснявам някои от думите, като плаж и прибой, и водорасли, и чайки.

— Какво стихотворение? — попита светата майка.

Пол отвори очи.

— Една от симфоничните поеми на Гърни Халик за тъжни дни.

Джесика започна да рецитира зад гърба на Пол:

*Помня соления дим на плажния огън
и сенките под боровете...
Плътни, ясни... осезаеми...
Чайките, накацали по ивицата суша.
Белота върху тучния фон...
А вятърът фучи през боровете
и разлюлява сенките.
И чайките разперват криле,
политат
и изпълват небето с писъци.
А аз чувам вятъра.
И прибоя.
И виждам, че нашият огън
е опърлил водораслите.*

— Ето това е стихотворението — рече Пол.

Старицата се вгледа в Пол и каза:

— Млади човече, като проктор на „Бин Джезърит“ аз търся нашия Куизъц Хадерах, онзи мъж, който действително може да стане

един от нас. Майка ти съзира такава вероятност за теб, но тя гледа с очите на майка. Вероятност виждам и аз, ала нищо повече.

Тя замълча и Пол разбра, че ѝ се иска той да говори. Изчака я.

След малко тя добави:

— Както желаш тогава. Ти имаш богата душевност — признавам това.

— Свободен ли съм? — попита той.

— Не желаш ли да чуеш какво ще ти разкаже светата майка за Куизъц Хадерах? — попита Джесика.

— Тя каза, че онези, които са се опитвали, са загивали.

— Аз обаче мога да ти помогна с някои кратки съвети, за да разбереш защо не са успели — каза светата майка.

„Говори за съвети“ — мислеше си Пол. — „Ясно е, че тя нищо не знае.“

— Тогава съветвайте — рече той.

— Така ли ужасно ще се държиш към мен? — Тя се усмихна накриво, мрежа от бръчки покри старческото ѝ лице. — Много добре. „Този който умее да се подчинява, той управлява.“

Пол се учуди — тя говореше за такива елементарни неща и толкова разтегливи по смисъл. Да не би да смяташе, че майка му изобщо на нищо не го е научила?

— Това ли наричате кратък съвет? — попита той.

— Не сме се събрали да си разменяме думи и да се заяждаме за техния смисъл — отвърна старицата. — Върбата се подчинява на вятъра и благоденствува, докато един ден се превърне в много върби — в стена срещу вятъра. Това е предназначението на върбата.

Пол се вторачи в нея. Тя каза „предназначение“ и той почувствува как думата го шибна, заразявайки го наново с ужасното предназначение. Той изпита внезапен гняв към нея, тази малоумна дърта вещица с тази нейна уста, пълна с плоски баналности.

— Според вас аз бих могъл да бъда този Куизъц Хадерах — заговори той. — Говорите за мен, а не казахте и дума какво можем да направим, за да помогнем на баща ми. Чух ви, като говорехте на майка ми. Говорите тъй, сякаш баща ми е умрял. Само че той е жив!

— Ако имаше нещо, което да може да се направи за него, щяхме да го сторим — озъби се старицата. — Теб може и да успеем да те спасим. Съмнително, ала е възможно. Но за баща ти нищо не можем да

направим. Когато съумееш да приемеш това като факт, ти ще си получил един истински бин-джезъритски урок.

Пол видя как тези думи разтърсиха майка му. Той се вгледа в старицата. Как смееше тя да говори така за баща му? Откъде идваше тази нейна увереност? Мислите му кипяха от негодувание.

Светата майка погледна Джесика.

— Ти си го обучавала в подхода — личи си. Ако бях на твое място, бих постъпила по същия начин, а правилата да вървят по дяволите.

Джесика кимна.

— А сега те предупреждавам — продължи старицата — да изоставиш обичайната програма на обучението. Собствената му безопасност изисква усъвършенствуване на гласа. Той вече има добро начало в тази насока, но и двете знаем колко много още му е необходимо... и то крайно необходимо. — Тя пристъпи към Пол и го погледна внимателно. — Сбогом, младежо. Надявам се, че ще успееш. Ако ли не — ние все пак ще успеем.

Тя още веднъж погледна към Джесика. Двете жени си размениха едва доловим знак за взаимно разбиране. После старицата си излезе величествено с шумолящи поли, без изобщо да погледне повече назад. Стаята и хората в нея вече бяха изключени от мислите ѝ.

Ала Джесика бе успяла да зърне лицето на светата майка, когато се извърна. Върху набръчканите бузи бе видяла сълзи. Сълзите бяха по-утешителни от всяка дума или знак, разменен помежду им през този ден.

„Чели сте, че на Каладън Муад’Диб не е имал другарчета връстници, с които да си играе. Твърде големи са били опасностите. Ала Муад’Диб е имал наистина отлични наставници. Имал е Гърни Халик — трубадура воин. Вие ще пеете някои от песните на Гърни, докато четете тази книга. Имал е Туфир Хауът — стария ментат, експерта по бойните изкуства, който предизвиквал страх дори в сърцето на императора. Имал е Дънкан Айдахо — майстора на шпагата на Гинъз^{}, д-р Уелингтън Юи — име черно от предателство, ала лъчезарно от знания, лейди Джесика, която е напътствувала сина си при овладяването на бин-джезъритския подход, и естествено дук Лито, чиито достойнства като баща дълго време бяха пренебрегвани.“*

Из „История на
детството на Муад’Диб“
от принцеса Ирулан

Туфир Хауът се промъкна в учебната зала на замъка Каладън и тихо затвори вратата. Постоя така за миг с чувството, че е стар и уморен, много преживял и препатил. Болеше го левият крак — старата рана от саблен удар, получена по време на службата му при стария дук.

„Служил съм вече на три техни поколения“ — помисли си той.

Обходи с поглед просторната стая, грейнала от лъчите на обедното слънце, които струяха през прозорците на тавана, и видя, че момчето е седнало с гръб към вратата, погълнато от документи и карти, осеяли масата във форма на буквата „Г“.

„Колко ли пъти трябва да повтарям на този момък да не сяде никога с гръб към вратата?“ Хауът се окашля.

Пол остана приведен над заниманията си.

Над прозорците на тавана премина сянка на облак. Хауът отново се окашля.

Пол вдигна глава и заговори, без да се обръща:

— Знам. Седнал съм с гръб към вратата.

Хауът потули усмивката си и прекоси залата. Пол погледна побелелия старец, който се спря до единия ъгъл на масата. Очите на Хауът бяха като две зорки кладенчета, хлътнали в мургаво и дълбоко набраздено лице.

— Чух те, като мина по коридора — рече Пол. — Чух те и като отвори вратата.

— Някой би могъл да имитира стъпките ми.

— Ще усетя разликата.

„Сигурно би я усетил“ — помисли си Хауът. — „Тази вещица майка му явно го обучава в бин-джезъритските умения. Чудя се само какво ли мислят в скъпоценното ѝ училище по този въпрос? Може и по тази причина да са изпратили тук старицата проктор — да вкара нашата лейди Джесика в пътя.“

Хауът издърпа един стол срещу Пол и седна с лице към вратата. Направи го многозначително, облегна се назад и заразглежда залата. Изведнъж го поразии странният ѝ вид — без по-голямата част от мебелите, които вече бяха отпътували за Аракис, тя изглеждаше съвсем чужда. Бе останала само една работна маса и огледало за фехтовка, чиито кристални призми стояха неподвижни. Чучелото-мишена до него бе кърпено и подпълвано и приличаше на древен пехотинец, осакатен и облъскан във войните.

„Това там съм аз“ — рече си Хауът.

— За какво си мислиш, Туфир? — попита Пол.

Хауът погледна момчето.

— Мислих си, че скоро всички ние ще си отидем оттук и вероятно никога повече няма да видим тази планета.

— Това натъжава ли те?

— Да ме натъжава ли? Глупости! Тъжно е да се разделяш с приятели. Планетата си остава само планета. — Той погледна картите върху масата. — А Аракис е само друга планета.

— Баща ми ли те изпрати да ме изпиташ?

Хауът се намръщи. Момчето притежаваше такава дарба да наблюдава! Той кимна.

— Според теб щеше да е по-приятно, ако беше дошъл самият той, ала трябва да разбереш колко много е зает. Той ще дойде по-късно.

— Учех за бурите на Аракис.

— За бурите значи.

— Май са твърде неприятни.

— Меко казано неприятни. Тези бури обхващат равнинни площи с дължина шест-седем хиляди километра и поглъщат всичко, което може да им даде някакъв тласък — кориолна сила*, други бури, всичко, което съдържа макар и една унция енергия. Те могат да достигнат скорост до осемстотин километра в час, помитайки всяко незакрепено тяло, което се изпречи на пътя им — пясък, прах, всичко. Те могат да оглозгат плътта от костите и да натрошат костите на тресчици.

— Защо нямат метеорологичен контролен център?

— Аракис си има специфични проблеми, разноските са големи, а ще е необходимо поддържане и други подобни неща. Сдружението иска ужасно висока цена за спътников контролен център, а династията на баща ти не е от най-богатите, момко. Сам знаеш това.

— Виждал ли си някога свободните?

„Днес мисълта на момчето се стрелка във всички посоки“ — рече си Хауът.

— По всяка вероятност съм ги виждал — отвърна той. — Много малко се различават от обитателите на грейбъна* и синка*. Всички носят онези страшни надиплени наметала. И вонят до небесата, когато се намират в затворено помещение. Вонята идва от костюмите, които носят — наричат ги „влагосъхраняващи“*. Тези костюми преработват наново отделената от тялото течност.

Пол преглътна, внезапно усетил влагата в устата си, и си спомни, че бе сънувал, че е жаден. Това, че имаше хора, на които толкова им липсваше вода, та трябваше да преработват своята телесна влага, го изпълни с чувство на безутешност.

— Водата там сигурно е много ценна — рече той.

Хауът кимна, като си мислеше: „Може би ще успея да му внуша колко силен неприятел е тази планета. Лудост е да отидем там, без да имаме наум това предупреждение.“

Пол погледна нагоре към прозорците и осъзна, че бе започнало да вали. Видя как водата се разлива по сивия стъклит.

— Вода — рече той.

— Ще се научиш много да цениш водата — каза Хауът. — Като син на дука тя никога няма да ти липсва, ала ще видиш навред около

себе си страданията на жаждата.

Пол облиза устни с език, припомняйки си деня преди една седмица и изпитанието на светата майка. Тя също бе споменала нещо за недостиг на вода.

— Ще разбереш какво представляват погребалните полета — бе казала тя. — Пустинята, която е безлюдна, пустошта, където не вирее нищо друго освен подправката и пясъчните червеи. Ще се почерняш около очите, за да намалиш блясъка на слънцето. Убежище ще наричаш всяка хралупа, в която ще си заслонен от вятъра и скрит от погледа. Ще пътуваш на собствените си два крака — без орнитоптер, кола или оседлан кон.

Пол обаче бе завладян тогава по-скоро от нейния тон — напевен и трепетен, отколкото от думите ѝ.

— Когато заживееш на Аракис — бе казала тя, — земята ще е безлюдна. Луните ще ти бъдат приятели, а слънцето — твой враг.

Пол бе усетил, че майка му бе напуснала поста си до вратата и бе застанала до него. Тя бе погледнала към светата майка и бе попитала.

— Никаква ли надежда не виждате, ваша светост?

— Не и за бащата — старицата бе махнала с ръка на Джесика да замълчи и бе погледнала към Пол. — Хубавичко си го набий в главата, момко. Един свят се крепи на четири неща — и тя размаха четири кокалести пръста — ... учението на мъдрия, справедливостта на силния, молитвите на добродетелния и храбростта на смелия. Ала всичко това не би струвало и пукната пара... — Тя сви пръстите си в юмрук — ... без владетел, който да владее изкуството да управлява. Постави именно това в основата на своето управление.

Бе изминала седмица от деня, прекаран със светата майка. Ала едва сега думите ѝ започваха да звучат с пълна сила. Докато седеше сега в учебната зала с Туфир Хауът, Пол почувствува как го пронизва страх. Той погледна към озадачения навъсен ментат насреща си.

— Къде се беше отнесъл пак? — попита Хауът.

— Ти видя ли светата майка?

— Онази вещица от „Бин Джезърит“ ли? — В очите на Хауът проблесна любопитство. — Видях я.

Пол пое два пъти дълбоко въздух.

— Тя каза нещо — той затвори очи, припомняйки си думите, и когато заговори, гласът му несъзнателно придоби тона на старицата. —

„Ти, Пол Атрейдски, потомък на крале и син на дук, ти трябва да се научиш да управляваш. Това е нещо, на което никой от твоите предшественици не успя да се научи.“* — Пол отвори очи и продължи: — Това ме ядоса и аз й казах, че баща ми управлява цяла една планета. А тя ми отговори: „Той я губи.“ А аз й казах, че баща ми получава по-богата планета. А тя рече: „Той ще загуби и нея.“ И ми се прииска да побягна и да предупредя баща си, ала тя каза, че той вече е предупреден — от теб, от майка ми, от много хора.

— Напълно вярно — промълви Хауът.

— Тогава защо заминаваме? — попита Пол.

— Защото такава е заповедта на императора. И защото все пак има надежда, независимо от това, какво е казала онази вещица. Какво още избълва този античен шадраван на мъдростта?

Пол сведе очи към дясната си ръка, свита в юмрук под масата. Бавно застави мускулите си да се отпуснат. „Тя придоби някаква власт над мен“ — помисли си той. — „Как?“

— Попита ме какво според мен значи да управляваш — рече Пол. — И аз й отвърнах, че това значи да заповядваш. А тя ми рече, че се налага да науча точно обратното на това, което съм учил досега.

„Тук е улучила съвсем точно“ — помисли си Хауът. Той кимна на Пол да продължи.

— Каза, че владетелят трябва да се научи да убеждава, а не да принуждава. Каза, че той трябва да даде най-доброто, което има, за да привлече най-достойните мъже.

— А как според тях баща ти е привлякъл мъже като Дънкан и Гърни? — попита Хауът.

Пол сви рамене.

— После каза, че един добър владетел трябва да изучи езика на този свят, който е различен за всяка отделна планета. Помислих, че иска да каже, че на Аракис не говорят галах*, ала тя рече, че изобщо не става дума за това. Каза, че имала предвид езика на скалите и растенията, езика, който човек не слуша само с ушите си. А аз й рекох, че именно това д-р Юи нарича загадката на живота.

Хауът се засмя.

— Как й хареса това?

— Според мен полудя. Каза, че загадката на живота не е задача, която трябва да се решава, а действителност, която трябва да се

изживее. Ето защо ѝ цитирах първия закон на ментата: „Един процес не може да се опознае, като бъде преустановен. Опознаването трябва да се движи успоредно с протичането на процеса, трябва да се слее с него и да потече заедно с него.“ Това като че ли я задоволи.

„Той, изглежда, се съвзема от случилото се“ — помисли си Хауът. — „Но тази дърта вещица го е изплашила. Защо ли го е направила?“

— Туфир — обади се Пол, — дали на Аракис ще е толкова лошо, колкото казва тя?

— Нищо не може да е чак толкова лошо — отвърна Хауът и насила се усмихна. — Да вземем например свободните — отцепниците от пустинята. По първоначална приблизителна преценка мога да ти съобщя, че те са много, много повече на брой, отколкото империята подозира. Там живеят хора, момко, изключително много хора и... — Хауът допря жилест пръст до слепоочието си — ... те мразят харконите с люта страст. Не трябва да изтървеш и думичка, за това, момко. Казвам ти го само като помощник на твоя баща.

— Баща ми е разказвал за планетата Салуса Секундус* — рече Пол. — Знаеш ли, Туфир, струва ми се, че Аракис прилича много на нея... може и да не е толкова ужасна, но ми прилича на нея.

— В действителност ние не знаем нищо за днешната Салуса Секундус — каза Хауът. — Знаем само какво е представлявала много отдавна... и то в общи линии. Ала съдейки по това, което се знае... може и да си прав.

— Дали свободните ще ни помогнат?

— Възможно е. Днес заминавам за Аракис. Междувременно грижи се за себе си, заради един старец, който те обича, чу ли? А сега стани и като послушно момче седни с лице към вратата. Не че в замъка съществува някаква опасност, а просто защото искам да си изградиш такъв навик.

Пол стана и заобиколи масата.

— Днес ли заминаваш?

— Да, днес, а ти ще ме последваш утре. Следващия път, когато се срещнем, ще бъде на твоята нова планета. — Той сграбчи лакътя на дясната му ръка. — И гледай ръката, с която държиш ножа, да ти е винаги свободна, чу ли? А защитното ти поле — заредено докрай. —

Той пусна ръката му, потупа Пол по рамото, завъртя се и бързо закрачи към вратата.

— Туфир! — извика Пол.

Хауът се обърна, преди да прекрачи прага.

— Не сядай с гръб към никоя врата!

По набръчканото лице се разля усмивка.

— В никакъв случай, момко. Разчитай на това. — И си излезе, като тихо затвори вратата след себе си.

Пол седна на мястото на Хауът и заподрежда книжата. „Само един ден още“ — помисли си той. Огледа стаята. „Заминаваме.“ Внезапно мисълта за заминаването стана по-осезаема откогато и да било. Спомни си още едно нещо, което старицата бе казала за света, че е единство от много неща — от хората, калта, растенията, луните, приливите и слънцата — непознатото единство, наречено природа, неразгадаемото единство, без никакъв усет за настоящето. И той се запита: „А какво представлява настоящето?“

Вратата срещу него се отвори с трясък и някой промуши оттам купчина оръжия, а подир купчината, залитайки, влезе грозноват едър мъжага.

— Оо, Гърни Халик! — провикна се Пол. — Да не би ти да си новият ми учител по фехтовка?

Халик затвори вратата с пета.

— Знам, че би предпочел да съм дошъл да поиграем — рече той. Огледа залата, забелязвайки, че оттук вече са минали хората на Хауът, че са я проверили и са подсигурили безопасността на наследника на дука. Неуловимите шифрови знаци се виждаха из цялата зала.

Пол наблюдаваше как залитащият грозноват мъж отново тръгна, възви с купчината оръжия към масата и видя деветструнния балисет праметнат през рамото на Гърни с перцето, вплетено в струните близо до горната част на грифа.

Халик пусна оръжията върху масата и ги подреди — рапирите, камите, кинжалите, стрелометите* и защитните пояси. Белегът от мастилена лоза* по ръба на долната му челюст се накъдри, когато той се обърна усмихнат насреща му.

— Значи нямаш и едно добро утро за мен, така ли, млади немирнико? — заговори Халик. — И какъв трън си забил на стария

Хауът? Отмина ме в коридора като човек, забързал се за погребението на врага си.

Пол се засмя. От всички приближени на баща си той харесваше най-много Гърни Халик, познаваше настроенията, дяволиите и чувството му за хумор и гледаше на него по-скоро като на приятел, отколкото като на платен воин.

Халик свали балисета от рамото си и започна да го настройва.

— Е, щом не искаш да говориш — не говори! — рече той.

Пол се изправи, прекоси стаята и се провикна:

— И така, Гърни, значи идваме готови за свирня, когато е време за урок ми по фехтовка?

— Значи днес с възрастните ще разговаряме дръзко — рече Халик. Той дръпна една струна на балисета и кимна.

— Къде е Дънкан Айдахо? — попита Пол. — Нали трябва да ми даде урок по оръжейно майсторство?

— Дънкан замина за Аракис начело на втория рейс — отвърна Халик. — Ще трябва да се задоволиш само с горкия Гърни, който току-що е участвувал в един двубой и е готов за музика. — Той подръпна друга струна, заслуша се в звука ѝ и се усмихна. — А на съвета бе решено, че щом си толкова слаб фехтовач, по-добре ще е да те обучаваме в музикалния занаят, за да не си пропилееш изцяло живота.

— Може би ще е най-добре да ми изпееш тогава някоя балада — рече Пол. — Искам да разбера как не трябва да я пея.

— А-ха-ха! — изсмя се Гърни и засвири „Девоите от Галация“ — перцето му заприлича на неясно петънце върху струните. Той запя:

*Оо, галацийските девици
ще го направят за жълтици.
Момите аракийски — за вода!
Но ако за моми си наумиш,
в чиито пламъци да изгориш,
опитай каладънска дъщеря!*

— Не е зле за една толкова некадърна ръка с перо — рече Пол. — Но ако майка ми те чуе да пееш в замъка такава неприлична песен, ще

заповяда да поставят на външната стена двете ти уши за украса.

Гърни подръпна лявото си ухо.

— Такава жалка украса — хванали са ей такива мазоли от подслушване по ключалките, докато един млад момък, мой познат, упражняваше на своя балисет някакви странни напеви.

— Значи си забравил какво чувства човек, като намери пясък в леглото си — рече Пол. — Той издърпа един защитен пояс от масата и го закопча около кръста си. — Тогава ще се бием!

Очите на Халик се разшириха от престорено учудване.

— Значи на твоята злонамерена ръка принадлежи това дело? Защищавай се тогава, млади господарю. Защищавай се. — Той грабна една рапира и разсече въздуха с нея. — Аз съм зъл дух, излязъл от пъкъл за отмъщение.

Пол взе другата рапира, огъна я с ръце и с един крак напред застана в изходна позиция. Придаваше на обноските си тържественост, като по този начин имитираше шеговито д-р Юи.

— Какъв дръвник ми изпраща баща ми за урока по оръжейно майсторство — произнесе напевно Пол. — Този глупак Гърни Халик е забравил първия урок на биещия се въоръжен и защитен човек. — Пол щракна копчето за включване, което се намираше на кръста му, почувствува по челото и надолу по гърба си сърбежа от защитното поле, от който кожата настръхваше, и чу как външните звуци придобиват характерната филтрирана през защитата приглушеност. — В двубоя със защитни пояси човек трябва да действа бързо при отбрана и бавно при нападение — продължи Пол. — Нападението има една-единствена цел — да подмами противника да направи погрешна стъпка и да го приготви за решителната атака. Защитното поле отбива бързия удар, а пропуска бавния кинжал! — Пол стисна рапирата, бързо финтира и нанесе неочакван удар, изчислен да проникне в безсмисленото защитно поле.

Халик наблюдаваше това действие и се извъртя в последния миг, за да пропусне притъпеното острие да мине покрай гърдите му.

— Отлична скорост! — рече той. — Но беше целият открит за контраатака с шилото.

Пол отстъпи назад разочаровано.

— Трябва да те натупам по задните части за подобна небрежност — продължи Халик. Той взе един гол кинжал от масата и го вдигна

нагоре. — В ръцете на някой враг това може да ти източи кръвта. Ти си възприемчив ученик, какво по-хубаво от това, но съм те предупреждавал, че даже и на игра не бива да допускаш в гарда си човек със смъртоносно оръжие в ръка.

— Струва ми се, че днес не съм в настроение за бой — рече Пол.

— Настроение ли? — Дори през филтъра на защитата гласът на Халик издаваше обидата му. — Какво общо има боят с настроението? Човек се бие, когато възникне необходимост — независимо от настроението! Настроението е нещо, което ти е необходимо за коне, любов или свирене на балисет. Но не и за бой!

— Съжалявам, Гърни.

— Не съжаляваш достатъчно!

Халик включи собствената си защита и се приведе с насочен напред кинжал в лявата си ръка и вдигната нагоре рапира в дясната.

— А сега наистина се защитавай! — Той отскочи високо настрани, после напред и мина в ожесточена атака.

Пол отстъпи, отбивайки удара. Чу пращането, когато ръбовете на двете полета се докоснаха и взаимно се отблъснаха, и почувствува сърбежа от електрическият контакт по кожата си.

„Какво му е хрумнало на Гърни?“ — запита се той. — „Това вече не е игра.“ Пол присви лявата си ръка и измъкна камата от канията, пристегната на китката му.

— Май ти дотрябва още едно острие, а? — изръмжа Халик.

„Предателство ли е това?“ — учуди се Пол. — „Не и Гърни!“

Биеха се, обикаляйки из залата — замахване и парирание, финт и контрафинт. Въздухът в защитните полета се замърси дотолкова от учестеното им дишане, че бавният обмен по преградните ръбове не смогваше да им достави пресни запаси. След всеки нов контакт на полетата миризмата на озон се усилваше.

Пол продължаваше да отстъпва, ала сега той насочи отстъплението си към работната маса. „Ако само успея да го приближа към масата, ще му покажа един номер“ — мислеше си Пол. — „Още една крачка, Гърни!“

Халик направи крачката.

Пол насочи париращия удар надолу, обърна се и видя, че рапирата на Халик се е запретила о ръба на масата. Той се хвърли

настри, насочи високо рапирата и влезе с камата към гърлото на Халик. Спря острието на два пръста от вратната вена.

— Това ли си търсиш? — прошепна Пол.

— Погледни тук долу, момко — задъхваше се Гърни.

Пол се подчини и видя кинжала на Халик, който бе под ръба на масата — върхът му почти докосваше слабините на Пол.

— Щяхме да сме неразделни в смъртта — рече Халик. — Ала признавам, че когато си принуден, се биеш по-добре. Май ти дойде настроението. — Той се ухили хищно и белегът от мастилена лоза се накъдри.

— Така, както се бе нахвърлил върху мен — рече Пол, — наистина ли щеше да ми източии кръвта?

Халик изтегли кинжала и се изопна.

— Ако се беше бил дори съвсем малко под способностите си, щях здравата да те одраскам — белег, който да запомниш. Няма да допусна любимият ми ученик да бъде убит от първия изпречил се харконски скитник.

Пол изключи защитата си и се облегна на масата да си поеме дъх.

— Заслужавах си го, Гърни. Но ако ме беше ранил, това щеше да ядоса баща ми. Няма да позволя да те накажат заради мой провал.

— Колкото до това — рече Халик, — това щеше да бъде и мой провал. А ти не би трябвало да се тревожиш от един-два белега от тренировки. Имаш късмет, че белезите са ти толкова малко. А колкото до баща ти — дукът ще ме накаже само ако не успея да направя от теб първокласен боец. И наистина така щеше да се получи, ако не ти бях обяснил своята заблуда по въпроса за настроението, в която ти така неочаквано изпадна.

Пол се изправи и прибра обратно камата в канията на китката.

— Ние тук не се занимаваме само с игри — рече Халик.

Пол кимна. Той долови нещо особено в необичайната сериозност в поведението на Халик и в сдържаната му напрегнатост. Погледна към моравия белег от мастилена лоза по брадата му и си припомни историята, как му е бил направен от Рабан Звяра в една харконска яма за роби на Гайъди Прайм. На Пол изведнъж му стана срамно, че дори за миг се бе усъмнил в Халик. После му дойде наум, че татуирането на белега е било придружено от болка — може би силна, колкото болката,

причинена му от светата майка. Той пропъди тази мисъл: тя бе смазваща.

— Аз май наистина се надяхах да поиграем днес — рече Пол. — Напоследък тук нещата са толкова сериозни.

Халик се извърна настрани, за да прикрие чувствата си. Нещо пареше в очите му. Мъката му набъбваше — като мехур, насъбрал всичко, останало от някакъв загубен вчерашен ден, който Времето бе окастрило от него.

„Колко набързо това момче ще трябва да се превърне в мъж“ — мислеше си Халик. — „Колко скоро ще трябва да прочита наум тази фраза, тази договореност на жестоко предупреждение, да проникне в неизбежния факт и неизбежния ред: «Моля отпишете от списъка най-близкия си по род.»“

Халик заговори, без да се обръща:

— Долових желанието ти, момко, и с най-голямо удоволствие щях да си поиграя с теб. Ала игра повече няма да има. Аракис е действителност. Харконите са действителност.

Пол допря до челото си вдигнатата отвесно рапира. Халик се обърна, видя поздрава и го прие с кимване.

Той посочи с ръка към чучелото-мишена.

— А сега ще поработим върху твоето избиране на точния момент. Искам да видя как злостно ще сразиш това чучело. Аз ще го направлявам ей оттук, за да мога да наблюдавам добре схватката. И те предупреждавам, че днес ще пробвам нови контрирания. А това е предупреждение, което няма да получиш от истински враг.

Пол се повдигна на пръсти, за да отпусне мускулите си. Овладя го някакво тържествено чувство, когато внезапно осъзна, че животът му е изпълнен с бързи промени. Отправи се към чучелото-мишена, щракна с върха на рапирата си ключа върху гърдите му и усети как защитното поле отблъсна острието му.

— Готови! — извика Халик и чучелото нападна енергично.

Пол включи защитата си, парира и контрира. Халик наблюдаваше, манипулирайки с ръчките. Мислите му сякаш бяха разполовени: едната половина следеше внимателно тренировъчния двубой, а другата се рееше нанякъде.

„Аз съм добре обучено плодно дръвче“ — мислеше си той. — „Пълно с добре обучени чувства и способности и всички те са ми

присадени — а плодовете до един ги бере все някой друг.“

Неизвестно защо си спомни за по-малката си сестра и толкова ясно си представи прелестното ѝ лице. Ала тя беше вече отишла в гроба, в един дом за удоволствия за харконските войници. Бе обичала теменугите... или май маргаритите? Не успя да си спомни. Ядоса се, че не успя да си спомни.

Пол парира един страничен удар на чучелото от разстояние и издърпа лявата си ръка.

„Виж го ти, умното дяволче!“ — рече си Халик, погълнат сега от плетеницата, която рисуваха движенията на ръката на Пол. — „Той се е упражнявал и занимавал самостоятелно. Това не е стилът на Дънкан, нито пък наподобява с нещо на онова, което съм го учил аз.“

Тази мисъл само усили мъката на Халик. „Поддавам се на настроение“ — рече си мислено той. И се запита дали момчето понякога нощем се заслушва боязливо в пулсирането на възглавницата си.

— Ако желанията бяха риби, всички щяхме да хвърляме мрежи — измърмори той.

Това бе израз на майка му и той винаги го употребяваше, щом усетеше, че над него надвисва сянката на утрешния ден. После си помисли колко е нелепо този израз да се отнесе на планета, където никога не е имало нито море, нито риби.

„Уелингтън Юи (10 082–10 191 стандартна година), доктор, възпитаник на медицинското училище «Сук», дипломиран през 10 112 стандартна година; женен за Уана Маркус, бин-джезъритска възпитаница (10 092 — 10 186), известен главно като предател на дук Лито Атреидски (Библиография, Приложение VII) «Имперската повеля и предателството».“

Из „Речника на
Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Макар и да усети, че в учебната зала влиза д-р Юи, разпознавайки вдървената плахост на походката му, Пол остана проснат по корем върху учебната маса, където го бе оставил масажистът. Чувствуваше се прекалено отпочинал след тренировката с Гърни Халик.

— Май удобно сте се настанили — каза Юи със своя спокоен, писклив глас.

Пол вдигна глава, видя на няколко крачки от себе си изправената му фигура и обхвана с един поглед надипленото черно облекло, квадратната едра глава с морави устни и увиснали мустаци, диамантената татуировка на Имперската повеля* върху челото му и дългата черна коса, събрана в сребърния пръстен на медицинското училище „Сук“ върху лявото му рамо.

— Ще ви е приятно да узнаете, че днес нямаме време за редовни уроци — допълни Юи. — След малко баща ви ще бъде тук.

Пол седна.

— Аз обаче ви уредих видеовъзпроизводител и няколко урока по време на прехода до Аракис.

— О!

Пол започна да се облича. Вълнуваше се, че баща му ще дойде. Откакто императорът бе заповядал да поемат владението на Аракис, баща и син прекарваха толкова малко време заедно.

Юи се отправи към масата във форма на буквата „Г“, като си мислеше: „Колко е напълняло момчето за тези няколко месеца! Каква загуба! О, каква печална загуба!“ И си припомни: „Не бива да се колебая. Това, което правя сега, го правя, за да съм сигурен, че моята Уана няма да страда повече от харконските зверове.“

Пол приседна на един стол до него и започна да закопчава сакото си.

— Какво ще уча по време на прехода?

— Тъ, форми на живот от планетата Земя, пренесени на Аракис. Изглежда, че планетата е разтворила обятията си за някои тамошни форми на живот. Не е ясно как е станало това. Когато пристигнем, ще трябва да потърся планетарния еколог, някой си д-р Кайнс; и да му предложи своята помощ при изследването.

Юи си помисли: „Какво говоря? Лицемеря дори пред себе си.“

— Ще има ли нещо за свободните? — попита Пол.

— Свободните ли? — Юи забарабани с пръсти по масата и като видя, че Пол наблюдава нервното му движение, отдръпна ръката си.

— Може би имате нещо за цялото аракийско население — рече Пол.

— Да, разбира се — потвърди Юи. — Населението се дели на две основни групи — свободните представляват първата група, другите са хората от областите грейбън, синк и пан*. Научавам, че има и някои смесени бракове. Жените от селата в пан и синк предпочитат за съпрузи свободните, а техните мъже предпочитат за съпруги жените на свободните. Имат си поговорка: „Лустрото идва от градовете, мъдростта — от пустинята.“

— Имате ли техни снимки?

— Ще видя какво мога да ви намеря. Най-интересното у тях са безспорно очите — изцяло сини, без никаква следа от бяло.

— Мутация ли е?

— Не, свързано е с пренасищането на кръвта с мелиндж.

— Свободните са сигурно храбри, щом живеят в периферията на пустинята.

— Така казват всички — рече Юи. — Те съчиняват стихове и ги посвещават на своите ножове. Жените им са свирепи колкото и мъжете. Дори децата на свободните са жестоки и опасни. Предполагам, че на вас няма да ви се разреши да общувате с тях.

Пол се вторачи в Юи, той откри в тези няколко бегли данни за свободните словесна сила, която привлече цялото му внимание. Ето такива хора да спечелиш за съюзници!

— А червеите? — попита.

— Какво червеите?

— Искате ми се да науча нещо повече за пясъчните червеи*.

— Тъж, разбира се. Разполагам с видеокнига* за един дребен екземпляр, дълъг само сто и десет метра, с диаметър двадесет и два метра. Снимана е в северните ширини. Записани са достоверни свидетелски показания за червеи по-дълги от четиристотин метра, а има основание да се смята, че съществуват и по-големи.

Пол сведе поглед към една конусообразна релефна карта на северните ширини на Аракийн, разпъната на масата.

— Пустинният пояс и районите на южния полюс са отбелязани като безлюдни. Червеите ли са причината?

— И бурите.

— Всяко място обаче може да се засели.

— Ако е икономически приемливо — рече Юи. — Защото опасностите на Аракис струват скъпо. — Той поглади увисналите си мустаци. — Баща ви скоро ще бъде тук. Преди да си тръгна, искам да ви направя един подарък — находка, на която попаднах, като опаковах багажа си. — Той постави на масата помежду им някакъв предмет — черен, продълговат, не по-голям от върха на палеца на Пол.

Пол погледна предмета, а Юи отбеляза, че момчето не посегна към него и си помисли: „Колко е предпазлив!“

— Това е много старо издание на Оранжевата католическа библия, направено специално за космически пътешественици. Не е видеокнига, но всъщност е напечатана върху влакнеста хартия. Има свой собствен увеличител и електростатична хранваща система. — Той вдигна книжката и му показа. — Книжката трябва да се държи близо до хранващото устройство, което въздейства върху скрепените с пружина корици. Натиска се ръба — ето така, избраните страници взаимно се отблъскват и книжката се отваря.

— Толкова е мъничка.

— Но има хиляда и осемстотин страници. Натиска се ръба... ето така... и хранващото устройство се придвижва с една страница напред, докато си четете. Никога не пипайте самите страници с пръсти.

Влакнестата тъкан е толкова нежна. — Той затвори книжката и я подаде на Пол: — Опитайте.

Юи наблюдаваше как Пол се справя с устройството за страниците и си мислеше: „Спасявам собствената си съвест. Давам му въздържанието на религията, преди да го предам. Така мога да твърдя пред себе си, че е отишъл там, където аз не мога да отида.“

— Сигурно е издадена преди появата на видеокнигите — отбеляза Пол.

— Наистина е много стара. И нека това остане наша тайна, може ли? Родителите ви могат да си помислят, че е твърде ценна за толкова млад човек.

И Юи си помисли: „Майка му сигурно ще се замисли върху мотивите ми.“

— Ами щом... — Пол затвори книжката и я стисна в ръка — ... щом е толкова ценна...

— Задоволете прищявката на стареца — помоли Юи. — Книжката ми беше дадена, когато бях много млад. — А си помисли: „Трябва да покоря не само разума, но и користолюбието му.“ — Отворете я на четиристотин шестдесет и седми стих, където е казано: „Всичко живо води своето начало от водата.“ На ръба на корицата има леко прекарана резка, за да се отбележи мястото.

Пол опипа корицата и намери две резки — едната по-плитка от другата. Натисна по-плитката, книжката се разтвори върху дланта му и увеличителят застана на мястото.

— Прочетете го на глас — рече Юи.

Пол облиза устни с език и зачете:

— „Помислете за това, че глухият не може да чува. Тогава каква глухота не ни се разрешава да притежаваме? Какви сетива ни липсват, че не можем да виждаме и да чуваме друг един свят, който ни заобикаля? Какво има около нас, че не можем да...“

— Престанете! — изрева Юи. Пол прекъсна четенето и впери поглед в него. Юи затвори очи и се помъчи да си възвърне самообладанието. „По каква прищявка на съдбата книгата се отвори на любимия откъс на моята Уана?“ Той отвори очи и видя, че Пол се е вторачил в него.

— Извинете — каза Юи. — Това беше... любимият откъс... на... покойната ми съпруга. Не е онзи, който исках да прочетете. Този откъс

ми навява спомени, които са... мъчителни.

— На ръба има две резки — обясни Пол.

„Разбира се“ — помисли си Юи, — „Уана е отбелязала своя откъс. Неговите пръсти са по-чувствителни от моите и той е напипал нейната резка. Това беше случайност, нищо повече.“

— Книгата може да ви се стори интересна — рече Юи. — В нея има много историческа правда, както и полезна нравствена философия.

Пол сведе поглед към малката книжка в дланта си — каква миниатюрна вещ. И все пак тя съдържаеше някаква загадка... нещо се бе случило, докато той четеше от нея. Усети, че нещо раздвижи ужасното му предназначение.

— Баща ви ще пристигне всяка минута — каза Юи. — Приберете книжката и я прочетете, когато сте свободен.

Пол докосна ръба на книжката, както Юи му бе показал. Тя се затвори. Той я пхна в туниката си. Когато Юи му бе изкрещял, Пол за миг се бе уплашил, че ще си поиска книжката обратно.

— Благодаря ви за подаръка, д-р Юи — заговори с официален тон Пол. — Той ще остане наша тайна. Ако има някакъв дар или услуга, които желаете да получите от мен, моля ви, не се колебайте да ги поискате.

— Аз... нямам нужда от нищо — рече Юи. И си помисли: „Защо стоя тук и се самоизмъчвам? А измъчвам и този нещастен младеж... макар че той още не го съзнава. Ох! Проклети да са тези харконски зверове! Защо избрах мен за своя пъклен замисъл?“

„Как ще подходим, за да опознаем бащата на Муад’Диб? Дукът бе изключително сърдечен, изненадващо неприветлив човек: с неговата трайна обич към бин-джезъритската му дама, с мечтите, които таеше за своя син, и предаността, с която му служеха неговите приближени. И ето го застанал пред вас — човек, объркан от съдбата, самотна фигура, чиято известност е затъмнена от славата на неговия син. И все пак човек е длъжен да попита: «Какво друго е синът, ако не продължение на бащата?»“

Из „Муад’Диб,
семејни бележки“ от
принцеса Ирулан

Пол наблюдаваше как баща му влиза в учебната зала и видя как стражите застанаха на пост отвън. Един от тях затвори вратата. Както винаги Пол бе завладян от чувството за присъствие, което внушаваше баща му, от усещането, че е изцяло тук.

Дукът бе мургав и висок. Острите черти на ъгловатото му лице се сгряваха единствено от дълбоките сиви очи. Носеше черна работна униформа с червен герб с ястребов гребен на гърдите. Посребрен защитен пояс, патиниран от многократна употреба, опасваше плътно тънкия му кръст.

— Много ли си зает, синко? — попита дукът. Той приближи до масата, огледа книжата върху нея, обходи с очи залата, а после ги сведе отново към Пол. Чувствуваше се уморен и му беше болно, че трябва да прикрива умората си. „Трябва да използвам и най-малката възможност да си почивам по време на прехода до Аракис“ — мислеше си той. — „На Аракис изобщо няма да има почивка.“

— Не чак толкова — отвърна Пол. — Всичко е така... — Той сви рамене.

— Да. И така, утре заминаваме. Добре ще е да се настаним в нашия нов дом и да оставим всички тези неприятности зад гърба си.

Пол кимна, завладян неочаквано от спомена за думите на светата майка: „... за баща ти не можем да направим нищо“.

— Татко — рече Пол, — дали на Аракис ще бъде толкова опасно, колкото всички твърдят?

Дукът махна престорено небрежно с ръка, приседна край масата и се усмихна. В съзнанието му изплува цялостна схема за разговор — нещо, което би използвал, за да разсее паниката у войниците си преди сражение. Но схемата отказа да се превърне в думи, когато срещу нея застана една-единствена мисъл: „Това е моят син.“

— Ще бъде опасно — призна той.

— Хауът ми каза, че имаме план за свободните — рече Пол. И се запита: Защо да не му разкажа какво ми довери старицата? Как ли успя тя да ме застави да мълча?

Дукът забеляза тревогата на сина си и каза:

— Както винаги, Хауът вижда главната възможност. Но това далеч не е всичко. Аз виждам и компанията „ЕМОП“. Като ми дава Аракис, негово величество е принуден да ми даде и директорство в „ЕМОП“... коварна придобивка.

— „ЕМОП“ контролира подправката — отбеляза Пол.

— А Аракис със своята подправка е нашият път за влизане в „ЕМОП“ — рече дукът. — Защото „ЕМОП“ не означава само мелиндж.

— Светата майка предупреди ли те? — изтърва се Пол. Той сви юмруци, усещайки дланите си хлъзгави от пот. Какво усилие му бе нужно, за да зададе този въпрос!

— Хауът ми каза, че тя те е подплашила с някакви предупреждения за Аракис — отговори дукът. — Не позволявай женски страхове да замъгляват разума ти. Никоя жена не иска обичаните от нея хора да се излагат на опасност. Зад всички тези предупреждения стои майка ти. Приеми го като знак за нейната обич към нас.

— Тя знае ли за свободните?

— Да, както и за много други неща.

— Какви неща?

Дукът си каза мислено: „Истината може да се окаже по-лоша от очакванията му, но дори опасните истини са ценни, ако те успеят да те научат да ги преодоляваш. А има едно нещо, което никога не е било спестявано на моя син — да преодолява опасните истини. Това обаче трябва да се промени — той е млад.“

— Твърде малко са изделията, върху които компанията „ЕМОП“ не е сложила ръка — рече дукът. — Дървени трупи, магарета, коне, крави, дървен материал, животинска тор, акули, китови кожи — от най-прозаичните до най-екзотичните... дори нашият жалък ориз пунди* от Каладън. Сдружението може да транспортира всичко — от художествените форми на Еказ* до машините от Ричиз* и Икс*. Ала всичко бледнее пред подправката мелиндж. С една шепа подправка може да се купи дом на Тюпайл. Тя не може да се произвежда — трябва да бъде изкопана на Аракис. Подправката е единствена по рода си и наистина притежава гериатрични свойства.

— И сега вече ние ли я контролираме?

— В известна степен. Но важното е да възнаградим всички династии, които зависят от печалбите на „ЕМОП“. А помисли само какъв огромен дял от тези печалби зависи от един-единствен продукт — подправката. Представи си какво би станало, ако нещо намали производството на подправка.

— Ако някой е натрупал запаси от мелиндж, той би могъл да направи голям финансов удар — рече Пол. — Другите ще останат на сухо.

Дукът си позволи един миг на невесела радост, като наблюдаваше сина си и си мислеше колко проникателно, колко наистина умно бе това му наблюдение. Той кимна.

— Харконите трупат запаси вече повече от двадесет години.

— Сигурно искат да намалее добивът на подправката и да хвърлят вината върху вас.

— Иска им се името на атреидите да изгуби уважението, с което се ползва — рече дукът. — Помисли само за династиите на Ландсрада, които разчитат на известно предводителство от моя страна — очакват да стана техен неофициален представител. Помисли само как ще реагират, ако аз се окажа виновен за едно чувствително намаляване на техния доход. В края на краищата собствените печалби се нареждат на първо място. Пет пари няма да дадат за Великото споразумение! Човек

не може да позволи никому да го доведе до просешка тояга! — Устните на дука се изкривиха в кисела усмивка. — Те ще отвърнат поглед от мен независимо от това, какво ще стане с мен.

— Даже и да бъдем нападнати с атомно оръжие?

— Няма да е толкова драстично. Няма да се стигне до явно нарушаване на споразумението. Но почти всичко останало, което е толкова явно... може би дори напращане с химикали и заразяване на почвата.

— Тогава защо трябва да се пъхаме в този капан?

— Пол! — Дукът изглежда неодобрително сина си. — Да узнаеш къде се намира капанът — това е първото условие, за да му се изплъзнеш. Това прилича на единоборство, синко, само че в по-голям мащаб — маневра, за да заблудиш противника, в нея друга и в другата друга... и както изглежда до безкрай. Задачата е да се разнищи плетеницата. Като знаем, че харконите трупат запаси от мелиндж, ние си задаваме друг един въпрос: „Кои други трупат запаси?“ Ето ти и списъка на нашите врагове.

— Кои са те?

— Някои династии, за които знаехме, че са ни врагове, и други, които смятахме за приятели. Засега не е необходимо да им обръщаме внимание, защото има един друг, който е много по-важен — нашият многообичан падишах-император.

Пол се опита да преглътне, ала гърлото му внезапно бе пресъхнало.

— Не бихте ли могли да свикате Ландсрада и да разобличите...

— И да покажем на нашия враг, че знаем чия ръка държи ножа ли? Ех и ти, Пол — ние вече виждаме ножа. Кой знае накъде ще се насочи след това? Ако поставим този въпрос пред Ландсрада, това само ще създаде пълен хаос. Императорът ще отрече. Кой ще се осмели да му противоречи? Ще спечелим само малко време, но ще рискуваме да настъпи хаос. И откъде ще дойде следващият удар?

— Всички династии биха могли да започнат да трупат запаси от подправката.

— Нашите врагове са започнали по-рано — твърде голяма е преднината, за да я преодолеем.

— Императорът — рече Пол. — Това означава сардукарите*.

— Несъмнено преоблечени в харконски униформи — каза дукът.
— Ала въпреки това — те са войните фанатици.

— Как могат да ни помогнат свободните срещу сардукарите?

— Хауът говори ли ти за Салуса Секундус?

— За планетата-затвор на императора ли? Не.

— А какво би казал, ако тя представлява нещо повече от планета-затвор, Пол? Има един въпрос за имперския корпус на сардукарите, който никога не се задава: „Откъде са те?“

— От планетата-затвор ли?

— Все пак те са отнякъде.

— Ами допълнителните наборници, които императорът изисква от...

— В това именно ни карат да повярваме: те са само младите императорски наборници, които се обучават безупречно. Човек подочува по някоя случайна приказка за обучаващите се военни кадри на императора, ала равновесието в нашата цивилизация се запазва същото: въоръжените сили на Великите династии от Ландсрада, от една страна, и сардукарите заедно с допълнителните наборници, от друга. Заедно с допълнителните наборници, Пол. Сардукарите си остават сардукари.

— Но във всеки доклад за Салуса Секундус се казва, че тази планета е същински пъкъл.

— Безспорно. Но ако се наложи да възпиташ издръжливи, силни и жестоки хора, в условията на каква среда ще ги поставиш?

— Как би могъл човек да спечели предаността на такива хора?

— Съществуват изпитани начини: като се кокетира с убеждението им за тяхното превъзходство, загадъчността на тайното споразумение и солидарността на споделеното страдание. Това може да бъде постигнато. Постигано е в различни времена и на различни планети.

Пол кимна, без да сваля поглед от лицето на баща си. Той усети, че му предстои да чуе някакво откровение.

— Да вземем Аракис — продължи дукът. — Излезе ли човек извън градовете и гарнизонните селища, обстановката във всяко отношение наподобява на зловещата Салуса Секундус.

Очите на Пол се разшириха.

— Свободните!

— Там ние разполагаме с възможност за създаване на корпус, могъщ и безпощаден като този на сардукарите. Ще ми е необходимо търпение, за да ги обучавам тайно, и богатство, за да ги въоръжа прилично. Но свободните са там... и богатството от подправката също е там. Сега разбираш защо отиваме на Аракис, макар и да знаем, че капанът е там.

— Харконите не знаят ли за свободните?

— Харконите презират свободните, преследвали са ги за развлечение и дори изобщо не са си направили труда да ги преброят. Известна ни е харконската политика спрямо планетарните населения — да се правят колкото е възможно по-малко разходи за издръжката им.

Металните нишки в ястребовия герб върху гърдите на баща му проблеснаха, щом дукът промени позата си.

— Ясно ли ти е?

— Точно сега преговаряме със свободните — рече Пол.

— Заминаха пратеници начело с Дънкан Айдахо — каза дукът. — Горд и безмилостен човек е Дънкан, но обича правдата. Мисля, че ще допадне на свободните. Ако имаме късмет, те може да си създадат по него мнение и за нас: Дънкан — почтеният.

— Дънкан почтеният — повтори Пол — и Гърни храбрият.

— Добре го каза — рече дукът.

А Пол си помисли: Гърни е един от онези, които светата майка имаше предвид, крепител на светове... „храбростта на смелия“.

— Гърни ми каза, че днес си се представил добре по фехтовка — обади се дукът.

— На мен не ми каза същото.

Дукът се изсмя гръмогласно.

— Прецених, че Гърни трябва по-рядко да те хвали. Той твърди, че имаш безпогрешен усет — това са негови думи — за разликата между острието и върха на оръжието.

— Според Гърни не е артистично да се убива с върха, а трябва да се убива само с острието.

— Гърни е романтик — изръмжа дукът. Това, че тези приказки за убийства се говореха от сина му, неочаквано го разтревожи. — Бих предпочел никога да не ти се налага да убиваш... но ако възникне необходимост, направи го, както можеш — все едно с върха или с

острието. — Той вдигна поглед към прозореца на тавана, по който барабанеше дъждът.

Пол проследи погледа на баща си и се замисли за дъждовното небе там, горе — нещо, което според думите на всички, не можеше никога да се види на Аракис — и тази мисъл за небето му припомни за пътешествието.

— Корабите на Сдружението наистина ли са големи? — попита той.

Дукът го погледна.

— Ти за първи път ще летиш в космоса — рече. — Да, големи са. Ние ще летим с най-големия линеен кораб, тъй като пътуването е продължително. Този кораб наистина е голям. Хамбарът му ще побере всички наши фрегати и транспортни кораби само в едно малко ъгълче — ние ще съставяваме едва една малка част от корабния опис на товарите.

— А няма ли да можем да пуснем фрегатите си?

— Това е част от цената, която се плаща за охраната на Сдружението. Съвсем наблизо до нас могат да се озоват харконски кораби и тогава няма да има защо да се страхуваме от тях. Харконите не са толкова глупави, че да излагат на риск навигационните си права.

— Ще наблюдавам нашите екрани и ще се опитам да видя някой от Сдружението.

— В никакъв случай. Дори и собствените им агенти не са виждали човек от Сдружението. Сдружението така ревностно бди над тайната на своя вътрешен живот, колкото и над своя монопол. Не прави нищо, което може да изложи на риск нашите навигационни права, Пол.

— Според вас дали те не се крият, защото са мутирали и вече нямат... човешки вид?

— Кой знае? — сви рамене дукът. — Това е загадка, която ние едва ли ще решим. Още повече че имаме по-неотложни задачи и едната от тях си ти.

— Аз ли?

— Майка ти пожела именно аз да ти го съобщя, синко. И така, ти вероятно имаш способности за ментат.

Пол втренчи очи в баща си, загубил за миг дар слово, и след малко рече:

— Ментат? Аз ли? Но аз...

— Хауът го потвърди, синко. Вярно е.

— Винаги съм си мислел, че обучението на един ментат трябва да започне още в детска възраст и че на обучавания не бива да се казва нищо, защото това може да спре ранното... — Гласът му секна, всички подробности от миналото му водеха до един очевиден извод. — Разбирам — промълви той.

— Но идва ден — заговори дукът, — когато бъдещият ментат трябва да узнае за обучението си. То може и да бъде преустановено. Обучаваният трябва да участва във вземането на решението дали обучението му да продължи, или да бъде прекъснато. Някои могат да продължат, други не са в състояние да го направят. Единствен бъдещият ментат може да определи със сигурност това за себе си.

Пол потри брадичката си. Цялото специално обучение на Хауът и майка му — мнемотехниката^[1], съсредоточаването на вниманието, владееенето на мускулите и изострянето на чувствителността, изучаването на езици и нюансите на гласовете — всичко това се разкри в нова светлина в съзнанието му.

— Един ден ти ще станеш дук, синко — продължи баща му. — Дук-ментат — това ще е наистина чудесно съчетание. Можеш ли сега да решиш... или ти е потребно още време?

В отговора му нямаше никакво колебание.

— Ще продължа обучението си.

— Наистина чудесно! — промълви дукът и Пол съзря гордата усмивка върху лицето на баща си. Тази усмивка разтърси Пол — тя превърна измъченото лице на дука в череп. Пол затвори очи, защото усети, че вътре в него ужасното му предназначение се бе пробудило отново.

„Сигурно ужасното ми предназначение е да стана ментат“ — помисли си той.

Но дори когато се съсредоточи върху тази мисъл, новото му чувство я отхвърли.

[1] Мнемотехника (гр.) — правила и прийоми за засилване на паметта и улесняване запаметяването на факти, числа и сведения, при което най-много се използва асоциацията. Б.пр. ↑

„С лейди Джесика и Аракис системата на «Бин Джезърит» за насаждане и внушаване на легенди посредством Мисионария протектива постигна пълното си осъществяване. Мъдрата идея да се разхвърлят из познатата вселена семената на прорицателските предания, за да се осигури закрила на бин-джезъритските служители, бе отдавна високо оценена, ала никога не сме виждали *conditionut-extremis* с по-съвършено съчетаване на личност и подготовка. Прорицателските легенди на Аракис вече дори се бяха превърнали в канони (в това число светата майка, канто и респонду*, както и по-голямата част от панолия профетикус*). Сега вече е общопризнато, че скритите заложи на лейди Джесика са били очевидно подценявани.“

Из „Анализ: Кризата в Аракийн“ от принцеса Ирулан (За поверително ползване — бин-джезъритско досие №AP-81088587)

Навсякъде около лейди Джесика — в ъглите на голямата зала на замъка Аракийн или на отделни камари — бе отрупана опакованата им покъщнина; кутии, денкове, кашони и сандъци, някои от които все още нераспаковани. Тя чу как преносвачите от совалката на Сдружението стовариха в преддверието още една партида сандъци.

Застанала на едно място по средата на залата, Джесика бавно се въртеше, обхождаше с поглед потъмнялата резба, пролуките и дълбоките прозоречни ниши.

Очевидният анахронизъм, който представляваше това помещение, ѝ напомняше за залата на сестрите в нейното училище

„Бин Джезърит“. Само че в онази зала имаше топлина. Докато тук имаше само студени камъни.

Помисли си, че архитектът се бе върнал твърде далече в миналото за тези укрепени стени и потъмнели драперии. Сводестият таван се извисяваше два етажа над нея с огромните си напречни греди, за които тя бе убедена, че са докарани тук, на Аракис, на чудовищни цени. На никоя планета от тази система не растяха дървета, от които можеха да се направят такива греди — освен ако не бяха имитация на дърво.

Според нея не бяха.

По време на старата империя тази сграда бе служила за правителствен замък. Тогава на разходите не се е държало толкова. Било е преди харконите и тяхната нова мегалополия^[1] — Картаг — един долнопробен и покварен град на около двеста километра от Броукън Ланд. Лито бе постъпил мъдро, като бе избрал за седалище на правителството си този град. Името Аракийн звучеше добре и бе изпълнено с традиция. А беше и по-малък град — по-лесно можеше да се поддържа чист и да се защитава.

В преддверието отново се разнесе трополенето на разтоварвани сандъци. Джесика въздъхна.

Тя видя от дясната си страна, подпрян на един кашон, рисуваният портрет на бащата на дука. От него, подобно на орфано украшение, висеше канап. В лявата си ръка Джесика продължаваше да стиска парче канап. До портрета имаше глава на черен бик, монтирана върху полирана дъска. Сега главата представляваше черен остров сред море от опаковъчна хартия. Гравираната метална поставка бе похлупена на пода, а лъскавата муцуна на бика сочеше към тавана, сякаш звярът бе готов да измучи предизвикателно сред тази кънтяща зала.

Джесика се запита какво ли я бе подтикнало да разопакова първо тези две неща — главата и портрета. Съзнаваше, че в това й действие се крие нещо символично. Не беше се чувствувала така уплашена и неуверена в себе си от деня, в който съгледвачите на дука я бяха взели от училището.

Главата и картината.

Те я караха да се чувства още по-объркана. Тя потрепера и погледна високо нагоре към полегатите прозорци. Тук беше все още

ранен следобед, а в тези широти небето изглеждаше черно и студено — много по-мрачно от топлата синева на Каладън. Прониза я остра болка по родната планета.

„Толкова си далече, Каладън!“

— Ето ни и нас!

Това бе гласът на дук Лито.

Тя се обърна и го видя, че се задава по сводестата галерия откъм трапезарията. Черната му работна униформа с червения ястребов гребен на гърдите бе прашина и раздърпана.

— Помислих, че може да си се загубила из този отвратителен замък — рече той.

— Каква неприветлива сграда — каза Джесика. Огледа високата му фигура и смуглата кожа, която ѝ навяваше мисли за маслиненни градини и златисто слънце по сини води. Сивото на очите му бе нежно прибулено, ала лицето бе хищно, изпито и скулесто. Внезапен страх за него скова гърдите ѝ. Откакто бе взел решението да се подчини на заповедта на императора, той бе станал жесток и рязък.

— Целият град е неприветлив — добави тя.

— Това наистина е мръсен и пращен гарнизонен градец — съгласи се той. — Но ние ще го променим. — Дукът огледа залата. — Това тук са обществените помещения за тържествени случаи. Току-що надзърнах в някои от семейните апартаменти в южното крило. Те са много по-приятни. — Той се приближи и докосна рамото ѝ, любувайки се на нейната величественост.

И дук Лито отново се замисли за незнайното ѝ родословие — дали не бе потомка на някоя династия отцепник? Или на някой отлъчен член на кралското семейство? На вид тя бе по-царствена и от собствените деца на императора.

Под тежестта на погледа му тя леко се извърна настрани, застана в профил и той осъзна, че хубостта ѝ не се изразява в никоя отделна черта. Лицето бе овално, под корона от коса с цвят на излъскан бронз. Очите бяха раздалечени, зелени и бистри като утринните небеса на Каладън. Носът бе малък, устата голяма и благородна. Фигурата ѝ бе хубава, но слаба: източена, но с отънели заоблени форми.

Той си припомни, че послушничките в училище я бяха наричали „мършава“, така както му бяха докладвали неговите съгледвачи. Ала това определение прекалено простееше. Тя възвърна царствената

красота в династията на атреидите. Бе доволен, че Пол се отнася с уважение към нея.

— Къде е Пол? — попита той.

— Някъде из замъка — имат занимания с Юи.

— Сигурно в южното крило — рече той. — Стори ми се, че чух гласа на Юи, ала не можах да отделя време да погледна. — Той сведе колебливо очи към нея. — Дойдох само за да окача ключа от замъка Каладън в трапезарията.

Тя затаи дъх и потисна порива си да протегне ръка към него. Да окачи ключа — в това действие имаше нещо безвъзвратно. Ала нито сега бе времето, нито тук бе мястото за утешения.

— На влизане видях нашето знаме да се вее над замъка — рече тя.

Той погледна към портрета на баща си.

— Къде се канеше да окачиш това?

— Тук някъде.

— Не — думата прозвуча ясно и категорично подсказвайки й, че би могла да си послужи с хитрост, за да го убеди, но че откритият спор е безполезен. И все пак тя трябваше да направи опит, па макар този опит само да й напомняше, че не би могла да го надхитри.

— Господарю — започна, — ако само би...

— Отговорът остава не. За срам и позор аз задоволявам почти всички твои прищевки, но тази — не. Току-що идвам от трапезарията, където има...

— Господарю! Моля те...

— Изборът е между твоето храносмилане и моето фамилно достойнство, скъпа — рече той. — Тези неща ще стоят окачени в трапезарията.

Тя въздъхна.

— Да, господарю.

— Можеш отново да се върнеш към навика си да вечеряш, когато е възможно, в своите покои. Ще очаквам да заемаш мястото си само в официални случаи.

— Благодаря, господарю.

— И не се дръж така хладно и официално с мен! Бъди благодарна, че не се ожених за теб, скъпа. Тогава щеше да бъде твое задължение да сядаш на масата с мен при всяко ядене.

Тя се овладя да не трепне и кимна.

— Хауът вече инсталира над масата в трапезарията нашия собствен детектор на отрови — продължи той. — В твоята стая е поставен портативен.

— Ти си предвиждал това... разногласие — рече тя.

— Скъпа, аз мисля и за твоето удобство. Наел съм ти и прислуга. Местни жители са, но ги е подбрал Хауът — всичките са от свободните. Ще вършат работа, докато нашите хора се освободят от другите си задължения.

— Може ли изобщо някой от тази планета да бъде наистина надежден?

— Всеки, който мрази харконите. Може би ще пожелаеш да задържиш главната икономка: шейдаут* Мейпс?

— Шейдаут — повтори Джесика. — Това титла на свободните ли е?

— Обясниха ми, че означава „човек, който се гмурка в кладенец“ — тълкувание, което тук има някакво важно значение. Като икономка може и да не ти направи особено впечатление, макар че в доклада си Дънкан и Хауът много я хвалят. Сигурни са, че иска да служи... по-конкретно, че иска да служи на теб.

— На мен ли?

— Свободните са узнали, че си бин-джезъритска възпитаница — обясни той. — Тук се ширят легенди за „Бин Джебзърит“.

„Мисионария протектива“ — помисли си Джесика. — „Никое място не може да им убегне.“

— Означава ли това, че Дънкан е успял? — попита тя. — Ще станат ли свободните наши съюзници?

— Още нищо не се знае — отвърна той. — Дънкан смята, че те искат да ни наблюдават за известно време. Те обаче са обещали да преустановят набезите си срещу нашите отдалечени селища по време на религиозните празници. Това е много по-значимо постижение, отколкото може да изглежда на пръв поглед. Хауът ми разказа, че свободните са представлявали дълбоко забит трън в петата на харконите и че мащабите на техните опустошения са били грижливо пазени в тайна. Едва ли щеше да е от полза за императора да научи за некадърността на харконската войска.

— Икономка от свободните — размишляваше гласно Джесика, като се върна към въпроса за шейдаут Мейпс. — Очите ѝ ще са до дъно сини.

— Не се оставяй да те подвежда видът на тези хора — рече той. — У тях има дълбока сила и здрава жизненост. Според мен те са именно онова, което ни е необходимо.

— Това е опасна игра — отбеляза тя.

— Хайде да не разискваме отново този въпрос — рече той.

Джесика се усмихна насила.

— Ние наистина сме обречени, в това няма съмнение. — Тя изпълни съкратеното упражнение за успокояване — две дълбоки вдишвания, ритуалната мисъл и после продължи: — Като разпределям стаите, имаш ли някакви по-особени изисквания какво да ти отделя?

— Трябва да ме научиш някой ден как постигаш това — рече той. — Как се отърсваш от грижите и се залавяш с практически дела. Това трябва да е бин-джезъритско умение.

— Това е женско умение — отвърна тя.

Дукът се усмихна.

— И така, разпределението на стаите: осигури ми просторна канцелария в съседство със спалното ми помещение. Тук ще има много повече писмена работа, отколкото на Каладън. Разбира се, и караулно помещение. Това ще е достатъчно. Не се тревожи за безопасността на замъка. Хората на Хауът са го прегледали основно.

— Сигурна съм в това.

Той погледна ръчния си часовник.

— И можеш да се погрижиш всички наши часовници да бъдат сверени по местното аракийско време. Възложил съм на един техник да свърши тази работа. Скоро ще дойде. — Дукът отмахна от челото ѝ кичур коса — А сега трябва да се връщам на космодрума. Втората совалка с резервните членове на щаба ми ще кацне всяка минута.

— Не би ли могъл да ги посрещне Хауът, господарю? Ти имаш толкова уморен вид.

— Милият Туфир е зает дори повече от мен. Известно ти е, че тази планета гъмжи от харконски интриги. Освен това ще трябва да убеждавам някои от опитните търсачи на подправка да не заминават. Знаеш, че при промяната на владението те имат право на избор, а този планетолог, когото императорът и Ландсрада са назначили за арбитър

на промяната, е неподкупен. Той разрешава правото на избор. Около осемстотин опитни работници чакат да излетят на борда на совалката с подправката, а наблизко стои в готовност товарен кораб на сдружението.

— Господарю... — тя се поколеба да продължи.

— Да?

— Няма да успея да го убедя да не се опитва да направи тази планета безопасна за нас — помисли си Джесика. — А и не мога да прилагам спрямо него моите хитрини.

— За колко часа ще наредите да се сервира вечерята? — попита тя.

„Не това се канеше да каже“ — помисли си той. — „Ааах, моя Джесика, как бих искал да сме някъде другаде, където и да е, само да сме далеч от тази ужасна планета — съвсем сами, ние двамата, без никакви грижи.“

— Ще вечерям в офицерската трапезария на космодрума — отвърна той. — Ще се прибера много късно. И... тъ... ще изпратя караулна кола за Пол. Искам той да присъствува на стратегическото ни съвещание.

Окашля се, сякаш се канеше да каже още нещо, после без предупреждение се обърна и излезе навън към преддверието, където тя чу, че стовариха нова партида сандъци.

Гласът му, властен и надменен, с който винаги говореше на слугите, когато бързаше, се разнесе оттам:

— Лейди Джесика е в голямата зала. Иди незабавно при нея.

Входната врата се хлопна.

Джесика се извърна и застана с лице към портрета на бащата на Лито. Той бе нарисован от известния художник Алби по времето, когато старият дук е бил на средна възраст. Беше нарисован в костюм на матадор, с пурпурна къса пелерина, праметната върху лявата му ръка. Лицето младееше — едва ли бе по-сбръчкано от лицето на Лито сега, и имаше същите ястребови черти, същия мрачен, втрещен поглед. Тя притисна юмруци о хълбоците си и впи очи в портрета.

— Проклет да си! Проклет да си! Проклет да си! — изрече шепнешком.

— Какви са заповедите ви, благородна?

Беше женски глас — тъничък и упорит. Джесика се обърна и видя някаква топчеста сивокоса жена в безформена широка, кафява като на робиня рокля. Жената бе толкова сбръчкана и изсушена на вид, колкото бе и всяка фигура от тълпата, която тази сутрин ги бе приветствувала по протежение на пътя от космодрума до замъка. Джесика си помисли, че всеки местен жител, когото бе виждала на тази планета, приличаше на сушена слива и бе недохранен. И въпреки това Лито бе казал, че те са силни и жизнени. А и тези очи, разбира се, тези езерца от най-наситено, най-тъмносиньо, без никакво бяло — потайни и загадъчни. Джесика насила отмести поглед.

Жената кимна вдървено и каза:

— Наричат ме шейдаут Мейпс, благородна. Какви са вашите заповеди?

— Можеш да се обръщаш към мен с „господарке“ — отговори Джесика. — Аз не съм от благороден произход. Аз съм наложницата на дук Лито.

Последва същото странно кимване и жената вдигна към Джесика поглед, в който се четеше лукав въпрос.

— В такъв случай има ли и съпруга?

— Няма и никога не е имало. Аз съм единствената... спътница на дука, майката на определения му наследник.

Дори и докато говореше, Джесика вътрешно се смееше на високомерието, вложено в думите ѝ. „Какво бе казал свети Августин?“ — запита се тя. — „Разумът заповядва на тялото и то му се подчинява. Разумът заповядва на себе си и среща отпор.“ Да, напоследък срещам все по-често отпор. Самата аз бих могла да прибегна до мълчаливо отстъпление.”

Навън, откъм пътя, се разнесе необикновен вик. Викът се повтори: „Суу-суу-сук!“*, после „Икут-ей! Икут-ей!“* И отново: „Суу-суу-сук!“

— Що за вик е това? — попита Джесика. — Чух го на няколко пъти, докато пътувахме по улиците отзарана.

— Обикновен продавач на вода, господарко. Ала вие няма защо да се интересувате от такива като тях. Цистерната тук побира петдесет хиляди литра и се следи винаги да е пълна. — Тя сведе очи към полата си. — Ами да, господарко, на мен дори не ми се налага да нося тук моя

влагосъхраняващ костюм. И въпреки това — изкикоти се тя — все още съм жива.

Джесика се подвоуми — искаше ѝ се да поразпита тази жена, защото ѝ бяха нужни някои сведения, за да се ориентира. Ала да се приведе в ред тази бъркотия в замъка бе по-наложително. И все пак мисълта, че водата е главният белег за богатство тук, ѝ се стори обезпокоителна.

— Моят съпруг ми съобщи за вашата титла, шейдаут — рече Джесика. — Разпознах думата. Това е много древна дума.

— Тогава вие знаете древните езици, така ли? — попита Мейпс и зачака отговора със странна напрегнатост.

— Езиците са първото нещо, което се изучава в „Бин Джебърит“ — отвърна Джесика. — Аз знам ботани джиб* и чакобза*, всичките ловни езици.

Мейпс кимна.

— Точно така гласи легендата.

А Джесика се зачуди: „Защо ли разигравам това шарлатанство?“ Ала бин-джебъритските методи бяха непочтени и деспотични.

— Познавам Черните неща* и загадките на Великата майка* — продължи Джесика. Тя разчиташе по-очевидните знаци в реакциите и вида на Мейпс, онези незначителни неща, които я издаваха. — Мисесис преджия — рече тя на езика чакобза. — Андрал тре перал трада чик бусакри мисесис перакри...

Мейпс направи крачка назад, сякаш готова да побегне.

— Аз знам много неща — продължи Джесика. — Знам, че си раждала деца, че си загубила любими хора, че си се крила от страх и че си вършила насилие, но въпреки това ще вършиш още насилия. Аз знам много неща.

Мейпс заговори с нисък глас:

— Не исках да ви обидя, господарко.

— Ти споменаваш за легендата и търсиш отговори — рече Джесика. — Пази се от отговорите, които можеш да намериш. Знам, че си дошла подготвена за насилие с оръжие в елечето си.

— Господарке, аз...

— Съществува слаба вероятност да успееш да източиш кръвта на живота ми — рече Джесика, — ала вършейки това, ти ще причиниш повече разруха, отколкото и най-безумните ти страхове могат да си

представят. Знаеш, че има и по-лоши неща от това да умреш — дори за цял един народ.

— Господарке! — започна умолително Мейпс — Тя сякаш се канеше да падне на колене. — Оръжието беше изпратено като дар за вас, ако докажете, че вие сте Очакваната.

— А със своята смърт трябва да докажа обратното — рече Джесика. Тя зачака с привидна отпуснатост, която правеше обучения в бин-джезъритските методи толкова страшен в битка.

„А сега да видим накъде клони решението“ — помисли си тя.

Мейпс бавно бръкна в деколтето на роклята си и извади потъмняла ножница. От нея се подаваше черна дръжка с дълбоки вдлъбнатини за пръстите. Тя хвана с една ръка ножницата, а с другата дръжката, изтегли млечнобяло острие и го вдигна нагоре. Острието сякаш светеше и блестеше със своя собствена светлина. Приличаше донякъде на кинжал — с два остри ръба и вероятно бе дълго двадесет сантиметра.

— Знаете ли какво е това, господарке? — попита Мейпс.

Джесика знаеше, че това може да бъде само едно нещо — митическият кристален нож* на Аракис, острието, което никога не бе напускало планетата и бе познато само по слухове и невероятни догадки.

— Това е кристален нож — отвърна тя.

— Не го казвайте така плахо — рече Мейпс. — Знаете ли какво означава!

И Джесика се замисли: В този въпрос имаше възбуда. Ето кое е накарало тази жена от свободните да постъпи на работа при мен — за да ми зададе именно този въпрос. Моят отговор би могъл да ускори насилието или... какво? Тя очаква отговор от мен: значението на един нож. Наричат я шейдаут на езика чакобза. Нож на чакобза означава „вестител на гибел“. Започва да става неспокойна. Трябва вече да отговоря. Забавянето е толкова опасно, колкото и погрешният отговор. Джесика каза:

— Той е вестител...

— Аяя! — нададе вой Мейпс. В него имаше едновременно и мъка, и възторг. Тя така затрепери, че острието на ножа заизпраца искрящи отблясъци из цялата зала.

Джесика изчакваше настръхнала. Тя бе имала намерение да каже вестител на гибел и след това да добави древната дума, ала сега всяко нейно сетиво, цялото задълбочено обучение в бдителност, което открива значение и в най-невинното потрепване, я възпираше да продължи.

„Разковничето бе думата... вестител. Вестител ли? Вестител.“

Мейпс обаче държеше ножа така, сякаш бе готова да го използва.

— Да не би да си помисли — заговори Джесика, — че макар и веща в загадките на Великата майка, аз няма да познавам Вестителя?

Мейпс спусна надолу ножа.

— Господарке, когато човек е живял толкова дълго с прорицанието, мигът на апокалипсиса е сътресение за него.

Джесика се замисли за прорицанието — за шария* и за цялата панолия профетикус, които Мисионария протектива на „Бин Джезърит“ бе посадила тук преди векове — чиито проповедници са несъмнено отдавна измрели, но постигнали целта си: внушаването на защитните легенди в съзнанието на тези хора за деня, когато може да потрябват на „Бин Джезърит“.

И така, този ден бе дошъл. Мейпс върна ножа в ножницата и каза:

— От неустойчивите остриета е, господарке. Дръжте го близо до тялото си. След повече от седмица далеч от човешка плът ножът започва да се разпада. Той е ваш, зъб от вестител*, ваш, докато сте жива.

Джесика протегна дясната си ръка и реши да опита една рискована хитрина.

— Мейпс, ти прибра острието в ножницата, без то да е оцапано с кръв.

Като изпъшка, Мейпс пусна ножницата с острието в ръката на Джесика и стенийки, разкъса кафявото елече:

— Вземете водата на моя живот!

Джесика издърпа острието от ножницата. Как само светеше то! Тя насочи върха към Мейпс и видя как страх, по-силен и от смъртен ужас, обзе жената.

Дали върхът не е отровен? — запита се Джесика. Тя изправи нагоре върха и с ръба на острието направи лека драскотина върху

лявата гръд на Мейпс. Бликна кръв, която спря почти веднага. „Мигновено съсирване“ — помисли си Джесика. — „Дали не е влагоконсервираща мутация?“

Тя прибра острието в ножницата и каза:

— Закопчей си роклята, Мейпс!

Треперейки, Мейпс се подчини. Сините до дъно очи се впиха в Джесика.

— Вие сте наша — промълви тя. — Вие сте Очакваната.

В преддверието отново се разнесе шум от разтоварване. Мейпс бързо сграбчи ножницата с ножа и го скри в елечето на Джесика.

— Онзи, който види този нож, трябва да бъде пречистен или убит — изръмжа тя. — Това нали ви е известно, господарке?

„Вече ми е известно“ — помисли си Джесика.

Преносвачите си отидоха, без да се натрапват в голямата зала.

Мейпс се успокои и заговори:

— Непречистените, които са видели кристалния нож, могат и да не напуснат Аракис живи. Никога не забравяйте това, господарко. На вас ви е поверен кристален нож. — Тя си пое дълбоко въздух. — Сега вече нещата ще си тръгнат по реда. Те не бива да се пришпорват. — Тя огледа натрупаните сандъци и камарите багаж наоколо. — А докато му дойде времето, за нас тук има доста работа.

Джесика се поколеба.

„Нещата ще тръгнат по реда си.“ Това бе един от изтърканите лозунги от арсенала от заклинания на Мисионария протектива. „Пристигането на светата майка, за да ви спаси.“

„Но аз не съм света майка!“ — помисли си Джесика. И след това: „Какво са насадили тук? Това е наистина отвратителна планета!“

Мейпс попита с най-обикновен тон:

— Какво ще наредите да направя най-напред, господарке?

Инстинктът предупреди Джесика да запази същия нехаен тон.

— Онзи портрет на стария дук трябва да се закачи на една от стените в трапезарията. Главата на бика трябва да се постави на отсрещната стена.

Мейпс отиде до главата на бика.

— Какъв ли огромен звяр е бил, за да е имал такава глава — рече тя. И се наведе. — Ала първо ще трябва да почистя това, нали, господарке?

— Не.

— Но върху рогата му има спечена мръсотия.

— Това не е мръсотия, Мейпс. Това е кръвта на бащата на нашия дук. Тези рога са напръскани с прозрачен фиксаж само няколко часа, след като този звяр е убил стария дук.

Мейпс се изправи.

— А, така ли! — рече тя.

— Просто кръв — продължи Джесика. — И при това стара. Иди и намери някой да ти помогне да ги закачиш. Проклетите неща тежат.

— Да не си помислихте, че съм се разстроила при вида на кръвта? — попита Мейпс. — Аз съм дъщеря на пустинята и съм виждала твърде много кръв.

— Ясно ми е... че си виждала — рече Джесика.

— Случвало се е да виждам и от моята — рече Мейпс. — И то повечко, отколкото източихте с вашата жалка драскотина.

— Да не би да трябваше да те порежа по-дълбоко?

— О, не! Телесната вода е достатъчно оскъдна и без да се пръска разточително от нея из въздуха. Вие постъпихте правилно.

И Джесика, отбелязвайки думите и тона, схвана скрития по-дълбоко намек в израза „телесната вода“. Тя отново почувствува, че я потиска значението на водата на Аракис.

— На коя стена в трапезарията да окача тези красоти, господарке? — попита Мейпс.

„Колко е практична тази Мейпс!“ — помисли си Джесика и каза:

— Прецени сама, Мейпс. Всъщност няма кой знае какво значение.

— Както наредите, господарке. — Мейпс се наведе и започна да сваля опаковката и канапа от главата.

— Да убиеш стария дук, а? — изтананика тя.

— Да повикам ли някой работник да ти помогне? — запита Джесика.

— Ще се справя, господарке.

„Да, тя ще се справи“ — помисли си Джесика. — „Ето кое е характерното за това същество от свободните: настървението да се справи.“

Джесика усети хладната ножница на кристалния нож под елечето си и се замисли за далечния прицел на планирането на „Бин

Джезърит“, което тук бе изковало още една брънка. Благодарение на това планиране тя бе оцеляла от смъртоносна криза. „Нещата не бива да се пришпорват“ — бе казала Мейпс. Ала въпреки това се налагаше темпо на стремително препускане към тази планета, което изпълваше Джесика с лошо предчувствие. И нито цялата подготвителна работа на Мисионария протектива, нито щателният оглед на Хауът на тази скална грамада с назъбени стени можеше да разпръсне това й чувство.

— Като свършиш с окачването на тези неща, започни да разопаковаш сандъците — нареди Джесика. — У единия от преносвачите в преддверието са всичките ключове и той знае къде трябва да се подредят нещата. Вземи от него ключовете и списъка. Ако има нещо неясно, аз ще бъда в южното крило.

— Както наредите, господарке — отвърна Мейпс. Джесика се обърна, като си мислеше: „Хауът може и да смята този замък за безопасен, ала в него има нещо нередно. Аз го усещам.“

Джесика изпита неотложна нужда да види сина си. Тя тръгна към сводестия вход, който водеше до галерията към трапезарията и семейните крила. Крачеше все по-бързо и по-бързо, докато накрая почти затича.

Зад гърба й Мейпс спря да сваля опаковката от главата на бика и погледна към отдалечаващата се фигура.

— Тя наистина е Очакваната — промълви. — Горката.

[1] От гръцки „megas“ — голям, и „polis“ — град. Б.пр. ↑

„Юи! Юи! Юи! — се пее в припева. — Дори милиони пъти да умре, нямаше да е достатъчно за Юи!“

Из „История на
детството на Муад’Диб“
от принцеса Ирулан

Вратата бе откrehната и Джесика прекрачи и влезе в стая с жълти стени. На лявата стена имаше дълъг нисък диван от черна кожа, два празни шкафа за книги и висяща гарафа за вода, по чиято тумбеста част сивееше прах. Отдясно, отстрани на друга една врата бяха поставени още празни шкафове за книги, писалище от Каладън и три стола. До прозорците отсреща, застанал с гръб към нея, стоеше д-р Юи — цялото му внимание бе насочено към външния свят.

Джесика направи още една безшумна стъпка напред.

Тя забеляза, че сакото на д-р Юи бе смачкано, а близо до левия му лакът имаше бяло петно, като да се бе оцапал с тебешир. В гръб той приличаше на безплътна върлинеста фигура, покрита с прекалено широки черни дрехи, сякаш карикатура, заела поза за резки движения по волята на някой кукловод. Само квадратната му едра глава, с дългата, черна като абанос коса, хваната на рамото в сребърния пръстен на училището „Сук“, приличаше на жива — тя се обръщаше едва-едва, за да проследи някакво движение навън.

Джесика отново огледа стаята, без да открие и следа от сина си, но знаеше, че затворената врата отдясно води към малка спалня, за която Пол бе казал, че му допада.

— Добър ден, д-р Юи — поздрави тя. — Къде е Пол?

Той сякаш кимна на нещо отвън през прозореца и заговори разсеяно, без да се обръща:

— Вашият син се умори, Джесика. Изпратих го в съседната стая да си почине.

Изведнъж се вцепени и се обърна с мустаци, увиснали над моравите устни.

— Простете ми, господарко! Мислите ми бяха толкова надалеч... аз... не ми е минало и през ум да фамилиарнича.

Тя се усмихна и протегна дясната си ръка. За миг се побоя, че той може да коленичи:

— Уелингтън, моля ви.

— Да ви нарека по име... аз...

— Ние се познаваме от шест години — рече тя. — Много отдавна е трябвало да отпаднат формалностите помежду ни — поне когато сме сами.

Юи си позволи да се усмихне леко, мислейки си: „Убеден съм, че тази хитрина успя. Сега вече каквото и необичайно нещо да забележи в поведението ми, тя ще го отдаде на притеснение. И няма да търси дълбоки причини, щом вече знае отговора.“

— Страхувам се, че се бях замислил — рече той. — Особено когато... ви съчувствувам... боя се, че в мислите ми вие сте... просто Джесика.

— Да ми съчувствувате ли? За какво?

Юи сви рамене. Много отдавна той бе схванал, че Джесика не е надарена с безпогрешен усет за истината, какъвто притежаваше неговата Уана. Ала въпреки това, винаги когато бе възможно, той говореше истината пред Джесика. Така бе по-безопасно.

— Вие сигурно сте разгледали тази планета, гос... Джесика. — Той се запъна на името и продължи: — Каква пустош след Каладън. Ами хората! Онези жени, които подминавахме по пътя за насам — те ридаеха под покривалата си. И как само ни гледаха!

Тя скръсти ръце на гърдите си, притисна ги здраво и почувствува под тях кристалния нож — острието, шлифовано от зъб на пясъчен червей, ако можеше да се вярва на приказките.

— Това е така, защото сме им непознати — разни хора, разни нрави. Те са познавали единствено харконите. — Погледът ѝ го подмина и се насочи навън, през прозореца. — В какво се бяхте загледали?

Той се обърна отново към прозореца.

— В хората.

Джесика застана до него и погледна наляво, към фасадата на сградата, където бе насочен погледът на Юи. Там растяха в редица двадесет палмови дървета — земята под тях бе гола и чисто преметена.

Мрежеста ограда отделяше дърветата от пътя, по който минаваха хора, облечени в дълги роби. Джесика долови леко трептене във въздуха между оградата и хората — защитното поле на замъка — и продължи да оглежда минаващата тълпа, чудейки се какво ли толкова намира в тях Юи.

Отговорът изплува и тя долепи длан до бузата си. Начинът, по който минаващите хора гледаха палмовите дръвчета! Тя съзря завист, известна омраза... и дори надежда. Всеки човек оглеждаше тези дървета с каменно лице.

— Знаете ли какво си мислят? — попита Юи.

— Да не би да се занимавате с разчитане на мисли? — попита в отговор Джесика.

— Само на тези мисли — отвърна той. — Те гледат дръвчетата и си мислят: „Ето сто души от нас.“ Това си мислят.

Тя го погледна озадачено и с неодобрение.

— Защо?

— Това са финикови палми — отвърна той. — За една финикова палма са необходими четиридесет литра вода на ден. Докато за един човек са потребни осем литра. Следователно една палма се равнява на пет души. Палмите навън са двадесет — или сто души.

— Но някои от тези хора гледат към дърветата с надежда.

— Те пък се надяват, че някоя фурма може да падне, само че сега не им е сезонът.

— Ние гледаме на тази планета с много критично око — рече Джесика. — Тук има както надежда, така и опасност. Подправката би могла да ни направи богати. С едно солидно богатство ние бихме могли да превърнем този свят в каквото си пожелаем.

И тя тихичко се присмя на себе си: „Кого съм седнала да убеждавам?“ Смехът се отрони неволно от устните ѝ, но излезе крехък и невесел.

— Само дето човек не може да си купи безопасност — добави.

Той се извърна настрани, за да скрие лицето си от нея. „Ако само можех да мразя тези хора, вместо да ги обичам!“ По своите обноски, а и по много други неща Джесика приличаше на неговата Уана. Ала дори тази мисъл носеше непреклонност, която го каляваше за неговата цел. Методите на харконската жестокост бяха нечестни. Може би Уана не бе убита. Той трябваше да се увери.

— Не се тревожете за нас, Уелингтън — каза Джесика. — Тази грижа е наша, не ваша.

„Тя смята, че аз се тревожа за нея!“ — Той премигна, за да не се разплаче. — „И аз наистина се тревожа. Но трябва да застана пред този мръсен барон, извършил замисленото от него злодейство, и да се възползувам от единствената си възможност да му нанеса удар тогава, когато е най-слаб — в часа на неговото злорадство.“

Той въздъхна.

— Дали Пол ще се събуди, ако надникна при него? — попита тя.

— В никакъв случай. Аз му дадох приспивателно.

— Добре ли понася промяната? — запита Джесика.

— С изключение на това, че е малко преуморен. Раздразнителен е, но кое петнадесетгодишно момче няма да бъде при тези обстоятелства? — Той отиде до вратата и я отвори: — Ето го.

Джесика го последва и надзърна в сенчеста стая.

Пол лежеше върху тясно походно легло, пъхнал едната си ръка под леката завивка, а другата отметнал назад, над главата си. Щорите на един прозорец близо до леглото хвърляха сенки по лицето и одеялото му.

Джесика впи очи в сина си, забеляза колко много овалната форма на лицето му прилича на нейната. Косата обаче бе взел от дука — гарвановочерна и рошава. Дълги мигли скриваха очи с оттенък на липов цвят. Джесика се усмихна, чувствайки как страховете ѝ се стопяват. Тя ненадейно бе обзета от мисълта за генетични следи в чертите на своя син — ето ги нейната форма на очите и лицевият контур, ала резките черти на бащата изпъкваха изпод контура, така както зрелостта избуява от детството.

Тя си мислеше за чертите на момчето като за грижливо пресяване на произволни замисли — безкрайни върволици от случайности, които се пресичат в тази брънка. При тази мисъл ѝ се прииска да коленичи до леглото и да вземе сина си в своите обятия, ала я възпря присъствието на Юи. Тя отстъпи назад и тихо затвори вратата.

Юи се бе върнал при прозореца, тъй като не можеше да понесе как Джесика гледа сина си. „Защо ли Уана така и не ме дари с деца?“ — запита се той. — Като лекар знам, че не съществуваше никаква физическа пречка за това. А дали не е имало някаква бин-джезъритска

пречка? А може би на нея ѝ е било наредено да служи на друга цел? Каква ли може да е била тази цел? Тя несъмнено ме обичаше.

За пръв път го завладя мисълта, че той може да е част от по-заплетен и по-сложен замисъл, отколкото разумът му можеше да си представи. Джесика се спря до него и каза:

— Какво пълно отдаване има в детския сън!

Той заговори механично:

— Да можеха и възрастните да се отпускат така.

— Наистина.

— Къде ли го изгубваме това умение? — промърмори той.

Тя го изгледа, долавяйки особеността му тон, но мислите ѝ бяха все още при Пол — мисли за новите изисквания към учението му тук, за промените в сегашния му живот — толкова по-различен от живота, който навремето бяха чертали за него.

— Ние наистина губим по нещо — рече тя. Джесика погледна навън вдясно, към един склон, изгърбушен от изкривени от вятъра сиво-зелени храсти с прашни листа и сухи, извити като нокти клони. Прекалено тъмното небе бе увиснало над склона като петно, а млечнобялата светлина на аракийското слънце придаваше на сцената сребрист оттенък — светлина, подобна на тази, която криеше в пазвата ѝ кристалният нож.

— Небето е много тъмно — отбеляза тя.

— Това се дължи донякъде на липсата на влага — рече той.

— Вода! — отсече Джесика. — Накъдето и да се обърне тук, човек ще се сблъска с липсата на вода!

— Това е „знаменитата“ загадка на Аракис.

— Защо водата е толкова малко? Тук има вулканични скали. Бих могла да назова и десетина източника на енергия. Има и полярен лед. Казват, че не може да се пускат сонди в пустинята — бурите и пясъците разрушавали съоръженията, преди работниците да успеят да ги монтират, ако преди това червеите не излапвали самите работници. Във всеки случай там никога не са откривали и следа от вода. Ала загадката, Уелингтън, истинската загадка са кладенците, които са били прокопани тук в низините и басейните. Чели ли сте за тях?

— Първоначално водата тече едва-едва, а по-късно спира — отвърна той.

— Да, Уелингтън, ето това е загадката. Там е намерена вода. Но тя се изпарява. И вече не се появява. Съседният кладенец дава почти същия резултат: водата се процежда, а после спира. Никой ли не е проявявал любопитство към това явление?

— Наистина е любопитно — отвърна той. — Да не би да подозирате, че е замесен някакъв жив фактор? Не би ли могло да се разбере това от взетите от сърцевината проби?

— Какво би могло да се разбере? Дали е вещество от растение от друга планета... или от животно? Кой би могъл да определи? — Тя отново се обърна към склона. — Нещо спира водата. Нещо я запушва. Това е моето мнение.

— Може би причината е известна — рече той. — Харконите са потулили много източници на информация за Аракис. Вероятно е имало причина да скрият и тази.

— Каква причина? — попита тя. — Освен това съществува и атмосферната влага. Наистина много оскъдна, но все пак съществува. Тя е главният водоизточник тук и се улавя във ветрокапани* и влагокондензатори. Тя откъде идва?

— Може би от полярните шапки?

— Студеният въздух поема малко влага, Уелингтън. Под булото на харконите има скрити неща, които говорят за внимателно проучване, и те не всички са пряко свързани с подправката.

— Ние наистина се намираме под булото на харконите — съгласи се той. — Може би ще... — Той млъкна, забелязвайки внезапната напрегнатост, с която тя го гледаше. — Какво има?

— Начинът, по който изрекохте „харконите“ — отвърна тя. — Дори в гласа на моя дук няма толкова жлъч, когато изговаря омразното име. Не знаех, че имате лични причини да ги мразите, Уелингтън.

„Майко Космос!“ — помисли си той. — „Аз събудих подозренията й! Сега ще трябва да използвам всяка хитрина, на която ме е учила моята Уана. Има само един изход: да говоря, доколкото ми е възможно, истината.“ Той заговори:

— Вие не знаехте ли, че моята съпруга, моята Уана... — Той сви рамене — не можа да продължи, защото неочаквано нещо затъкна гърлото му. Добави: — Те... — Думите отказваха да излизат. Обзе го паника, той здраво замижа, давайки си вид, че изпитва остра болка в гърдите, докато една ръка не докосна нежно рамото му.

— Простете ми — рече Джесика. — Не съм искала да отворям стара рана. — И си помисли: „Тези животни! Жена му е била бинджезъритка — личи му по всичко. Явно е, че харконите са я убили. Ето още една нещастна жертва, свързана с атреидите чрез братството на омразата.“

— Извинете — рече той. — Не мога да разговарям за това. — Той отвори очи и се отдаде на съкровената си скръб. Тя поне бе истинска.

Джесика го изучаваше — тя отбеляза скулестите страни, очите, които приличаха по-скоро на две потъмнели сребърни монети, кожата на лицето с цвят на пергамент и гъстите мустаци, надвиснали като извита рамка над моравите устни и тясната брадичка. Бръчките по бузите и челото, които забеляза, бяха колкото от скръб, толкова и от старост. Обзе я дълбока симпатия към него.

— Уелингтън, съжалявам, че ви доведохме на тази опасна планета — рече тя.

— Аз дойдох доброволно — каза той.

Това също бе истина.

— Но цялата тази планета представлява харконски капан. Трябва да знаете това.

— Само капан няма да е достатъчен, за да бъде заловен дук Лито — рече той.

И това също бе истина.

— Може би ще трябва да му имам по-голямо доверие — каза тя. — Той е блестящ тактик.

— Ние бяхме изтръгнати с корена — каза той. — Ето защо сме разтревожени.

— А колко е лесно да убиеш изтръгнатото с корена растение — продължи тя. — Особено когато го посадиш във враждебна почва.

— А сигурни ли сме, че почвата е враждебна?

— Когато се разчу колко души ще прибави дукът към населението, започнаха водни бунтове — рече тя. — Те спряха едва когато хората научиха, че инсталираме нови ветрокапани и влагокондензатори, които да поемат грижата за новото попълнение.

— Тук има само толкова вода, колкото да се поддържа човешкият живот — рече той. — На хората им е известно, че дойдат ли и други да пият от това ограничено количество, цената на водата ще се вдигне и

най-бедните ще умрат. Дукът обаче е решил този въпрос. Тогава не следва, че бунтовете са израз на трайна враждебност към него.

— А стражите! — каза тя. — Навсякъде стражи. И защитни полета. Накъдето и да погледне, човек ще види как въздухът трепти от тях. На Каладън не живеехме така.

— Дайте на тази планета възможност — рече той.

Ала Джесика продължи да се взира с неумолими очи навън.

— Тук, на тази планета, долавям мириса на смърт — рече тя. — Хауът предварително изпрати тук агенти с батальона. Тези стражи отвън са негови хора. Преносвачите са негови хора. От хазната се изтеглиха без никакви обяснения големи суми. Ако се съди по размерите им, те означават само едно нещо — подкупи по висините. — Тя поклати глава. — Там, където отиде Туфир Хауът, смъртта и коварството вървят подир него.

— Вие го клеветите.

— Да го клеветя ли? Аз го хваля. Смъртта и коварството са наши единствени надежди. Аз просто вече не си правя илюзии за методите на Туфир.

— Вие трябва да... си намерите някакво занимание — рече той. — Така няма да имате време за такива ужасни...

— Занимание ли! Кое е заниманието, което ми отнема най-много време, Уелингтън? Аз съм секретарката на дука — и работата ми е да научавам всеки ден нови неща, от които да се страхувам... неща, за които той дори не подозира, че са ми известни. — Тя стисна устни и заговори с тънък глас: — Понякога се питам доколко моите бинджезъритски познания из областта на деловите връзки са му повлияли да спре избора си на мен.

— Какво искате да кажете? — Той откри, че е изненадан от грубо откровения тон и огорчението, което тя никога не бе показвала пред него.

— Не смятате ли, Уелингтън — запита тя, — че една секретарка, обвързана с обич към някого, е много по-надеждна?

— Това е недостойна мисъл, Джесика.

Упрекът му бе напълно искрен. Нямаше и съмнение какви бяха чувствата на дука към неговата наложница. Бе достатъчно само човек да види как я следи с поглед. Тя въздъхна.

— Прав сте. Недостойна е.

Джесика отново присви ръце към гърдите си, притискайки ножницата с кристалния нож към плътта си, и си мислеше, че той представлява едно незавършено дело.

— Скоро ще има страшни кръвопролития — заговори тя. — Харконите ще се успокоят само когато умрат или когато унищожат моя дук. Баронът не може да забрави, че Лито е братовчед на кралския род — независимо колко е далечен, — докато титлите на харконите са произлезли от портфейла на „ЕМОП“. Ала дълбоко загнездила се у него ненавист е породена от факта, че след коринската битка именно атреид е изпратил поради страхливост един харкон в изгнание.

— Старата родова вражда — промърмори Юи. И за миг го прониза остра омраза. Тази стара родова вражда го бе уплела в своята паяжина, бе убила Уана или — още по-лошо — бе я оставила на харконските палачи, докато нейният съпруг изпълняваше техните заповеди. Старата родова вражда го бе уловила в капана и тези хора бяха част от ужасния замисъл. Каква ирония, че такова смъртоносно цвете трябваше да разцъфти тук, на Аракис, единствения във Вселената, източник на мелиндж — подправката, която удължава живота и дарява здраве.

— За какво се замислихте? — запита тя.

— Мисля си, че точно сега на свободния пазар подправката носи шестстотин и двадесет хиляди солария за десет грама. С такова богатство могат да се купят много неща.

— Даже и у вас ли вече се е породила алчност, Уелингтън?

— Не алчност.

— А какво тогава?

Той сви рамене.

— Лекомислие — той впери поглед в нея. — Можете ли да си припомните какъв бе вкусът на подправката, когато я опитахте за първи път?

— Като на канела.

— Но никога не е един и същ — рече той. — Подправката е като живота — всеки път, когато я вземаме, тя ни се показва с различно лице. Някои твърдят, че създавала рефлекс за привичен вкус. Организмът, запомнил веднъж, че едно нещо е добро за него, вече приема вкуса му като приятен — леко еуфоричен. А както и живота този вкус никога не може да бъде изцяло обхванат.

— Мисля, че ще е много по-мъдро да станем отцепници и да се заселим извън обсега на империята — рече тя.

Той разбра, че Джесика не го слуша, и се съсредоточи върху думите ѝ, питайки се: „Да, наистина — защо ли не го е накарала да постъпи така? Тя е в състояние да го накара да направи почти всичко.“

Той заговори припряно, защото не се канеше да лъже, а и променяше темата.

— Ще го приемете ли за много дръзко от моя страна... Джесика, ако ви задам един личен въпрос?

В необясним пристъп на безпокойство тя се притисна о перваза на прозореца.

— Разбира се, че не. Вие сте ми... приятел.

— Защо не сте накарали дука да се ожени за вас?

Тя се завъртя с вирната глава и гневен поглед:

— Да го накарам да се ожени за мен ли? Но...

— Не трябваше да питам — рече той.

— Не, защо — тя сви рамене. — За това има сериозна политическа причина — докато моят дук е неженен, някои от великите династии все още могат да се надяват да се сродят с него. А и... — Тя въздъхна. — Да подтикваш хората, насила да ги подчиняваш на волята си, това може да ти създаде цинично отношение към човешкия род. То опозорява всяко нещо, до което се докосне. Ако го накарам да направи... това, тогава то няма да е негово дело.

— Същото би казала и моята Уана — промълви той.

Това също бе истина. Той постави ръка на устата си, преглъщайки конвулсивно. Никога не бе се намирал така близо до границата да се разприкаже, да признае двойствената си роля.

Джесика заговори и мигът отмина.

— Освен това, Уелингтън, в дука всъщност съжителствуват двама души. Единия от тях обичам твърде много. Той е чаровен, остроумен, внимателен и... нежен — всичко, за което една жена може да мечтае. Другият обаче е... неприветлив, безсърдечен, взискателен, себелюбив — рязък и свиреп като зимен вятър. Това е човекът, моделиран от бащата. — Лицето ѝ се изкриви. — Да можеше да е умрял, когато моят дук се е родил!

Сред настъпилото мълчание се долавяше как полъхът на вентилатора докосва пердетата.

След малко тя си пое дълбоко въздух и каза:

— Лито е прав — тези стаи са по-приятни от помещенията в другите крила на замъка. — Тя се обърна и обходи с поглед стаята.

— Ще ме извините ли, Уелингтън. Искам да огледам още веднъж това крило, преди да разпределя стаите.

Той кимна.

— Разбира се. — И си помисли: „Ако само би могло да не правя това, което трябва да направя!“

Джесика отпусна ръце, тръгна по посока на коридора, поспря се за миг колебливо и после излезе. „През цялото време, докато разговаряхме, той криеше нещо, премълчаваше нещо“ — мислеше си тя. — „Несъмнено за да пощади чувствата ми. Той е добър човек.“ — Тя отново се поколеба и почти се обърна да пресрещне Юи и да изтръгне тайната му. Но това само ще го засрами и ще го уплаши, ако разбере, че мислите му се четат толкова лесно. Трябва да имам по-голямо доверие в приятелите си.

„Мнозина са отбелязвали бързината, с която Муад’Диб е изучил потребностите на Аракис. Бин-джезъритските възпитаници, естествено, познават принципа на тази бързина. На останалите можем да кажем, че Муад’Диб учеше бързо, защото знаеше от първоначалното си обучение как трябва да се учи. А най-първият урок му бе дал пълната увереност, че може да учи. На човек му става страшно, като разбере колко хора не вярват, че могат да учат, и колко други още смятат, че учението е трудна работа. Муад’Диб знаеше, че всяко преживяване е отделен урок.“

Из „Човечността на
Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Пол лежеше в леглото и се преструваше на заспал. Не беше никак трудно да скрие в ръката си сънотворното хапче на д-р Юи и да се престори, че го гълта. Едва се въздържа да не се разсмее. Дори майка му бе повярвала, че е заспал. Бе му се приискало да скочи и я помоли да му разреши да разгледа замъка, ала бе убеден, че тя няма да одобри това. Нещата бяха все още твърде несигурни. Не. Този начин бе най-добрият.

Ако се измъкна без разрешение, няма да наруша никакви разпореждания. Аз ще стоя само в онези места в замъка, където е безопасно.

Той чу майка си и Юи да разговарят в другата стая. Думите им смътно се разбираха — нещо за подправката... харконите. Разговорът ту започваше, ту замираще.

Погледът на Пол се насочи към украсената с резба лицева дъска на кревата му — фалшива дъска, прикрепена към стената, върху която бяха замаскирани копчетата за различните удобства в стаята. Върху дървото бе изобразена една подскочила нагоре риба, а под нея плътни

кафяви вълни. Пол знаеше, че ако натисне единственото видимо око на рибата, ще светнат суспенсорните лампи в стаята. Завърти ли едната от вълните — включваше се регулаторът на вентилацията. Друга вълна променяше температурата.

Пол тихичко се надигна. От лявата му страна имаше опрян до стената шкаф за книги. Той се завърташе и откриваше килер с чекмеджета от едната страна. Дръжката на вратата, която водеше към коридора, бе монтирана върху преграда срещу нападение с орнитоптер. Стаята бе така замислена, сякаш за да го примами.

Стаята и тази планета.

Той се замисли за видеокнигата, която Юи му бе показал — „Аракис — пустинната ботаническа опитна станция на негово императорско величество“. Беше стара видеокнига — от времето преди откриването на подправката.

В мислите на Пол нахлуха имена, всяко придружено от снимка, запечатано в съзнанието от мнемоничния пулс на книгата: сагуаро, магарешки бодил, финикови палми, пясъчна върбинка, вечерна безстъблена иглика, гигантски кактус, тамянов храст, димно дърво, креозотов храст... лисица-ловец, пустинен ястреб и кенгурова мишка...

Имена и снимки, имена и снимки от човешкото земно минало. Много от тях вече не се срещаха никъде другаде освен тук, на Аракис.

Толкова много нови неща трябваше да научи — за подправката.

И за пясъчните червеи.

В съседната стая се затвори врата. Пол чу стъпките на майка си да заглъхват по посока на коридора. Знаеше, че д-р Юи ще си намери нещо за четене и ще остане в другата стая.

Ето сега беше моментът да отиде на обиколка.

Пол се измъкна от леглото си и се отправи към шкафа за книги, който водеше към килера. Той се спря заради някакъв шум зад гърба си и се обърна. Украшената с резба дъска на кревата тъкмо падаше надолу, точно върху мястото, където той бе лежал. Пол замръзна и това, че остана неподвижен, му спаси живота.

Изад дъската се измъкна малък ловец преследвач*, не по-дълъг от пет сантиметра. Пол веднага го позна — широко използваното смъртоносно оръжие, за което всяко дете от кралски род научаваше още в ранна възраст. То представляваше дебнещо плячката си късче

метал, насочвано от нечий ръка и око, намиращи се наблизо. Ловецът можеше да се забие в движеща се плът и по нервните канали да си проправи път до най-близкия жизнен орган.

Ловецът преследвач се повдигна и залюля из стаята, после се върна.

В мислите на Пол проблесна това, което знаеше за него — за ограниченията на ловеца преследвач: сгъстеното му суспенсорно поле изкривяваше зрението на окото на неговия оператор. При положение, че в стаята освен мъжделивата светлина нямаше нищо друго, което да осветява мишената му, операторът щеше да разчита на движението, на всяка движеща се цел. Защитно поле върху леглото. Лазестрелите* биха ги поразили, но лазестрелите струваха скъпо и бе всеизвестно, че са капризни за поддържане — а и винаги съществуваше опасност от взрив, ако лазерният лъч мине през горещо защитно поле. Атреидите разчитаха на своето лично защитно поле и на своята съобразителност.

Сега Пол стоеше като вцепенен. Той знаеше, че разполага само със своята съобразителност, за да посрещне тази заплаха.

Ловецът преследвач се повдигна още половин метър нагоре. Той се носеше напред и назад на прокрадващата се през щорите на прозорците светлина, претърсваше стаята във всички посоки.

„Трябва да се опитам да го уловя“ — помисли си Пол. — „От суспенсорното поле ще е хлъзгав долу, в основата. Трябва да го сграбча здраво.“

Ловецът се сниши половин метър, затърси наляво, върна се и обиколи леглото. От него се разнасяше слабо бръмчене.

„Кой ли е операторът на това нещо?“ — чудеше се Пол. — „Той трябва да е наблизо. Бих могъл да повикам Юи, ала това ще го погуби в мига, в който отвори вратата.“

Вратата откъм коридора зад гърба на Пол проскърца. Чу се леко почукване. Вратата се отвори.

Ловецът преследвач профуча покрай главата му по посока на движението.

Дясната ръка на Пол се стрелна напред и надолу, сграбчвайки смъртоносното парче метал. Ловецът забръмча и се заизвива в ръката му, ала мускулите му го бяха стиснали отчаяно. С ожесточено въртеливо движение. Пол удари носа на ловеца в металната плоча на

вратата. Чу го как изхрущя, щом окото на носа му се размаза, и усети как умря в ръката му.

Въпреки това, за по-сигурно, той продължаваше да го стиска.

Пол вдигна поглед и срещна откритите, изцяло сини очи на шейдаут Мейпс.

— Баща ви е изпратил да ви вземат — рече тя. — В коридора има войници, които ще ви придружат.

Пол кимна, погледът и вниманието му се насочиха към тази странна жена в широка, кафява като на робиня рокля. Сега тя оглеждаше ловеца, който Пол стискаше в ръката си.

— Чувала съм за подобни неща — рече тя. — Това щеше да ме убие, нали?

Пол трябваше да преглътне, преди да отговори.

— Мишената... бях аз.

— Но то идваше срещу мен.

— Защото ти се движеше. — И се запита: „Кое ли е това създание?“

— В такъв случай вие ми спасихте живота — рече тя.

— Спасих живота и на двама ни.

— Май можехте да го пуснете да ме убие и така да отървете себе си — каза тя.

— Ти коя си? — попита той.

— Шейдаут Мейпс, икономката.

— От кого разбра къде да ме намериш?

— Майка ви ми каза. Срещнах я на стълбището към стаята на съдбата. — Тя посочи надясно. — Пратениците на баща ви продължават да чакат.

„Това ще са хора на Хауът“ — помисли си той. — „Трябва да намерим оператора на този ловец.“

— Иди при пратениците на баща ми — рече той. — Кажи им, че съм хванал в замъка ловец преследвач и че трябва да се разпръснат и да открият оператора. Кажи им незабавно да завардят всички изходи на замъка и парка. Те знаят как да постъпят. Операторът сигурно е непознат.

И се запита: „Дали е могло да бъде това същество?“ — Ала знаеше, че не беше тя. Ловецът действуваше, когато тя влезе.

— Преди да изпълня заповедта ви — рече Мейпс, — трябва да си разчистим сметките. Вие ми подарихте товар вода, който не съм сигурна, че ми се иска да нося. Ала ние, свободните, си плащаме дълговете — били те сладки или горчиви. На нас ни е известно, че сред вас има предател. Не можем да кажем кой е той, но сме сигурни, че го има. Може би именно негова е ръката, която е насочвала този гризач на плът.

Пол изслуша думите ѝ мълчаливо: предател. Преди да успее да заговори, странната жена се обърна и побягна към преддверието.

Помисли си да ѝ извика да се върне, ала нещо в изражението ѝ му подсказваше, че тя ще се обиди от това. Тя му бе казала каквото знаеше, а сега отиваше да изпълни неговата заповед. Само след минута замъкът щеше да загъмжи от хората на Хауът.

Мислите му се насочиха към други реплики от необикновения разговор: стаята на съдбата. Той погледна натам, накъдето тя бе посочила. Ние, свободните. Значи ето какви бяха свободните. Той прекъсна мислите си, за да може да подреди образа ѝ в своята памет — набръчкано като сушена слива, почерняло от слънцето лице и сини до дъно очи, без никакво бяло в тях. Постави и етикета: Шейдаут Мейпс.

Като продължаваше да стиска разбития преследвач, Пол се върна в стаята си, с лявата ръка взе от леглото защитния пояс, уви го около кръста си, закопча го, докато тичаше по коридора, и зави наляво.

Тя бе казала, че майка му се намира някъде насам — ... стълба... стаята на съдбата.

„Кое бе онова у лейди Джесика, което я подкрепяше по време на нейните изпитания? Размислете внимателно върху следната бинджезъритска поговорка и може би ще разберете: «Всеки извървян докрая път не води абсолютно наникъде. Изкачете се мъничко нагоре по планината, колкото да се уверите, че е планина. От върха на планината вече не се вижда самата планина.»“

Из „Муад’Диб,
семејни бележки“ от
принцеса Ирулан

В края на южното крило Джесика откри спираловидна метална стълба, която водеше до овална врата. Тя огледа коридора и после пак вдигна очи към вратата.

„Овална!“ — учуди се тя. — „Каква необикновена форма за врата в замък.“

През прозорците под спираловидната стълба се виждаше огромното бяло слънце на Аракис, което клонеше към заник. Продълговати сенки се промъкваха по коридора. Тя отново насочи поглед към стълбата. Дрезгавата странична светлина осветяваше парченца засъхнала пръст върху металните решетки на стъпалата.

Джесика се хвана за парапета и се заизкачва нагоре. Той студенееше под плъзгащата се длан. Тя спря до вратата и забеляза, че на мястото на дръжката имаше само лека вдлъбнатина.

„Не е възможно да е индивидуална брава“ — рече си тя. — „Индивидуалната брава трябва да е пригодена за ръката на определен човек и за линиите на дланта му.“ — Ала приличаше на индивидуална брава. Както обаче бе разбрала в училище, всяка една индивидуална брава можеше да бъде отворена.

Джесика се извърна, погледна назад, за да се увери, че никой не я наблюдава, и постави длан във вдлъбнатината на вратата, но видя, че Мейпс се приближава към подножието на стълбата.

— В голямата зала има войници, които твърдят, че са изпратени от дука, за да вземат младия господар Пол — рече Мейпс. — Те носят дукския пръстен с печата, а и стражата ги разпозна. — Тя се вгледа във вратата зад Джесика.

„Разсъдлива жена е тази Мейпс“ — помисли си Джесика. — „Това е добър признак.“

— Той е в петата стая откъм този край на коридора, в малката спалня — рече Джесика. — Ако срещнеш трудности при събуждането му, повикай д-р Юи от съседната стая. На Пол може да му е необходима инжекция за събуждане.

Мейпс хвърли отново проницателен поглед към овалната врата и на Джесика ѝ се стори, че в изражението ѝ се мярна ненавист. Но преди да успее да попита за вратата и за онова, което се криеше зад нея, Мейпс вече се бе обърнала и завтекла обратно по коридора.

„Хауът потвърди безопасността на този замък“ — помисли си тя. — „Тук не може да има нищо, което да е толкова страшно.“

Джесика бутна вратата. Тя се отвори навътре и откри малка стая с още една овална врата насреща. На тази врата имаше колело вместо дръжка.

„Херметическа камера!“ — рече си Джесика. Тя сведе поглед и видя подпорка за врата, паднала на пода на малката стая. Подпорката носеше личния знак на Хауът. „Вратата е била подпряна, за да стои отворена“ — рече си тя. — „Сигурно някой случайно е съборил подпорката, без да разбере, че външната врата се затваря с индивидуална брава.“

Тя прекрачи ръба и влезе в малката стая.

„За какво ли може да е необходима херметическа камера в един замък?“ — запита се тя. И внезапно ѝ хрумна за екзотични същества, затворени херметически при специален климат.

„Специален климат!“

Това би имало смисъл тук, на Аракис, където и най-устойчивите на суша растения трябва да бъдат поливани.

Вратата зад гърба ѝ започна бавно да се затваря. Тя я задържа, отвори я и я подпря здраво с тоягата, оставена от Хауът. Джесика отново застана с лице към затегнатата с колело вътрешна врата, но този път видя едва забележим надпис, изсечен в метала над колелото. Тя разпозна галацийското писмо и зачете:

„О, човече! Ето една прекрасна частица от създаденото от твореца. Застани тогава пред него и се научи да обичаш съвършенството на своя върховен приятел!“

Джесика натисна с цялата си тежест колелото. То се завъртя наляво и вътрешната врата се отвори. Лек ветрец погали бузата ѝ и разреши косата ѝ. Тя усети, че въздухът се промени — стана по-влажнен. Отвори широко вратата, надзърна и видя обилна зеленина, огряна от жълта слънчева светлина.

„Жълто слънце ли?“ — запита се тя. И се досети: „Филтърно стъкло!“ — прекрачи ръба и вратата зад гърба ѝ се затвори.

— Оранжерия от влаголюбиви растения! — прошепна тя.

Навсякъде наоколо се виждаха посадени в саксии растения и ниски подрязани дръвчета. Разпозна мимоза, цъфнала дюля, сондаги*, нацъфтяла зелено пленисцента*, акарсо* със стъбла на бяло-зелени ивици... рози...

Даже и рози!

Наведе се да вдъхне аромата на един огромен розов цвят и се изправи да огледа стаята.

Отмерен шум прекъсна мислите ѝ.

Джесика раздели гъсто оплелите се щръкнали листа и погледна към средата на стаята. Там се намираше нисък фонтан — малък, с къдрави ръбове. Отмереният шум идваше от стрелкащите и пречупващи се водни пръски, които ромоняха приглушено по металния басейн. Джесика направи упражнението за бързо проявяване на мисълта и започна методичен оглед на цялата стая. Оказа се, че тя бе около десетина квадратни метра. От това, че бе на едно ниво по-високо от останалите, и то в края на коридора, както и от някои незабележими различия в строежа, Джесика предположи, че стаята е била построена допълнително върху покрива на това крило дълго време след завършването на първоначалната сграда.

Тя се спря при южната стена на стаята, пред широката ивица филтърно стъкло, и се огледа. Всяка педя площ бе изпълнена с екзотични влаголюбиви растения. Нещо изшумоля сред зеленината. Тя настръхна, ала съзря обикновен сервок* с рамене маркучи. Едно от раменете се повдигна и разпръсна фини капчици влага, които полепнаха по страните ѝ. Рамото се прибра и тя погледна към растението, което то бе напоило: австралийска папрат.

Навсякъде из стаята се лееше вода — и то на една планета, където водата бе най-скъпоценният сок на живота. Разточителството бе толкова явно и така я потресе, че тя вътрешно се вцепени.

Джесика погледна навън към пожълтялото от филтъра слънце. То бе слязло ниско върху назъбения хоризонт, над зъбери, които образуваха част от възвисяващата се грамадна скала, известна като Защитната стена.

„Филтърно стъкло“ — помисли си тя. — „за да стане светлината на бялото слънце по-мека и по-позната. Кой ли би могъл да построи подобно кътче? Лито ли? В негов стил е да ме изненада с такъв подарък, ала времето не би му стигнало. Освен това той бе зает с по-сериозни въпроси.“

Тя си припомни слуха, че много къщи в Аракийн се затварят с херметически врати и прозорци, за да се съхрани и възвърне влагата в сградата. Лито бе заявил, че пренебрегването на подобни предпазни мерки е преднамерена демонстрация на сила и богатство, тъй като замъкът бе уплътнен единствено против вездесъщия прах.

Тази стая обаче представляваше далеч по-крещяща демонстрация от липсата на хидравлични затвори върху външните врати. Тя прецени, че тази стая за удоволствия използва вода, достатъчна да поддържа хиляда души на Аракис — а може би дори и повече.

Джесика пристъпи покрай прозореца, като продължаваше да разглежда стаята. Редом с фонтана пред погледа ѝ изникна висока колкото маса метална плоча и тя съзря отгоре ѝ бял бележник и острие за писане, частично закрити от надвиснало над тях ветрилообразно листо. Отиде при масичката, забеляза върху нея знаците на Хауът за деня и зачете съобщението, написано в бележника.

„За лейди Джесика

Дано това кътче ви доставя такова удоволствие, каквото доставяше и на мен. Нека тази стая ви припомни един урок, който сме учили от едни и същи преподаватели: достъпността на желаното може да разглези човек. На тази пътека лежи опасност.

С най-добри пожелания,

МАРГО ЛЕЙДИ ФЕНРИНГ“

Джесика кимна, припомняйки си, че както ѝ бе казал Лито, бившият пълномощник на императора тук е бил граф Фенринг. Ала така, както бе формулиран, тайният намек в бележката изискваше неотложно внимание, тъй като авторката бе също бин-джезъритска възпитаница.

Една горчива мисъл жегна Джесика: „Графът се бе оженил за своята лейди.“

И макар че тази мисъл продължаваше да тлее в съзнанието ѝ, тя се наведе да търси скритото съобщение. То трябваше да е някъде наоколо. Откритата бележка съдържаше ключовия израз, който всяка бин-джезъритка, макар и необвързана с някаква училищна заповед, трябваше да съобщи на друга бин-джезъритка, щом така налагаха обстоятелствата: „На тази пътека лежи опасност.“

Джесика опипа гърба на бележката и потърка с пръсти повърхността ѝ за шифровани точки. Нищо. Ръбът на бележника мина под търсещите ѝ пръсти. Нищо. Тя остави бележника там, където го бе намерила — нещо я подтикваше да бърза.

Дали не е нещо, свързано с положението на бележника? — запита се тя.

Хауът обаче бе идвал вече в тази стая и несъмнено бе преместил бележника. Тя вдигна поглед към листото отгоре. Листото! Прекара пръст по гърба му, по ръба, по дръжката. Ето го! Пръстите ѝ откриха едва доловимите зашифровани точки и разчетоха следното съобщение:

„Вашият син и вашият дук са в непосредствена опасност. Една спалня е предназначена да привлече сина ви. Харконите са заложили в нея смъртоносни капани по такъв начин, че да откриете всички с изключение на един, който може да се изплъзне при огледа.“ Джесика преодоля подтика да се втурне обратно при Пол. Трябваше да разчете цялото съобщение. Пръстите ѝ препускаха по точиците. „Не ми е известно точно от какво естество е заплахата, но е свързана с някакво легло. Запахата за вашия дук включва измяна на доверен приближен или на поручик. Харконите замислят да ви подарят на свой любимец. Доколкото ми е известно, тази оранжерия е безопасна. Простете, че не

мога да ви съобщя повече. Източниците ми на информация са малобройни, тъй като моят граф не е на служба при Х. Пишешката набързо тези редове: М. Ф.“

Джесика захвърли листото, обърна се и се втурна към Пол. В този миг херметическата врата се отвори с трясък. Пол врхлетя със скок, сграбчил нещо в дясната си ръка, и затръшна вратата след себе си. Той забеляза майка си, промуши се към нея през листата, погледна към фонтана и пхна под падащата вода ръката си заедно с онова, което тя стискаше.

— Пол! — Тя го сграбчи за рамото, впила поглед в ръката му. — Какво е това?

Той заговори с нехаен тон, ала тя долови напрежението, скрито в него.

— Ловец преследвач. Улових го в стаята си и му разбих носа, ала искам да съм сигурен. От водата би трябвало да направи късо съединение.

— Потопи го! — заповяда тя.

Той се подчини.

След малко Джесика каза:

— Извади ръката си. Остави това нещо под водата.

Той я извади, отърси я от водата и вторачи поглед в неподвижния метален къс във фонтана. Джесика отчупи стъблото на някакво растение и побутна смъртоносното парче метал.

Ловецът беше мъртъв.

Тя пусна стъблото във водата и погледна Пол. Погледът му изучаваше стаята с проникателна настойчивост, която тя разпозна — бин-джезъритския подход.

— Какви ли опасности крие тази стая! — рече той.

— Имам основание да вярвам, че е безопасна — каза тя.

„И моята стая трябваше да е безопасна. Хауът...“

— Това бе ловец преследвач — напомни му тя. — А това означава, че го е направил човек, който е бил вътре в замъка. Насочващите лъчи на преследвача имат ограничен обсег на действие. Може да е внесен тайно след огледа на Хауът.

Тя обаче си мислеше за съобщението върху листото „... измяна на доверен приближен или поручик“. Дано не е Хауът. Дано само не е Хауът.

— Хората на Хауът вече претърсват замъка — рече Пол. — Този преследвач едва не погуби възрастната жена, която дойде да ме събуди.

— Шейдаут Мейпс — каза Джесика, припомняйки си срещата при стълбата. — Баща ти е изпратил да те вземат за...

— Това може и да почака — прекъсна я Пол. — Какво те кара да мислиш, че тази стая е безопасна?

Тя кимна към бележката и му обясни.

Той леко се отпусна.

Ала Джесика продължаваше да е вътрешно напрегната и си мислеше: „Ловец преследвач! Милостива майко Космос!“ Наложил се да призове всички свои способности, за да не се разтрепери.

Пол заговори с делови тон:

— Това, естествено, е работа на харконите. Ще се наложи да ги унищожим.

На херметическата врата се почука с условния знак на един от корпусите на Хауът.

— Влез — извика Пол.

Вратата широко се разтвори и един висок човек в атрейдска униформа и с емблемата на Хауът върху кепето си влезе наведен.

— Ето ви и вас, сър — рече той. — Икономката каза, че ще ви намеря тук. — Той се огледа из стаята. — В килера открихме ниша във форма на пирамида и в нея заловихме човек. Намерихме при него командно табло за ловец преследвач.

— Искам да присъствувам на разпита — рече Джесика.

— Съжалявам, господарке. Объркахме работата при залавянето му. Той умря.

— Не открихте ли нещо, което да установява самоличността му? — запита тя.

— Все още нищо, господарке.

— Местен човек от Аракийн ли е? — попита Пол.

Джесика одобри с кимане уместния му въпрос.

— Прилича на местните хора — отвърна човекът. — Съдейки по външния му вид, той е бил поставен в нишата преди повече от месец, за да дочака нашето идване. Камъкът и мазилката на онова място, откъдето е влязъл в килера, бяха недокоснати вчера, когато оглеждахме замъка. Залагам честта си за това.

— Никой не оспорва вашата усърдност — обади се Джесика.

— Аз я оспорвам, господарке. При огледа трябваше да използваме ултразвук.

— Предполагам, че сега правите именно това — рече Пол.

— Да, сър.

— Уведомете баща ми, че ще се забавим.

— Незабавно, сър. — Той погледна към Джесика. — Има заповед на Хауът в случаи като този младият господар да бъде охраняван на безопасно място. — Погледът му отново обходи стаята. — Какво ще кажете за тази стая?

— Имам основание да смятам, че е безопасна — отвърна тя. — Прегледали сме я и двамата с Хауът.

— В такъв случай тук отвън ще поставя стража, господарке, докато прегледаме още веднъж замъка. — Той се поклони, отдаде чест на Пол, докосвайки кепето си, излезе заднишком и затвори след себе си вратата.

Пол наруши внезапното мълчание:

— Не е ли по-добре ние сами да огледаме по-късно замъка? Твоите очи могат да съзрат неща, които биха убегнали на други.

— Това крило бе единственото място, което не бях прегледала — рече тя. — Отложих това за накрая, защото...

— Защото Хауът лично му бе отделил внимание — довърши той.

Тя му хвърли изпитателен поглед.

— Да не би да се съмняваш в Хауът? — запита тя.

— Не, но той старее... претоварен е. Бихме могли да снемем част от бремето му.

— Това само ще го засрами и ще навреди на неговата работоспособност — рече тя. — И мушичка няма да може да се промъкне в това крило, след като научи за станалото. Ще се засрами, че...

— Ние трябва да вземем наши собствени мерки — каза Пол.

— Хауът е служил с чест на три поколения атреиди — рече тя. — Той заслужава цялото уважение и доверие, които можем да му отдадем... и многократно повече.

Пол каза:

— Когато баща ми ти се ядоса за нещо, той те нарича „бинджезъритка!“, сякаш това е някаква обидна дума.

— А с какво ядосвам баща ти?

— Когато спориш с него.

— Само че ти не си баща си, Пол.

А Пол си помисли: „Зная, че ще се разтревожи, но трябва да й съобщя това, което каза онази Мейпс, че има някакъв предател сред нас.“

— Какво криеш? — попита Джесика. — Това не е в характера ти, Пол.

Той сви рамене и повтори онова, което му бе казала в отплата Мейпс.

И Джесика си спомни за посланието върху листото. Внезапно взе решение, показа листото на Пол и му разказа за шифрованото съобщение.

— Баща ми трябва незабавно да научи за това — рече той. — Ще направя шифрована радиография на съобщението и ще му я изпратя.

— Не — възрази тя. — Ще изчакаш, докато го видиш насаме. За това трябва да узнаят колкото може по-малко хора.

— Да не искаш да кажеш, че не бива никому да имаме доверие?

— Съществува и друга възможност — рече тя. — Може би целта е била само да ни бъде предадено това съобщение. Хората, които ни го изпращат, може и да вярват в неговата истинност, ала може би единствената цел е била това съобщение да стигне до нас.

Изражението на Пол упорито си оставаше мрачно.

— Да сеят недоверие и подозрение в редовете ни и по този начин да отнемат от силата ни — рече той.

— Трябва да говориш насаме с баща си и да го предупредиш за тази възможност — продължи тя.

— Разбирам.

Джесика се обърна към широката ивица филтърно стъкло и се загледа на югозапад, където захождаше слънцето на Аракис — възжълто кълбо, увиснало ниско над скалите.

Пол също се обърна нататък и каза:

— И аз не вярвам да е Хауът. Възможно ли е да е Юи?

— Той не е нито поручик, нито приближен — отвърна тя. — А мога да те уверя, че с такава страст ненавижда харконите, с каквато ги ненавиждаме и ние.

Пол погледна към скалите и се замисли: Не е възможно да е и Гърни... нито Дънкан. Дали не е някой от поручиците? Невъзможно.

Те са всички от семейства, които поколения наред са ни били предани — и то не без причина.

Джесика потри чело, усещайки собствената си умора. Толкова много опасности има тук! Тя погледна навън към пожълтения от филтърното стъкло пейзаж и се зае да го изучава. Отвъд земите на дука се простираше склад за подправката, опасан с висока ограда, с подредени в редица силози, а покрая му, подобно на уплашени паяци, се издигаха като на кокили наблюдателници. Виждаха се най-малко двадесет склада със силози, които стигаха чак до скалите на Защитната стена — строени в редица силози изпъстриха цялата низина.

Филтрираното слънце бавно се потопи отвъд хоризонта. Изгряха звездите. Джесика забеляза една ярка звезда толкова ниско на хоризонта, че се виждаше как примигва ясно и отмерено — една пулсираща светлинка: так-так-так-так-так.....

Пол се размърда в сумрачната стая.

Ала Джесика се съсредоточи върху тази единична ярка звезда, осъзнавайки, че тя се е спуснала твърде ниско и сигурно бе дошла от скалите на Защитната стена.

Някой сигнализираше!

Тя се опита да разчете съобщението, ала никога не бе изучавала подобен шифър.

В подножието на скалите изгряха още светлини: малки жълти точки, разпръснати върху фона на синкавия мрак. И една далечна светлинка отляво стана по-ярка и започна да примигва в отговор — тире, точка, примигване!

И изчезна.

Лъжливата звезда в скалите незабавно започна да мига.

Сигнали... те я изпълниха с лошо предчувствие.

„Защо трябваше да използват светлинни сигнали от единия до другия край на низината“ — запита се тя. — „Защо не можеха да използват съобщителната мрежа?“

Отговорът бе съвсем ясен. Мрежата сигурно вече се подслушваше от агентите на дук Лито. Светлинните сигнали можеха да означават само едно — тези съобщения се разменяха между негови врагове — между харконски агенти.

На вратата зад гърба им се почука и се чу гласът на служителя на Хауът:

— Всичко е чисто, сър... господарке. Време е да заведем младия господар при баща му.

„Говори се, че дук Лито се е заблудил за опасностите на Аракис и че е влязъл непредпазливо в капана. Няма ли да е по-правдоподобно, ако предположим, че тъй като е живял твърде дълго редом с една изключителна опасност, той не е дооценил нарастването на тази опасност? А дали не е възможно той съзнателно да се е принесъл в жертва, за да може синът му да се радва на по-добър живот. Всички данни сочат, че дукът е бил човек, който не се е оставял лесно да го измамат.“

Из „Муад’Диб,
семейни бележки“, от
принцеса Ирулан

Дук Лито Атрейдски се облегна на парапета на контролната кула в космодрума край Аракийн. Първата нощна луна*, сплескана сребърна монета, вече се беше издигнала високо над южния хоризонт. Отдолу под нея назъбените скали на Защитната стена проблясваха като пресъхнала захарна глазура, гледана през облаци от прах. Отляво сред мъглата премигваха светлините на Аракийн — жълти... бели... сини.

Той си мислеше за листовките, които бяха вече разлепени по всички населени кътчета на планетата, с подписа му под следното съобщение: „Нашият върховен падишах-император ме натовари да поема владението на тази планета и да сложа край на всички спорове.“

Ритуалното спазване на благоприличието в това начинание го изпълни с чувство на самота. Кого щеше да измами този ненужен бюрократизъм? Не и свободните, разбира се. Нито Малките династии*, които контролират вътрешната търговия на Аракис... и бяха, кажи-речи, до последния човек оръдия на харконите.

„Те се опитаха да отнемат живота на моя син!“

Трудно сдържаше гнева си.

Той съзря светлините на идващо откъм Аракийн към космодрума превозно средство. Надяваше се това да е патрулът и колата, които

водеха Пол. Закъснението го безпокоеше, макар и да знаеше, че е продиктувано от предпазливост от страна на поручика на Хауът.

„Те се опитаха да отнемат живота на моя син.“

Той тръсна глава да пропъди гневните си мисли и обърна поглед към космодрума, по чиито очертания като монолитни часови стояха на пост пет от неговите фрегати.

„По-добре закъснение от предпазливост, отколкото...“

Припомни си, че поручикът бе способен човек. Човек, който несъмнено щеше да напредне, напълно предан.

„Нашият върховен падишах-император...“

Ако хората от този западнал гарнизонен град можеха само да върнат личното послание на императора до неговия „благороден дук“... презрителните намеци за забулените мъже и жени: „... но какво друго може да се очаква от варвари, чиято най-съкровена мечта е да живеят извън определената от закона сигурност на кастовата система?“

В този миг дукът почувствува, че най-съкровената му мечта е да премахне всякакви класови деления и никога повече да не помисли за този ужасен закон. През облаците прах той вдигна очи нагоре, към немигащите звезди, и си помисли: „Около една от тези малки светлинки кръжи Каладън... но аз никога вече няма да видя своята родина.“ Копнежът по Каладън го прободеше като остра болка в гърдите. Почувствува, че тази болка не се породила вътре в него, а дойде при него от Каладън. Той не можеше да си наложи да нарече тази безводна пустош Аракис своя родина и се съмняваше дали изобщо някога ще може.

„Трябва да прикривам чувствата си“ — помисли си той. — „Заради момчето. Ако Пол някога трябва да има родина — това ще е неговата родина. Аз може да мисля за Аракис и като за преизподня, в която съм пристигнал преди смъртта си, ала той трябва да открие онова, което ще го вдъхновява. Все нещо трябва да открие.“

Обзе го вълна от самосъжаление, на часа презряна и отхвърлена, и кой знае защо си спомни два реда от стихотворение, което Гърни Халик често си повтаряше...

*Дробовете ми вкусват въздуха на времето,
понесено над падащи пясъци...*

„Да, тук Гърни ще намери изобилие от падащи пясъци“, помисли си дукът. Централните необработени земи отвъд онези скали, покрити от луната със захарна глазура, бяха пустиня — голи скали, дюни и навян от вятъра прах, ненанесена на никоя карта безводна пустош, по чиято периферия, а може би и навътре в нея тук-там бяха разпръснати селища на свободните. Ако нещо можеше да осигури бъдеще за атрейдската династия, това бяха свободните.

Освен ако харконите не бяха успели да заразят и тях със своите отровни замисли.

„Те се опитаха да отнемат живота на моя син.“

Една метална ракета мина съвсем близо до кулата и разтърси парапета под ръцете му. Предпазните капаци се спуснаха пред него и закриха гледката.

„Пристига совалка“ — помисли си. — „Време е да сляза и да се заловя за работа.“ Той се обърна към стълбището зад гърба си и заслиза надолу, към голямата сборна зала, като се стараеше да запази спокойствие и да си сложи необходимата маска за предстоящата среща.

„Те се опитаха да отнемат живота на моя син.“

Когато той пристигна, войниците вече нахлуваха от космодрума в жълтата куполовидна зала. Те носеха праметнати през рамо космически торби и крещяха и вдигаха олелия като ученици, връщащи се от ваканция.

— Ей! Усещаш ли това под копитата си? Това е гравитация, човече! С колко ли „G“ ни дърпа към себе си тази планета! Май с много! Според книгата девет десети „G“.

Кръстосаният огън на изстрелваните думи изпълни голямата зала.

— Видя ли хубаво тази дупка при кацането? Къде ли е онази плячка, която трябваше да заварим на планетата?

— Харконите са я отмъкнали със себе си.

— На мен ми дай горещ душ и мека постеля!

— Не си ли разбрал, глупако? Тук няма душеве. Ще си триеш задните части с пясък.

— Ей! Престанете! Дукът!

През входа на стълбището дукът влезе във внезапно притихналата зала.

Гърни Халик застана начело на тълпата, праметнал торба през рамо и хванал в другата грифа на девет-струнния си балисет. Ръцете му имаха дълги пръсти с големи палци, които с неуловимите си движения изтръгваха толкова нежна музика от балисета.

Дукът наблюдаваше Халик, любуваше се на този грозноват мъжага, забеляза присвитите му очи, в които пробляскваше безжалостно разбиране. Ето един човек, живеещ извън кастовата система, но спазващ всички нейни предписания. Как го беше нарекъл Пол? „Гърни храбрият!“

Рядката русолява коса на Халик прикриваше оголените места по темето му. Широка му уста бе изкривена в насмешлива усмивка, а белегът от камшика от мастилена лоза, разсякъл ръба на долната му челюст, сякаш водеше свой собствен живот. Той се приближи до дук Лито и се поклони.

— Гърни — каза Лито.

— Господарю — той посочи с балисета към мъжете в залата. — Това са последните. Предпочитах да пристигна с първата партида, но...

— И за теб ще се намерят харкони — успокои го дукът. — Да се отдръпнем настрана, Гърни, някъде, където може да поговорим.

— На вашите заповеди, господарю.

Докато хората пъплеха неспокойно из голямата зала, те влязоха в една ниша близо до монетния автомат за вода. Халик захвърли торбата си в един ъгъл, ала не изпусна от ръка балисета.

— Колко души можеш да дадеш на Хауът? — попита дукът.

— Неприятности ли има Туфир, ваше величество?

— Изгубил е само двама агенти, но хората му, които пристигнаха най-напред, ни очертаха отлично цялостната организация на харконите тук. Ако действуваме бързо, можем да спечелим мярка за сигурност, пространството за дишане, което ни е потребно. Искате да му отделите колкото може повече хора — воители, които няма да се уплашат, ако се наложи да поробят с кинжала.

— Мога да му отделя триста от най-добрите си хора — рече Халик. — Къде да му ги изпратя?

— При главния вход. Там чака агент на Хауът, за да ги поеме.

— Веднага ли да се заема с това, ваше величество?

— След малко. Имаме още един въпрос. Комендантът на космодрума ще задържи совалката до разсъмване под някакъв предлог. Линейният кораб на Сдружението, който ни доведе, продължава по своя работа, а совалката ще трябва да осъществи връзка с един товарен кораб, за да предаде товар подправка.

— Наша подправка ли, господарю?

— Наша. Ала совалката ще трябва да вземе и някои от търсачите на подправка, които са служили при стария режим. Те предпочетоха да си заминат след промяната на владението и Арбитърът на промяната разреши правото на избор. Това са ценни работници, Гърни, някъде около осемстотин. Преди заминаването на совалката ще трябва да убедиш някои от тези хора да постъпят на работа при нас.

— Доколко да е силно убеждението, ваше величество?

— Искам доброволното им сътрудничество, Гърни. Тези хора притежават опит и умения, които са ми необходими. Обстоятелството, че си заминават, предполага, че те не са част от харконската машина. Хауът допуска, че сред тях може и да има прикрити и неколцина калпави, ала на него навсякъде му се привиждат призраци.

— Навремето Туфир разкри някои много интересни призраци, господарю.

— Има обаче и такива, които не разкри. Според мен прикриването на агенти в тази заминаваща тълпа би означавало прекалено голямо въображение за харконите.

— Възможно е, ваше величество. Къде са тези хора?

— На по-долното ниво, в една чакалня. Предлагам да слезеш долу, да им изсвириш една-две мелодии на балисета, за да се поразнежат, и тогава да започнеш атаката. Можеш да предложиш ръководни длъжности на онези, които правят уговорки. Предложи двадесет процента по-високи надници, отколкото онези, които са получавали при харконите.

— Само толкова ли, ваше величество? Знам, че харконите плащат по таблица. А за хора, които са сложили последната заплата в джоба си и вече са обладани от пътешественическата страст... хъм, ваше величество, двадесет процента едва ли ще им се сторят достатъчно примамливи, за да останат.

Лито заговори с нетърпелив тон:

— Тогава в някои отделни случаи можеш да действуваш по свое лично усмотрение. Запомни само, че хазната не е бездънна. Където можеш, задръж на двадесет процента. Необходими са ни преди всичко оператори*, метеоролози* и пустинници* — всички, които имат опит в работа на открито в пустинята.

— Разбирам, ваше величество. „И ще дойдат те всички за буйство: и източният вятър ще опърли лицата им, и те ще научат за пленничеството на пясъка.“

— Много трогателен цитат — отбеляза дукът. — Предай воините си на някой поручик. Накарай го да проведе кратък инструктаж за спазването на водния режим и после да настави хората за през нощта в казармите до космодрума. Служителите от космодрума ще ги упътват. И не забравяй хората за Хауът.

— Триста от най-добрите ми воители, ваше величество. — Той вдигна космическата си торба. — Къде да ви докладвам, като привърша с моите домашни задания?

— Уредих тук една заседателна зала, на най-горния етаж. Там ще заседава щабът. Искам да уточним нов планетарен ред на разпръскване, при който бронираните отделения ще излитат първи.

Халик се спря тъкмо когато се канеше да тръгва, и улови погледа на Лито:

— И такива ли неприятности очаквате, господарю? Стори ми се, че тук има Арбитър на промяната.

— Очаквам и открити, и тайна схватка — отвърна дукът. — Много кръв ще се пролее тук, преди да приключим.

— „И водата, която черпиш от реката, ще се превърне в кръв върху сухата земя“ — цитира Гърни.

Дукът въздъхна.

— Връщай се бързо, Гърни.

— Добре, господарю. — Белегът от бича се накъдри от усмивката му. — „Виж, като диво магаре в пустинята хукавам по своята работа!“

Той се обърна, закрачи към средата на залата, поспря се да даде заповедите си и бързо продължи пътя си през тълпата.

Лито поклати глава по посока на отдалечаващата се фигура. Халик непрекъснато го изумяваше — глава, пълна с песни, цитати и

цветисти изрази... и сърце на воин, когато се налагаше да се разправя с харконите.

След малко Лито тръгна бавно през залата към асансьора и прие почестите със сдържано махване с ръка. Разпозна един служител от пропагандния корпус и се спря да му предаде съобщение, което можеше да бъде изпратено до хората по съответните канали: на онези, които бяха довели съпругите си, да се извести, че жените са в безопасност, и къде могат да ги намерят; на останалите да се съобщи, че населението тук се слави с това, че жените са повече от мъжете.

Дукът потупа по ръката човека от пропагандния корпус — сигнал, че това съобщение има предимство пред всички останали и трябва да се предаде незабавно, и после продължи пътя си през залата. Той кимаше на войниците, усмихваше се и разменяше любезности с нисшите офицерски чинове.

„Командирът винаги трябва да изглежда уверен“ — мислеше си той. — „Цялото това доверие да лежи на плещите ти, докато седиш на опасния трон и изобщо да не показваш чувствата си.“

Отдъхна си с облекчение, когато асансьорът го погълна, и вече можеше да се обърне и да застане с лице срещу бездушните врати.

„Те се опитаха да отнемат живота на моя син.“

„Над изхода на аракийския космодрум, изсечен грубо, сякаш с изхабен резец, се четеше надпис, който Муад’Диб щеше да повтаря многократно. Той го забеляза още в тази първа нощ на Аракис, когато го доведоха в командния пост на дука, за да участвува в първото заседание на пълния състав на бащиния си щаб. Думите от надписа представляваха молба към онези, които си заминаваха от Аракис, ала те придобиха мрачен смисъл за едно момче, което току-що се бе изплъзнало от срещата си със смъртта. Те гласяха: «О, ти, който знаеш колко страдаме ние тук, не ни забравяй в молитвите си!»“

Из „Справочник за
Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

— Цялата теория на войната е изчислен риск — рече дукът, — но когато става въпрос да рискуваш собственото си семейство, елементът изчисление преминава в... други неща.

Той разбираше, че не смогва да прикрие както трябва гнева си, обърна се и закрачи покрай дългата маса — стигна до края ѝ и пак се върна.

Дукът и Пол бяха сами в заседателната зала на космодрума. Залата бе празна и кънтяща, единствените мебели в нея бяха дълга маса, заобиколена от старомодни трикраки столове, дъска с географска карта и прожектор в единия край. Пол седна близо до картата. Беше разказал на баща си за случилото се с ловеца преследвач и му бе докладвал, че го заплашва предател.

Дукът застана срещу Пол и тежко удари по масата. „А Хауът ми каза, че замъкът е безопасен.“

Пол заговори припряно:

— Аз също се ядосах... в началото. И упрекнах Хауът. Ала заплахата дойде извън замъка. Тя беше проста, умно замислена и точна. И би успяла, ако не беше наученото от теб и от много други... включително и от Хауът.

— Да не би да го защитаваш? — попита дукът.

— Да.

— Той остарява. Това е. Би трябвало да е...

— Той е мъдър с богатия си опит — рече Пол. — Колко грешки на Хауът можеш да изброиш?

— Би трябвало аз да го защитавам — рече дукът, — не ти.

Пол се усмихна.

Лито седна начело на масата и постави ръка върху ръката на сина си.

— Напоследък ти... възмъжа, синко. — Той отдръпна ръката си. — Това ме радва. — Усмихна се в отговор на сина си. — Хауът сам ще се накаже. Той ще стовари върху себе си много повече гняв, отколкото ние двамата с теб бихме могли да излеем отгоре му.

Пол впери поглед към потъмнелите прозорци зад картата и се взря в нощния мрак. Светлините на залата се отразяваха в балконската преграда. Той забеляза някакво движение и различи фигурата на патрул в атрейдска униформа. Пол погледна назад към бялата стена зад баща си, после надолу към лъскавата повърхност на масата, където видя собствените си ръце, стиснати в юмруци.

Вратата срещу дука се отвори шумно. През нея влезе Туфир Хауът, по-състарен и посърнал откогато и да било, мина покрай масата и застана мирно с лице към Лито.

— Господарю — започна той, вперил поглед в една точка над главата на Лито, — току-що научавам как съм ви подвел. Това налага необходимостта да си подам остав...

— О, сядай бързо и престани да се правиш на глупак — рече дукът. Той посочи към стола срещу Пол. — Ако си допуснал грешка, то тя е в подценяването на харконите. Техните прости умове са измислили и проста хитрост. Докато ние не очаквахме прости хитрости. А синът ми положи доста усилия да изтъкне пред мен, че се е справил с всичко това главно благодарение на твоето обучение. Там си успял. — Той потупа облегалката на празния стол. — Хайде, сядай!

Хауът се тръшна на стола.

— Но...

— Повече не желая да слушам нищо по този въпрос — рече дукът. — Случаят е приключен. Имаме по-належаща работа. Къде са другите?

— Помолих ги да почакаят навън, докато аз...

— Повикай ги да влязат.

Хауът се вгледа внимателно в очите на Лито.

— Ваше величество, аз...

— Много добре знам кои са верните ми приятели, Туфир — рече дукът. — Повикай хората да влязат.

Хауът преглътна.

— Незабавно, господарю. — Той се завъртя на стола и се провикна към отворената врата: — Гърни, доведи ги.

Халик въведе в залата строените в редица мъже — щабните офицери с неумолимо сериозен вид, следвани от по-младите помощници и специалисти — сред тях се долавяше нетърпение. Краткотраен шум от тътрене на крака огласи стаята, докато мъжете заемаха местата си. Около масата се разнесе лек мирис на рачаг.

— За онези, които желаят, има кафе — рече дукът. Той огледа внимателно хората, като си мислеше: „Добър екип са. При подобен род война човек би могъл да попадне и на много по-лош.“ Изчака да донесат кафето от съседната стая и да го сервират и забеляза умората по някои лица.

После постави маската си на спокойна деловитост, изправи се и с леко почукване с пръст по масата ги призова към внимание.

— И така, господа — започна той, — нашата цивилизация, изглежда, дотолкова е привикнала към нашествието, че не сме в състояние да изпълним една най-обикновена заповед на императора, без да се обаждат изневиделица старите привички.

Около масата се разнесе сдържан смях и Пол осъзна, че баща му бе казал най-подходящите думи с най-подходящия тон, за да повдигне настроението в залата. Дори загатнатата умора в гласа му бе точно отмерена.

— Смятам, че първо можем да научим дали Туфир има да добави нещо към доклада си за свободните — рече дукът. — Туфир?

Хауът вдигна поглед.

— Бих искал да засегна някои икономически въпроси след общия си доклад, ваше величество, ала вече мога да кажа, че все повече и повече се убеждавам, че свободните са съюзници, от които се нуждаем. Сега те изчакват да разберат дали могат да ни се доверят, но отношението им изглежда твърде искрено. Изпратиха ни подарък — влагосъхраняващи костюми, тяхно собствено производство, и... географски карти на някои пустинни области около крепости, изоставени от харконите. — Той сведе очи към масата. — Сведенията от разузнаването им се оказаха напълно достоверни и ни оказаха съществена помощ във взаимоотношенията с Арбитъра на промяната. Изпратили са ни и някои второстепенни неща — накити за лейди Джесика, подправка, напитки, бонбони и лечебни средства. Тъкмо сега моите хора обработват пратката. Видно е обаче, че няма измама.

— Ти като че ли харесваш тези хора, Туфир? — запита един мъж от другия край на масата.

Хауът се обърна, за да застане с лице към питащия.

— Дънкан Айдахо твърди, че са достойни за възхищение.

Пол погледна баща си, после пак Хауът и се осмели да зададе въпрос:

— Имаш ли някакви нови данни за числеността на свободните?

Хауът погледна Пол.

— Ако се съди по преработката на хранителни продукти и по някои други данни, Айдахо преценява, че посещеният от него пещерен комплекс се състои общо от около десет хиляди души. Техният вожд заявил, че управлява заслон* от две хиляди домакинства. Имаме основание да смятаме, че съществуват изключително много такива общности. Както изглежда, всички те служат на някой си Лайът.

— Това е нещо ново — отбеляза дукът.

— Може и да греша, ваше величество. Има неща, които ни карат да мислим, че този Лайът може и да е местно божество.

Още един човек от другия край на масата се окашля и запита:

— Сигурно ли е, че имат вземане-даване с контрабандистите?

— Керван на контрабандистите, натоварен с тежък товар подправка, е напуснал заслона, докато Айдахо се е намирал там. Използували са товарни животни и са дали да се разбере, че им предстои осемнадесетдневно пътуване.

— Излиза — рече дукът, — че през този смутен период контрабандистите са удвоили своите операции. Това заслужава да се обмисли внимателно. Не бива да обръщаме чак толкова голямо внимание на няколко фрегати без разрешително, които дълбаят по нашата планета — тях винаги ги е имало. Ала и да ги оставим изцяло извън нашия контрол — също няма да е правилно.

— Да не би да имате някакъв план, ваше величество? — запита Хауът.

Дукът погледна Халик.

— Гърни, искам да оглавиш една делегация или мисия, ако предпочиташ, и да се свържеш с тези авантюристи. Предай им, че няма да обръщам внимание на операциите им, ако ми дават дукски десятък. Хауът е изчислил, че подкупите и допълнителните бойци, които са наемали за операциите си досега, са им стрували четири пъти по-скъпо.

— А какво ще стане, ако императорът подуши тази работа? — запита Халик. — Той е прекалено ревностен по отношение на своите печалби от „ЕМОП“, господарю.

Лито се усмихна.

— Ние ще внесем открито целия десятък на името на Шедъм IV и ще си го удържим законно от облаганите ни с данък разходи за издръжката. Нека тогава харконите ни излязат насреща. Освен това ще разорим още няколко от местните богаташи, които са се поохранили при режима на харконите. Край на подкупите!

Усмивка засия по лицето на Халик.

— Ех, господарю, какъв красив удар ниско долу. Да можех само да зърна изражението на барона, когато научи за това.

Дукът се обърна към Хауът.

— Туфир, ти достави ли онези счетоводни книги, които бе споменал, че можеш да купиш?

— Да, господарю. Дори вече се проучват най-подробно. Аз обаче ги прегледах бегло и мога да ви дам първия приблизителен резултат.

— Да го чуем тогава!

— Харконите са изкарвали оттук по десет милиарда солария на всеки триста и тридесет стандартни дни.

Около масата се разнесе безмълвен ропот. Даже и по-младите помощници, у които се съзираше известна досада, сега се изпънаха по

местата си и си размениха изумени погледи.

Халик измърмори:

— „Защо те ще смучат от изобилието на моретата и от съкровищата, скрити в пясъка“.

— И така, господа — рече Лито, — има ли някой тук дотолкова наивен, за да вярва, че харконите безропотно са си стегнали багажа и са изоставили всичко това само защото императорът е заповядал така?

Всички заклатиха глави, изразявайки шепнешком съгласието си.

— Принудени сме обаче да приемем, че е така — каза Лито. Той се обърна към Хауът. — Тук ще е уместно да докладваш за съоръженията. Колко пустинохода*, комбайни* и помощен инвентар са ни оставени?

— Пълно оборудване, както се посочва в имперския опис, проверен от Арбитъра на промяната, господарю — отвърна Хауът. Той направи знак с ръка на един помощник да му подаде някаква папка, постави я отпреде си на масата и я разтвори. — Те обаче са пропуснали да отбележат, че едва половината от пустиноходите* са изправни, че само около една трета от тях имат транспортъри*, които да ги пренасят по въздуха до находищата с подправката, че всяка машина, оставена ни от харконите, е готова да се сгромоляса или да се разпадне на части. Ще имаме голям късмет, ако успеем да пуснем в действие половината от съоръженията, и още по-голям, ако след шест месеца една четвърт от тях все още са в изправност.

— Почти както и очаквахме — отбеляза Лито. — Какъв е точният брой на основните съоръжения?

Хауът погледна в папката си.

— Около хиляда деветстотин и тридесет комбайна*, които ще могат да бъдат изпратени на работа след няколко дни. Около шест хиляди двеста и петдесет орнитоптера за проучване, разузнаване и метеорологични наблюдения и транспортъри — малко под хиляда.

— Няма ли да е по-евтино, ако възобновим преговорите със Сдружението да ни разреши да пуснем в орбита една фрегата като спътников метеорологичен център? — попита Халик.

Дукът погледна към Хауът.

— Няма ли нищо ново по този въпрос, а, Туфир?

— Засега трябва да търсим други възможности — отвърна Хауът. — Представителят на Сдружението даже не благоволи да преговаря с

нас. Той просто ми разясни — като ментат на ментат, — че цената не е по нашите възможности и че положението няма да се промени, колкото и да ни пораснат възможностите. Нашата задача, преди да подновим отново преговорите си с него, е да установим защо.

Един от помощниците на Халик, седнал по-надалеч, се завъртя в стола си и каза рязко:

— В това няма никаква справедливост!

— Справедливост ли? — дукът погледна към него. — Кой моли за справедливост? Ние създаваме наша собствена справедливост. Създаваме я тук, на Аракис — за да победим или да умрем. Съжалявате ли, че сте свързали съдбата си с нас, господине?

Помощникът втренчи поглед в дука и после отговори:

— Не, ваше величество. Дори да бяхте отхвърлили този най-богат източник на доходи в нашата вселена... аз пак щях да ви последвам. Простете избухването ми, но... — той сви рамене. — Сигурно всеки от нас понякога изпитва мъка.

— Мъката я разбирам — рече дукът. — Ала нека не роптаем за справедливост, докато имаме мишци и свободата да ги използваме. Има ли още някой сред вас, който да таи у себе си мъка? Ако има, пуснете я на свобода. На този съвет всеки може да каже каквото си мисли.

Халик се размърда и заговори:

— Според мен това, което ни измъчва, ваше величество, е, че не пристигнаха никакви доброволци от другите Велики династии. Те ви наричат „Лито Справедливия“ и обещават вечно приятелство, ала само докато това не им струва нищо.

— Те все още не знаят кой ще спечели тази схватка — рече дукът. — Повечето от династиите се замогнаха, поемайки само нищожен брой рискове. Човек не може да ги осъжда за това — може само да ги презира. — Той погледна към Хауът. — Ние обсъждахме въпроса със съоръженията. Би ли показал със солидопрожектора някои машини, за да запознаеш хората с тях?

Хауът кимна на един помощник и посочи с ръка към прожектора.

Върху повърхността на масата, на около една трета от дължината ѝ до мястото на дука, се появи триизмерно изображение от солидопрожектор*. Някои от насядалите по-далеч хора станаха прави, за да го виждат по-добре.

Пол се наведе напред, впил поглед в машината.

Сведена към мащаба на миниатюрните човешки фигурки, застанали около нея, машината бе дълга около сто и двадесет метра и широка около четиридесет. По същество продълговато, подобно на стоножка тяло, което се движеше на отделни широки гъсенични ленти.

— Това е комбайн — обясни Хауът. — За тази прожекция избрахме един, който е в добро състояние. Има обаче едно съоръжение с екваторна поточна линия, което е пристигнало с първия екип от имперски еколози и все още действа... макар че не знам как... нито защо.

— Ако става въпрос за съоръжението, което наричат „Старата Мария“, то става само за музея — обади се един помощник. — Според мен харконите са го държали като обект за изправителен труд — заплаха, висяща над главите на техните работници. „Кротувай или ще те изпратим на «Старата Мария»!“

Около масата се разнесе смях.

Пол не участвуваше в шегите — вниманието му бе погълнато от прожекцията и от въпроса, който изпълваше съзнанието му. Той посочи изображението върху масата и каза:

— Туфир, а има ли толкова големи пясъчни червеи, че да могат да погълнат цялата тази машина?

На масата се възцари внезапна тишина. Дукът проклинаше под мустак, но после си помисли: „Не, те трябва да се изправят с лице към тукашната действителност.“

— Навътре в пустинята съществуват червеи, които могат да глътнат наведнъж целия този комбайн — отвърна Хауът. — По-насам, близо до Защитната стена, където се копае повечето от подправката, има много червеи, които биха могли да парализират работата на този комбайн и да го излапат на почивки.

— Защо не им направим защитни полета? — запита Пол.

— Според доклада на Айдахо — продължи Хауът — защитните полета са опасни в пустинята. Едно защитно поле с размери за човешко тяло би повикало всеки червей в радиус от неколкостотин метра. Оказва се, че от защитното поле червеите изпадат в убийствена ярост. По този въпрос имаме уверенията на свободните и няма основание да се съмняваме в тях. Айдахо не е забелязал никакви следи от защитни съоръжения в заслона.

— Съвсем никакви ли? — попита Пол.

— Би било твърде трудно да се скрие подобно нещо сред няколко хиляди души — отвърна Хауът. — Айдахо е имал свободен достъп до всяко кътче на заслона. Той не е видял нито защитни полета, нито никакви признаци за използването им.

— Това е загадка — обади се дукът.

— Естествено харконите широко са използвали тук защитни полета — рече Хауът. — Имали са ремонтни работилници във всяко гарнизонно селище и счетоводните им данни показват големи разходи за подмяна на полета и отделни части.

— Дали свободните знаят как да неутрализират защитните полета? — запитва Пол.

— Едва ли — отвърна Хауът. — Теоретически, разбира се, е възможно — статичен противоположен заряд, голям колкото едно графство, би свършил работа, но никой досега не е успял да проведе този опит.

— Щяхме отдавна да научим за това — рече Халик. — Контрабандистите поддържат тесни връзки със свободните и щяха да се сдобият с такъв уред, ако той съществуваше. И нищо нямаше да им попречи да търгуват с него из космоса.

— Не ми харесва такъв важен въпрос да няма отговор — рече Лито. — Туфир, искам да дадеш спешно предимство на разрешаването на този въпрос.

— Ние вече работим върху него, господарю. — Той се окашля. — Ъъ, Айдахо наистина каза нещо: каза, че човек не може да изтълкува погрешно отношението на свободните към защитните полета. Те ги намирали твърде забавни.

Дукът се намръщи и добави:

— Въпросът, който обсъждаме сега, са съоръженията за добиването на подправката.

Хауът махна с ръка към помощника си и посочи прожектора.

Солидоизображението на комбайна бе заменено със снимката на крилато съоръжение — сравнени с тази машина, застаналите около нея човешки фигури изглеждаха нищожни.

— Това е транспортър — обясни Хауът. — По същество представлява огромен орнитоптер, чиято единствена функция е да пренася комбайна до богати на подправка пясъци и при появата на

пясъчен червей да спаси комбайна. Червеите винаги се появяват. Изобщо добиването на подправката е процес на промъкване и измъкване с колкото е възможно по-голяма плячка.

— Това отлично приляга на морала на харконите — рече дукът.

Смехът избухна незабавно и гръмогласно. Един орнитоптер смени солидоизображението на транспортъора.

— Тези орнитоптери са сравнително традиционен модел — обясни Хауът. — Някои по-значими подобрения им дават възможност за по-широк обseg. Допълнителни грижи бяха положени за уплътняването на по-важните места против пясък и прах. Само един от около тридесет разполага със защита — вероятно с отпадането на теглото на защитния генератор се постига по-голям обseg.

— Не ми харесва това отбягване на защитните полета — измърмори дукът. И си помисли: „Дали в това не се крие тайната на харконите? Означава ли това, че ако всичко се обърне срещу нас, ние няма да можем да избягаме с фрегати, снабдени със защита?“ Той рязко тръсна глава, за да пропъди подобни мисли, и каза: — Нека минем към приблизителната обща калкулация. На колко ще възлиза нашата печалба?

Хауът прелисти две страници от тетрадката си.

— След като определихме размера на разходите за ремонт и производствени съоръжения, ние направихме първоначалната калкулация на производствените разходи. Тя се основава, естествено, на занижена сума от чиста, сигурна, минимална печалба. — Той затвори очи в ментатски полутранс и заговори: — При харконите разходите по поддръжката и заплатите са представлявали четиринадесет процента. Трябва да се радваме, ако успеем да ги задържим първоначално на тридесет процента. Като се приспаднат разходите по нови вложения и нарастване на производството, включително отчисленията за „ЕМОП“ и внесените разходи, нашата минимална печалба ще възлиза едва на шест-седем процента, докато успеем да подменим износените съоръжения. Едва тогава ще сме в състояние да я увеличим до дванадесет-петнадесет процента, каквато и следва да бъде. — Той отвори очи. — Освен ако господарят не желае да възприеме методите на харконите.

— Ние работим за създаването на богата и постоянна планетарна база — отвърна дукът. — Трябва да полагаме грижи повечето от хората

да са доволни, особено свободните.

— Най-вече свободните — съгласи се Хауът.

— Силата ни на Каладън — започна дукът — зависеше от нашата морска и въздушна мощ. Тук трябва да развием нещо, което бих нарекъл пустинна мощ. Тя може и да включва въздушната ни мощ, но е възможно и да не я включва. Искам да ви обърна внимание върху липсата на защита при орнитоптерите. — Той поклати глава. — Харконите разчитаха на сменен персонал от други планети за най-важните си дейности. А ние не смеем. Във всяко попълнение ще има определен брой провокатори.

— Тогава ще трябва да се задоволим с много по-малка печалба и ниски добиви — рече Хауът. — Нашето производство през първите два сезона ще бъде с една трета по-ниско от средното производство на харконите.

— Ето — рече дукът, — точно както и очаквахме. Ще трябва да действуваме бързо със свободните. Искам пет пълни батальона от свободни преди първата финансова ревизия на „ЕМОП“.

— Времето не е много, ваше величество — обади се Хауът.

— Както ни е добре известно, ние нямаме много време. При първа възможност те ще нахлуят тук със сардукари, преоблечени като харкони. Според теб колко войска ще докарат, Туфир?

— Общо четири-пет батальона, ваше величество. Не повече — при тези цени на Сдружението на превоз на войски.

— Петте батальона свободни плюс нашите собствени войски ще трябва да стигнат. Нека накараме няколко пленени сардукари да помаршируват пред Съвета на Ландсрада и нещата ще се променят — независимо дали ще имаме, или няма да имаме печалба.

— Ще направим всичко възможно, ваше величество.

Пол погледна към баща си, после отново към Хауът, внезапно осъзнал напредналата възраст на ментата и това, че е служил на три поколения атреиди. Остарял. Това личеше по влажния блясък на кафявите очи, по бузите, набраздени и опърлени от екзотични слънца, по прегърбените рамене и по тънките устни, обагрени в рубиненочервено от сока сафо*.

„Толкова много неща зависят от един стар човек“ — помисли си Пол.

— Понастоящем ние се намираме в договорна война* — рече дукът, — ала тя все още не се е разгърнала напълно. Туфир, какво е състоянието на харконския апарат тук?

— Премахнахме двеста петдесет и девет от най-важните им хора, господарю. Остават не повече от три харконски бойни групи — може би общо стотина души.

— Тези харконски изчадия, които премахнахте, притежаваха ли някакви имоти?

— Повечето бяха доста заможни, господарю — от прослойката на предприемачите.

— Искам да съчините писмени клетви за вярност към феодала, скрепени с подписа на всеки един от тях — рече дукът. — Да се депозира по един екземпляр при Арбитъра на промяната. Ще заемем законното становище, че са положили лъжлива клетва за вярност към феодала. Конфискувайте имуществото им, вземете им всичко, изгонете семействата им, смъкнете им кожата. Погрижете се короната да получи своите десет процента. Всичко трябва да е напълно законно.

Туфир се усмихна, разкривайки под карминовите си устни обагрени в червено зъби.

— Ход, достоен за негово величество дядо ви, господарю. Срамувам се, че пръв не се досетих за него.

Отсреща Халик се намръщи и с изненада забеляза намръщеното изражение на Пол. Останалите се усмихваха и кимаха.

„Това е неправилно“ — мислеше си Пол. — „То само ще принуди другите да се бият още по-ожесточено. Те няма да спечелят нищо, ако се предадат.“

Той познаваше истинската същност на канли, в която нямаше никакви ограничения, но това бе такъв ход, който можеше да ги унищожи дори и след като им донесеше победа.

— „Бил съм чужденец в чужда земя“ — цитира Халик.

Пол се вгледа в него и позна цитата от ОКБ, като се питаше: „Дали и Гърни не иска да се сложи край на непочтените интриги?“

Дукът се втренчи в мрака навън, после пак извърна поглед към Халик.

— Гърни, колко от онези пустинници успя да убедиш да останат при нас?

— Общо двеста осемдесет и шест, ваше величество. Ако питате мен, трябва да ги приберем и да се смятаме за щастливци. Всички те са от полезните категории работници.

— Само толкова ли? — дукът сви устни и каза: — Е, добре, предай на...

Прекъсна го някаква разправия на вратата. Дънкан Айдахо успя да влезе въпреки стражите отвън, обходи по дължина масата и се наведе над ухото на дука.

Лито му направи знак да се отдръпне и каза:

— Говори високо, Дънкан. Виждаш, че това е стратегическо заседание на щаба.

Пол заоглежда Айдахо, като отбеляза котешките му движения и бързия му рефлекс, който го правеше такъв учител по оръжейно майсторство, с когото бе трудно да се съревноваваш. Мургавото кръгло лице на Айдахо се обърна към Пол — очите на свикнал с тъмнината човек не показаха с нищо, че са го познали, ала Пол видя, че под маската му на спокойствие се таеше възбуда.

Айдахо огледа насядалите около масата и каза:

— Заловихме въоръжен отряд от преоблечени като свободни харконски наемници. Свободните сами изпратиха до нас куриер, за да ни предупредят за вероломната банда. При нападението обаче открихме, че харконите са устроили засада на куриера и са го ранили зле. Поведохме го насам, за да го лекуват нашите лекари, но по пътя той умря. Разбрах колко зле е човекът и се спрях да направя каквото мога. Изненадах го тъкмо когато правеше опит да хвърли нещо. — Айдахо сведе поглед към Лито. — Нож, господарю, нож, какъвто никога не сте виждали.

— Кристален нож ли? — попита някой.

— Няма никакво съмнение — отвърна Айдахо. — Млечнобял и сякаш светец със своя собствена светлина. — Той бръкна под туниката си и извади ножница с подаваща се от нея обточена с черен ръб дръжка.

— Не вади острието от ножницата му.

Гласът долетя от разтворената врата в другия край на залата — глас гръмлив и вълнуващ, който накара всички да млъкнат и да се заоглеждат.

На вратата, препречена от кръстосаните мечове на стражите, бе застанала висока, облечена в дълга роба фигура. Леката светлокафява роба покриваше напълно човека, като оставаше само една пролука между качулката и черното покривало на лицето, разкриващо изцяло сини очи без никаква следа от бяло в тях.

— Разрешете му да влезе — прошепна Айдахо.

— Пуснете този човек — нареди дукът.

Стражите се поколебаха, после свалиха мечовете си. Мъжът влезе тържествено в залата и застана срещу дука.

— Това е Стилгар, вождът на заслона, който посетих, вождът на онези, които ни предупредиха за вероломната банда — обясни Айдахо.

— Добре дошъл, господине — рече Лито. — А защо не трябва да вадим от ножницата това острие?

Стилгар погледна към Айдахо и заговори:

— Ти видя колко чистота и почит има в нашите обичаи. На теб ще позволя да видиш острието на човека, към когото си се отнесъл приятелски. — Погледът му обходи останалите в залата. — Ала аз не познавам тези другите. Ще им позволиш ли да осквернят едно честно оръжие?

— Аз съм дук Лито — рече дукът. — Ще ми позволите ли да видя този нож?

— Ще ви позволя да си извоювате правото да го извадите от ножницата — отвърна Стилгар и тъй като около масата се надигна ропот на възмущение, той вдигна мършава жилеста ръка. — Напомням ви, че това е нож на човек, който се е отнесъл приятелски към вас.

Сред настъпилото мълчание Пол огледа внимателно този човек, долавяйки силата, която се излъчваше от него. Той бе вожд — вожд на свободните.

Един мъж срещу Пол, седнал към средата на масата, измърмори:

— Кой е той, че да ни казва какви права имаме ние на Аракис?

— Беше казано, че дук Лито Атреидски управлява със съгласието на управляваните — отвърна свободният. — И така, аз трябва да ви кажа какъв е обичаят при нас: върху онези, които са видели кристалния нож, пада известна отговорност. — Той хвърли мрачен поглед към Айдахо. — Те стават наши. Те не могат никога да напуснат Аракис без наше съгласие.

Халик и някои други понечиха да станат, по лицата им се четеше гняв. Халик каза:

— Дук Лито определя дали...

— Моля, изчакайте — намеси се Лито и самата мекота на гласа му ги възпря. Това не бива да разваля дисциплината — помисли си той. После се обърна към свободния: — Господине, аз зачитам й уважавам личното достойнство на всеки човек, който уважава моето достойнство. Аз наистина съм ви задължен. Ала винаги плащам дълговете си. Щом вашият обичай повелява този нож да остане в ножницата, тогава това е заповед, дадена от мен. А ако има друг някакъв начин, по който бихме могли да почетем човека, загинал, за да ни помогне, трябва само да го назовете.

Свободният втрени поглед в Лито, после бавно смъкна покривалото от лицето си, откривайки остър нос и месести устни сред лъскава черна брада. Без да бърза, той се наведе над масата и се изплю върху полираната повърхност.

И понеже мъжете около масата понечиха да скочат на крака, гласът на Айдахо прогърмя из залата.

— Стойте!

Айдахо заговори сред внезапната тягостна тишина:

— Благодарим ти, Стилгар, че ни даряваш с влагата на тялото си. Приемаме този дар в онзи смисъл, в който ни се дава. — И Айдахо се изплю върху масата пред дука.

Той прошепна на дука:

— Спомнете си колко е драгоценна водата тук, ваше величество. Това бе проява на уважение.

Лито се облегна назад в креслото си, срещна погледа на Пол — на лицето на сина му имаше унила усмивка — и усети как напрежението около масата постепенно отслабна, щом хората проумяха станалото.

Свободният погледна към Айдахо и каза:

— Ти се представи добре в моя заслон, Дънкан Айдахо. С крепостна зависимост ли е свързана верността ти към твоя дук?

— Моли ме да постъпя на служба при него, ваше величество — обясни Айдахо.

— Ще приеме ли да си верен на двама господари? — попита Лито.

— Да не би да желаете да отида с него, ваше величество?

— Искам ти сам да вземеш решение по този въпрос — отвърна Лито, ала не успя да прикрие настоятелността в гласа си.

Айдахо измери с поглед свободния.

— Би ли ме взел при тези условия, Стилгар? Ще има случаи, когато ще трябва да се връщам, за да служа на моя дук.

— Ти се биеш добре и направи всичко възможно за нашия приятел — отвърна Стилгар. Той погледна към Лито. — Нека бъде така: мъжът Айдахо запазва кристалния нож, който се намира у него, в знак на своята вяност към нас. Айдахо трябва да бъде пречистен, естествено, за да се спазят правилата. Но това може да се направи. Той ще бъде едновременно и свободен, и войник на атреидите. Вече съществува подобен случай — Лайът служи на двама господари.

— Дънкан? — обади се Лито.

— Разбирам, ваше величество — отвърна Айдахо.

— В такъв случай въпросът е решен — каза Лито.

— Твоята вода е наша, Дънкан Айдахо — рече Стилгар. — Останките на нашия приятел остават при твоя дук. Неговата вода принадлежи на атреидите. Тя е връзката помежду ни.

Лито въздъхна, погледна към Хауът и срещна погледа на стария ментат. Хауът кимна, по изражението му личеше, че е доволен.

— Ще почакам долу — рече Стилгар, — докато Айдахо си вземе сбогом със своите приятели. Нашият починал приятел се казваше Турок. Спомнете си това, когато дойде време да освободите неговия дух. Вие сте приятели на Турок.

Стилгар понечи да си тръгне.

— Няма ли да поостанете малко? — попита Лито. Свободният се обърна и постави с привичен жест покривалото на лицето си, като нагласи нещо под него. Преди покривалото да застане на мястото си, Пол зърна нещо подобно на тънка тръбичка.

— Има ли някакви причини да оставам? — запита свободният.

— Ще ви окажем почести — отвърна дукът.

— Честта изисква от мен да бъда скоро на друго място — рече свободният. — Той хвърли още един поглед към Айдахо, обърна се и като мина покрай стражата на вратата, излезе навън.

— Ако и другите свободни са като него, добре ще си сътрудничим — рече Лито.

Айдахо заговори сдържано:

— Той е типичен представител на свободните, ваше величество.

— Ясно ли ти е какво ще трябва да правиш, Дънкан?

— Ще бъда вашият посланик при свободните, ваше величество.

— От теб зависи много, Дънкан. Ще ни трябват най-малко пет батальона от тези хора, преди сардукарите да врѣхлетят върху нас.

— За това ще се наложи да се поработи, ваше величество. Свободните са твърде независими хора. — Айдахо се подвоуми и добави: — И, ваше величество, има още едно нещо. Единият от наемниците, които съборихме, се опитваше да измъкне този нож от нашия мъртъв другар — свободния. Наемникът твърдеше, че харконите са обявили награда от един милион солария за онзи, който донесе един-единствен кристален нож.

Брадичката на Лито се вирна нагоре в знак на явна почуда.

— Защо ли толкова им е притрябвал един нож?

— Острието се прави от зъб на пясъчен червей. Този нож е знакът на свободните, ваше величество. С него синеокият човек може да проникне във всеки заслон на тази планета. Мен например ще ме разпитват, ако не ме познават. Аз не приличам на свободен, но...

— Пайтър дьо Врие — рече дукът.

— Дяволски коварен човек, господарю — обади се Хауът.

Айдахо пхна ножницата с острието под туниката си.

— Пази този нож — каза дукът.

— Ясно, господарю. — Той потупа лекичко предавателя върху чантичката на колана си. — Ще докладвам колкото е възможно по-скоро. Туфир има кода ми за повикване. Използвайте бойния език. — Той отдаде чест, завъртя се и побърза да догони свободния.

Чуха как стъпките му прокѣнтяха по коридора.

Лито и Хауът си размениха поглед, пълен с разбиране. Те се усмихнаха.

— Имаме много работа, ваше величество — обади се Халик.

— И аз ви откъсвам от вашата работа — рече Лито.

— Трябва да докладвам за първоначалните бази — рече Хауът.

— Или някой друг път да докладвам, ваше величество?

— Много ли време ще отнеме?

— Съвсем малко. Сред свободните се говори, че тук, на Аракис, по времето на Пустинната ботаническа опитна станция са били

построени над двеста от тези първоначални бази. Предполага се, че всички те са били изоставени, но има данни, че преди да бъдат изоставени, са били затворени херметически.

— Може би в тях има някакви съоръжения? — попита дукът.

— Според докладите на Дънкан има.

— Къде се намират тези бази? — запитва Халик.

— Отговорът на този въпрос — отвърна Хауът — е неизменното: „Лайът знае.“

— Бог знае — измърмори Лито.

— Може би не, ваше величество — рече Хауът. — Вие чухте, че този Стилгар употреби същото име. Дали нямаше предвид жив човек?

— Служел на двама господари — обади се Халик. — Звучи ми като религиозен цитат.

— А ти би трябвало да го знаеш — рече дукът. Халик се усмихна.

— Този Арбитър на промяната — започна Лито, — имперският еколог Кайнс... Дали той няма да знае къде се намират тези бази?

— Ваше величество, — предупреди Хауът, — този Кайнс е имперски служител.

— Само че сега се намира твърде далеч от императора — отвърна Лито. — Искам тези бази. Те сигурно са заредени с материали, които можем да спасим от унищожение и да използваме за ремонт на нашите работни машини.

— Ваше величество — обади се Хауът, — тези бази са все още законно владение на негово височество.

— Природата тук е достатъчно жестока, за да разруши всяко нещо — отвърна дукът. — Ние винаги можем да стоварим вината върху нея. Намерете този Кайнс и открийте поне дали базите съществуват.

— Ще бъде опасно да ги присвоим — рече Хауът. — Дънкан бе категоричен по един въпрос: тези бази или представата за тях имат някакво скрито значение за свободните. Ако им ги отнемем, свободните може и да охладнеят към нас.

Пол огледа лицата на мъжете наоколо и забеляза колко напрегнато следят всяка дума. Изглеждаха дълбоко обезпокоени от становището на баща му.

— Послушай го, татко — рече тихо Пол. — Той говори истината.

— Ваше величество — рече Хауът, — тези бази биха могли да ни доставят материал за ремонта на всяко едно от останените ни съоръжения и въпреки това да останат недостижими за нас поради стратегически причини. Ще бъде прибързано да действуваме, без да разполагаме с повече сведения. Този Кайнс има арбитражна власт, дадена му от империята. Не бива да забравяме това. А и свободните му се подчиняват.

— Тогава постъпете предпазливо. Искам само да науча дали тези бази съществуват.

— Както наредите, ваше величество — Хауът се облегна и сведе поглед.

— Добре тогава — заговори дукът. — Ние знаем какво ни предстои — работа. Подготвени сме за нея. Имаме известен опит в нея. Знаем какви са наградите и алтернативите са достатъчно ясни. Всички вие имате поставени задачи. — Той погледна към Халик. — Гърни, погрижи се първо да се уреди въпросът с контрабандистите.

— „И ще отида при онези бунтари, що живеят в безводната пустош“ — произнесе напевно Гърни.

— Някой ден ще хвана този човек без цитат и тогава ще бъде като гол — рече дукът.

Около масата се разнесе смях, но Пол долови напрежението в него.

Дукът се обърна към Хауът.

— Организирай на този етаж още един команден пост за наблюдение и свръзка, Туфир. Като привършиш, искам да те видя.

Хауът се изправи и се огледа, сякаш търсеше подкрепа. После се обърна и поведе върволицата навън. Другите се размърдаха припряно, като тътреха столовете си по пода и се скупчваха в малки разтревожени групички.

„Накрая се получи бъркотия“ — помисли си Пол, вперил поглед в гърбовете на последните излизащи мъже. Винаги досега съвещанията на щаба бяха завършвали в хапливо настроение. А това сякаш едва-едва креташе, като че ли измъчвано от собствените си несъответствия, че и със спор за капак.

За пръв път Пол си позволи да се замисли за реалната възможност от поражение — не си мислеше за нея от страх или заради предупрежденията от рода на онова на старата света майка, а

изправяйки се с лице срещу нея поради своята собствена преценка на положението.

„Баща ми е отчаян“ — помисли си той. — „Нещата изобщо не вървят добре за нас.“

А Хауът — Пол си спомни как се бе държал старият ментат по време на съвещанието — с ловки увъртания и признаци на безпокойство.

Хауът бе дълбоко разтревожен от нещо.

— Най-добре остани тук до сутринта, синко — рече дукът. — Така и така скоро ще съмне. Ще съобщя на майка ти. — Той се изправи на крака — бавно и вдървено. — Защо не събереш няколко стола заедно и не се опънеш върху тях да поспиш малко?

— Аз не съм уморен, сър.

— Както желаш.

Дукът кръстоса ръце отзад на кръста си и закрачи нагоре-надолу покрай масата.

„Като животно, уловено в клетка“ — помисли си Пол.

— Ще обсъдите ли с Туфир възможността за предателя? — попита Пол.

Дукът застана срещу сина си и заговори, вперил поглед в тъмните прозорци:

— Ние сме разисквали тази възможност много пъти.

— Старицата говореше толкова уверено — рече Пол. — А и съобщението, което мама...

— Взети са предпазни мерки — прекъсна го дукът. Той се огледа из залата и Пол прочете в очите на баща си безпокойството на преследвания.

— Ти остани тук. Има някои неща във връзка с командните постове, които искам да обсъдя с Туфир. — Той се обърна и излезе от залата, кимайки рязко на стражите на входа.

Пол вторачи поглед в мястото, където бе стоял баща му. Мястото бе празно още преди дукът да напусне залата. И той си спомни предупреждението на старицата „... но за баща ти — не можем да направим нищо.“

„В онзи първи ден, когато Муад’Диб минаваше по улиците със своето семейство, някои от хората, застанали край пътя, си спомниха за легендите и предсказанието и се осмелиха да извикат: «Махди!» Ала техният вик бе по-скоро въпрос, отколкото радостен възглас, защото засега те можеха само да се надяват, че за него е предречено да бъде Лизан-ал-гаиб* — Гласът от външния свят. Вниманието им бе насочено и към майката, тъй като бяха научили, че е бин-джезъритска възпитаница, и за тях бе ясно, че тя ще е другият Глас от външния свят.“*

Из „Справочник за
Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Дукът намери Туфир Хауът сам в ъгловата стая, към която го упъти един от стражите. В съседната стая се вдигаше шум — инсталираха свързочни съоръжения, но тази стая бе сравнително тиха. Дукът се огледа, щом Хауът стана от маса, осеяна с книжа. Стените на стаята бяха зелени и освен масата в нея имаше три суспенсорни стола, от които набързо бе махнато „Х“-то на харконите и оголеното място приличаше на кръпка.

— Столовете са свободно висящи, но напълно безопасни — рече Хауът. — Къде е Пол, ваше величество?

— Оставих го в заседателната зала. Надявам се, че ще си почине, щом не съм там да го разсейвам.

Хауът кимна, отиде до вратата на съседната стая и я затвори, за да не се чува съскането на електрическите искри.

— Туфир — започна Лито. — Интересуват ме императорските и харконските запаси от подправка.

— Господарю!

Дукът присви устни.

— Складовете лесно могат да бъдат унищожени. — Той вдигна ръка, тъй като Хауът понечи да заговори. — Не мисли за запасите на императора — той тайно би се зарадвал, ако харконите понесат финансово сътресение. А как ще протестира баронът за унищожаването на нещо, за което той не може да признае открито, че притежава?

Хауът поклати глава.

— Почти не разполагаме със свободни хора, ваше величество.

— Вземете няколко от хората на Айдахо. А може и на някои от свободните да им допадне такова извънпланетно пътешествие. Едно внезапно нападение срещу Гайъди Прайм — подобна диверсия има своите тактически предимства, Туфир.

— Ваша воля, господарю. — Хауът се извърна настрани и дукът забеляза признаци на нервност у стария човек; помисли си „Вероятно подозира, че не му се доверявам. Сигурно знае, че имам поверителни съобщения за предатели. Да, най-добре ще е незабавно да успокоя страховете му.“

— Туфир — започна той, — тъй като ти си един от малцината, на които мога напълно да се доверя, има още един въпрос, който се нуждае от разискване. И на двамата ни е известно, че непрекъснато трябва да бдим, за да не позволяваме на предатели да проникнат сред нас... ала аз имам две нови съобщения.

Хауът се обърна и се втренчи в него.

И Лито повтори разказаното от Пол.

Вместо да предизвикат пълното съсредоточаване на ментата, съобщенията само усилиха възбудата на Хауът.

Лито се вгледа в стареца и след малко каза:

— Ти премълчаваш нещо, стари друже. Трябваше да се досетя — беше толкова нервен по време на заседанието на щаба. Какво ли би могло да е толкова страшно, че да не го кажеш пред всички?

Обагрените от сафо устни се превърнаха в строга права черта, в която се врязваха ситни бръчици. Останаха си все така упорито свити и набръчкани, когато той заговори:

— Господарю, не знам точно как да подема този разговор.

— Ние сме си казвали един на друг най-различни неприятни неща, Туфир. Знаеш, че с мен можеш да водиш всякакъв разговор.

Хауът продължаваше да го гледа втренчено и да си мисли: „Ето такъв го харесвам най-много. Ето това е човекът на честта, който заслужава цялата ми преданост и старание. Защо трябва да го наранявам?“

— Е? — запита Лито.

Хауът сви рамене.

— Става въпрос за едно късче от бележка. Взехме го от един харконски куриер. Бележката е била предназначена за някакъв агент на име Пардий. Имаме основание да смятаме, че Пардий е важна личност в подмолната дейност на харконите тук. Бележката е нещо, което би могло да се окаже много важно или изобщо да не е важно. Значението ѝ може да се тълкува по различни начини.

— И какво толкова неудобно за казване има в тази бележка?

— Късче от бележка, господарю. Беше направена върху минимичен филм*, към който бе прикрепена обичайната капсула за унищожаване. Спряхме действието на киселината малко преди пълното изличаване и така спасихме само малък откъс от текста. Откъсът обаче е изключително показателен.

— Така ли?

Хауът потърка устни.

— В него пише: „... ито никога няма да заподозре, а когато ударът върху него се стовари от любима ръка, самата мисъл чия е тази ръка ще е достатъчна, за да го унищожи.“ Бележката носеше личния печат на барона и аз установих, че не е подправен.

— Подозрението ти е очевидно — рече дукът с неочаквано студен тон.

— По-скоро бих си отсякъл ръцете, отколкото да ви засегна — рече Хауът. — Господарю, а какво, ако...

— Лейди Джесика — рече Лито и почувствува как пламва от гняв. — Не успяхте ли да изтръгнете фактите от този Пардий?

— За жалост Пардий не бе вече между живите, когато заловихме куриера. А съм сигурен, че куриерът не е знаел какво носи.

— Ясно.

Лито поклати глава, мислейки си: „Каква коварна работа. В това не може да има и капка истина. Аз познавам жена си.“

— Господарю, ако...

— Не! — изрева дукът. — Тук има грешка, която...

— Не можем да пренебрегваме фактите, господарю.

— Тя е с мен от шестнадесет години! Имало е безброй възможности за... Лично ти проучи училището и жената!

Хауът заговори с горчивина:

— Известно е, че някои неща ми убягват.

— Казвам ти, че е невъзможно! Харконите искат да унищожат родословието на атреидите — следователно и Пол. Те веднъж вече се опитаха. Би ли могла една жена да заговорничи срещу собствения си син?

— Може би тя не заговорничи срещу собствения си син. А вчерашното покушение би могло да е само комедия.

— Не е възможно да е комедия.

— Ваше величество, тя няма право да знае своя произход, но какво ли, ако го знае? Какво ли, ако е останала сираче, да кажем, че е осиротяла по вина на някой атреид?

— Тогава щеше да действа много отдавна. Отрова в питието ми... Кама през нощта. Кой би имал по-удобна възможност?

— Харконите възнамеряват да ви унищожат, господарю. Тяхното намерение не е просто да ви убият. Канли има толкова много разновидности. Техният замисъл може да се окаже произведение на изкуството в областта на отмъщението.

Раменете на дука тежко се отпуснаха. Той притвори очи — изглеждаше остарял и уморен. „Не може да бъде“ — помисли си той. — „Тази жена ми разкри душата си.“

— Има ли по-коварен начин да ме унищожат от този да сеят съмнения за жена, която обичам? — попита той.

— Това си помислих и аз — рече Хауът. — И все пак...

Дукът отвори очи и се вгледа в Хауът: „Нека си подозира“ — си помисли. — „Подозрението е негов занаят, не мой. Може би, ако си дам вид, че съм повярвал на това, някой ще стане по-непредпазлив.“

— Какво предлагаш? — попита шепнешком Лито.

— Засега постоянно наблюдение, господарю. Тя трябва да бъде наблюдавана по всяко време. Ще се погрижа това да се прави дискретно. Айдахо е най-подходящ за тази работа. Вероятно след седмица ще можем да го отзовем. Има един момък, когото обучаваме в ескадрона на Айдахо и който може да се окаже най-подходящ, за да отиде при свободните като негов заместник. Има дарба за дипломат.

— Не излагай на опасност вече установените ни отношения със свободните.

— В никакъв случай, ваше величество.

— А какво ще стане с Пол?

— Вероятно бихме могли да уведомим д-р Юи.

Лито обърна гръб на Хауът.

— Оставям тази работа в твои ръце.

— Ще действам благоразумно, господарю.

„Поне на това мога да разчитам“ — помисли си Лито. И каза:

— Ще се поразходя. Ако ти потрябвам, ще съм тук наблизо. Стражата може да...

— Господарю, преди да си тръгнете, трябва да прочетете една видеопластина. Тя представлява предварителен и обобщен анализ на религията на свободните. Сигурно ще си спомните, че ме помолихте да ви докладвам за нея.

Дукът се спря и заговори, без да се обръща:

— Това не може ли да почака?

— Разбира се, господарю. Но нали вие ме запитяхте какво крещят. Викаха: „Махди!“^{*} Те отправяха този вик към младия господар, когато...

— Към Пол ли?

— Да, господарю. Тук съществува легенда-прорицание, че при тях ще дойде вожд, рожба на бин-джезъритка, който ще ги поведе към истинската свобода. Легендата се придържа към познатото клише на предсказанията.

— И те смятат, че Пол е този... този...

— Те само се надяват, господарю — Хауът протегна ръка с капсулата на видеопластината.

Дукът я взе и я пхна в джоба си.

— Ще я погледна по-късно.

— Разбира се, господарю.

— Сега имам нужда само от време за... размисъл.

— Да, господарю.

Дукът въздъхна дълбоко и излезе от стаята. Той зави надясно по коридора и тръгна да се разхожда с ръце на кръста, без да обръща внимание откъде минава. Нижеха се коридори и стълбища, балкони и зали... хора, които отдаваха чест и му правеха път.

След известно време той се върна в заседателната зала — завари я тъмна: Пол спеше върху масата, завит с плаща на някой от стражите и с войнишка торбичка-несесер за възглавница. Като стъпваше безшумно, дукът прекоси по дължина стаята и излезе на балкона, който гледаше към космодрума. Войникът, застанал на пост в ъгъла на балкона, разпозна дука на бледото отражение на светлините от космодрума и застана мирно.

— Свободно — измърмори дукът. Той се облегна на студения метал на балконския парапет.

Над пустинната долина се бе спуснала обичайната тишина преди зазоряване. Той погледна към небето. Точно над главата му звездите приличаха на пайети по шал, разстлан върху синьо-черен фон. Ниско на южния хоризонт втората нощна луна* надничаше през облаци от прах — луна-неверник, която го гледаше със скептична светлина.

Докато дукът съзерцаваше всичко това, луната се потопи зад скалите на Защитната стена, покри ги със захарна глазура и сред внезапния непрогледен мрак той усети хлад. Потрепера.

Обзе го гняв.

„В последно време харконите ми пречат, безмилостно ме преследват и ме тормозят“ — помисли си той. — „Те са купчинки оборска тор с умове на военни полицаи. Ще се защитавам!“ — После си каза с известна тъга: — „Трябва да управлявам с очи и нокти, така както ястребът управлява сред по-малките птици.“ Ръката му несъзнателно докосна емблемата с ястреба върху туниката.

На изток нощта премина в ажур от лъчезарно сиво, а после в мекото сияние на морска раковина, която замъгли звездите. И тогава настъпи продължителното тържествено сипване на зората, която нахлу през разкъсания хоризонт...

Сцената бе толкова красива, че погълна цялото му внимание.

„Някои неща надминават себе си“ — помисли си той.

Никога не беше си представял, че тук може да срещне такава красота — този раздран червен хоризонт и скалите в пурпур и охра. Отвъд космодрума, където леката нощна роса бе вляла живот в набъбналите семена на Аракис, той видя огромни петна от червени цветове, през които минаваше ярка лилава нишка... като гигантски отпечатъци на ходила.

— Какво красиво утро, ваше величество — рече войникът.

— Да, наистина.

Дукът кимна и си помисли: Вероятно човек би могъл постепенно и да свикне с тази планета. Вероятно тя би могла да стане добра родина на моя син.

Тогава той съзря човешките фигури, които се движеха сред цветните полета и размахваха някакви странни, подобни на коси уреди — събирачи на роса. Водата тук бе толкова скъпоценна, че дори росата трябваше да се събира.

А би могло да се окаже и омразно място — рече си дукът.

*„Сигурно няма по-ужасен миг на прозрение
от този, в който откриваш, че баща ти е човек
— от плът и кръв.“*

Из „Избрани мисли
на Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Дукът заговори:

— Пол, това, което правя, е отвратително, но трябва да го сторя.

Той стоеше до портативния детектор на отрови, донесен в заседателната зала за закуската им. Сетивните пипала на уреда висяха отпуснато над масата и напомняха на Пол за някакво необикновено току-що загинало насекомо.

Дукът се бе загледал навън, към космодрума, с неговите облаци от прах на фона на утринното небе.

Пред Пол бе поставен възпроизводител с кратка видеопластина за религиозните обичаи на свободните. Пластината бе съставена от един от експертите на Хауът и Пол се почувствува смутен, че някои неща се отнасяха за самия него.

„Махди!“

„Лизан-ал-гаиб!“

Той можеше да затвори очи и да си припомни виковете на тълпата. „Ето значи на какво се надяват“ — помисли си той. И си припомни какво бе казала старата света майка: Куизъц Хадерах. Спомените събудиха предчувствията му за ужасното предназначение и затулиха този необикновен свят с усещания за нещо познато, които той не можеше да разгадае.

— Отвратително нещо — продължи дукът.

— За какво става въпрос, сър?

Лито се извърна и погледна сина си.

— Защото харконите смятат да ме измамат, като ме накарат да се съмнявам в майка ти. На тях не им е известно, че аз по-скоро бих се усъмнил в себе си.

— Не ви разбирам, сър.

Лито отново погледна навън през прозорците. Бялото слънце вече се бе издигнало високо в сутрешния си квадрант. Млечната светлина очерта купчина облаци от прах, които се стелеха над задънените каньони врязващи се в Защитната стена.

Бавно, като говореше с приглушен глас, за да съдържа гнева си, дукът разказа на Пол за загадъчната записка.

— Но така можете спокойно да се усъмните и в мен — рече Пол.

— Те трябва да помислят, че са успели — продължи дукът. — Те трябва да ме помислят именно за толкова голям глупак. Всичко трябва да изглежда правдоподобно. Дори и майка ти може да не научи за тази им хитрина.

— Сър! Но защо?

— Майка ти не бива да реагира с постъпка. О, тя е способна на крайна постъпка... а толкова много зависи от това. Надявам се, че ще разкрия предателя. Всичко трябва да изглежда така, все едно че напълно са успели да ме измамат. Трябва да й нанесе тази обида, за да не понесе по-късно по-болезнена обида.

— Защо ми казвате това, татко? Аз може и да не запазя тайната.

— В тази работа теб няма да те наблюдават — отвърна дукът. — Ти ще запазиш тайната. Трябва да я запазиш. — Той отиде до прозорците и заговори, без да се обръща: — А така, ако се случи нещо с мен, ти ще можеш да й кажеш истината — че никога не съм се съмнявал в нея, нито за миг дори. Бих искал тя да научи това.

Пол долови мислите за смърт в бащините си думи и заговори припряно:

— Нищо няма да ви се случи, сър. Тези...

— Замълчи, сине.

Пол втренчи поглед в гърба на баща си и забеляза умората в извивките на шията, в очертанията на раменете и в бавните движения.

— Вие сте просто уморен, татко.

— Наистина съм уморен — съгласи се дукът. — Уморен съм психически. Сигурно меланхоличното израждане при великите династии засегна най-сетне и мен. А навремето бяхме толкова силни хора.

Пол незабавно възрази гневно:

— Нашата династия не се е изродила.

— Така ли?

Дукът се обърна с лице към сина си — под очите му синееха тъмни кръгове, устните му се изкривиха в скептична усмивка.

— Трябваше да се венчая за майка ти и да я направя своя дукеса. Но... това, че все още не съм задомен, обнадеждава някои династии, че все още могат да се съюзят с мен чрез дъщерите си, станали на възраст за омъжване. — Той сви рамене. — И така аз...

— Майка ми е обяснила това.

— Нищо друго не може да спечели повече преданост към един водач, както видът му на безстрашен храбрец — рече дукът. — Ето защо си давам вид на безстрашен храбрец.

— Вие сте добър водач — възрази Пол. — Управлявате добре. Хората ви следват охотно и ви обичат.

— Моят пропаганден корпус е един от най-добрите — рече дукът. Той отново се обърна и се загледа навън, към долината. — Тук, на Аракис, за нас има много по-голяма възможност, отколкото империята изобщо може да си представи. И все пак понякога си мисля, че щеше да е по-добре, ако бяхме потърсили спасение в бягство, ако бяхме станали отцепници. Понякога ми се прииска да можем да се скрием под чуждо име сред хората, да не сме изложени на толкова...

— Татко!

— Да, аз наистина съм уморен — рече дукът. — Известно ли ти е, че използваме утайката от подправката като суровина и вече разполагаме със собствена фабрика за производство на филмова субстанция.

— Наистина ли?

— Не бива да ни липсва филмовата субстанция — отбеляза дукът. — Иначе как ще можем да заливаме селото и града с нашата информация? Хората трябва да разберат как добре ги управлявам. А как биха могли да разберат, ако не им го кажем?

— Трябва да си починете — рече Пол.

Дукът отново застана с лице към сина си.

— Аракис има и още едно предимство, което аз почти винаги забравям да отбележа. Тук подправката е навсякъде и във всичко. Човек я вдишва и поглъща в, кажи-речи, всяко ястие. И установявам, че това придава известен естествен имунитет към някои от най-разпространените отрови от Наръчника на договорната война*. А необходимостта да се бди за всяка капка вода поставя цялото

производство на храни, добивът на мая, хидропонните култури, хемавитът, всичко под най-строгото наблюдение. Ние не можем да унищожим големи групи от нашето население с отрова, нито пък можем да бъдем атакувани с това оръжие. Аракис ни прави нравствени и етични.

Пол понечи да заговори, ала дукът го прекъсна:

— Нужен ми е някой, комуто мога да кажа тези неща, синко. — Той въздъхна и отново обърна поглед към пустинния пейзаж, където дори цветята бяха вече погинали — изпотъпкани от събирачите на роса* и изсъхнали под ранното слънце.

— На Каладън ние управлявахме с морска и въздушна мощ — продължи дукът. — Тук трябва да си създадем пустинна мощ. Това е твоето наследство, Пол. Какво ли ще стане с теб, ако се случи нещо с мен? Ти няма да станеш династия отцепник, а династия борец — бягаща и преследвана.

Пол потърси думи, ала не намери какво да каже. Никога не бе виждал баща си толкова обезверен.

— За да задържи Аракис — продължи дукът, — човек се изправя пред решения, които могат да му струват неговото собствено самоуважение. — Той посочи навън към зелено-черното атреидско знаме, което се развяваше на един пилон в края на космодрума. — Това благородно знаме би могло да се превърне в символ на много злини.

Пол преглътна с пресъхнало гърло. В думите на баща му се долавяше безсилие и чувство на обреченост, от което момчето почувствува празнота в гърдите си.

Дукът извади от джоба си таблетка против умора и я глътна без вода.

— Сила и страх — рече той. — Инструментите на държавническото изкуство. Трябва да разпоредя да наблегнат на обучението ти в партизанска война. На видеопластината, която видя, те наричат „Махди“ и „Лизан-ал-гаиб“ — в краен случай можеш да извлечеш полза от това.

Пол се вторачи в баща си, видя как раменете му се повдигат, докато таблетката си вършеше работата, ала запомни думите му, изпълнени със страх и съмнение.

— Какво ли задържа еколога? — измърмори дукът. — Казах на Туфир да го повика да дойде рано.

„Един ден баща ми, падишах-императорът, ме хвана за ръка и аз долових, благодарение на методите, на които ме бе обучила майка ми, че е нещо разтревожен. Той ме поведе по галерията с портретите, към шигъровия портрет* на дук Лито Атреидски. Забелязах силната прилика помежду им — между моя баща и този човек на портрета — и двамата имаха слаби, изящни лица с остри черти, над които властвуваха студени очи. «Принцесо-дъще — рече баща ми. — Бих искал да си вече пораснала, когато дойде време този мъж да си избира жена.» Тогава баща ми беше на седемдесет и една година, а аз само на четиринадесет, но въпреки това си спомням, че в онзи миг стигнах до умозаклучението, че баща ми тайно желаете дукът да е негов син и че ненавиждаше политическите причини, които ги бяха направили врагове.“

Из „В моя бащин
замък“ от принцеса
Ирулан

Първата му среща с хората, които му бе заповядано да предаде, развълнува силно д-р Кайнс. Той се гордееше, че е човек на науката, за когото легендите бяха само интересни нишки, които водят до корените на културата. И все пак момчето така точно отговаряше на древното предсказание. То притежаваше „търсещия поглед“ и излъчваше „сдържана прямота“.

Предсказанието естествено даваше известна свобода по въпроса дали майката богиня щеше да доведе спасителя със себе си, или щеше да го роди на самата сцена на действието. И все пак това странно съвпадение между предсказание и хора бе налице.

Те се срещнаха късно сутринта пред административната сграда на космодрума край Аракийн. Наблизо като задрямало насекомо бе приклепнал един орнитоптер без отличителни знаци, който бръмчеше тихичко, готов за полет. До него стоеше на стража атрейдски войник с изваден меч. Въздухът леко трептеше от защитното поле около тялото му.

Кайнс се усмихна подигравателно на навика им да си служат със защитни полета. „В това отношение Аракис им готви изненада“ — си помисли.

Планетологът вдигна ръка, с което даде знак на своята охрана от свободни да се отдръпне. Той продължи сам напред към входа на сградата — мрачна дупка в облицованата с пластмаса скала. „На какво открито място е тази монолитна сграда“ — помисли си той. — „Колко по-неудобна е от пещерата.“

Вниманието му привлече някакво брожение във входа. Той се спря, като използва момента да оправи робата и закопчалката на влагосъхраняващия си костюм върху лявото рамо.

Крилата на входната врата се отвориха широко. Атрейдските стражи бързо се появиха — всички те бяха тежковъоръжени със стреломети, мечове и защитни полета. Зад тях се появи снажен мъж с ястребови черти, тъмнолик и чернокос. Носеше местно наметало с атрейдски ястребов гребен на гърдите, ала го носеше по начин, който издаваше, че не е свикнал с тази дреха. В единия си край наметалото прилепваше о крачолите на влагосъхраняващия му костюм. На тази дреха ѝ липсваше свободно олюляващият се ритъм на вървежа.

Редом с мъжа крачеше младеж със същата черна коса, ала с по-обло лице. Младежът изглеждаше дребен за петнадесетте си години, а Кайнс знаеше, че е на толкова. Младото тяло обаче внушаваше чувство за превъзходство и спокойна самоувереност, сякаш момчето виждаше и познаваше всичко, което го заобикаля и което е невидимо за останалите. Той носеше същото наметало като баща си, само че с такава непринудена лекота, която караше човек да мисли, че момъкът винаги е носел такова облекло.

„Махди ще знае неща, които другите не могат да виждат“ — гласеше предсказанието.

Кайнс поклати глава, казвайки си мислено: „Та те са най-обикновени хора!“

Заедно с тях, облечен подходящо за пустинята, идваше още един човек, когото Кайнс позна — Гърни Халик. Кайнс пое дълбоко въздух, за да потисне негодуванието си срещу Халик, който го бе инструктирал как да се държи с дука и неговия наследник.

„Можеш да наричаш дука «господарю» или «Ваше величество». «Ваше благородие» също е правилно, но обикновено се пази за потържествени случаи. Към сина можеш да се обръщаш с «млади господарю» или «господарю». Дукът е човек твърде снизходителен, ала не понася и най-малкия опит за фамилиарничене.“

Докато наблюдаваше приближаването на групата, Кайнс си мислеше: „Те твърде скоро ще узнаят кой е господар на Аракис. Ще карат онзи ментат да ме разпитва до среднощ, а? И ще искат да им бъда водач при инспекцията върху добиването на подправката, а?“

Смисълът на въпросите на Хауът не бе убягнал на Кайнс. Те искаха имперските бази. А очевидно бяха научили за базите от Айдахо.

„Ще накарам Стилгар да изпрати на този дук главата на Айдахо“ — рече си Кайнс.

Свитата на дука бе вече само на няколко крачки и се чуваше как пясъкът хрущи под краката им, обути в специални пустинни ботуши. Кайнс се поклони.

— Господарю!

Още докато наближаваха самотната фигура, застанала близо до орнитоптера, Лито бе започнал да го изучава: висок, слаб, облечен за пустинята в широка роба, влагосъхраняващ костюм и къси ботуши. Качулката на мъжа бе отметната назад, а покривалото на лицето бе увиснало от едната страна, разкривайки дълга коса с цвета на пясък и рядка брада. Сините до дъно очи гледаха изпод дебели вежди. Около очните вдлъбнатини се виждаха следи от черни петна.

— Вие сте екологът — рече дукът.

— Ние тук предпочитаме старата титла, господарю — отвърна Кайнс. — Планетолог.

— Както желаете — рече дукът. Той сведе очи към Пол. — Синко, това е Арбитърът на промяната, арбитърът на спорните въпроси, човекът, поставен тук, за да се грижи за спазването на договореностите при встъпването ни във власт над това феодално владение. — Той погледна към Кайнс. — А това е моят син.

— Господарю! — кимна Кайнс.

— Вие от свободните ли сте? — запита Пол.

Кайнс се усмихна.

— Аз съм приет както в заслона, така и в селището, млади господарю. Но съм на служба при негово височество, аз съм имперският планетолог.

Пол кимна, впечатлен от силата, която се излъчваше от този човек. Халик бе посочил Кайнс на Пол от един от горните прозорци на административната сграда: „Ето онзи човек там с охраната от свободни — онзи, дето сега отива към орнитоптера.“

Пол бе огледал бегло Кайнс с бинокъла, бе забелязал строго свитите устни и високото чело. Халик му бе прошепнал: „Много особен човек. Изразява се много точно — без излишни приказки, без недомлъвки — реже като с бръснач.“

А дукът зад гърба им бе отбелязал: „Типичен учен.“ Сега, когато се намираше само на няколко крачки от този човек, Пол усети силата у Кайнс, въздействието на личността му, сякаш че беше от кралско потекло, роден да командува.

— Научих, че на вас трябва да благодарим за влагосъхраняващите костюми и тези наметала — заговори дукът.

— Надявам се, че добре ви прилягат — отвърна Кайнс. — Те са производство на свободните и възможно най-точно са спазени мерките, дадени ми от вашия приближен Халик.

— Бях обезпокоен от това, което сте казали, че не можете да ни заведете навътре в пустинята, ако не сме облечени в тези дрехи — рече дукът. — Можем да вземем със себе си повече вода. Не възнамеряваме да се бавим дълго, а ще имаме и въздушна охрана — ескортът, който виждате сега точно над нас. Вероятността да ни принудят да кацнем е нищожна.

Кайнс се втренчи в него, забелязвайки напрацялата му от влага плът. Той заговори с хладен тон:

— На Аракис никога не се говори за нищожни вероятности. Говори се само за възможности.

Халик се наежи.

— Към дука трябва да се обръщат с „господарю“ или с „ваше величество“!

Лито махна с ръка на Халик, като направи поверителния им знак, за да се въздържа, и отбеляза:

— Нашите нрави са нови, Гърни. Трябва да проявяваме снизходителност.

— Ваша воля, господарю.

— Задължени сме ви, д-р Кайнс — продължи Лито. — Тези костюми и загрижеността за нашето благополучие ще бъдат запомнени.

Изведнъж на Пол му хрумна един цитат от ОКБ.

— „Дарението е благословът на дарителя“ — каза той.

Думите прокънтяха гръмко сред тишината. Свободните от охраната, които Кайнс бе оставил в сянката на административната сграда, наскачаха, както бяха наклепали, и започнаха да мълвят нещо с нескрита възбуда.

Един от тях се провикна:

— Лизан-ал-гаиб!

Кайнс се обърна и махна рязко с ръка на хората да се отдръпнат. Те отстъпиха, мърморейки помежду си, и се оттеглиха зад сградата.

— Твърде интересно — отбеляза Лито.

Кайнс изгледа строго дука и Пол и каза:

— Повечето от местните жители на пустинята са суеверни хора. Не им обръщайте внимание. Те не искат да ви обидят. — Но той се замисли върху думите от преданието. „Те ще те поздравят със свещени слова, а твоите дарове ще бъдат благослов.“

Преценката на Лито за Кайнс, изградена отчасти върху краткия устен доклад на Хауът (сдържан и изпълнен с подозрения), неочаквано се избистри: този човек беше свободен. Кайнс бе дошъл с охрана от свободни, което можеше просто да означава, че свободните изпробваха своята нова свобода да влизат в селищата, ала тази охрана приличаше по-скоро на почетен караул. По поведението на Кайнс личеше, че е горд човек, свикнал на свобода, а езикът и държането му се подчиняваха единствено на собствената му мнителност. Въпросът на Пол беше пряк и уместен.

Кайнс се бе превърнал в човек от пустинята.

— Няма ли да тръгваме, ваше величество? — запита Халик.

Дукът кимна.

— Аз ще управлявам моя топтер. Кайнс може да седне отпред при мен, за да ме насочва. Вие с Пол заемете задните места.

— Почакайте, моля — обади се Кайнс. — С ваше позволение, господарю, трябва да проверя изправността на костюмите ви.

Дукът понечи да заговори, ала Кайнс го изпревари:

— Грижа се за собствената си кожа, така както и за вашата... господарю. Много добре ми е известно чия глава ще се търкулне, ако ви сполети някаква беда, докато аз отговарям за вас.

Дукът се навъси: „Колко деликатно положение! Ако откажа, това може да го обиди. А може да се окаже човек, чиято преданост към мен е неизмерима. И все пак... да му позволя да проникне в защитното ми поле, да ме докосне, когато знам толкова малко за него!“

Мислите препускаха в главата му — той трябваше да вземе решение.

— Оставяме се в ръцете ви — рече дукът. Пристъпи напред, разтвори наметалото си и видя как Хауът се изправи на пръсти, настръхнал и напрегнат, ала без да се помръдне от мястото си. — И ако бъдете така любезен — продължи дукът, — с удоволствие бих изслушал едно разяснение за този костюм, и то от човек, който го познава така основно.

— Разбира се — отвърна Кайнс. Той опипом потърси под наметалото закопчалките на раменете и продължи да говори, докато проверяваше костюма. — По същество този костюм представлява микросандвич — високоефективна филтрираща и топлообменна система. — Той натъква закопчалките на раменете. — Онзи слой, който влиза в допир с кожата, е порест. Потта минава през него, след като е охладила тялото... един почти нормален изпарителен процес. Следващите два пласта... — Кайнс пристегна закопчалката върху гърдите — ... включват топлообменни нишки и приспособление за утаяване на солта. Солта се извлича обратно.

Дукът повдигна ръце и каза:

— Твърде интересно.

— Дишайте дълбоко — рече Кайнс.

Дукът се подчини.

Кайнс прегледа закопчалките при подмишниците и оправи едната.

— Движенията на тялото, най-вече дишането — продължи той, — както и осмотичното действие осигуряват изпомпващия ефект. — Той леко разхлаби закопчалката на гърдите — Преработената вода

преминава в джобните резервоари, откъдето се издърпва през тази тръбичка в пръстена, разположен покрай врата.

Дукът размърда брадичка нагоре и надолу, за да види края на тръбичката.

— Полезно и удобно — рече той. — Добре измислено.

Кайнс коленичи, за да провери закопчалките на краката.

— Урината и фекалиите се преработват в уплътненията по бедрата — рече той и се изправи, опипа пръстена около врата и отвори клапана на една преграда в него. — В откритата пустиня този филтър се поставя върху лицето, а тази тръбичка се пъха в ноздрите с тези запушалки, за да се осигури добро уплътнение. Вдишвайте през филтъра на устата и издишвайте през тръбичката в носа. С костюма на свободните, ако е в добро работно състояние, няма да загубите повече от един напръстник влага на ден — дори ако попаднете във Великото пясъчно море.

— Един напръстник на ден! — повтори дукът.

Кайнс натисна с пръст уплътнителя на челото и каза:

— Тук може да ви убива малко. Ако ви дразни, моля да ми кажете. Бих могъл да го пообтегна, за да приляга по-плътно.

— Моите благодарности — рече дукът. Щом Кайнс отстъпи назад, Лито размърда рамене в костюма, признавайки, че сега той бе станал по-удобен — по-прибран и не толкова неприятен.

Кайнс се обърна към Пол.

— А сега да прегледаме вашия, момко.

„Добър човек, но ще трябва да се научи как точно да се обръща към нас“ — помисли си дукът.

Пол стоеше безучастно, докато Кайнс проверяваше костюма. Докато обличаше тази шумоляща дреха с лъскава повърхност, бе изпитал странно усещане. Съзнанието му съхраняваше ясното убеждение, че никога досега не бе обличал влагосъхраняващ костюм. И все пак всяко движение при оправянето на пристягащите катарами под неумелото ръководство на Гърни бе изглеждало естествено и инстинктивно. Когато бе стегнал гърдите, за да получи максимален изпомпващ ефект от движението при дишането, той бе наясно какво прави и защо го прави. Когато регулираше уплътнителите на врата и челото, знаеше, че това се прави, за да не се получават пришки от триенето.

Кайнс се изправи и отстъпи назад с объркано изражение.

— Носили ли сте и друг път влагосъхраняващ костюм? — попита той.

— Обличам го за първи път.

— Тогава сигурно някой ви го е стъкмил?

— Не.

— Вашите пустинни ботуши не са пристегнати силно в глезените. Кой ви каза да постъпите така?

— Ами... стори ми се, че така е най-правилно.

— И сте напълно прав.

Кайнс потри бузата си, като си мислеше за преданието: „Той ще познава нашите нрави така, сякаш е роден за тях.“

— Губим време — обади се дукът. Той махна с ръка към топтера и поведе останалите, приемайки с кимване отдадената му от караула чест. Качи се в машината, пристегна предпазните си ремъци и провери лостовете и уредите. Топтерът леко изскърца, когато другите се качиха на борда.

Кайнс пристегна ремъците и съсредоточи вниманието си върху уютата на тапицираната кабина — мека разкошна тапицерия в сивозелено, лъскави уреди, чувството за филтриран и освежен въздух в дробовете, щом вратите се затвориха и вентилаторите забръмчаха. „Толкова е тихо!“ — помисли си той.

— Всичко е наред, ваше величество — докладва Халик.

Лито подаде тяга на крилете, усети как се размахаха — веднъж, дважд. След десет метра машината вече се бе отделила от земята с плътно прибрани криле, а двигателите ги бяха понесли нагоре в рязко и шеметно издигане.

— Курс югозапад над Защитната стена — рече Кайнс. — Именно там казах на вашия пясъчен експерт* да съсредоточи машините си.

— Ясно.

Дукът се вряза сред въздушния си конвой и останалите летателни апарати заеха своите места, докато летяха на югоизток.

— Моделът и направата на тези влагосъхраняващи костюми говорят за висока степен на техническо мислене — отбеляза дукът.

— Някой ден може да ви покажа фабрика в заслон — рече Кайнс.

— Ще ми бъде интересно — каза дукът. — Забелязвам, че тези костюми се произвеждат и в някои от гарнизонните селища.

— Посредствена имитация — отговори Кайнс. — Всеки пустинен работник, който държи на кожата си, носи костюм, направен от свободните.

— И той може да сведе загубата ви на вода до един напръстник на ден, така ли?

— Ако е нагласен добре, ако уплътнителят на челото е здраво прилепнал и ако всички закопчалки са в изправност, основната загуба остава влагата, отделена от дланите на ръцете — отговори Кайнс. — Човек може да носи ръкавици към костюма, ако не използва ръцете си за някоя по-взискателна работа, ала в откритата пустиня повечето от свободните натриват дланите си със сок от листата на креозотния храст. Той пречи на изпотяването.

Дукът погледна надолу вляво, към неравния терен на Защитната стена — бездни от назъбени скали и жълтокафяви островчета, набраздени от черните линии на свлекли се натрошени камъни. Сякаш някой бе изтървал тази земя от космоса и я беше оставил на мястото, където се беше разбила.

Те прелетяха над плитък басейн, ясно очертан от сивия пясък, който се стичаше в него от юг през един пролом. Пясъчните струи се вливаха в басейна — безводна делта на фона на черните скали.

Кайнс се облегна и се замисли за напрацялата от влага плът, която бе усетил под влагосъхраняващите костюми. Над своите наметала те носеха защитни пояси, стреломети на кръста и големи колкото монета запасни предаватели, закачени на шнур около врата. И дукът, и синът му носеха на китката ножове в ножници, излъскани от употреба. Тези хора поразиха Кайнс — необикновено съчетание от доброта и въоръжена сила.

Със своята уравновесеност те бяха напълно различни от харконите.

— Когато докладвате на императора за промяната на правителството тук, ще му съобщите ли, че сме съблюдавали законностите? — запита Лито. Той хвърли поглед към Кайнс и отново се вгледа напред.

— Харконите си отидоха, дойдохте вие — отвърна Кайнс.

— И всичко ли е както трябва да бъде? — попита Лито.

От напрежение по долната челюст на Кайнс премина спазъм.

— Като планетолог и арбитър на промяната аз съм пряко подчинен на империята... господарю.

Дукът се усмихна мрачно.

— Но ние и двамата знаем как стоят нещата в действителност.

— Напомням ви, че негово височество подкрепя моята работа.

— Така ли? А в какво се състои вашата работа?

В настъпилата кратка пауза Пол си помисли: „Той се държи твърде рязко с този Кайнс.“ После се обърна към Халик, ала певецът воин се бе загледал навън, в пустинния пейзаж.

Кайнс заговори с важен тон:

— Вие, естествено, имате предвид моите задължения на планетолог?

— Точно така.

— Те обхващат предимно биологията и ботаниката на почвата... известна геологична работа — дълбоки сондажи и изследване. Човек никога не може да изчерпи възможностите на цяла една планета.

— Занимавате ли се с изследвания на подправката?

Кайнс се обърна и Пол забеляза суровото очертание на долната му челюст.

— Любопитен въпрос, господарю.

— Имайте предвид, Кайнс, че сега това е мое владение. Моите методи се различават от тези на харконите. Не ме засяга дали изследвате подправката, стига да научавам какво откривате. — Той изгледа планетолога. — Харконите не са поощрявали изследването на подправката, нали?

Кайнс погледна назад, без да отговори.

— Можете да говорите откровено — рече дукът, — без да се боите за кожата си.

— Имперският съд е наистина твърде далеч — измърмори Кайнс. И си помисли: Какво ли очаква този презадоволен с вода нашественик? Дали ме смята за такъв глупак, че да застана на негова страна?

Дукът се засмя под мустак, като не отклоняваше погледа си от курса.

— Долавям злобна нотка в гласа ви, господине. Нахълтали сме тук с нашата сган от обучени убийци, нали така? И очакваме вие на часа да разберете, че сме различни от харконите, така ли?

— Четох пропагандните материали, с които сте наводнили заслоните и селищата — отвърна Кайнс. — „Обичайте добрия дук!“ Вашият корпус...

— Виж ти работа! — изръмжа Халик. Той откъсна поглед от прозореца и се приведе напред. Пол постави ръка върху рамото на Гърни.

— Гърни! — възпря го дукът. Той погледна назад. — Този човек е живял дълго време под господството на харконите.

Халик се облегна назад.

— Слушам.

— Вашият приближен Хауът е хитър — заговори Кайнс, — но целта му прозира ясно.

— В такъв случай ще ни отворите ли тези бази? — попита дукът.

— Те са собственост на негово височество — отвърна рязко Кайнс.

— Но те не се използват.

— Биха могли да се използват.

— Това ли е мнението на негово височество?

Кайнс изгледа строго дука.

— Аракис би могъл да стане рай, ако управниците му поспрат за малко да ровят пясъците за подправката.

„Той не отговори на въпроса ми“ — помисли си дукът. И добави гласно:

— Как може една планета да стане рай без пари?

— Какво са парите — попита Кайнс, — щом с тях не могат да се купят услугите, от които се нуждаете?

„И таз хубава!“ — помисли си дукът. И каза:

— Друг път ще разискваме този въпрос. Струва ми се, че точно сега приближаваме края на Защитната стена. Същия курс ли да държа?

— Същия — измърмори Кайнс.

Пол погледна през прозореца. Долу под тях неравният терен започна да отстъпва място на вълнообразни гънки по посока на едно безплодно скалисто плато и остър като нож хребет. Отвъд хребета чак до хоризонта се простираха големи колкото нокът дюни във формата на полукръг, като тук-там в далечината се виждаха по-тъмни петна, от които се разбираше, че това там не е пясък. Оголени скали може би. В трептящия от горещината въздух Пол не можеше да бъде сигурен.

— Тук долу срещат ли се някакви растения? — попита Пол.

— Не много — отвърна Кайнс. — В растителния и животински свят на тази ширина се срещат предимно онези представители, които ние наричаме водни крадци на дребно, защото са свикнали взаимно да се нападат за влага, изсмуквайки незначителното количество роса. Някои части на пустинята гъмжат от живот. Ала всеки негов представител се е научил как да оцелява при тези трудности. Ако и вие попаднете там, долу, трябва да следвате този начин на живот или ще умрете.

— Имате предвид взаимната кражба на вода ли? — попита Пол. Тази мисъл го оскъбвяваше и гласът издаде чувствата му.

— И това се налага — отвърна Кайнс, — ала не това точно имах предвид. Как да ви кажа, моят климат изисква особено отношение към водата. Човек трябва винаги да внимава с водата. Не бива да се пилее нищо, което съдържа влага.

А дукът си помисли: „... моят климат!“

— Завийте два градуса на юг, господарю — рече Кайнс. — Откъм запад се задава бурен вятър.

Дукът кимна. Той бе съзрял вдигналия се във въздуха жълтеникавокафяв пясък. Наклони топтера, когато забеляза как крилете на ескортиращите го машини, които правеха вираж, за да не изостанат от него, отразяват млечнооранжеви отблясъци от пречупената през праха светлина.

— Това трябва да е периферията на бурята — обади се Кайнс.

— Сигурно този пясъчен облак е опасен, ако човек влезе с топтера в него — рече Пол — Наистина ли пясъчната буря може да среже и най-яките метали?

— На тази височина това не е пясък, а прах — отвърна Кайнс. — Опасността идва от липсата на видимост, вихрушката и задръстената вентилация.

— Ще видим ли наистина днес как се копае подправката? — попита Пол.

— Твърде вероятно — отвърна Кайнс.

Пол се облегна. Той бе използвал въпросите и завишеното внимание, за да направи това, което майка му наричаше „регистриране“ на дадена личност. Той вече познаваше Кайнс — звученето на гласа му, всяка подробност от изражението и жестовете

му. Неестественото прегъване на левия ръкав на робата му показваше, че под мишницата му има кания с нож. На кръста му се виждаше странна издутина. Говореше се, че хората от пустинята носят широк платнен пояс, в който пъхат дребни предмети от първа необходимост. Вероятно тази подутина бе резултат от такъв пояс, но не и от скрит защитен пояс. Бакърена игла, на която бе гравирано нещо подобно на заек, закопчаваше вратната извивка на робата на Кайнс. Друга, по-малка игла със същия образ висеше от върха на качулката, която бе отметната назад върху раменете му.

Халик се изви в креслото до Пол, протегна ръка зад облегалката и извади балисета си. Кайнс се обърна назад, докато Халик настройваше инструмента, и после отново продължи да следи курса.

— Какво бихте искали да чуете, млади господарю? — попита Халик.

— Избери ти, Гърни — отвърна Пол.

Халик наведе ухо към резонатора, взе един акорд и запя тихо:

*Бащите ни са яли манна небесна в пустинята,
в горещите пясъци, където са се вдигали вихрушки.
Господи, спаси ни от тази ужасна земя!
Спаси ни... ааа, спаси ни
от сухата и жадна земя.*

Кайнс погледна към дука и рече:

— Вие наистина пътувате с малобройна охрана, господарю. Всички ли са такива разностранно надарени хора?

— Гърни ли имате предвид? — засмя се дукът. — Няма друг като Гърни. Обичам да е с мен заради очите му. Те почти нищо не изпускат. Планетологът се навъси.

Без да пропусне и такт от мелодията, Халик вметна:

*Защото аз съм бухалът на пустинята, о!
Ай-ай! Аз съм като бухала на пустинята!*

Дукът се присегна и издърпа микрофона от командното табло, включи го и заговори:

— Водачът вика конвой Джема. Летящ обект в девет часа, сектор Б. Можете ли да го идентифицирате?

— Просто птица — рече Кайнс и добави. — Имате остри очи.

Говорителят на таблото изпраща:

— Тук конвой Джема. Обектът идентифициран под пълно увеличение. Голяма птица.

Пол погледна в дадената посока, видя далечната точица — движещо се на пресекулки петънце — и осъзна колко възбуден трябва да е баща му. Всяко негово сетиво беше изострено до краен предел.

— Нямах представа, че се срещат такива големи птици толкова навътре в пустинята — отбеляза дукът.

— Това навярно е орел — рече Кайнс. — Много живи същества са се приспособили към пустинята.

Орнитоцерът прелетя над равнинно място с оголени скали. Пол погледна надолу, и видя от две хиляди метра височина набръчканата сянка на топтера и на конвоя им. Земята отдолу изглеждаше равна, ала нагънатите сенки доказваха обратното.

— Някога човек прекосявал ли е пешком пустинята? — запита дукът.

Музиката на Халик секна. Той се наведе напред, за да улови отговора.

— Не и вътрешността на пустинята — отвърна Кайнс. — На няколко пъти са прекосявали втората зона. Оцелявали са, като са минавали през скалистите области, където червеите рядко ходят.

Тембърът на гласа на Кайнс привлече вниманието на Пол. Сетивата му, обучени да реагират, даваха сигнал за тревога.

— Аа, червеите — рече дукът. — Ще ми се някой път да видя един от тях.

— Може да го видите още днес — рече Кайнс. — Където има подправка, има и червеи.

— Винаги ли? — попита Халик.

— Винаги.

— Има ли някаква взаимна връзка между червея и подправката? — запита дукът.

Кайнс се обърна и Пол видя присвитите му устни, когато отговаряше:

— Те защитават пясъците с подправката. Всеки червей има своя... територия. Що се отнася до подправката... знае ли някой? Онези червеи, които сме изследвали, ни карат да подозираме, че в организма им протичат сложни химически процеси. Откриваме следи от хидрохлорна киселина в проводите и още по-сложни киселинни форми на други места. Ще ви дам монографията си по този въпрос.

— А защитното поле не предпазва ли? — запита дукът.

— Защитното поле! — рече презрително Кайнс. — Включете едно поле в рамките на зоната на червея и съдбата ви ще е решена. Червеите не обръщат внимание на териториалните граници, пристигат и от най-отдалечените места, за да нападнат защитното поле. Няма човек със защита, който да е оцелявал някога след такова нападение.

— Как тогава се ловят червеите?

— Единственият известен начин да се убие червей и да се запази цял е електрически удар с голям волтаж, който се прилага отделно за всеки пръстеновиден сегмент — отвърна Кайнс. — Може да се зашеметят и раздробят с взривове, ала всеки пръстеновиден сегмент води свой собствен живот. С изключение на атомния, не познавам друг взрив, достатъчно мощен, за да унищожи напълно един голям червей. Те са необикновено издръжливи.

— Защо не е направен опит да се унищожат напълно червеите? — запита Пол.

— Твърде скъпо е — отвърна Кайнс. — Трябва да се покрие изключително голяма територия.

Пол се облегна в ъгъла. Чувството му за искреност и усетът му към нюансите на гласа му подсказваха, че Кайнс лъже или говори полуистини. Той си помисли: „Ако съществува някаква взаимна връзка между подправката и червеите, то избием ли червеите, това би унищожило и подправката.“

— Скоро няма да се налага никому да се измъква пешком от пустинята — заговори дукът. — Завържете ли тези малки предаватели на врата си, и спасението ще пристигне. Много скоро ще могат да ги носят всички наши работници. Ще изградим специална спасителна служба.

— Много похвално — отбеляза Кайнс.

— От тона ви личи, че не одобрявате — рече дукът.

— Да одобрявам ли? Разбира се, че одобрявам, ала от това няма да има голяма полза. Статичното електричество от пясъчните бури заглушава повечето от сигналите. Предавателите правят късо съединение. Знаете ли, те бяха вече въвеждани и преди. По отношение на техниката Аракис е упорита планета. А ако червеят ви преследва, нямате много време. Често разполагате с не повече от петнадесет-двадесет минути.

— Вие какво бихте ме посъветвали? — попита дукът.

— Искате моя съвет ли?

— Да, съвета ви на планетолог.

— И ще го последвате?

— Ако преценя, че е разумен.

— Много добре, господарю. Никога не пътувайте сам.

Дукът отклони погледа си от лостовете.

— Това ли е всичко?

— Да, това е всичко. Никога не пътувайте сам.

— А ако ви отнесе буря и сте принуден да кацнете? — попита Халик. — Няма ли нещо, което може да се направи?

— Нещо е много обширно понятие — отвърна Кайнс.

— А вие какво бихте направили? — запита Пол.

Кайнс се извърна и рязко погледна момчето, а после отново насочи поглед към дука.

— Ще си припомня, че трябва да запазя целостта на влагосъхраняващия си костюм. Ако се намирам извън зоната на червея или сред скали, ще остана на кораба. Ако съм долу, на открития пясък, ще избягам колкото мога по-бързо от кораба. Ще е достатъчно да се отдалеча на около хиляда метра. След това ще се скрия под наметалото си. Червеят ще погълне кораба, но мен може и да не ме забележи.

— После какво? — запита Халик.

Кайнс сви рамене.

— Ще изчакам червеят да си отиде.

— Само това ли? — попита Пол.

— Когато червеят си отиде, човек може да опита да се измъкне — отвърна Кайнс. — Трябва да се стъпва безшумно, да се избягват гърмящите пясъци и басейните с пясъчни приливи и да се тръгне към

най-близката скалиста зона. Такива зони ги има много. Така човек може и да се измъкне.

— Гърмящи пясъци ли? — запита Халик.

— Особеност в плътността на пясъчните слоеве — обясни Кайнс. — Започват да гърмят и при най-леките стъпки. Това винаги привлича червеите.

— Ами басейните с пясъчни приливи? — запита дукът.

— Векове наред известни падини в пустинята са се пълнили с прах. Някои от тях са толкова обширни, че имат дори течения и приливи. Всички те могат да погълнат непредпазливите, които нагазят в тях.

Халик се облегна назад и отново започна да подрънква на балисета. След малко запя:

*Там ловуват дивите зверове на пустинята
в очакване да преминат невинните.*

*Оо, не поставяйте на изпитание боговете на
пустинята,
за да не търсите самотен епитаф.
Опасностите на...*

Той спря да пее и се приведе напред.

— Облак прах отпреде ни, ваше величество.

— Виждам, Гърни.

— Точно това, което търсим — обади се Кайнс.

Пол се изопна в креслото си, за да погледне напред, и на около тридесет километра съзря жълт облак, който пълзеше по повърхността на пустинята.

— Един от вашите комбайни — рече Кайнс. — Той е на повърхността, а това означава, че е намерил подправка. Облакът е от пясъка, който се изхвърля през клапите, след като подправката се отдели с центрофуга. Няма друг облак, който да прилича на този.

— Над него има топтер — рече дукът.

— Виждам два... три... четири наблюдателя — каза Кайнс. — Те следят за дирята на приближаването.

— Дирята на приближаването ли? — попита дукът.

— Пясъчната вълна, която се придвижва по посока на комбайна. Сигурно имат и сеизмични сонди на повърхността. Червеите понякога пътуват толкова на дълбоко, че вълната не се забелязва. — Кайнс зашари с поглед из небето. — Наблизо би трябвало да има транспортър, но не го виждам.

— И червеят винаги пристига, така ли? — запита Халик.

— Винаги.

Пол се наведе напред и докосна Кайнс по рамото.

— Колко е голям районът, който се пада на всеки червей?

Кайнс се намръщи. Детето продължаваше да задава въпроси като възрастен.

— Това зависи от големината на червея.

— Каква е разликата? — попита дукът.

— Големите червеи могат да контролират до триста-четиристотин квадратни километра. Малките... — Той млъкна, когато дукът задействува реактивните спирачки. Корабът подскочи, щом цилиндрите на опашката му забръмчаха по-приглушено и замряха. Късите криле се удължиха и изпълниха въздуха. Корабът се превърна изцяло в орнитоптер, щом дукът го наклони, като държеше крилетата на бавни махове и сочеше с лявата си ръка на изток, отвъд комбайна.

— Това ли е дирята на приближаването?

Кайнс се надвеси над дука, за да се вгледа в далечината.

Пол и Халик гледаха в същата посока и Пол забеляза, че техният конвой, изненадан от внезапната маневра, бе продължил напред, ала вече правеше обратен завои.

Комбайнът се намираше отпреде им, все още на около три километра разстояние.

Там, където бе посочил дукът, наредените в полукръг дюни задипляха малки вълнички към хоризонта, а пресичащата ги хоризонтална линия, чийто край се губеше някъде в далечината, бе като подвижна продълговата грамада — цял пясъчен хребет. Гледката напомни на Пол за вълните, предизвиквани от голяма риба, когато плува точно под повърхността.

— Червей! — рече Кайнс. — И то голям! — Той се облегна, сграбчи микрофона от таблото и смени честотата. Вперил поглед в разчертаната карта, навита върху цилиндри над главите им, той заговори в микрофона: — Викаме комбайна в Делта Аякс девет.

Предупреждение за приближаване на червей. Комбайна в Делта Аякс девет. Предупреждение за приближаване на червей. Моля, потвърдете. Край. — Той зачака.

От говорителя на таблото се разнесе прашене, след това се обади глас:

— Кой вика Делта Аякс девет? Край.

— Май много-много не се разтревожиха — подхвърли Халик.

Кайнс заговори в микрофона.

— Нередовен полет — североизточно от вас, на около три километра. Дирята на приближаването е с курс към вас, очаквана среща до двадесет и пет минути.

От говорителя избоботи друг глас:

— Тук наблюдателна служба. Потвърждаваме забелязаното. Изчакайте да определим времето до срещата. — Последва пауза и отново: — Среща след двадесет и шест минути. Изчислението е точно. Чий е нередовният полет? Край.

Халик бе махнал ремъците си и се бе наклонил напред между Кайнс и дука.

— Това ли е редовната честота, Кайнс?

— Да. Защо?

— Кой я използва?

— Само работните екипажи в този район. Така се намаляват смущенията.

Говорителят отново изпраща и заговори:

— Тук Делта Аякс девет. Кой получава премията за това предупреждение?

Халик погледна дука.

— Според количеството на извадената подправка се дава премия на онзи, който пръв даде предупреждение за червея. Искат да знаят...

— Кажете им кой пръв е забелязал червея — рече Халик.

Дукът кимна. Кайнс се подвоуми, после вдигна микрофона.

— Заслугата за предупреждението е на дук Лито Атрейдски. Дук Лито Атрейдски. Край.

Гласът от говорителя се разнесе безизразен и отчасти изопачен от смущенията.

— Разбрано и благодарим.

— А сега им кажете да разделят премията помежду си — разпореди Халик. — Кажете им, че такова е желанието на дука.

Кайнс си пое дълбоко въздух и каза:

— Волята на дука е да разделите премията помежду членовете на екипажа си. Разбрахте ли? Край.

— Прието и благодарим — обади се говорителят.

— Забравих да спомена — рече дукът, — че Гърни е много способен и в областта на рекламата.

Кайнс изгледа Халик озадачено и навъсено.

— Така хората ще узнаят, че техният дук се грижи за безопасността им — рече Халик. — Това ще се разчуе. Предаваше се по работната честота на района — едва ли харконските агенти са подслушвали. — Той погледна навън към въздушния им конвой. — А и като сила ни бива. Струваше си риска.

Дукът наклони топтера към пясъчния облак, който изригваше от комбайна.

— А сега какво ще стане?

— Тук някъде наблизко има транспортър — отвърна Кайнс. — Той ще пристигне и ще вдигне комбайна.

— А ако транспортърът се е разбил? — попита Халик.

— Това ще означава една машина по-малко — отвърна Кайнс. — Спуснете се по-близо над комбайна, господарю — гледката ще ви е интересна.

Дукът се навъси и се зае с лостовете, докато не се раздвижи въздухът над комбайна.

Пол погледна надолу и видя как метално-пластмасовото чудовище под тях продължаваше да бълва пясък. То приличаше на огромен бръмбар на жълти, кафяви и сини ивици, с многобройни широки гъсенични ленти, които бяха прикрепени върху излизащи от комбайна рамене. Той съзря обърнат надолу гигантски тръбен хобот, забит в черния пясък пред комбайна.

— Ако се съди по цвета, находището е богато — рече Кайнс. — Те ще продължат да работят до последната минута.

Дукът подаде още тяга на крилете и регулира твърдостта им за по-отвесно спускане, докато се снижаваше по спирала над комбайна. Поглед наляво и после надясно го увери, че неговият конвой поддържа височина и кръжи над тях.

Пол заразглежда внимателно жълтия облак, който изригваше от клапите на тръбите на комбайна, и устреми поглед към подземната диря на приближаващия се червей.

— Не би ли трябвало вече да ги чуем да викат транспортъора? — запита Халик.

— Те обикновено се свързват с транспортъора на друга честота — отвърна Кайнс.

— Не трябва ли да имат по два транспортъора, които да дежурят около всеки комбайн? — попита дукът. — В тази машина долу трябва да има двадесет и шест човека, да не говорим за стойността на съоръжението.

Кайнс каза:

— Вие не разполагате с достатъчно... — Той млькна, защото от говорителя прогърмя сърдит глас:

— Някой вижда ли транспортъора? Не ни отговаря.

Писклив продължителен сигнал удави смущенията, после настъпи тишина и се обади първият глас:

— Докладвайте поред на номерата. Край.

— Тук Наблюдателна служба. За последен път видях транспортъора на доста голяма височина — кръжейки, отлетя в северозападна посока. Сега не го виждам. Край.

— Първи наблюдател: Не го виждам. Край.

— Втори наблюдател: Не го виждам. Край.

— Трети наблюдател: Не го виждам. Край.

Тишина.

Дукът погледна надолу. Точно сега сянката на собствения му топтер минаваше над комбайна.

— Само четири наблюдателя, така ли?

— Точно така! — отвърна Кайнс.

— В нашето ято сме пет кораба — заговори дукът. — Нашите кораби са по-големи. Във всеки можем да вместим по още трима души. Всеки един от техните наблюдателни кораби трябва да вземе по двама.

Пол пресметна наум и рече:

— Остават трима.

— Защо не изпращат по два транспортъора с всеки комбайн? — изкрещя дукът.

— Нямате достатъчно допълнителни съоръжения — обясни Кайнс.

— Тогава е още по-наложително да пазим това, което имаме.

— Къде ли е могъл да се дене този транспортър? — попита Халик.

— Може би е бил принуден да кацне някъде извън зрителното ни поле — отговори Кайнс.

Дукът грабна микрофона и се подвоуми с палец, поставен върху копчето му.

— Как е възможно да изгубят от поглед цял един транспортър?

— Те не откъсват очи от земята, следят за дирята на приближаването — рече Кайнс.

Дукът натисна копчето и заговори в микрофона.

— Говори вашият дук. Сnižаваме се, за да приберем екипажа от Делта Аякс девет. Заповядвам на всички наблюдателни кораби да изпълнят заповедта. Те ще кацнат откъм изток. Ние — откъм запад. Край. — Той се присегна и избра честотата на собствената си ескадрила, повтори заповедта на въздушния си конвой и после подаде пак микрофона на Кайнс.

Кайнс се върна на работната честота и от говорителя прогърмя нечий глас.

— ... кажи-речи, пълен товар подправка! Не можем да го оставим на някакъв си проклет червей! Край.

— По дяволите подправката! — изрева дукът. Той наново грабна микрофона и заговори: — Ние винаги можем да изкопаем друга подправка. В нашите кораби има място за всички ви без трима. Хвърлете жребий или определете както намерите за добре кой ще дойде. Но ще дойдете и това е заповед! — Той тръшна микрофона обратно в шепите на Кайнс и измърмори „Извинете!“, щом Кайнс започна да тръска ударения си пръст.

— Колко време остава? — запита Пол.

— Девет минути — отвърна Кайнс.

Дукът се обади:

— Този кораб е по-мощен от останалите. Ако излетим с включен реактивен двигател и с три четвърти мах на крилете, бихме могли да сместим още един човек.

— Пясъкът тук е мек — рече Кайнс.

— С четири човека в повече на борда и реактивно излитане бихме могли да счупим крилете, ваше величество — обади се Халик.

— Не и на този кораб — рече дукът. Той отново улови лостовете, докато топтерът се спускаше плавно към комбайна. Крилете се вдигнаха и заковаха топтера на двадесет метра от него.

Комбайнът сега бе притихнал, от клапите му вече не бликаше пясък. От него се разнасяше само някакво боботене на двигател, което се усили, щом дукът отвори вратата си.

Изведнъж в ноздрите им нахлу миризмата на канела — тежка и остра.

С шумен плясък наблюдателните кораби кацнаха плавно върху пясъка от другата страна на комбайна. Корабите от конвоя на дука пикираха и накацаха до него в редица.

Пол погледна към комбайна и видя, че застанали до него, всички топтери изглеждаха малки — като мушици до бръмбар-рогач.

— Гърни, махнете с Пол задната седалка — нареди дукът. Той ръчно прегъна крилете на три четвърти, регулира ъгъла им и провери лостовете на реактивните цилиндри. — Защо, по дяволите, още не излизат от онази машина?

— Надяват се, че транспортърът ще се появи — отвърна Кайнс. — Те все още разполагат с няколко минути. — Той хвърли поглед на изток.

Всички се обърнаха в тази посока — от червея нямаше и следа, но из въздуха витаеше някакво тягостно и зловещо предчувствие.

Дукът взе микрофона, избра честотата на своя конвой и заговори:

— Два от корабите да изхвърлят защитните си генератори. По реда на номерата. Така ще можете да вземете по още един човек. Няма да оставим никого на това чудовище. — Той превключи на работната честота и изкрещя: — Хей, вие от Делта Аякс девет! Вън! Незабавно! Това е заповед на вашия дук! Бегом или ще направя този комбайн на парчета с лазестрела.

В предната част от комбайна се отвори люк, друг се отвори отзад и още един на покрива. Заизлизаха мъже, които се премятаха, плъзгаха и блъскаха, падайки върху пясъка. Последен излезе висок човек в закърпена работна роба. Той скочи първо върху една гъсенична верига и оттам на пясъка.

Дукът окачи микрофона на таблото, излезе бързо и като застана върху стъпалото на Крилото, извика:

— По двама души във всеки от наблюдателните кораби.

Мъжът в робата с кърпките започна да отделя по двама от екипажа си, като ги побутваше към топтера, очакващ ги от другата страна.

— Четирима при мен! — извика дукът. — Четирима в онзи кораб отзад! — Той посочи с пръст към топтера от конвоя, застанал точно зад него. Войниците тъкмо избутваха навън защитния генератор. — Четирима в ей онзи кораб! — Той посочи към другия кораб от конвоя, който бе изхвърлил генератора си. — И по трима в останалите! Тичайте, пустинни вълци!

Високият свърши с разпределянето на екипажа си и закричи уморено през пясъка, следван от трима от своите другари.

— Чувам червея, но не мога да го видя — обади се Кайнс.

Едва сега го чува и другите — плъзгане — далечен и усиляващ се.

— Дяволски мек терен за излитане — измърмори Лито.

Топтерите започнаха да се изтръгват от заобикалящия ги пясък. Това припомни на дука как веднъж в джунглите на родната му планета топтерът му бе излязъл неочаквано на едно сечище и лешоядите се бяха разлетели от скелета на див вол.

Работниците от комбайна се заизкачваха, блъскайки се в орнитоптера, и започнаха да влизат зад гърба на дука. Халик помагаше, като ги издърпваше назад, към опашката.

— Влизайте, момчета! — говореше отсечено той. — Бързо!

Притиснат в ъгъла от изпотените мъже. Пол подуши потта на страха и забеляза, че уплътненията около врата на влагосъхраняващите костюми на двама от мъжете не са поставени правилно. Той скъта тази информация в паметта си за бъдещи действия. Баща му ще трябва да се разпорежи за по-здрава дисциплина по отношение на тези костюми. Хората са склонни да се отпускат, ако не се следи за подобни неща.

Последният човек, който влезе отзад, задъхвайки се, рече:

— Червеят! Вече ни връхлита! Излитайте!

Дукът седна навъсен в креслото си и каза:

— Според първоначалното изчисление на времето на срещата ние все още разполагаме с почти цели три минути. Нали толкова, Кайнс? — Той затвори вратата и я провери.

— Почти толкова, господарю — отвърна Кайнс и си помисли: „Хладнокръвен човек е този дук.“

— Всичко е наред, ваше величество — докладва Халик.

Дукът кимна и изчака да излети и последният кораб от конвоя. Той приготви запалителя, погледна още веднъж крилата и уредите и включи реактивния синхрон.

Излитането притисна дука и Кайнс дълбоко в креслата им и сгъсти хората отзад. Кайнс наблюдаваше как дукът борави с лостовете — леко и уверено. Топтерът се бе вече напълно отделил от земята, дукът оглеждаше внимателно уредите си и стрелкаше погледи наляво и надясно към крилете.

— Корабът е много натежал, ваше величество.

Дукът описа с топтера дълга, леко извита дъга и се издигна над комбайна.

Притиснат в един ъгъл до прозореца, Пол погледна надолу, към притихналата върху пясъка машина. Дирята на приближаването се бе прекъснала на около четиристотин метра от комбайна. И сега пясъчните пластове около него сякаш се разместваха.

— Червеят сега се намира под комбайна — обясни Кайнс. — Ще станете свидетели на нещо, което малцина са виждали.

Облак прах хвърли сянка върху пясъка около комбайна. Голямата машина започна да се накланя надясно. Точно там започна да се оформя гигантски пясъчен водовъртеж. Той се завихряше все по-бързо и по-бързо. Пясък и прах изпълниха въздуха на стотици метри наоколо.

И тогава те го видяха!

В пясъка зейна широк отвор. Слънчевите лъчи играеха по наредените в него ослепително бели спици. Пол изчисли, че диаметърът на отвора е най-малко два пъти по-голям от дължината на комбайна. Той видя как сред талази от прах и пясък машината се плъзна в този отвор. Отворът се сви.

— Богове, какво чудовище! — промълви седналият до Пол.

— Лапна ни всичката подправка, добита с толкова труд — рече недоволно друг.

— Някой ще заплати за това — изръмжа дукът. — Обещавам ви.

По решителния тон на баща си Пол долови дълбоката му ярост. Той откри, че споделя това му чувство. Случилото се бе престъпно

прахосничество.

В последвалото мълчание те чуха Кайнс, който си мълвеше:

— Благословен да е творецът-вестител и неговата вода. Благословено да е идването и отиването му. Неговият преход прочиства света. Дано запази света за своя народ!

— Какво си приказвате? — запита дукът.

Ала Кайнс остана безмълвен.

Пол изглежда скупчилите се наоколо му хора. Изпълнени със страхопочитание, те се взираха в тила на Кайнс. Един от тях прошепна:

— Лайът.

Кайнс се обърна навъсен. Мъжът се отдръпна назад засрамен.

Друг от спасените се задави от кашлица — суха и раздираща. След малко изпъшка:

— Проклетата да е тази дяволска паст!

Високият пустинник, който бе излязъл последен от комбайна, каза:

— Замълчи, Кос. Така само усилваш кашлицата си! — Той поразбута мъжете и успя да си направи пролука помежду им и да види тила на дука. — Сигурно вие сте дук Лито — рече той. — Именно на вас трябва да благодарим за живота си. Ние долу се бяхме приготвили да се простим с него, преди да дойдете.

— Тихо, човече, и остави дука да управлява кораба — измърмори Халик.

Пол погледна към Халик. Той също бе забелязал присвитите от напрежение ъгълчета на бащините му устни. Човек трябваше да внимава много, когато дукът бе разгневен.

Лито започна да убива скоростта на топтера след широкия вираж и се сепна, съзирайки пак някакво движение по пясъка. Червеят се бе оттеглил във вътрешността на пустинята и сега близо до мястото, където бе стоял комбайнът, се виждаха две фигурки, които се движеха на север от пясъчната падина. Те сякаш се плъзгаха по повърхността, без да вдигнат дори облаче прах, което да издава прехода им.

— Кои са онези там долу? — изкрещя дукът.

— Двама типа, които пътъм се отбиха при нас, ваше величество — отвърна пустинникът.

— Защо не ми бе докладвано нищо за тях?

— Те поеха този риск, ваше височество — отвърна пустинникът.

— Господарю — заговори Кайнс, — тези хора знаят, че е безполезно да помагат на попадналия в капана на пустинята, и то в земята на червеите.

— Ще изпратим за тях кораб от базата — отсече дукът.

— Ваша воля, господарю — рече Кайнс. — Ала когато корабът пристигне, вероятно тук вече няма да има кого да спасява.

— Все едно, ще изпратим кораб — отсече дукът.

— Те се намираха точно до мястото, откъдето червеят се показва — обади се Пол. — Как са могли да оцелеят?

— Стените на тази паст се свиват и създават лъжливо чувство за разстояние — отвърна Кайнс.

— Напразно харчите гориво тук, ваше величество — осмели се да отбележи Халик.

— Да, Гърни.

Дукът изви топтера по посока на Защитната стена. Топтерите от конвоя се снижиха от точките си на кръжене и заеха местата си отгоре и от двете му страни.

Пол размишляваше върху казаното от Кайнс и пустинника. Той долови полуистини и пълни лъжи. Мъжете крачеха така уверено по пясъка и се движеха по начин, несъмнено пресметнат да не примамат пак червеят да напусне дълбините си.

„Свободни“ — помисли си Пол. — „Кой друг би могъл да е толкова уверен сред пясъците? Кой друг би могъл, без много да мисли, да отхвърли грижите ти, освен ако не се намира в безопасност? Те знаят как да живеят тук! Знаят как да надхитрят червея!“

— Какво са правили тези свободни на комбайна? — попита Пол. Кайнс се обърна.

Високият пустинник погледна Пол с опулените си изцяло сини очи.

— Кой е този момък? — попита той. Халик се размърда, за да застане между мъжа и Пол, и отговори:

— Това е Пол Атрейдски, наследник на дука.

— Защо каза, че е имало свободни на нашето корито? — запита мъжът.

— Защото отговарят на описанието — отвърна Пол. Кайнс изсумтя:

— Човек не може да разпознае свободните само от един поглед!
— Той се обърна към пустинника. — Ей ти, кои бяха тези мъже?

— Приятели на един от другите — отвърна пустинникът. — Просто приятели от едно селище, които искаха да видят пясъците с подправката.

— Свободни! — извърна се напред Кайнс. Ала той си припомни думите на преданието: „Лизан-ал-гаиб ще прозира хитрините.“

— Те най-вероятно вече са загинали, млади господарю — заговори пустинникът. — Не бива да говорим лошо за тях.

Ала Пол долови неискреността в гласовете им, усети заплахата, която бе накарала Халик инстинктивно да заеме отбранителна позиция.

— Да умрат на такова ужасно място! — отбеляза сухо Пол.

Без да се обръща, Кайнс заговори:

— Когато бог е предопределил на някое същество да умре на определено място, той прави така, че това създание само да пожелае да бъде заведено от бог до същото това място.

Лито изгледа остро Кайнс.

Кайнс му отвърна със същия поглед и разбра, че го безпокои един факт, който бе осъзнал тук: „Този дук се разтревожи повече за хората, отколкото за подправката. Той подложи на риск собствения си живот и живота на своя син, за да спаси хората. Той отмина с едно махване на ръка загубата на цял комбайн. Опасността за живота на хората го изпълни с гняв. Водач като този би внушавал фанатична преданост. Трудно би било да го разгромиш.“

Пряко собствената си воля и всички предишни преценки Кайнс призна пред себе си: „Този дук ми харесва.“

„Величието е преходно явление. То никога не е последователно. Зависи отчасти от създаващото митове човешко въображение. Човекът, когото величието споходи, трябва да има усет за мита около своята личност. Той трябва да отразява онази светлина, с която го огряват. И трябва да притежава умението да иронизира. Това е единственото, което може да му попречи да повярва в своите собствени преструвки. Само иронията може да го раздвижи вътрешно. Без това качество дори случайното величие ще смаже човека.“

Из „Избрани мисли
на Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

В трапезарията на аракийския замък бяха запалили суспенсорните лампи заради подранилия мрак. Те хвърляха жълтата си светлина нагоре към черната глава на бика с окървавените рога и към тъмно лъщящия портрет на стария дук.

Под тези реликви грееше бяла ленена покривка, събрала отраженията на излъсканото до блясък атреидско сребро, което бе подредено педантично по огромната маса — малки островчета от прибори, замръзнали редом с кристалните чаши в очакване — всеки комплект поставен пред тежък дървен стол. Класическият кристален полилей стоеше незапален и веригата му се извиваше нагоре в сенките, където бе скрит механизмът на детектора на отрови.

Поспрял се на входа, за да провери как вървят приготовленията, дукът си мислеше за детектора на отрови и какво означаваше той в неговото общество.

„Всички сме от един дол дренки“ — мислеше си той. — „Можеш да ни разбереш по езика — по точните и изтънчени описания за начините да осигурим някому предателска смърт. Дали тази вечер

някой ще опита чомърки — отрова в питието? Или ще бъде чомъс — отрова в храната?“

Той тръсна глава.

До всяка чиния върху дългата маса стоеше гарафа с вода. Дукът прецени, че по масата има достатъчно вода, с която едно бедно аракийско семейство да изкара повече от година.

До входа, на който се беше поспрял, имаше подредени широки курни, направени от богато украсени жълти и зелени плочки. За всяка курна бе поставена окачалка с кърпи за лице. Според обичая, както им бе обяснила икономката, при влизането гостите тържествено потапяха там ръцете си, после изплискваха няколко канчета вода на пода, избърсваха ръцете си с кърпа и я хвърляха в растящата до входа локва. След вечеря просяците се събираха отвън, за да получат водните капки, изстискани от кърпите.

„Колко типична за едно харконско владение е всяка проява на духовен упадък, която може да си представи човек“ — помисли си дукът. Той си пое мъчително дъх, като усети как гневът присви стомаха му.

— Край с този обичай! — измърмори той. Забеляза, че една прислужница — една от онези стари и съсухрени жени, които икономката бе препоръчала — се задава насреща му откъм входа на кухнята. Дукът ѝ даде знак с вдигната ръка. Тя излезе на светлото, заобиколи масата и се завтече към него, а той забеляза сухото като пергамент лице и изцяло сините очи.

— Желаете ли нещо господарят? — Тя държеше главата си приведена, а очите притворени. Той посочи с ръка.

— Махни от тук тези курни и кърпи за ръце.

— Но... ваше благородие. — Тя вдигна очи и зяпна с уста.

— Знаем, че е обичай — изръмжа той. — Отнесете ги при главния вход. Докато се храним и докато приключим с вечерята, всеки просяк, който се отбие, може да получи канче вода. Ясно ли е?

Пергаментеното ѝ лице изразяваше смесица от чувства: страх, гняв...

Изведнъж той прозря, че тя сигурно е възнамерявала да продаде водните капки, изстискани от отъпканите с крака кърпи, и да изкопчи по някой и друг грош от клетниците, които идваха при входа. Вероятно това също бе обичай.

Лицето му се навъси и той изръмжа:

— Ще поставя стража, която да се грижи заповедите ми да бъдат стриктно изпълнявани.

Той се обърна и се отправи по коридора към голямата зала. Спомените се занизаха в съзнанието му като слова, нареждани от беззъби старици. Припомни си водна шир и вълни — дни, в които имаше трева вместо пясък — омайни летни дни, които бяха префучали край него като носени от бурния вятър листа.

Всичко бе свършило.

„Старей“ — помисли си той. — „Усетих студената ръка на моята преходност. И то от какво? От алчността на една старица.“

В голямата зала лейди Джесика бе застанала в средата на една пъстра група, разположила се пред камината. Там прасчеше открит огън и хвърляше снопчета оранжева светлина върху скъпоценни камъни, дантели и скъпи материи. Той разпозна в групата фабрикант на влагосъхраняващи костюми от Картаг, вносител на електронно оборудване, търговец на вода, чийто летен замък бе близо до фабриката му на полюса, представител на банката на Космическото сдружение (жилав и мършав човек), търговец на резервни части за изкопни съоръжения за подправката и слаба жена с остри черти, за чиито услуги по придружаването на посетители от други планети се знаеше, че служат като прикритие за най-различни контрабандни, шпионски и изнудвачески афери.

Повечето от жените в залата сякаш бяха отлети по един и същ калъп — странна смесица от ефектно, елегантно облекло и плебейска чувственост.

Той си помисли, че дори да не заемаше положението на домакиня, Джесика пак щеше да превъзхожда останалите в групата. Тя не носеше накити и бе избрала топли цветове — дълга рокля с цвят на открит пламък и панделка с оттенъка на червеникава глина около бронзовата ѝ коса.

Той осъзна, че тя бе направила това нарочно, за да му се присмее изкусно — укор срещу равнодушното му държане напоследък. Тя много добре знаеше, че той я харесва най-много в тези цветове — че си я представяше като полъх на топли цветове.

Наблизо, по-скоро извън групата, отколкото неин член, стоеше Дънкан Айдахо в блестяща парадна униформа, с непроницаемо лице и

грижливо сресана къдрава черна коса. Той бе отзован от свободните и бе инструктиран от Хауът: „Под предлог, че я охраняваш, ще държиш лейди Джесика под постоянно наблюдение.“

Дукът се огледа из залата.

В един ъгъл стоеше Пол, заобиколен от раболепна група помлади аракийски богаташи, и до тях, застанали малко настрани, трима офицери от ескадрона на замъка. Дукът отдели особено внимание на младите жени. Какъв успех би пожънал тук един дукски наследник! Ала Пол се отнасяше към всички еднакво, със сдържано благородство.

„Той достойно ще носи титлата“ — рече си дукът и осъзна с внезапен ужас, че това бе още една мисъл за смъртта.

Пол забеляза баща си до вратата и отбягна погледа му. Той заоглежда групичките от гости, покритите с накити ръце, уловили чашите (и дискретните проверки с миниатюрни, дистанционно управляеми детектори на отрови). Като наблюдаваше всички тези бърбрещи лица, Пол внезапно осъзна, че те го отвращават. Те бяха само евтини маски върху гнили души — гласове, които бръщолевеха, за да удавят крещящото мълчание у всеки звяр.

„В мрачно настроение съм“ — рече си той и се запита какво ли би казал Гърни по този повод.

Причината за това настроение му бе известна. Не бе искал да присъствува на тази вечеря, ала баща му бе неумолим: „Ти имаш място... положение, което трябва да поддържаш. Вече си достатъчно голям, за да се заемеш с това. Станал си почти мъж.“

Пол видя как баща му влезе, огледа залата и после се отправи към групичката около лейди Джесика.

Когато Лито приближи групата на Джесика, търговецът на вода тъкмо питаше:

— Вярно ли е, че дукът ще изгради метеорологичен контролен център?

Изад гърба му дукът отговори:

— Все още не сме стигнали толкова далече в мислите си, господине.

Търговецът се обърна и разкри кръглото си почерняло лице с угодническа физиономия.

— Оо, дукът! — възкликна той. — Липсвахте ни.

Лито погледна към Джесика.

— Трябваше да свърша една работа.

Той отново погледна към търговеца на вода, обясни какво бе разпоредил за курните и добави:

— Що се отнася до мен, със стария обичай вече е свършено.

— Това дукска заповед ли е, господарю? — попита търговецът.

— Оставям този въпрос на вашата собствена... въ... съвест — отвърна дукът. Той се обърна, защото забеляза, че към групата се приближава Кайнс.

Една от жените се обади:

— Мисля, че е много щедър жест... да се предостави водата на...
— Някой й изшътка.

Дукът погледна Кайнс и отбеляза, че планетологът носи старомодна тъмнокафява униформа с еполетите на Имперската гражданска служба и малка златна капка за ранга си върху яката.

— Да не би дукът да отправя упреци към нашия обичай? — запита сърдито търговецът.

— Обичаят вече се промени — отвърна Лито. Той кимна на Кайнс, забеляза намръщената физиономия на Джесика и си помисли: „Не й отива да се мръщи, но това ще подхрани слуховете за неразбирателство помежду ни.“

— С ваше позволение, господарю — заговори търговецът на вода, — бих искал да узная нещо повече за обичаите.

Лито долови внезапно появилата се ласкателна нотка в гласа на търговеца, забеляза напрегнатото мълчание в тази групичка и начина, по който към тях започнаха отвсякъде да се извързват глави.

— Не е ли вече време за вечеря? — попита Джесика.

— Но нашият гост има някакви въпроси — отвърна Лито. Той погледна към търговеца — кръглолик човек с големи очи и дебели устни, и си припомни доклада на Хауът: „... този търговец на вода е човек, който трябва да се наблюдава — Лингър Бют, запомнете това име. Харконите са го използвали, ала никога не са успявали изцяло да го подчинят.“

— Водните обичаи са толкова интересни — рече Бют и на лицето му засия усмивка. — Любопитен съм как възнамерявате да постъпите с оранжерията, пристроена към този замък. Възнамерявате ли да продължавате да се перчите с нея напук на хората... господарю?

Лито обузда гнева си и се втрени в търговеца. Мислите препускаха в главата му. Беше необходима смелост, за да го предизвика някой в собствения му дукски замък, особено след като имаха вече подписа на Бют под клетвата за вярност към феодала. За такова поведение бе потребно и съзнание за собствено могъщество. Водата тук бе наистина могъщество. Ако водните съоръжения например бяха минирани и готови да бъдат разрушени по даден сигнал... Този човек изглеждаше способен на подобно нещо. Разрушаването на водните съоръжения би могло дори да погуби Аракис. Това спокойно би могло да бъде сопата, която този Бют е държал над главите на харконите.

— Моят господар дукът и аз имаме други планове за нашата оранжерия — обади се Джесика. Тя се усмихна на Лито. — Ние, естествено, възнамеряваме да я запазим, но само за да я съхраним за народа на Аракис. Нашата мечта е, че някой ден климатът на Аракис ще може да се промени дотолкова, та да се отглеждат подобни растения навсякъде на открито.

„Виж я ти!“ — рече си Лито. — „Нека сега нашият търговец на вода поразмисли върху това.“

— Вашият интерес към водата и метеорологичния контролен център е очевиден — отбеляза дукът. — Бих ви посъветвал да вложите капиталите си в някое друго предприятие. Един ден водата на Аракис ще престане да бъде скъпоценна стока.

И си помисли: „Хауът трябва да удвои усилията си и да проникне в организацията на този Бют. Трябва да се заемем незабавно със създаването на резервни водни съоръжения. Няма да търпя никой да държи сопа над главата ми!“

Бют кимна, усмивката все още не слизаше от лицето му.

— Похвална мечта, господарю — той отстъпи крачка назад.

Вниманието на Лито бе приковано от изражението върху лицето на Кайнс. Той се бе вторачил в Джесика. Изглеждаше преобразен — като влюбен... или обзет от религиозен транс.

Мислите на Кайнс бяха най-последователно завладени от думите на предсказанието: „И те ще споделят вашата най-съкровена мечта.“ Той заговори направо на Джесика:

— Доведохте ли „скъсяването на пътя“?

— Аа, д-р Кайнс! — възкликна търговецът на вода. — Завръщате се от скитанията с вашите тълпи от свободни? Колко милостиво от

ваша страна.

Кайнс погледна вяло към Бют и каза:

— В пустинята казват, че притежаването на вода в големи количества може да дари човек със съдбоносно лекомислие.

— В пустинята имат много особени поговорки — рече Бют, ала гласът му издаваше тревога.

Джесика се приближи до Лито, пхна ръка под лакътя му, за да спечели малко време, през което да се успокои. Кайнс бе казал: „... скъсяването на пътя“. На древния език този израз се превеждаше като „Куизъц Хадерах“. Необикновеният въпрос на планетолога, изглежда, бе останал незабелязан за другите и сега Кайнс се бе навел над една от жените компаньонки, заслушан в шепота ѝ на кокетка.

„Куизъц Хадерах“ — помисли си Джесика. — „Дали нашата Мисионария протектива е посяла и тук тази легенда?“ — Тази мисъл разпали тайната ѝ надежда за Пол. — „Възможно е той да е Куизъц Хадерах. Възможно е.“

Представителят на банката на Сдружението се разприказва с търговеца и гласът на Бют се извиси над подновилия се неясен шум от разговорите:

— Много хора са искали да променят Аракис.

Дукът забеляза как тези думи сякаш прободоха Кайнс и накараха планетолога да се изправи рязко и да се отдръпне от флиртуващата дама.

Сред внезапно настъпилата тишина един воин от ескадрона на замъка, в униформа на лакей, се окашля зад гърба на Лито и съобщи:

— Вечерята е сервирана, господарю.

Дукът отправи въпросителен поглед към Джесика.

— Според тукашния обичай домакинят и домакинята трябва да тръгнат към масата след гостите си — рече тя и се усмихна. — Ще променим ли и този обичай, господарю?

— Според мен това е чудесен обичай — отвърна той хладно. — Засега ще го оставим непроменен.

„Трябва да се поддържа илюзията, че я подозирам в предателство“ — помисли си той. Лито оглеждаше гостите, които минаваха на двойки покрай тях. — „Кои от вас вярват на тази лъжа?“

Джесика почувствува неговата отчужденост и се зачуди, както ѝ се случваше неведнъж през последната седмица. „Той се държи като

човек, който води борба със себе си“ — помисли си тя. — „Дали защото прибързах да дам тази вечеря? Но нали на него му е известно колко важно е нашите офицери и приближени да започнат да общуват на социална основа с тукашните хора? На всички тях ние сме вторите баща и майка. Нищо не внушава по-трайно този факт, колкото именно такъв вид социално общуване.“

Докато наблюдаваше как гостите минават по двама покрай него, Лито си спомни какво бе казал Туфир Хауът, когато го бе уведомил за вечерята: „Ваше величество! Не позволявам!“

Мрачна усмивка плъзна по устните на дука. Ех че сцена се получи! Ала когато дукът остана непреклонен по въпроса за присъствието си на вечерята, Хауът бе поклатил глава.

— Имам предчувствия за тази вечеря, господарю — бе рекъл Хауът. — На Аракис започна да се действа много бързо. Това не е типично за харконите. Изобщо не е типично за тях.

Пол мина покрай баща си, кавалерствувайки на една девойка, с половин глава по-висока от него. Той стрелна с мрачен поглед дука и кимна на нещо, което девойката каза.

— Баща й има фабрика за влагосъхраняващи костюми — обясни Джесика. — Казаха ми, че само глупак може да тръгне навътре в пустинята, облечен с обикновен костюм.

— Кой е онзи човек пред Пол, с белега на лицето? — попита дукът. — Не си го спомням.

— Той бе прибавен допълнително към списъка на поканените — прошепна тя. — Гърни уговори поканата. Контрабандист.

— Гърни ли уреди това?

— По моя молба. Беше съгласувано с Хауът, макар че според мен Хауът се показва доста неотстъпчив. Контрабандистът се казва Тюйк, Есмър Тюйк. Той е важна клечка сред събратята си. Тук всички го познават. Бил е на вечеря в много от замъците.

— Защо е тук?

— Всеки един от присъстващите ще си зададе този въпрос — отвърна тя. — Със своето присъствие Тюйк само ще посее съмнение и подозрение. То ще послужи и като предупреждение, че си готов да поддържаш своите заповеди срещу подкупите посредством подкрепа и от страна на контрабандистите. Този именно довод, изглежда, допадна на Хауът.

— Не съм убеден, че и на мен ми допада. — Той кимна на една минаваща двойка и забеляза, че пред тях са останали само неколцина от гостите им. — Защо не си поканила и някои свободни?

— Кайнс е поканен — рече тя.

— Да, Кайнс е поканен — повтори той. — Да си ми устроила още някоя малка изненада? — Той я поведе зад шествието.

— Всичко останало е най-банално — отговори тя.

А си помисли: „Любими, не можеш ли да проумееш, че този контрабандист разполага с бързи кораби и че може да бъде подкупен? Ние трябва да имаме някакъв изход, вратичка, през която да избягаме от Аракис, ако изгубим тук всяка друга надежда.“

Когато влязоха в трапезарията, тя освободи ръката си и остави Лито да я настани да седне. Той тръгна към другия край на масата. Един лакей му държеше стола да седне. Останалите се настаниха с шумолене на поли и тътрене на столове, ала дукът остана прав. Той даде знак и застаналите около масата войници от ескадрона на замъка, облечени в лакейски ливреи, се отдръпнаха назад и застанаха мирно. В помещението се възцари неловко мълчание.

Джесика погледна към другия край на масата и забеляза как въгълчетата на устните на Лито потреперват и че от гняв по страните му са избили тъмночервени петна. Какво ли го е ядосало? — запита се тя. — Не би могло да е това, че съм поканила контрабандиста.

— Някои оспорват това, че съм отменил обичая с курните — изрече Лито. — По този начин аз искам да ви съобщя, че нещата ще се променят.

Около масата се възцари напрегната тишина. „Те го мислят за пиян“ — рече си Джесика. Лито вдигна гарафата си с вода и я задържа високо там, където светлината от суспенсорните лампи се пречупваше в стъклото.

— По този случай като Рицар на империята — продължи той — аз вдигам наздравица.

Останалите грабнаха своите гарафи — всички погледи бяха приковани в дука. Сред внезапното безмълвие една суспенсорна лампа се раздвижи плавно от слаб повей откъм коридора за кухнята. По ястребовото лице на дука заиграха сенки.

— Тук стоя и тук оставам! — извика той.

Няколко ръце спонтанно надигнаха гарафите към устните, ала се спряха, тъй като дукът остана с вдигната ръка.

— Моята наздравица е една от онези максими, така скъпи на сърцата ни: „Работата ражда напредъка. Сполуката не забравя никого!“

Той отпи от водата.

Другите го последваха. Размениха се въпросителни погледи.

— Гърни! — извика дукът.

Откъм една ниша в онзи край на залата, където се намираше Лито, се разнесе гласът на Халик:

— Тук съм, господарю.

— Посвири ни, Гърни.

Откъм нишата се разля миньорен акорд на балисет. Слуги започнаха да поставят подноси с храна върху масата, докато дукът не ги освободи с махване на ръка — печен пустинен заек в сос кипеда, апломидж по сириуски, задушена чука, кафе с мелиндж (силен аромат на канела се разнесе над масата) и истинско rot-à-ôie^[1], поднесено с искрящо каладънско вино.

Въпреки това дукът остана прав.

Докато гостите седяха в очакване, с внимание, раздвоено между блюдата, поставени отпреде им, и правия дук, Лито заговори:

— В древни времена е било дълг на домакина да забавлява своите гости със собствените си дарби. — Кокалчетата на пръстите му побеляха — така ожесточено бе стиснал своята гарафа с вода. — Аз не мога да пея, но ще ви изрецитирам думите на песента на Гърни. Нека това бъде още една наздравица — наздравица за всички, които загинаха, за да ни доведат на тази планета.

Около масата настана тревожно суетене. Джесика наведе очи и огледа хората, седнали най-близо до нея — ето го кръглоликия търговец на вода с жена си, бледия и сдържан представител на банката на Сдружението (с очи втренчени в Лито той приличаше на бостанско плашило с тенекиено лице) и недодялания Тюйк с белезите по лицето и сините до дъно очи, сведени надолу.

— „Проверка, приятели, отдавна свърши проверката на войските — произнесе напевно дукът. — На всички обречени на бreme от страдания и долари. Техните духове носят на врата си нашите сребърни войнишки синджирчета с плочка. Проверка, приятели, отдавна свърши проверката на войските. Всеки миг от времето без

преструвка и лукавство. С тях отминава съблазънта на сполуката. Проверка, приятели, отдавна свърши проверката на войските. Когато и нашето време изтече с озъбена усмивка, ние ще отминем съблазънта на сполуката.“

Към края дукът остави гласа си постепенно да затихне, отпи голяма глътка от гарафата си и с трясък я постави обратно на масата. Водата се разплиска върху ленената покривка.

Останалите пиха в неловко мълчание.

Дукът отново вдигна гарафата и този път изля останалата половина от водата върху пода, убеден, че и другите ще сторят същото.

Джесика първа последва примера му.

Настъпи минутно стъписване, преди и останалите да започнат да изпразват гарафите си. Джесика забеляза как Пол, седнал наблизо до баща си, изучава реакциите около себе си. Откри, че и самата тя е смаяна от това, което разкриваха реакциите на гостите ѝ — особено на жените. Това бе чиста, годна за пиене вода, а не нещо вече изхвърлено с подгизналата кърпа. Нежеланието да я излеят просто ей така се проявяваше в треперене на ръце, забавени реакции, нервен смях... и отчаяно подчинение на необходимостта. Една жена изтърва гарафата си и се обърна на другата страна, докато нейният кавалер я вдигаше.

Кайнс обаче най-категорично привлече погледа ѝ. Планетологът се подвоуми и изпразни гарафата в някакъв съд под сакото си. Той се усмихна на Джесика, щом разбра, че го наблюдава, и вдигна празната гарафа в безмълвна наздравица. Изобщо не изглеждаше смутен от тази си постъпка.

Музиката на Халик продължаваше да се лее из залата, ала тя бе вече излязла от миньорната си тоналност и бе станала весела и игрива, сякаш той се опитваше да повдигне настроението.

— Нека вечерята започне — рече дукът и се отпусна в стола си.

„Той е ядосан и неуверен“ — мислеше си Джесика. — „Загубата на този комбайн го засегна по-дълбоко, отколкото е необходимо. Сигурно има и нещо друго освен загубата. Държи се като отчаян човек.“ — Тя взе в ръка вилицата си с надеждата, че с това свое движение ще прикрие собствената си внезапна горест. — „Защо не? Той е отчаян.“

Отначало бавно, а после с нарастващо въодушевление вечерята потръгна. Производителят на влагосъхраняващи костюми направи

комплимент на Джесика за главния готвач и виното.

— И готвачът, и виното са от Каладън — рече тя.

— Превъзходно! — отбеляза той, опитвайки чуката. — Направо превъзходно! Няма дори и следа от мирис на подправка в нея. На човек му прилява от тази подправка във всяко ястие.

Представителят на банката на Сдружението хвърли поглед към Кайнс.

— Чувам, д-р Кайнс, че още един комбайн е станал плячка на червей.

— Новините пътуват бързо — обади се дукът.

— Значи е вярно? — попита банкерът и отмести поглед към Лито.

— Разбира се, че е вярно — отсече дукът. — Проклетият транспортър изчезна. Как е възможно да изчезне такова огромно съоръжение!

— Когато червеят пристигна, нямаше какво да повдигне комбайна — обясни Кайнс.

— Как е възможно това! — повтори дукът.

— Никой ли не е видял транспортъра да отлита? — запита банкерът.

— Наблюдателите обикновено не свалят очи от пясъка — отговори Кайнс. — Те се интересуват преди всичко от дирята на приближаването. Екипажът на транспортъра обикновено е четиричленен: двама пилоти и двама общи работници-прикачвачи. Ако един... или дори двама от този екипаж са били на служба при враговете на дука...

— Ааа, разбирам — рече банкерът. — А вие като Арбитър на промяната осъждате ли това?

— Ще трябва да обмисля внимателно становището си — отвърна Кайнс — и, естествено, няма да го разисквам на маса. — И си помисли: „Виж го ти този скелет! Много добре му е известно, че според дадените ми указания аз трябва да не обръщам внимание на нарушения от подобен род.“

Банкерът се усмихна и отново насочи вниманието си към вечерята.

Джесика си припомни една лекция от времето на ученическите си години в „Бин Джебърит“. Темата бе разузнаване и

контраразузнаване. Лекторката бе закръглена свята майка с щастлива физиономия и веселият ѝ тон контрастираше странно със същността на темата.

„Онова, което трябва да се отбележи за всички школи за разузнаване и контраразузнаване, са шаблонните реакции на всички техни възпитаници. Всяка включена в програмата им дисциплина оставя своя белег и своето клише върху учениците. Това клише се поддава на анализ и прогнозиране.

И така, шаблоните на мотивировката ще бъдат сходни за всички агенти на разузнаването. Или с други думи: ще съществуват няколко вида мотивировки, които ще са сходни независимо от различните школи или от противоположните цели. Вие най-напред ще проучите как да отделите този елемент за своя анализ — в началото посредством въпроси по образци, които да разкрият вътрешната ориентация на разпитваните, и, второ, посредством внимателно наблюдение на словесно-мисловната ориентация на онези, които ще бъдат анализирани. Ще видите колко лесно е да се определят коренните езици на обектите на вашето внимание, разбира се, както посредством интонацията на гласа, така и по словесните шаблони.“

И сега, докато седеше на масата заедно със своя син и своя дук и техните гости и слушаше представителя на банката на Сдружението, Джесика изведнъж прозря, че този човек бе харконски агент. Той притежаваше шаблона на речта на Гайъди Прайм — ловко замаскиран, ала толкова явен за нейното тренирано внимание, сякаш той самият се беше разкрил.

„Дали това означава, че и самото Сдружение е взело страна против атрейдската династия?“ — запита се тя. Тази мисъл я разтърси, ала тя прикри чувствата си и поръча да донесат ново блюдо, като през цялото време се заслушваше дали банкерът няма да издаде своята цел. „Сега той ще прехвърли разговора върху някоя привидно безобидна, ала в действителност злокобна тема“ — рече си тя. — „Това е неговият шаблон.“

Банкерът преглътна, отпи от виното и се усмихна на нещо, казано от съседката му отдясно. Известно време той като че ли слушаше някакъв мъж, седнал по-нататък на масата, който обясняваше на дука, че местните аракийски растения нямат бодли.

— Обичам да наблюдавам полета на птиците на Аракис — заговори банкерът, обръщайки се с тези думи към Джесика. — Всички наши птици са, естествено, лешояди и много от тях не се нуждаят от вода, тъй като са станали кръвопийци.

Дъщерята на фабриканта, седнала в другия край на масата между Пол и баща му, начумери хубавото си личице и каза:

— О, Су-су, разправяш най-отвратителни неща.

Банкерът се усмихна.

— Наричат ме „Су-су“, защото съм финансов съветник на Съюза на амбулантните търговци на вода. — И понеже Джесика продължаваше да го гледа безучастно, той добави:

— Заради вика на продавачите на вода „Суу-суу-сук!“ — И той така точно имитира вика, че мнозина около масата се засмяха.

Джесика долови самохвалството в тона му, ала преди всичко забеляза, че девойката бе заговорила по условен знак — бе подала условна реплика. Тя бе дала повод на банкера да каже това, което бе казал. Джесика погледна към Лингър Бют. Водният магнат се бе навъсил и се бе съсредоточил върху вечерята си. Джесика се досети, че банкерът бе казал: „Аз също контролирам този основен източник на могъщество на Аракис — водата.“

Пол бе забелязал неискреността в гласа на своя сътрапезник и видя, че майка му следи разговора с бин-джезъритска напрегнатост. Внезапно реши да извади шпагата и да удължи словесното сражение. Той се обърна към банкера.

— Да не би да искате да кажете, господине, че тези птици са канибали?

— Странен въпрос, млади господарю — отвърна банкерът. — Аз само казах, че птиците пият кръв. Не е задължително това да е кръвта на себеподобните им, нали така?

— Това не беше странен въпрос — рече Пол и Джесика усети как в гласа му пролича тънкият контраудар, на който го бе учила. — Повечето образовани хора знаят, че възможно най-лошият край за всеки млад организъм може да дойде от себеподобните му. — Той решително набоде с вилицата си една хапка от чинията на сътрапезника си я изяде. — Те ядат от една и съща паница. Имат едни и същи основни потребности.

Банкерът се наежи и погледна намръщено към дука.

— Не допускайте грешката да смятате сина ми за дете — обади се дукът. И се усмихна.

Джесика огледа гостите и забеляза, че Бют се е по-ободрил, а Кайнс и контрабандистът Тюйк се смееха.

— Това е закон на екологията — обясни Кайнс, — който младият господар, изглежда, твърде добре разбира. Борбата между елементите на живота е борба за свободната енергия на дадена система. Кръвта е ефективен енергиен източник.

Банкерът остави вилцата си на масата и заговори със сърдит глас:

— Говори се, че свободните отрепки пият кръвта на своите покойници.

Кайнс поклати глава и заговори с поучителен тон:

— Не кръвта, господине. Ала цялото количество течност в организма на един човек в края на краищата принадлежи на неговия народ — на племето му. Това е необходимост, когато човек живее в близост с Великата равнина. Там всяка вода е скъпоценна, а седемдесет и пет процента от теглото на човешкото тяло е вода. На един покойник, естествено, тази вода повече не му е необходима.

Банкерът опря и двете си ръце на масата и Джесика си помисли, че ще се отблъсне назад и разгневен ще си тръгне.

Кайнс погледна към Джесика.

— Простете ми, господарко, че разяснявам такива неприятни неща на трапезата, ала пред вас казаха лъжа, която трябваше да се изясни.

— Вие толкова дълго сте общували със свободните, че сте загубили всякаква чувствителност — рече рязко bankerът.

Кайнс изглежда спокойно и внимателно бледото потръпващо лице.

— Предизвиквате ли ме, господине?

Банкерът се вцепени. Той преглътна и заговори с официален тон:

— В никакъв случай. Както не съм оскърбил и нашите домакини.

Джесика долови страха в гласа на банкера, прочете го по лицето му, забеляза го в дишането му и в пулсира нето на една веничка върху слепоочието му. Кайнс всяваше ужас у този човек.

— Нашите домакини могат най-добре да преценят дали са оскърбени — рече Кайнс. — Те са смели хора, на които им е ясно как

се брани честта. Всички ние можем да съдим за тяхната храброст от факта, че се намират тук... сега... на Аракис.

Джесика забеляза, че тази сцена забавлява Лито. Но не и по-голямата част от присъстващите. С ръце, скрити под масата, всички гости бяха застанали нащрек, готови да си тръгнат. Две явни изключения бяха Бют, който открито се хилеше на объркването на банкера и контрабандиста Тюйк, който очевидно гледаше Кайнс за условен знак. Тя забеляза също, че Пол гледа Кайнс с възхищение.

— И така? — рече Кайнс.

— Не съм искал да ви оскърбя — измънка банкерът. — Ако съм го сторил, моля, приемоте моите извинения.

— Драговолно поднесени, драговолно приети — отвърна Кайнс. Той се усмихна на Джесика и отново се залови с яденето си, сякаш нищо не беше се случило.

Джесика забеляза, че и контрабандистът си бе отдъхнал. Тя обърна внимание на следното: контрабандистът се бе държал като адютант, готов да се притече на помощ на Кайнс. Между Кайнс и Тюйк съществуваше някакво споразумение.

Лито си играеше с вилицата и погледна замислено Кайнс. Поведението на еколога показваше промяна в отношението му към династията на атреидите. Кайнс се бе държал по-резервирано по време на пътешествието им над пустинята.

Джесика даде знак за следващото блюдо и вино. Слугите се появиха с *langues de lapins de garenne*, червено вино и сос от гъбена мая за гарнитура.

Разговорът около масата постепенно се възобнови, ала Джесика долавяше напрежението в него и опасността да замре. Тя забеляза, че банкерът се храни в мрачно мълчание. „Кайнс би го убил без колебание“ — помисли си тя. И осъзна, че Кайнс имаше безцеремонно отношение към убиването. Той беше безцеремонен убиец и тя предположи, че това бе качество на свободните.

Джесика се обърна към производителя на влагосъхраняващи костюми от лявата си страна и каза:

— Установявам, че непрекъснато ме изумява значението на водата на Аракис.

— Да, значението ѝ е огромно — съгласи се той. — Какво е това ястие? Много е вкусно.

— Езици от диви зайци в специален сос — отвърна тя. — Много стара рецепта.

— Трябва да се сдобия с тази рецепта — рече фабрикантът.

— Ще се погрижа да я получите — кимна тя.

Кайнс погледна към Джесика и каза:

— Новодошлият на Аракис често подценява значението на водата тук. Вие, така да се каже, се сблъсквате сега със Закона за минимума.

Тя долови изпитателна нотка в гласа му и отвърна.

— Растежът се ограничава от необходимостта, която се съдържа в най-малкото количество. И, естествено, най-неблагоприятното условие определя степента на растежа.

— Рядко се срещат членове на велики династии, които да са запознати с планетологични проблеми — отбеляза Кайнс. — Водата е най-неблагоприятното условие за живота на Аракис. И запомнете, че самият растеж може да създава неблагоприятни условия, освен ако към него не се пристъпи с изключително внимание.

Джесика долови скрито съобщение в думите на Кайнс, ала то ѝ убегна.

— Растежът — рече тя. — Да не искате да кажете, че Аракис може да има редовен кръговрат на водата, за да поддържа човешкия живот при по-благоприятни условия?

— Невъзможно! — изръмжа водният магнат.

Джесика отправи поглед към Бют.

— Невъзможно ли?

— На Аракис е невъзможно — отвърна той. — Не го слушайте този мечтател. Всички лабораторни данни са против него.

Кайнс погледна към Бют и Джесика забеляза, че другите разговори около масата замряха, тъй като хората насочиха вниманието си към тази нова престрелка.

— Лабораторните данни ни заблуждават за един най-обикновен факт — рече Кайнс. — Този факт е следният: ние тук се сблъскваме с явления, които са възникнали и съществуват на открито, там, където растенията и животните водят своето нормално съществуване.

— Нормално! — засмя се презрително Бют. — Нищо свързано с Аракис не е нормално!

— Тъкмо обратното — възрази Кайнс. — По пътя на самоиздържащите се линии могат да се създадат известни съгласуваности. Човек просто трябва да осъзнае пределите на възможностите на планетата и нейните затруднения.

— Такова нещо изобщо не може да бъде постигнато — рече Бют.

Неочаквано дукът осъзна кога точно се бе променило отношението на Кайнс — това стана, когато Джесика заговори за съхраняването на растенията за народа на Аракис.

— Какво ще е необходимо за създаването на тази самоиздържаща се система, доктор Кайнс? — запита Лито.

— Ако успеем да направим така, че три процента от зеления елемент на растенията на Аракис да вземат участие в преработването на въглеродните съединения в хранителни продукти, ние ще сме сложили началото на кръговратната система — отвърна Кайнс.

— Водата ли е единствената трудност? — попита дукът. Той долови вълнението на Кайнс и почувствува, че то обзема и него.

— Водата засенчва останалите трудности — отвърна Кайнс. — Тази планета разполага с много кислород, без обичайните за него примеси, с изобилие от растителен живот и огромни запаси от свободен въглероден двуокис от такива явления като вулканите. Тук се осъществяват необикновени химически обмени над огромни по повърхност площи.

— Имате ли контролни проекти? — запита дукът.

— Ние имахме на разположение много време, през което построихме „Ефекта Тансли“ — малка експериментална база на любителска основа, от която моята наука може да черпи сега своите работни данни — обясни Кайнс.

— Няма достатъчно вода — рече Бют. — Просто няма достатъчно вода.

— Маестро Бют е експерт по въпроса за водата — отбеляза Кайнс. Той се усмихна и се залови отново за вечерята си.

Дукът замахна рязко с дясната си ръка и изрева:

— Не! Искam отговор! Има ли достатъчно вода, д-р Кайнс!

Кайнс се вторачи в чинията си.

Джесика наблюдаваше борбата на чувства в изражението му. „Той се прикрива добре“ — помисли си тя, „ала този път тя го бе засякла и бе разбрала, че той съжалява за думите си.“

— Има ли достатъчно вода? — повтори дукът.

— Им... може би — отвърна Кайнс.

Преструва се на несигурен — помисли си Джесика. С дълбокия си усет за искреност Пол схвана лежащия в основата мотив и трябваше да употреби цялото си умение, за да прикрие вълнението си. „Има достатъчно вода! Ала Кайнс не желае да се узнае за това.“

— Нашият планетолог има твърде интересни мечти — рече Бют. — Той мечтае заедно със свободните... за предсказания и спасители.

От различни места по масата се разнесе смях. Джесика ги засече — контрабандиста, фабриканта, Дънкан Айдахо и жената със загадъчните придружителски услуги.

„Тази вечер напрегнатите мигове тук се разпределят твърде странно“ — помисли си Джесика. — „Стават толкова много неща, които не мога да проумея. Ще трябва да си подсигурия нови източници на информация.“

Дукът премести поглед от Кайнс към Бют и към Джесика. Чувствуваше се някак си разочарован, сякаш тук, сега, се беше разминал с нещо жизнено важно.

— Може би — промърмори той.

Кайнс заговори припряно:

— Вероятно ще трябва да обсъдим друг път това, господарю. Има толкова много...

Планетологът млъкна, тъй като един войн в атрейдска униформа влезе бързешком през служебния вход — охраната го пропусна и той се втурна към дука. Войникът се наведе и зашепна нещо в ухото на Лито.

Джесика разпозна емблемата на корпуса на Хауът върху кепето му и потисна тревогата си. Тя се обърна към компаньонката на фабриканта — дребничка чернокоса жена с кукленско лице и едва загатнати монголоидни очи.

— Вие, драга моя, почти нищо не хапнахте — рече Джесика. — Мога ли да ви поръчам нещо?

Жената погледна към фабриканта, преди да отговори.

— Не съм много гладна.

Дукът рязко се изправи до войника и заговори с остър, заповеден тон:

— Никой да не става. Ще трябва да ни простите, — но е възникнал един въпрос, който изисква личната ми намеса. — Той се отдръпна от масата. — Пол, ако обичаш, поеми ролята ми на домакин.

Пол стана, прииска му се да попита защо баща му трябва да излезе, тъй като знаеше, че за ролята на домакин ще се наложи да си придава важност. Той отиде до креслото на баща си и седна в него.

Дукът се обърна към нишата, където бе седнал Халик, и каза:

— Гърни, моля те, заеми мястото на Пол на масата. Тук не трябва да сме нечетен брой. Когато вечерята свърши, може да поискам да доведеш Пол до командния пост на космодрума. Ще чакаш да ти пратя вест.

Халик излезе от нишата в парадна униформа, дебелият му фигура и грозотата му сякаш не подхождаха на тази блестяща премяна. Той облегна балисета си на стената, отиде до стола, който бе заемал Пол, и седна.

— Не изпадайте в паника — рече дукът, но трябва да ви помоля никой да не си отива, докато охраната на замъка не каже, че вече е безопасно. Докато се намирате тук, ще бъдете в пълна безопасност, а ние набързо ще се справим с тази малка неприятност.

Пол схвана закодираните думи в съобщението на баща си — охрана-безопасност-набързо-неприятност. Ставаше дума за безопасност, не за нападение. Той видя, че и майка му бе разчела същото съобщение. И двамата си отдъхнаха.

Дукът рязко кимна, обърна се кръгом и излезе през служебния вход, следван от войника.

Пол каза:

— Моля ви, продължавайте с вечерята. Струва ми се, че д-р Кайнс обсъждаше въпросът за водата.

— Може ли да обсъдим този въпрос някой друг път? — попита Кайнс.

— Разбира се — отвърна Пол.

А Джесика отбеляза с гордост достойнството у своя син и зрялото чувство на увереност.

Банкерът взе в ръка гарафата си с вода и я вдигна към Бют.

— Никой от нас тук не може да надмине маестро Лингър Бют в цветистите изрази. Човек би могъл дори да допусне, че той се домогва до ранг на велика династия. Хайде, маестро Бют, предложете ни

наздравница. Може би имате цяла купчина мъдрости за момчето, към което трябва да се държим като към мъж.

Джесика сви дясната си ръка в юмрук под масата. Тя видя как Халик даде сигнал с ръка на Айдахо, видя как наредените покрай стените войници от ескадрона на замъка заемат отбранителни пози.

Бют хвърли отровен поглед към банкера.

Пол погледна към Халик, забеляза отбранителното положение на охраната си и се втренчи в банкера, докато онзи не свали гарафата с водата. Той каза:

— Веднъж на Каладън видях как вадят тялото на удавен рибар. Той...

— Удавен ли? — въпросът бе зададен от дъщерята на фабриканта.

Пол се подвоуми и обясни:

— Да. Потънал във водата и умрял. Удавен.

— Какъв интересен начин да се умре — прошепна тя.

Усмивката на Пол угасна. Той отново насочи погледа си към банкера.

— Интересното за този човек бяха раните по раменете му, причинени от грайферните ботуши на друг рибар. Удавеният рибар е бил с още няколко души в една лодка — съд за пътуване по вода... която потънала... потопила се под водата. Един рибар, който помагаше при изваждането на трупа, каза, че е виждал на няколко пъти същите рани като на този човек. Те означаваха, че някой давец се рибар се е опитвал да се изправи върху раменете на този нещастен човечец в стремежа си да стигне до повърхността — да стигне до въздуха.

— И какво е интересното в това? — попита банкерът.

— Интересно е наблюдението, направено от баща ми по този повод. Той каза, че давещият се човек, който се покатерва върху раменете ти, за да се спаси, може да бъде разбран — освен когато човек вижда, че това става в салон за приеми. — Пол се поколеба достатъчно дълго, за да може банкерът да разбере същината на разказа, и продължи: — А аз бих добавил — освен когато човек вижда, че това става на трапезата по време на вечеря.

Внезапно мълчание обгърна залата.

„Това бе необмислено“ — рече си Джесика. — „Този банкер може да има достатъчно висок ранг, за да повика сина ми на дуел.“ Тя

забеляза, че Айдахо е готов за мигновено действие. Войниците от ескадрона бяха нащрек. Гърни Халик не снемаше поглед от човека насреща си.

— Хо-хо-хо-хо-хо! — Това бе контрабандистът Тюйк, който, отметнал назад глава, се смееше с пълна сила.

Около масата се замяркаха нервни усмивки.

Бют се хилеше.

Банкерът бе избутал стола си назад и бе втренчил поглед в Пол.

Кайнс рече:

— Човек се подиграва с един атрейд единствено за своя собствена сметка.

— Да не би атреидите да имат обичай да оскърбяват гостите си? — попита банкерът.

Преди Пол да успее да отговори, Джесика се приведе напред и каза:

— Господине! — И си помисли: „Трябва да разберем каква е играта на тази харконска гадина. Дали не е тук, за да се домогва до Пол? Помага ли му някой?“ — Синът ми показва една шаблонна дреха, а да не би вие да предявявате претенции, че е скроена по ваша мярка? — попита Джесика. — Какво очарователно откровение. — Тя плъзна ръка по десния си крак, към кристалния нож, който бе пристегнала в кания към пресеца си.

Банкерът обърна очи към Джесика. Погледите се отместиха от Пол и тя видя как той се отдръпна назад от масата, приготвяйки се за действие. Пол се бе съсредоточил върху думата: дреха. „Пригответи се за нападение!“

Кайнс отправи замислен поглед към Джесика и даде неуловим сигнал с ръка на Тюйк.

Контрабандистът скочи на крака и вдигна гарафата си.

— Аз ще вдигна наздравица — рече той. — За младия Пол Атрейдски, който е все още момък по външен вид, ала мъж по постъпките си.

„Защо се намесват?“ — запита се Джесика. Сега банкерът се втренчи в Кайнс и Джесика видя, че върху лицето на агента отново се изписва ужас. От всички краища на масата подеха наздравицата. „Накъдето тръгне Кайнс, хората го следват“ — рече си Джесика. — „С това той ни каза, че поддържа Пол. Каква е тайната на неговата мощ?“

Не би могло да е това, че е Арбитър на промяната. Това е временно. И, разбира се, не е и защото е държавен служител.“

Тя отдръпна ръка от дръжката на кристалния нож и вдигна гарафата си към Кайнс, който ѝ отвърна със същото.

Само Пол и банкерът... („Су-су! Що за идиотски прякор!“ — помисли си Джесика) останаха с празни ръце. Банкерът не сваляше погледа си от Кайнс. Пол гледаше втренчено в чинията си.

„Аз маневрирах правилно“ — мислеше си Пол. — „Те защо се месят?“ Той погледна крадешком към гостите насреща му.

— В нашето общество хората не би трябвало да се засягат толкова бързо. Това често е пагубно. — Той се обърна към дъщерята на фабриканта, седнала до него. — Не мислите ли така, госпожице?

— О, да, да! Точно така мисля — отговори тя. — Съществува толкова много жестокост. Тя ме отвращава. И много пъти, въпреки че няма преднамерена обида, хората загиват. А това е безсмислено.

— Наистина е безсмислено — съгласи се Халик. Джесика забеляза почти безупречната намеса на момчето и си рече: „Тази празноглава госпожичка не е толкова празноглава.“ Едва сега тя проумя шаблона на заплахата и разбра, че Халик също го бе открил. Те бяха мислили да прелъстят Пол. Джесика си отдъхна. Синът ѝ вероятно пръв се бе досетил — обучението му не е отминало този толкова явен гамбит. Кайнс заговори на банкера:

— Няма ли да последва още едно извинение?

Банкерът отправи сладникава усмивка към Джесика и рече:

— Господарко, опасявам се, че попрекавих с вашите вина. Вие поднасяте на трапезата силно вино, аз не съм свикнал с това.

Джесика долови прикритата злоба в гласа му и заговори с ласкав тон:

— Когато се срещат непознати, е необходимо да се правят големи отстъпки заради различието в обичаите и възпитанието.

— Благодаря ви, господарке — рече той.

Тъмнокосата компаньонка на фабриканта се наведе към Джесика и рече:

— Дукът каза, че тук сме в безопасност. Искрено се надявам, че това не означава, че ще има пак сражения.

„Наредено ѝ е да поведе разговора по този начин“ — помисли си Джесика.

— Вероятно ще излезе нещо незначително — отвърна Джесика.
— Ала засега има толкова много дреболии, които изискват личната намеса на дука. Докато продължава враждата между атреиди и харкони, няма да е излишно да сме по-предпазливи. Дукът се е заклел в канли. Той, разбира се, не ще остави жив харконски агент на Аракис.
— Тя погледна към представителя на банката на Сдружението. — А споразуменията, естествено, го подкрепят в това отношение. — Тя отмести поглед към Кайнс. — Не е ли така, д-р Кайнс?

— Точно така е — отговори Кайнс.

Фабрикантът на влагосъхраняващи костюми придърпа компаньонката си назад. Тя го погледна и рече:

— Струва ми се, че вече мога да си похапна нещо. Бих искала малко от онова ястие с птичето месо, което поднесохте преди малко.

Джесика даде знак на един прислужник и се обърна към банкера:

— А вие, господине, преди малко говорехте за птици и за техните привички. Толкова много интересни неща откривам за Аракис. Разкажете ми къде се намира подправката? Търсачите навлизат ли във вътрешността на пустинята?

— О не, господарке — отговори той. — За вътрешността на пустинята се знае твърде малко. А за южните райони — почти нищо.

— Носи се слух, че в южните области има огромни залежи от подправка — обади се Кайнс — Ала аз подозирам, че това е пълна измислица, създадена единствено за да послужи за написването на басня. Някои по-храбри търсачи на подправка наистина понякога проникват в периферията на централния пояс, ала това е крайно опасно — навигацията е несигурна, а бурите — чести. Броят на нещастните случаи нараства драматично, колкото повече се отдалечава човек от Защитната стена. Оказа се, че не е много доходно да се рискува далече на юг. Може би, ако разполагахме с метеорологичен спътник...

Бют вдигна поглед и заговори с пълна уста:

— Говори се, че свободните пътуват спокойно из тези места, че кръстосват навсякъде и че са открили локви и сламени кладенчета даже и в южните широти.

— Локви и сламени кладенчета ли? — попита Джесика.

Кайнс заговори припряно:

— Налудничави слухове, господарко. Известно е, че локви и кладенчета съществуват на други планети, но не и на Аракис. Локвата е място, където водата избива на повърхността или съвсем близо до повърхността, и по някои белези може да се открие с копаене. Сламеното кладенче е вид локва, откъдето човек черпи вода със сламка... така поне се говори.

„В думите му има измама“ — помисли си Джесика.

„Защо ли лъже?“ — учуди се Пол.

— Колко интересно! — заговори Джесика. И си помисли: „Говори се...“ Каква странна словесна превзетост съществува тук! Ако само знаеха, че тя разкрива цялата им зависимост от суеверията.

— Чувал съм, че имате поговорка — обади се Пол, — че лустрото идва от градовете, а мъдростта от пустинята.

— На Аракис има много поговорки — рече Кайнс. Преди Джесика да успее да подготви новия си въпрос, един прислужник се наведе над нея с бележка. Тя я отвори, разпозна почерка на дука и шифровите знаци и я прочете внимателно.

— Ще ви бъде приятно да научите, че нашият дук ни изпраща своите уверения за безопасност. Въпросът, заради който ни напусна, е приключен. Изчезналият транспортър е намерен. Някакъв харконски агент в екипажа надвил на останалите и отлетял с машината до стан на контрабандистите с надеждата да им я продаде. Както агентът, така и транспортърът са върнати на нашите войски. — Тя кимна към Тюйк.

Контрабандистът кимна в отговор.

Джесика сгъна бележката и я пхна в ръкава си.

— Радвам се, че не се е стигнало до открита схватка — обади се банкерът. — Хората толкова много се надяват, че атреидите ще донесат мир и благоденствие.

— Най-вече благоденствие — рече Бют.

— Ще пристъпим ли към десерта? — попита Джесика. — Наредих на главния готвач да приготви каладънски сладкиш — ориз понджи със сос долса.

— Звучи чудесно — възкликна фабрикантът. — Дали ще е възможно да се сдобия с рецептата?

— С всяка рецепта, която пожелаете — отвърна Джесика и си отбеляза наум, че за този човек трябва да спомене по-късно на Хауът.

Фабрикантът на влагосъхраняващи костюми бе един страхлив дребен кариерист и можеше да бъде купен.

Около масата отново се поведе банален разговор.

— Такъв прелестен плат...

— Обковката е направена така, че да отговаря на скъпоценния камък...

— Бихме могли да опитаме да увеличим производството следващото тримесечие...

Джесика впери поглед в чинията си и се замисли върху шифрованата част на съобщението от Лито: „Харконите се опитаха да внесат пратка лазестрели. Заловихме ги. Следователно може и да са успявали с други пратки. Това, разбира се, означава, че те не се страхуват много от защитните полета. Вземи съответните предпазни мерки.“

Джесика се учуди и съсредоточи мислите си върху лазестрелите. Нажежените до бяло лъчи на тази разрушителна светлина можеха да се врежат във всяко познато вещество при условие, че то не е защитено. Обстоятелството, че противодействието на защитното поле би взривило както лазестрела, така и самото поле не тревожеше харконите. Защо? Експлозията на лазестрела и защитното поле представляваше опасна променлива, която можеше да се окаже помощна и от атомната експлозия и можеше да убие и стрелеца, и неговата защитена мишена.

Тукашните неизвестности я изпълваха със смут.

Пол каза:

— Изобщо не съм се съмнявал, че ще намерим транспортъора. Щом баща ми се заеме с решаването на даден въпрос, той го решава. Това е факт, който харконите тепърва започват да откриват.

„Той се хвали“ — помисли си Джесика. — „Не бива да се хвали. Никой от тези, които ще спят тази нощ дълбоко под земята като предпазна мярка срещу лазестрелите, няма право да се хвали.“

[1] Задушено гъше месо. Б.пр. ↑

*„Няма спасение — ние плащаме за
жестокостта на нашите предци!“*

Из „Избрани мисли
на Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Джесика дочу олелията в голямата зала и светна лампата до леглото си. Часовникът в спалнята ѝ не беше сверен по местното време и се наложи да извади двадесет и една минути, за да определи, че е около два часа след полунощ.

Говореше се гръмко и неразбрано.

„Дали не е нападението на харконите?“ — запита се тя.

Измъкна се от леглото и провери екраните на мониторите, за да види къде се намира семейството ѝ. Екранът показва как Пол спи в дълбоката изба, която набързо бяха превърнали в спалня за него. Шумът очевидно не проникваше там. В стаята на дука нямаше никого — леглото му стоеше непобутнато. Дали не беше още в командния пункт на космодрума?

За фасадата на замъка нямаше монтирани екрани.

Джесика застана в средата на стаята и се послуша.

Дочу се крясък, неясен глас. Тя чу как някой извика д-р Юи. Намери някаква роба, наметна я върху раменете си, нахлузи чехли и пристегна кристалния нож към пресеца си.

Отново нечий глас повика Юи.

Джесика пристегна робата с колан и излезе в коридора. И тогава я връхлетя мисълта: „Ами ако на Лито му се е случило нещо лошо?“

Коридорът под бягащите ѝ нозе ѝ се стори безкраен. Щом стигна края му, тя зави през свода, мина покрай трапезарията, тръгна по галерията към голямата зала и намери помещението ярко осветено — всички суспенсорни лампи блестяха с пълна сила.

Отдясно, близо до главния вход, тя видя двама души от охраната на замъка, които придържаха от двете страни Дънкан Айдахо. Главата му бе клюмнала напред и на местопроизшествието внезапно настъпи задъхано мълчание.

Единият от стражите заговори с укорителен тон на Айдахо:

— Видя ли какво направи? Събуди лейди Джесика.

Огромните драпирани завеси зад гърба на тримата мъже се издуваха, което показваше, че главният вход е останал отворен. Нямаше и следа нито от дука, нито от Юи. Мейпс стоеше настрани, вперила безучастен поглед в Айдахо. Тя бе облечена в дълга кафява роба с лъкатушеща по подгъва шарка. Нозете ѝ бяха напъхани в развързани пустинни ботуши.

— Събудил съм значи лейди Джесика — изломоти Айдахо. Той повдигна лице към тавана и измуча: — Моят меч за пръв път се накваси с кръв на Грамън!

„Велика майко! Той е пиян!“ — помисли си Джесика.

Мургавото кръгло лице на Айдахо бе навъсено. Косата му, къдрава като козината на черна каладънска коза, се бе сплъстила от нечистотия. През скъсаната му туника се подаваше крайче от официалната риза, която бе носил на вечерята.

Джесика отиде до него.

Единият от войниците ѝ кимна, без да пуска Айдахо.

— Не знаехме как да постъпим с него, господарко. Вдигаше врява пред замъка и отказваше да се прибере вътре. Опасявахме се, че някой от местните хора може да мине и да го види. А това никак не е приятно. Ще ни излезе лошо име.

— Къде е ходил? — попита Джесика.

— Той изпрати една от младите дами до дома ѝ след вечеря, господарке. По нареждане на Хауът.

— Коя млада дама?

— Една от дамите компаньонки. Разбирате ли, господарке? — Той изгледа Мейпс и сниши глас. — За специално наблюдение на дамите винаги се обръщат към Айдахо.

А Джесика си помисли: „Така значи. Но защо е пиян?“ Тя се намръщи и се обърна към Мейпс:

— Мейпс, донеси някакъв стимулант. Може би най-добре кофеин. Виж дали не е останало от мелиндж-кафето.

Мейпс сви рамене и се отправи към кухнята. Развързаните ѝ пустинни ботуши зашляпаха по каменния под.

Айдахо извъртя клюмналата си глава, за да погледне изкосо лейди Джесика.

— Избил съм повече от триста души за дука — изломоти той. — Искам да знам защо съм тука? Не мога да живея под земята тука. Не мога да живея и на земята тука. На к'во прилича тая планета?

Някакъв шум от страничния вход на залата привлече вниманието на Джесика. Тя се обърна и видя Юи, който идваше към тях — лекарската чантичка се люлееше в лявата му ръка. Той бе напълно облечен и изглеждаше блед и изтощен. Диамантената татуировка се открояваше рязко върху челото му.

— Добрият чичко доктор! — провикна се Айдахо. — К'во представляваш ти, докторе? Човек на шини и ццерове. — Той обърна замъглен поглед към Джесика. — Излагам се ккато ппоследен глупак, а?

Джесика се намръщи, ала не каза нищо и се зачуди: „Какво ли е накарало Айдахо да се напие? Дали не е упоен с наркотик?“

— Изпих ддоста бира от пподправка — рече Айдахо и се опита да се изправи.

Мейпс се върна с чаша гореща напитка в ръце и се спря неуверено зад гърба на Юи. Тя погледна Джесика, която поклати глава.

Юи остави чантата си на пода, кимна за поздрав на Джесика и каза:

— Бира от подправка, така ли?

— Ннай-хубавото дяволско нещо, което съм вкусвал — отвърна Айдахо. Той се опита да застане мирно. — Ммечът ми за пръв път с'накваси с кръв на Грамън! Убих един хххаркон... харкон... убих го зза дука.

Юи се обърна и видя чашата в ръцете на Мейпс.

— Какво е това?

— Кофеин — отвърна Джесика.

Юи взе чашата и я подаде на Айдахо.

— Изпий това, момко.

— Не ща да ппия пповече.

— Изпий го, казах!

Главата на Айдахо се килна към Юи и той залитна крачка напред, повличайки със себе си и стражите.

— Ддошло ми е до ггуша да угаждам на имперската ввселена, докторче. Веднъж ппоне ще стане както аз искам.

— След като изпиеш това — рече Юи. — Това е само кофеин.

— Гадно ккато всичко останало на тази ппланета! Ппроклетото слънце само как блести! Ннищо не е с цвят ккато хората. Всичко е с главата ннадолу или...

— Само че сега е нощ — рече Юи. Той говореше разсъдливо. — Изпий това като добро момче. От него ще ти стане по-добре.

— Не ща да ми остава по-добре!

— Не можем да спорим с него цяла нощ — обади се Джесика. И си помисли: „Тук е потребно шоково лечение.“

— Не е необходимо, да стоите тук, господарко — рече Юи. — Аз мога да се погрижа за него.

Джесика поклати глава. Тя пристъпи напред и зашлеви силна плесница на Айдахо. Той залитна назад заедно със стражите и втренчи поглед в нея.

— Така ли трябва да се държиш в дома на своя дук! — рече тя. Изтръгна чашата от ръцете на Юи, разля малко от течността и я бутна под носа на Айдахо. — А сега я изпий! Това е заповед!

Айдахо рязко се изправи и я изгледа навъсено. Заговори бавно, като се стараеше да изговаря ясно думите:

— Аз не се подчинявам на заповедите на една проклета харконска шпионка.

Юи настръхна и се обърна към Джесика.

Лицето ѝ пребледня, ала тя закима с глава. Всичко ѝ стана ясно — скрития смисъл, който бе забелязала, че се влага в думи и действия около нея през последните няколко дни, вече можеше да се разгадае. Тя откри, че я обзема гняв, твърде силен, за да може да го сдържи. Наложил ѝ се да прибегне до дълбините на своето бин-джезъритско обучение, за да успокои пулса и да нормализира дишането си. Дори и тогава продължаваше да усеща как гневът я изгаря отвътре.

„Нали винаги се обръщат към Айдахо за наблюдение на дамите!“

Тя прониза Юи с поглед. Докторът наведе очи.

— Знаехте ли за това? — попита тя.

— Аз... дочух слухове, господарко. Ала не исках да ви създавам нови тревоги.

— Хауът! — отсече тя. — Искам незабавно да ми доведете Туфир Хауът!

— Но, господарке...

— Незабавно!

„Сигурно е Хауът“ — помисли си тя. — „Ако подобно подозрение идваше от някой друг източник, то щеше да бъде незабавно отхвърлено!“

Айдахо разтърси глава и смутолеви:

— Зарежи ццялата тази проклета глупост!

Джесика погледна надолу към чашата в ръката си и рязко плисна съдържанието ѝ в лицето на Айдахо.

— Заклучете го в една от стаите за гости в източното крило — заповяда тя. — Като се наспи, ще му мине!

Двамата стражи я погледнаха тъжно. Единият се осмели:

— Може би ще трябва да го заведем на друго място, господарке. Бихме могли да...

— Той е длъжен да остане тук! — отрязва Джесика. — Тук има да изпълнява задача. — В гласа ѝ се долавяше горчивина. — Нали го бива много да наблюдава дамите.

Войникът преглътна.

— Знаете ли къде е дукът? — попита тя.

— Той е в командния пост, господарке.

— Хауът с него ли е?

— Хауът е в града, господарке.

— Незабавно доведете Хауът при мен — рече Джесика. — Когато се върне, ще бъда във всекидневната си.

— Но, господарке...

— Ако се наложи, ще повикам и дука — прекъсна го Джесика. — Надявам се да не се налага. Не бих искала да го безпокоя с тази работа.

— Да, господарке.

Джесика бутна празната чаша в ръцете на Мейпс и срещна въпросителния поглед на необикновено сините очи.

— Можеш пак да си легнеш, Мейпс.

— Сигурна ли сте, че няма да ви потрябвам?

Джесика се усмихна тъжно.

— Сигурна съм.

— Тази работа вероятно може да почака до утре — обади се Юи. — Бих могъл да ви дам успокоително и...

— Ще се върнете в покоите си и ще ме оставите да оправя тази работа както аз знам. — Тя го потупа по рамото, за да смекчи неприятното чувство от заповедта си. — Това е единственият начин...

Рязко, с високо вдигната глава Джесика се обърна и тръгна, гордо към покоите си. Неприветливи стени... коридори... позната врата. Тя рязко отвори вратата, влезе и я хлопна след себе си. Остана така, вторачила се в защитените прозорци на своята всекидневна. „Хауът! Възможно ли е той да е човекът, когото харконите са купили? Ще видим!“

Джесика отиде до дълбокото старомодно кресло с бродиран калъф от шлагова кожа* и отмести креслото така, че да държи под обстрел вратата. Внезапно тя почувствува осезателно кристалния нож в канията на крака си. Отвърза канията и я пристегна към ръката си, провери дали няма да се вижда. Още веднъж се огледа из стаята, като подреди щателно наум всяка вещ в случай на нещо непредвидено: канапенцето близо до ъгъла, столовете с високите облегалки покрай стената, двете ниски маси и окачената до вратата на спалнята й цитра.

Суспенсорните лампи пръскаха бледорозова светлина. Тя ги намали, седна в креслото и погали тапицерията, като оценяваше по достойнство внушителния за този случай вид на креслото.

„А сега нека влезе“ — си помисли. — „Ще става каквото ще става.“ И по бин-джезъритски обичай се приготви за очакването, трупайки спокойствие и пазейки силите си.

На вратата се почука и Хауът влезе по нейна заповед по-рано, отколкото бе очаквала.

Тя го наблюдаваше, без да помръдне от креслото, забеляза в движенията му пристъпите на възбудена от наркотика енергия и скритата под тях умора. Сълзливите старчески очи на Хауът светеха. Пергаментовата му кожа изглеждаше жълтеникава на светлината в стаята, а на десния му ръкав имаше разлято мокро петно.

От петното ѝ замириса на кръв.

Джесика посочи към един от столовете с високо облегало и каза:
— Донеси този стол и седни с лице към мен.

Хауът се поклони и се подчини. „Този пиян глупак Айдахо!“ — помисли си той. Разгледа внимателно изражението на Джесика и се попита как ли би могъл да спаси това положение.

— Много отдавна трябваше да изясним нещата помежду си — рече Джесика.

— Какво тревожи господарката? — Той седна и постави длани на коленете си.

— Не ми се прави на света вода ненапита! — озъби се тя. — Ако Юи не ти е казал защо сме те повикали, тогава някой от шпионите ти в моето домакинство е сторил това. Ще бъдем ли поне дотолкова откровени един към друг?

— Ваша воля, господарке.

— Първом ще ми отговориш на един въпрос — рече тя. — Ти вече харконски агент ли си?

Хауът се надигна от стола си с лице, потъмняло от ярост, и попита:

— Осмелявате се да ме оскърбявате така?

— Седни! — рече тя. — Ти ме оскърби така.

Той седна и бавно се облегна назад.

А Джесика, като разчиташе знаците по лицето му, които ѝ бяха така добре познати, си позволи да поеме дълбоко въздух. „Не е Хауът!“

— Сега знам, че си останал верен на моя дук — рече тя. — Ето защо съм готова да ти простя оскърблението, което ми нанесе.

— Има ли какво да ми прощавате?

Джесика се намръщи и се запита: „Дали да изиграя коза си? Дали да му кажа за дъщерята на дука, която нося в утробата си от няколко седмици? Не... Самият Лито още не знае. Това само би усложнило живота му и би отвлякло вниманието му по време, когато той трябва да го съсредоточи върху нашето оцеляване. Все още има време да използвам този коз.“

— Жрица на истината би решила този въпрос — заговори тя. — Ала ние нямаме жрица на истината, атестирана от Върховната комисия.

— Права сте. Нямаме жрица на истината.

— Има ли предател сред нас? — запита тя. — Проучих много старателно нашите приближени. Кой би могъл да бъде? Не е Гърни. Разбира се, не и Дънкан. Техните поручици не заемат стратегически постове, за да се вземат под внимание. Не си и ти, Туфир. Не може да е Пол. Знам, че не съм аз. Тогава д-р Юи ли е? Да го повикам ли и да го подложим на изпитание?

— Знаете, че това ще е безсмислена постъпка — отбеляза Хауът. — В него е заложена повелята на медицинското училище. Знам това със сигурност.

— Да не говорим, че съпругата му беше бин-джезъритка, убита от харконите — каза Джесика.

— Ето значи какво се е случило с нея — рече Хауът.

— Не си ли доловил омразата в гласа му, когато споменава името на харконите?

— Известно ви е, че нямам чувствителен слух — отвърна Хауът.

— Какво хвърли това недостойно подозрение върху мен? — попита тя.

Хауът се намръщи.

— Господарката поставя своя слуга в чудовищно положение. Преди всичко моята вярност принадлежи на дука.

— И аз съм готова да простя много заради тази вярност — рече тя.

— И отново трябва да попитам: Има ли какво да ми прощавате?

— До задънена улица ли стигнахме? — попита тя.

Той сви рамене.

— Тогава нека набързо обсъдим един въпрос — рече тя. — Дънкан Айдахо — прекрасният воин, чиито способности в охраняването и наблюдението са така високо ценени. Тази вечер той прекали с нещо, което се нарича бира от подправка. Докладва ми се, че и други от нашите хора се опиват с тази отвара. Вярно ли е?

— Нали ви се докладва, господарке?

— Точно така. Не съзираш ли някакъв симптом в това пиене, Туфир?

— Господарката задава гатанки.

— Използвай способностите си на ментат в този случай! — отсече тя. — Каква е загатката с Дънкан и останалите? Мога да ти я кажа само с три думи — те нямат родина!

Той посочи с пръст към пода.

— Аракис — това е тяхната родина.

— Аракис е непознатото! Каладън бе тяхната родина, ала ние ги изтръгнахме от корен. Те нямат родина. И се страхуват, че дукът ги подвежда.

Той се наежи.

— Подобни приказки, изречени от някой от войниците, могат да станат причина за...

— О, я стига, Туфир. Да не би лекарят, който поставя правилна диагноза на заболяването, да е поразенец или предател? Единственото ми намерение е да излекувам заболяването.

— Тези въпроси дукът поверява на мен.

— Но ти разбираш, че аз изпитвам донякъде естествена загриженост към развитието на това заболяване — рече тя. — И вероятно ще признаеш, че притежавам известни способности в тази област.

„Дали няма да се наложи да го поразтърся здравата?“ — питаше се тя. — „Той има нужда от такова разтърсване — нещо, което да го изтръгне от еднообразието.“

— На вашата загриженост могат да се дадат различни тълкувания — рече Хауът.

Той сви рамене.

— Значи вече ме смяташ за виновна?

— В никакъв случай, господарке. Ала при сегашното положение изобщо не мога да си позволя да рискувам.

— Именно в този замък ти допусна да се прокрадне заплаха за живота на моя син — рече тя. — Кой пое този риск?

Лицето му помрачня.

— Аз си подадох оставката на дука.

— А подаде ли си оставката на мен... или на Пол?

Сега той вече открито се разгневи и това личеше по учестеното му дишане, разширяването на ноздрите и втренчения поглед. Тя забеляза как на слепоочието му запулсира веничка.

— Аз съм служител на дука — рече той, натъртвайки на думите си.

— Предател няма — рече тя. — Заплахата се крие другаде. Може би има нещо общо с лазестрелите. Вероятно ще рискуват да укрят няколко лазестрела с часовников механизъм с прицел към защитата на замъка? Може би ще...

— А кой би могъл да познае след взрива дали експлозията не е била атомна? — попита той. — Не, господарке. Те няма да рискуват с толкова незаконна стъпка. Радиацията изчезва бавно. Трудно е да се заличат доказателствата. Не. Те ще съблюдават повечето от договореностите. Сигурно е, че има предател.

— Ти си служител на дука — рече презрително тя. — Би ли го унищожил в желанието си да го спасиш?

Той пое дълбоко въздух и рече:

— Ако сте невинна, ще получите най-окаяните ми извинения.

— Размисли, Хауът — рече тя. — Хората живеят най-щастливо, когато всеки човек си знае собственото място и когато всеки знае къде се намира мястото му в схемата на живота. Унищожил ли мястото, унищожаваш и човека. От всички онези, които обичат дука, ние с теб, Туфир, сме в най-изгодна позиция да се унищожим взаимно. Не бих ли могла нощем да нашепна подозрения за теб в ухото на дука? Кога ще бъде той най-податлив за подобни нашепвания, Туфир? Нужно ли е да ти обяснявам по-ясно?

— Заплашвате ли ме? — изръмжа той.

— Съвсем не. Просто ти изтъквам, че някой ни напада, атакува главните устои на нашия живот. Това е умно и подло измислено. Предлагам да обезвредим тези нападки, като устроим живота си така, че да няма пролуки, през които могат да се промъкнат подобни стрели.

— Обвинявате ме, че съм подшушнал неоснователни подозрения?

— Да, неоснователни.

— И ще парирате това с подшушвания от ваша страна?

— Твоят живот е изтъкан от подшушвания, Туфир, не моят.

— В такъв случай поставяте под съмнение моите способности?

Тя въздъхна.

— Туфир, искам да проследиш своята собствена емоционална съпричастност във всичко това. Дивакът е животно без логика — това е естествено. Влагането на логика от твоя страна във всяка една мисъл е неестествено, ала то е доказало своята полезност. Ти си възплъщение на логиката — ментат! Въпреки това твоите решения на задачите са концепции, които в най-истинския смисъл се изнасят извън теб, защото трябва да се изучат, изследват и преобръщат, за да се огледат от всички страни.

— Да не би да възнамерявате да ме учите на моя занаят? — попита той, без да се помъчи да скрие раздразнението в гласа си.

— Онова, което е извън теб, ти можеш да го огледаш и да приложиш към него логиката си — продължи тя. — Ала когато се изправим пред лични проблеми, човешко е да се окаже, че тези най-

дълбоко лични неща трудно се изкарват на бял свят, за да бъдат изследвани от нашата логика. Ние сме склонни да ритаме, да приписваме вината на всичко друго, но не и на онова истинското, загнездилото се дълбоко в нас нещо, което в действителност ни разяжда отвътре.

— Вие нарочно се опитвате да подкопаете доверието ми в моите способности на ментат — изкряска той. Ако аз хвана някой от нашите хора, че се опитва така да саботира някое оръжие от арсенала ни, не бих се поколебал да го разоблича и унищожа.

— Най-добрите ментата хранят дълбока почит към фактора „грешка“ в своите изчисления — отбеляза тя.

— Никога не съм твърдял противното!

— Тогава съсредоточи вниманието си върху симптомите, които и двамата сме забелязали: пианството сред мъжете, разприте — та те клюкарствуват и си разменят налудничави слухове за Аракис, те пренебрегват и най-обикновените...

— Безделие, нищо повече — прекъсна я той. — Не се опитвайте да отклонявате вниманието ми, като придавате загадъчен вид на най-обикновени неща.

Тя се вторачи в него, замисли се за войниците на дука, които така настървено разискваха неволите си в казармата, докато въздухът там замирисваше на барут. „Те се превръщат в мъжете от легендата от времето преди образуването на Сдружението“ — помисли си тя. — „В мъжете от изгубения звездотърсач «Амполирос»*, ядосани на оръдията си, вечно бродещи, вечно подготвящи се и никога готови.“

— Защо никога досега, откакто съм тук, не си използвал напълно моите възможности? — попита тя. — Да не би да се страхуваш от съперник за мястото си?

Той впери поглед в нея — старческите му очи искряха.

— Аз познавам донякъде обучението, което ви се дава, бин-джезъритски... — Той млъкна присвивайки вежди.

— Продължавай, кажи го — рече тя. — Бин-джезъритски вещици.

— Поназнайвам нещо за истинското обучение, което ви дават — рече той. — Виждам проявите му у Пол. Не могат да ме заблудят приказките, които разправят вашите училища за пред хората. Вие съществувате само за да служите.

„Разтърсването трябва да бъде жестоко и той е вече почти готов за него“ — помисли си тя.

— Ти ме слушаш почтително в съвета — рече тя — и въпреки това рядко се вслушваш в съветите ми. Защо?

— Защото нямам доверие на вашите бин-джезъритски подбуди — отвърна той. — Вие можете да си въобразявате, че сте способни да прозрете всичко у някого, можете да си въобразявате, че сте в състояние да накарате човек да прави точно онова, което вие...

— Нещастни глупако Туфир! — разгневи се тя. Той се навъси и отново се облегна назад.

— Каквито и слухове да си чувал за нашите училища — заговори тя, — истината е далеч по-страшна. Ако аз пожелаея да унищожа дука... или теб... или който и да било друго, до когото имам достъп, ти не би могъл да ме спреш.

И си помисли: „Защо позволявам на гордостта да изтръгне от мен подобни думи? Това не е подходът, на който са ме учили. Това не е начинът да го разтърся.“

Хауът пхна ръка под туниката си, където носеше миниатюрен стреломет с отровни стрели. „Тя не носи защитно поле“ — помисли си той. — „Дали това не са само хвалби? Бих могъл да я убия сега... но... хм, ами последствията, ако греша?“

Джесика забеляза движението на ръката към джоба му и каза:

— Дано никога не се наложи да прибегваме до насилие помежду си.

— Достойно пожелание — съгласи се той.

— А през това време заразата се разпространява сред нас — рече тя. — Налага се пак да те попитам: Няма ли да е по-разумно, ако допуснем, че харконите са насадили това подозрение, за да насъскат двама ни един срещу друг?

— Изглежда, пак стигнахме до задънена улица — рече той.

Тя въздъхна, мислейки си: „Той е почти готов за разтърсването.“

— Ние с дука сме втори баща и майка на нашия народ — каза тя. — Положението...

— Но той не се ожени за вас — прекъсна я Хауът.

Тя с усилие запази спокойствие и си помисли: „Това бе добър контраудар.“

— Но той няма да се ожени и за никоя друга — продължи тя. — Не и докато аз съм жива. А ние, както казах, сме вторите родители на народа. Да се наруши този естествен ред в нашите дела, да се все смут, да ни разтревожат и объркат — коя мишена ще се стори най-привлекателна за харконите?

Той долови посоката, която тя поемаше, и веждите му намръщено се присвиха.

— Дукът ли? — попита тя. — Привлекателна мишена, да, ала никой друг, освен може би Пол, не е охраняван по-добре. Аз ли? Аз сигурно ги изкушавам, ала на тях сигурно им е известно, че бинджезъритките са трудни мишени. Но има една по-удобна мишена, мишена, чиито задължения създават по необходимост чудовищно уязвимо място. Човек, за когото подозрението е естествено като дишането. Човек, който гради целия си живот върху прикрити нападки и тайнственост. — Тя протегна дясната си ръка към него: — Ти!

Хауът понечи да стане от стола.

— Не съм те освободила още, Туфир! — кипна тя.

Старият ментат едва не се строполи върху стола, така рязко го подведоха мускулите му. Тя се усмихна тъжно.

— Сега вече знаеш нещичко за истинското обучение, което са ни дали — рече тя.

Хауът се опита да преглътне с пресъхнало гърло. Нейната заповед бе царствена и не допускаше възражение, бе дадена с тон и по начин, които за него се оказаха напълно покоряващи. Тялото му ѝ се подчини, преди той да успее да помисли за него. Нищо не бе в състояние да предотврати реакцията му — нито логиката, нито силния гняв... нищо. Да се постигне това, което тя бе извършила, говореше за точно и проникновено познаване на човека, комуто се даваха заповедите — не бе и сънувал, че е възможна такава силна власт.

— Казах ти и преди, че ние трябва взаимно да се разбираме — рече тя. — Имах предвид че ти трябва да ме разбираш. Аз вече те разбирам. И ти заявявам сега, че само твоята преданост към дука ти осигурява безопасност при мен.

Той втренчи поглед в нея и облиза устни с език.

— Ако ми трябваше марионетка, дукът щеше да се ожени за мен — продължи тя. — Дори щеше да си мисли, че го е направил по своя собствена воля.

Хауът наклони глава и погледна нагоре през редките си мигли. Единствено твърдото му самообладание го възпираше да не повика стражата. Самообладанието и... и подозрението, че жената вече няма да му позволи това. Мравки го полазиха само като си припомни каква власт имаше тази жена над него. В миг на колебание тя би могла да извади оръжието си и да го убие!

„Дали всеки човек има такова уязвимо място?“ — попита се той. — „Дали на всеки от нас може да бъде заповядано да направи нещо, преди той да успее да окаже съпротива?“ Тази мисъл го зашемети. Кой би могъл да възпре човек с подобна власт?

— Ти зърна юмрука в бин-джезъритската ръкавица — каза тя. — Малцина го зърват и остават живи. А това, което направих, е сравнително лесно нещо за нас. Не си видял още целия ми арсенал. Помисли върху това.

— Защо не се заемете да унищожите враговете на дука? — попита той.

— Какво ме караш да унищожа? — заговори тя. — Ще ме накараш ли да превърна нашия дук в слаб човек, като го принудя вечно да се уповава на мен?

— Но с такава власт...

— Властта е нож с две остриета, Туфир — продължи тя. — Ти си мислиш: „Колко ѝ е лесно да превърне човека в оръдие и да порази с него врага право в сърцето.“ Вярно, Туфир, даже и в твоето сърце. Въпреки това какво ще постигна? Ако някои от бин-джезъритките постъпват така, това няма ли да хвърли подозрения върху всички бин-джезъритки? А ние не желаем това, Туфир. Ние не желаем да се самоунищожаваме. — Тя кимна. — Ние наистина съществуваме само за да служим.

— Не мога да ви отговоря — рече той. — Знаете, че не мога да ви отговоря.

— Ти няма да продумаш никому за туй, което стана тук — каза тя. — Аз те познавам, Туфир.

— Господарке... — Старецът отново се опита да преглътне с пресъхнало гърло.

И си помисли: „Тя притежава огромна сила, така е. Тази сила обаче не я ли превръща в още по-страшно оръдие за харконите?“

— Дукът може да бъде унищожен с еднаква бързина както от враговете, така и от приятелите си — рече тя. — Надявам се, че ти сега ще слезеш до корена на своето подозрение и ще го изтръгнеш.

— Ако се окаже неоснователно — каза той.

— Ако? — попита тя язвително.

— Да, ако — отвърна той.

— Ти наистина си упорит.

— Предпазлив — възрази той — и внимателен към фактора „грешка“.

— Тогава ще ти поставя още един въпрос: Какво ти говори това, че си застанал пред друго човешко създание, че си окован и безпомощен и че това друго човешко създание държи нож, опрян на гърлото ти, ала въпреки всичко това друго човешко създание се въздържа и не те убива, а те освобождава от оковите и ти дава ножа, за да го употребиш както намериш за добре?

Тя стана от креслото си и му обърна гръб.

— Можеш да си вървиш, Туфир.

Старият ментат стана и се поколеба с ръка, посягаща към смъртоносното оръжие под туниката му. Той си припомни за арената за борба с бикове и за бащата на дука (който бе храбър независимо от другите си слабости), и за един отдавнашен ден от коридата. Свирепият черен звяр бе застанал на едно място с наведена глава, неподвижен и смутен. Старият дук бе обърнал гръб на рогата с пелерина, праметната пищно върху едното му рамо, докато откъм трибуните се сипеха възторжените възгласи.

„Аз съм бикът, а тя е матадорът“ — помисли си Хауът. Той отдръпна ръката си от оръжието и се загледа в потта, оросила празната му длан.

И знаеше, че каквито и да се окажеха фактите накрая, той никога нямаше да забрави този миг, нито пък щеше да загуби това чувство на върховно възхищение към лейди Джесика.

Той безмълвно се обърна и напусна стаята.

Джесика сведе поглед от отражението в прозорците, обърна се и се загледа в затворената врата.

— А сега вече можем да очакваме нормално поведение — прошепна тя.

„Водиш ли борба със
сънищата?
Сражаваш ли се със сенките?
Движиш ли се като насън?
Времето изтече.
Животът ти е отнет с
коварство.
Ти се бавеше с дребни неща.
Жертва на своето
безразсъдство.“

„Панихида за
Джеймис на Погребалното
поле“ из „Песните на
Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Лито стоеше във фойето на своя замък и разглеждаше внимателно някаква бележка на светлината на единична суспенсорна лампа. До зазоряване оставаха още няколко часа и той усети умората си. Пратеник на свободните току-що бе предал тази бележка на външната стража точно когато дукът пристигна от командния пост.

Бележката гласеше: „Димен стълб през деня, огнен стълб през нощта.“

Подпис нямаше.

„Какво ли означава това?“ — чудеше се той.

Пратеникът си бе тръгнал, без да изчака отговор и преди да успеят да го разпитат. Бе се прокраднал в нощния мрак като някаква безплътна сянка.

Лито пхна листчето в един джоб на туниката си с намерението да го покаже по-късно на Хауът. Той отметна кичур коса от челото си и пое дълбоко въздух. Въздействието на хапчетата против умора

започваше да отслабва. Бяха изминали вече два дълги дни от официалната вечеря, а той още отпреди нея не беше спал.

Като капак на всички неприятности от военен характер бе това тревожно съвещание с Хауът и доклада за срещата му с Джесика.

„Дали да събудя Джесика?“ — питаше се той. — „Няма причина да продължавам да играя с нея на котка и мишка. Или има?“

„Дявол да го вземе този Дънкан Айдахо!“

Той поклати глава. „Не, не Дънкан. Аз сгреших, че още от самото начало не споделих всичко с Джесика. Трябва да го сторя сега, преди бедата да е станала по-голяма!“

От това решение му стана по-добре и той забърза от фоайето през голямата зала и оттам по коридорите към семейното крило.

На завоя, където коридорите се разделяха и едното отклонение водеше към помещенията за прислугата, той се спря. Някъде от тази посока се дочу странно стенание. Лито посегна с лявата си ръка към копчето върху защитния пояс и с дясната измъкна кинжала. Ножът вдъхваше чувство на увереност. От странния звук го бяха побили тръпки.

Дукът тръгна безшумно, като проклينا слабото осветление. Най-малките суспенсорни лампи бяха разположени на около осем метра една от друга и бяха включени на най-слабата си степен. Мрачните каменни стени поглъщаха светлината.

Някакво петно с неясни очертания изникна от мрака върху пода.

Лито се поколеба, за малко не включи защитното поле, ала се отказа, защото това щеше да ограничи движенията му, слуха му... и защото заловената пратка лазестрели го бе изпълнила със съмнения.

Той тихомълком се приближи към сивото петно и видя, че това е човешка фигура — някакъв мъж лежеше с лице към каменния под. Лито го обърна с крак по гръб, с готов за схватка нож, и се наведе да разгледа лицето му на бледата светлина. Беше контрабандистът Тюйк, с мокро петно на гърдите. Мъртвите очи сезираха с празен поглед. Лито попипа петното — топло.

„Как е могъл този човек да умре тук?“ — запита се Лито. — „Кой ли го е убил?“

Тук стенанието се чуваше по-ясно. То идеше откъм страничния коридор към централното помещение, където бе инсталиран главният защитен генератор в замъка.

С ръка върху копчето на пояса и готов кинжал дукът заобиколи трупа, промъкна се по коридора и надзърна иззад ъгъла към помещението със защитния генератор. Още едно петно се бе проснало на пода на няколко стъпки от него и той отведнъж разбра, че това е източникът на стенанията. Призракът запълзя към него, мъчително бавно, като се задъхваше и стенеше.

Лито преодоля внезапния пристъп на страх, тръгна по коридора и приклепна до пълзящата фигура. Това бе Мейпс — икономката на свободните — с разрошена коса и раздърпано облекло. Матово тъмно петно се спускаше от гърба към подмишницата ѝ. Той докосна рамото ѝ и тя се привдигна на лакти, обърнала към него глава, за да го вижда, с премрежен и пуст поглед.

— Виждам ви — изстена тежко тя. — Убиха... стражата... изпрати... доведат... Тюйк... спасение... господарката... вие... вие... тук... не... — Тя се сгромоляса ничком и главата ѝ тупна върху каменния под.

Лито потърси да напипа пулс по слепоочията. Пулс нямаше. Той погледна петното — тя бе прободена в гърба. От кого ли? Мислите му препускаха. Дали тя не искаше да каже, че някой е убил стражите? А Тюйк — да не би Джесика да е изпратила да го повикат? Защо?

Той понечи да се изправи. Някакво шесто чувство го предупреди. Стрелна ръка към копчето на защитното поле — много късно. Вцепеняващ удар отблъсна ръката му встрани. Той усети болка и видя, че от ръкава му стърчи стреличка, почувствува как парализата плъзва нагоре по ръката. Струваше му огромно усилие да повдигне глава и да погледне по коридора.

В отворената врата на помещението с генератора стоеше Юи. По лицето му хвърляше жълта светлина единична, по-ярка суспенсорна лампа, увиснала над вратата. В помещението зад него цареше тишина — никакъв звук от генераторите.

„Юи!“ — помисли си Лито. — „Той е изключил генераторите на замъка! Сега сме без никаква защита!“

Юи закрочи към него, слагайки в джоба си миниатюрен стреломет.

Лито откри, че все още е в състояние да говори, и промълви:

— Юи! Как? — След това парализата стигна до краката му и той се свлече на пода с гръб, опрян о каменната стена.

Лицето на Юи имаше тъжно изражение, когато той се наведе и пипна челото на Лито. Дукът откри, че усеща докосването, ала то бе далечно и... притъпено.

— Наркотикът по върха на стреличката е селективен — обясни Юи. — Вие можете да говорите, ала не ви препоръчвам да го правите. — Той огледа залата и отново се наведе над Лито, извади стреличката и я захвърли настрана. Стрелата издрънча на каменния под, но звукът бе слаб и далечен за слуха на дука.

„Невъзможно е да е Юи“ — помисли си Лито. — „У него е заложена повелята.“

— Как? — прошепна Лито.

— Съжалявам, скъпи ми господарю, но съществуват неща, които са много по-важни от това — той докосна диамантената татуировка на челото си. — Самият аз намирам, че е много странно — да, пълно незачитане на моето трескаво съзнание, — но имам желание да убия човек. Да, аз наистина желая това. И нищо няма да ме спре да го сторя.

Той сведе очи към дука.

— О, не вас, скъпи ми господарю. Барон Харконен. Имам желание да убия барона.

— Бар... он Хар...

— Моля ви, не говорете, бедни ми господарю. Вие нямате много време. Помните ли онзи изкуствен зъб, който поставих в устата ви след падането при Наркал — този зъб трябва да се смени. След малко ще изгубите съзнание и аз ще ви сменя този зъб. — Той разтвори пръсти и се загледа в нещо върху дланта си. Точно копие — на капсулата в кухнята е дадена безупречна форма на нерв. Ще убегне на обичайните детектори дори при по-щателен оглед. Но ако стиснете здраво зъба, обвивката му ще се разчупи. Тогава, ако издишате рязко, ще изпълните въздуха около себе си със силно отровен смъртоносен газ.

Лито вдигна поглед към Юи, той забеляза лудост в очите му — по челото и брадичката му се стичаше пот.

— Вие и бездруго сте мъртъв, бедни ми господарю — рече Юи. — Но вие ще се приближите до барона, преди да умрете. Той ще повярва, че вие сте достатъчно замаян от опиатите, за да направите предсмъртен опит да го нападнете. А вие наистина ще сте упоен и вързан. Ала нападението може да вземе най-причудливи форми. И вие

ще си спомните за зъба. За зъба, дук Лито Атрейдски. Ще си спомните за зъба.

Старият лекар се навеждаше все по-близо и по-близо, докато пред погледа на Лито останаха само лицето и увисналите му мустаци.

— За зъба — измърмори Юи.

— Защо? — прошепна Лито.

Юи приклепна на едно коляно до него.

— Сключил съм една дяволска сделка с барона. И трябва да се убедя, че той е изпълнил своята част от нея. Като го видя, ще разбера. Щом зърна барона, обезателно ще разбера. Ала изобщо няма да бъда допуснат при него без цената. Вие сте цената, мой бедни господарю. А аз ще разбера, щом го видя. Бедната ми Уана ме научи на много неща и едното от тях е при голямо напрежение да долавям със сигурност истината. Не мога винаги да го правя, ала зърна ли барона, на часа ще разбера със сигурност.

Лито се опита да огледа зъба в ръката на Юи. Струваше му се, че всичко това става в някакъв кошмар — не можеше да е действителност.

Моравите устни на Юи се изкривиха в гримаса.

— Мен няма да ме пуснат достатъчно близо до барона, иначе аз сам бих го направил. Не. Аз ще бъда спрял на безопасно разстояние. Но вие... да, ето! Вие, моето прекрасно оръжие! Той ще иска да ви види отблизо — да злорадствува над вас и да се поперчи.

Лито откри, че е почти хипнотизиран от един мускул от ляво на челюстта на Юи. Мускулят изпъкваше, щом докторът заговаряше.

Юи се наведе по-близо.

— И вие, мой скъпи господарю, мой безценни господарю, вие трябва да си спомните за този зъб. — Той вдигна зъба между палеца и показалеца си. — Той ще бъде единственият ви изход!

Устните на Лито бавно се раздвижиха и той каза:

— Отказвам.

— Оо, не. Не бива да ми отказвате. Защото в замяна на тази малка услуга аз, ще направя нещо за вас. Ще спася сина ви и жена ви. Никой друг не може да го направи. Те могат да бъдат скрити на такова място, където никой харкон не може да ги пипне.

— Как... ще ги спасиш? — прошепна Лито.

— Като инсценирам, че са мъртви, и ги укривя при хора, които вадят нож само като чуят името на харконите, които мразят харконите

дотолюва, че изгарят стола, на който е седял харкон, и посипват със сол земята, по която е газел харкон — той докосна долната челюст на Лито. — Усещате ли нещо в челюстта си?

Дукът установи, че не може да отговори. Той усети леко подръпване и видя как ръката на Юи се вдигна с дукския пръстен с герба.

— За Пол — рече Юи. — След малко ще изпаднете в безсъзнание. Сбогом, бедни ми господарю. Когато се видим следващия път, няма да имаме време за разговор.

Хладни тръпки плъзнаха от челюстта на Лито към страните му. Мрачната зала се смали колкото върха на игла, в чийто център се намираха моравите устни на Юи.

— Спомнете си за зъба! — просъска Юи. — За зъба!

„Трябва да има наука за недоволството. На хората са им потребни трудни времена и потисничество, за да заякнат душевно.“

Из „Избрани мисли
на Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Джесика се събуди в тъмното, изпълнена от някакво предчувствие сред заобикалящото я безмълвие. Тя не можеше да проумее защо чувства ума и тялото си толкова отпуснати. Тръпки на страх полазиха по кожата ѝ. Смяташе да се надигне и да включи осветлението, ала нещо осуети решението ѝ. Усещаше устата си... особено.

Туп-туп-туп-туп!

Звукът бе тъп и се носеше без определена посока в мрака. Отнякъде.

Мигът на очакването бе натежал от време и от шумолящи нервни движения.

Тя започна да усеща тялото си, осъзна, че китките и глезените ѝ са вързани, а устата — запушена. Лежеше на едната си страна с вързани отзад ръце. Тя опита въжетата и разбра, че са кримскелски* и само щяха да се впият още по-здраво, ако ги опънеше.

И ето че си спомни.

Нещо се бе раздвижило в стаята ѝ в мрака, нещо мокро и миризливо я бе плеснало през лицето и бе изпълнило устата ѝ, бяха я сграбчили нечии ръце. Тя бе отворила уста — за да поеме дъх — и бе усетила наркотика във влагата. Съзнанието ѝ бе угаснало, потапяйки я в черна яма от ужас.

„Ето че стана“ — помисли си тя. — „Колко лесно било да надвиеш бин-джезъритка. Беше необходимо само предателство. Хауът излезе прав.“

Заповяда си да не опъва въжетата.

„Това не е моята спалня“ — помисли си тя. — „Пренесли са ме в някакво друго помещение.“

Бавно засъбира вътрешното си спокойствие.

Започна да долавя възкиселия дъх на собствената си пот с нейния химически примес на страх.

„Къде ли е Пол?“ — запита се тя. — „Синът ми... какво ли са му сторили?“

„Спокойствие.“

Насила се застави да се успокои, като използваше древните методи.

Ала ужасът витаеше толкова наблизко.

„Лито? Къде си, Лито?“

Тя усети, че мракът се разрежда. Като начало се появиха сенки. Започна да различава силуети. Бяло. Ивица под някаква врата.

Намирам се на пода.

Крачещи хора. Долови това по вибрациите на каменния под.

Джесика отпъди спомена за ужаса. „Трябва да бъде спокойна, бдителна и готова. Може да ми се отдаде само една възможност.“ Тя отново призова вътрешното си спокойствие.

Тромавите удари на сърцето ѝ станаха равномерни и отброяващи времето. Тя пресметна. „Лежала съм в безсъзнание около час.“ Затвори очи и съсредоточи вниманието си върху приближаващите се стъпки.

Четирима.

Тя отбеляза различията в стъпките им.

Трябва да се преструвам, че съм още в несвяст. Отпусна се на студения под, опитвайки готовността на тялото си, чу да се отваря врата и през миглите си усети, че стана по-светло.

Стъпките се приближиха: някой се надвеси над нея.

— Будна сте — избоботи басов глас. — Не се преструвайте.

Тя отвори очи.

Над нея се бе изправил барон Харконен. Разпозна, че се намират в избата, където Пол бе спал, и видя походното му легло до стената — празно. Стражите внесоха суспенсорни лампи и ги разпределиха близо до отворената врата. По-нататък в коридора блестеше светлина, от която я заболяха очите.

Тя вдигна поглед към барона. Той носеше жълто наметало, под което изпъкваха портативните му суспенсори. Тлъстите бузи под паешко-черните му очи приличаха на дупенцето на купидон.

— Опиатът бе дозиран по време — избоботи той. — Знаехме с точност до минута кога ще дойдете на себе си.

„Как е възможно това?“ — учуди се тя. — „Би трябвало да знаят точното ми тегло, обмяната на веществата ми, моето... Юи!“

— Колко жалко, че трябва да останете със затъкната уста — продължи баронът. — Бихме могли да проведем толкова интересен разговор.

„Би могло да е единствено Юи“ — помисли си тя. — „Как?“

Баронът обърна поглед назад, към вратата.

— Влез, Пайтър.

Никога дотогава тя не бе виждала човека, който влезе и застана редом с барона, ала лицето му ѝ бе познато — както и човекът: Пайтър дьо Врие, ментатът убиец. Тя го заразглежда внимателно — орлови черти, мастиленосини очи, които предполагаха, че е местен жител на Аракис, ала изискаността на маниерите и стойката му ѝ подсказаха, че не е. А и плътта му бе здраво напрацяла от вода. Той бе висок, ала слаб, и нещо във вида му внушаваше женственост.

— Колко жалко, че не можем да проведем нашия разговор, драга ми лейди Джесика — рече баронът. — Аз обаче съм осведомен за вашите способности. — Той изгледа ментата. — Вярно ли е, Пайтър?

— Както кажете, бароне — отвърна Пайтър. Гласът бе тенор. От него по гръбнака ѝ полазиха студени тръпки. Тя никога не бе чувала такъв смразяващ глас. За човек, посветен в бин-джезъритския подход, този глас крещеше: „Убиец!“

— Имам изненада за Пайтър — рече баронът. — Той си мисли, че е дошъл тук, за да си получи наградата — вас, лейди Джесика. Ала аз искам да демонстрирам нещо: че той в действителност не ви иска.

— Вие играете ли си с мен, бароне? — попита Пайтър и се усмихна.

Джесика видя тази усмивка и се зачуди защо баронът не скочи да се защитава от този Пайтър. След това тя се поправи. Баронът не можеше да разгадае тази усмивка. Липсваше му обучението.

— В много отношения Пайтър е съвсем наивен — продължи баронът. — Той дори не допуска какво чудовищно създание сте вие, лейди Джесика. Бих искал да му покажа, че това ще е глупав риск. — Баронът се усмихна на Пайтър, чието лице се бе превърнало в маска на

очакването. — Аз знам какво наистина иска Пайтър. Пайтър иска власт.

— Обещахте ми да я получа — рече Пайтър. Теноровият глас бе изгубил част от студената си сдържаност.

Джесика долови ключовите тонове в гласа на Пайтър и потрепери вътрешно. Как е могъл баронът да превърне един ментат в такова животно?

— Давам ти право на избор, Пайтър — рече баронът.

— Какъв избор?

Баронът щракна с дебелиите си пръсти.

— Тази жена и изгнание извън границите на империята или атрейдското дукство на планетата Аракис, която да управляваш както ти е угодно от мое име.

Джесика наблюдаваше как паешките очи на барона оглеждат внимателно Пайтър.

— Ще бъдеш дук във всяко отношение освен по име.

„Дали тогава моят Лито е мъртъв?“ — запита се Джесика. Усети как някъде дълбоко в душата ѝ се надигна ридание.

Баронът не сваляше очи от ментата.

— Трябва да си наясно със себе си, Пайтър. Ти я искаш, защото е жена на дук, защото е символ на неговата власт — красива, полезна, прекрасно обучена за ролята си. Ала цяло дукство, Пайтър! Това е повече от символ — това е действителност. С него би могъл да имаш много жени... и много повече.

— Не се ли шегувате с Пайтър?

Баронът се обърна с онази лекота на балерина, която му осигуряваха суспенсорите.

— Да се шегувам ли? Запомни — самият аз се отказвам от момчето. Ти чу какво каза предателят за обучението на момъка. Те си приличат — майката и синът, — те са необикновено опасни. — Баронът се усмихна. — Трябва вече да тръгвам. Ще изпратя войника, когото пазя за този случай. Той е глух като пън. Ще му бъде дадена заповед да ви превози до първия етап от пътуването ви в изгнание. Той ще сломи тази жена, ако забележи, че взема надмощие над теб. Той няма да разреши да махнеш превръзката от устата ѝ, докато не излетите от Аракис. Ако избереш да не заминеш... той ще получи други заповеди.

— Не е необходимо да излизате — рече Пайтър. — Аз направих своя избор.

— А-ха! — ликуваше баронът. — Бързо взетото решение би могло да означава само едно нещо.

— Ще взема дукството — рече Пайтър.

А Джесика си помисли: „Не разбира ли Пайтър, че баронът го лъже? Но... как би могъл да разбере? Той е деформиран ментат.“

Баронът погледна надолу към Джесика.

— Не е ли прекрасно, че познавам така добре Пайтър? Обзаложих се с моя полицейски началник, че Пайтър ще направи именно такъв избор. Ха-ха! И така аз тръгвам вече. Така е много по-добре. Да, да, много по-добре. Нали разбирате, лейди Джесика? Аз не храня никаква злоба към вас. Това е необходимост. Така е много по-добре. Да. И в действителност аз не съм заповядвал да ви унищожат. Когато ме попитат какво е станало с вас, с чиста съвест мога да вдигна рамене.

— Тогава на мен ли оставяте тази работа — попита Пайтър.

— Войникът от охраната, когото изпращам, ще изпълни твоите заповеди — отвърна баронът. — Оставям на теб всичко, което трябва да се направи. — Той се втренчи в Пайтър. — Да. По моите ръце не ще има нито капчица кръв. Ти ще решаваш. Да. Аз не знам нищо за тази работа. Ще изчакаш да си замина и после ще направиш онова, което е необходимо. Да. И така... ах, да. Да. Добре.

„Той се страхува да не го разпитва жрица на истината“ — помисли си Джесика. — „Коя ли? А-ха, светата майка Гайъс Хелън, разбира се! Щом знае, че трябва да застане с лице към въпросите ѝ, тогава сигурно и императорът е замесен в тази работа. Ооох, горкият Лито!“

Баронът хвърли последен поглед към Джесика, обърна се и напусна помещението. Тя го проследи с очи, като си мислеше: „Точно както ме предупреди светата майка — твърде силен противник.“

Влязоха двама харконски войници. Друг един воин с белези, покрили лицето му като маска, влезе след тях и застана на вратата с изваден лазестрел.

„Глухият“ — рече си Джесика, като се вгледа внимателно в белязаното лице. — „Баронът знае, че на всеки друг бих могла да въздействувам с гласа.“

Белязаният погледна към Пайтър.

— Момчето е отвън в носилката. Какви са вашите заповеди?

Пайтър заговори на Джесика:

— Смятах да ви смиря, като поставя под заплаха живота на вашия син, ала започвам да разбирам, че това не би имало успех. Позволявам на чувствата да надделеят над разума. Лоша политика за един ментат. — Той погледна към първите двама воители, като се обърна така, че глухият да може да разбира по устните му. — Закарайте ги в пустинята, както предателят предложи за момчето. Неговият план е добър. Червеите ще унищожат всякакви доказателства. Трупове им никога не бива да бъдат намерени.

— Не желаете ли лично да им светите маслото? — запита белязаният.

„Той разбира по устните“ — помисли си Джесика.

— Ще последвам примера на моя барон — отвърна Пайтър. — Заведете ги там, където каза предателят.

Джесика долови суровата власт на ментата в гласа на Пайтър и си помисли: „Той също се страхува от жрицата на истината.“

Пайтър сви рамене, обърна се и се отправи към вратата. Там се поспря и Джесика си помисли, че може да се обърне, за да я погледне за последен път, ала той излезе, без да се обръща.

— Що се отнася до мен, не би ми се поправила мисълта да се изправа с лице срещу жрицата на истината след тази нощна работа — рече белязаният.

— Ти едва ли някога ще се сблъскаш с тази дърта вещица — обади се единият от другите воители. Той заобиколи към главата на Джесика и се наведе над нея.

— Както си стоим тук и си дрънкаме, няма да си свършим работата. Хайде хващайте я за краката и...

— Защо не ги убием тук? — запита белязаният.

— Ще изпоцапаме — отвърна първият. — Освен ако не искаш да ги удушиш. Ако питаш мен, обичам добрата, чисто свършена работа. Хвърли ги в пустинята, както каза онзи предател, бодни ги един-два пъти и остави червеите да се разправят с доказателствата. После нищо не трябва да се почиства.

— Аха... да, мисля, че имаш право — рече белязаният.

Джесика ги слушаше, наблюдаваше и запомняше. Ала кърпата в устата ѝ пречеше да използва гласа, а трябваше да се съобразява и с глухия.

Белязаният прибра в кобура лазестрела си и я хвана за краката. Повдигнаха я като торба със зърно, промъкнаха я с маневра през вратата и я стовариха върху носена от суспенсори носилка редом с още една вързана фигура. Като я обърнаха, за да я настанят в носилката, тя зърна лицето на спътника си — „Пол!“ Той също бе вързан, но устата му не беше запушена. Лицето му не бе на повече от десет сантиметра от нейното — със затворени очи и равномерно дишане.

„Упоен ли е?“ — зачуди се тя.

Войниците повдигнаха носилката и очите на Пол се отвориха съвсем мъничко — две черни цепнатини се вторачиха в нея.

„Той не бива да опитва гласа!“ — молеше се тя. — „Глухият войник!“

Очите на Пол се затвориха.

Той правеше упражнението за съсредоточено мислене — като едновременно с това успокояваше мислите си и се вслушваше в разговора на пазачите им. Бин-джезъритският режим за успокояване на мисълта, на който го бе учила майка му, го държеше нащрек, готов да се възползува и от най-малката възможност.

Пол си позволи още веднъж с едва отворени очи да огледа лицето на майка си. Нямаше вид на ранена, макар устата ѝ да бе запушена.

Почуди се кой ли е успял да я залови. Собственото му залавяне бе твърде лесно — легна си с капсула, предписана от Юи, и като се събуди, откри, че е вързан към тази носилка. Вероятно подобно нещо се бе случило и с нея. Логиката сочеше, че предателят е Юи, ала Пол временно отлагаше окончателното решение. Не можеше да го проумее — лекар от „Сук“ предател.

Носилката се наклони леко, тъй като харконските войници лавираха с нея през някакъв портал, преди да излязат навън, в звездната нощ. След това тръгнаха по пясъка — краката им заскърцаха по него. Криво на топтер се извиси над главите им и закри звездите. Носилката се спусна на земята.

Очите на Пол се пригледиха към мъждивата светлина. Той разпозна глухия воин в лицето на човека, който отвори вратата на

топтера и надзърна вътре в зеления сумрак, осветяван от командното табло.

— Това ли е топтерът, който ще използваме! — запита той и се обърна, за да наблюдава устните на другаря си.

— Това е топтерът, за който предателят рече, че е пригоден за работа в пустинята — отвърна другият.

Белязаният кимна.

— Само че е от онези малки топтери за свръзка. В него има място само за тях и за двама от нас.

— Двама са достатъчни — рече операторът на носилката, като се приближи, за да може глухият да разбере по устните му. — Ние с теб можем да поемем работата оттук нататък, Кайнит.

— Баронът ми поръча да видя с очите си какво ще стане с тези двамата — рече белязаният.

— За какво се тревожиш? — попита третият войник, застанал зад оператора на носилката.

— Тя е бин-джезъритска вещица — отвърна глухият. — Те имат способности.

— Аха... — операторът постави длан зад ухото си. — Единият от тях, така ли? Разбирам какво искаш да кажеш.

Войникът зад тях изсумтя:

— Тя много скоро ще стане плячка на червеите. Не ми се вярва дори една бин-джезъритска вещица да има власт над тези огромни червеи. Е, Циго? — Той побутна с лакът оператора на носилката.

— Готово — рече операторът. Върна се при носилката и хвана Джесика под мишниците. — Хайде, Кайнит, щом трябва да видиш с очите си какво ще стане с тях, можеш да тръгваш с мен.

— Много мило от твоя страна, че ме каниш, Циго — рече белязаният.

Джесика усети, че я повдигат, сянката на крилото се отмести — звезди. Набутах я отзад в топтера, провериха кримскелските ѝ въжета и я пристегнаха с ремък. Натикаха Пол до нея, пристегнаха го здраво с ремъци и тя забеляза, че неговите въжета са обикновени.

Белязаният, глухият, когото наричаха Кайнит, седна отпред. Операторът на носилката, когото наричаха Циго, заобиколи и зае другото предно кресло.

Кайнит затвори вратата си и се наведе над лостовете. Топтерът излетя с размахване на крилете и се насочи към Защитната стена. Циго потупа другаря си по рамото и каза:

— Защо не се обърнеш, та да държиш под око онези двамата?

— Сигурен ли си, че знаеш накъде трябва да караш?

Кайнит се вгледа в устните на Циго.

— И аз като теб слушах предателя.

Кайнит се извъртя в креслото. Джесика видя на звездната светлина лазестрел в ръката му. Осветените отвътре стени на топтера сякаш поглъщаха светлината, докато очите ѝ привикнаха, ала белязаното лице на войника от стражата оставаше мрачно. Джесика опипа колана на креслото си и откри, че е хлабав. Тя почувствува, че коланът се е впил здраво в лявото ѝ рамо и разбра, че е бил почти прорязан и че при едно по-рязко опъване ще се скъса.

„Дали някой не е идвал на този топтер, за да го подготви за нас?“ — зачуди се тя. — „Кой ли?“ — Бавно изви вързаните си крака настрани от тези на Пол.

— Ама наистина е голям срам да се погуби толкова хубава жена като тази — рече белязаният. — Ти имал ли си вземане-даване с жени от знатен произход? — Той се обърна, за да погледне пилота.

— Не всички бин-джезъритки са от знатен произход — отвърна пилотът.

— Ама всички приличат на аристократки.

„Зяпнал ме е съвсем недвусмислено“ — рече си Джесика. Тя прибра завързаните си крака на креслото и се сви на кълбо като змия, вперила поглед в белязания.

— Майтапа настрана, но е хубава — рече Кайнит. Той облиза устни с език. — Наистина е голям срам. — Той погледна към Циго.

— Да не би да си мислиш това, което мисля, че си мислиш? — попита пилотът.

— Кой ще разбере? — попита войникът. — След това... — Той сви рамене. — Никога досега не съм си имал вземане-даване с благородничка. Може и никога вече да не ми се отдаде такава възможност.

— Само да посегнеш на майка ми... — рече със стържещ глас Пол. Той впи очи в белязания.

— Хей! — засмя се пилотът. — Палето можело да лае. Само че няма да може да хапе.

А Джесика си помисли: „Пол си настройва гласа много високо. Може обаче и да успее.“

Продължиха да летят в мълчание.

„Тези нещастни глупаци“ — помисли си Джесика, като оглеждаше стражите и си припомняше думите на барона. — „Те ще бъдат убити веднага щом докладват, че задачата е изпълнена успешно. Баронът не желае никакви свидетели.“

Топтерът направи вираж над ръба на Защитната стена. Циго го наклони към дюните в продължително стремглаво спускане и го спря рязко над повърхността на пустинята.

Джесика забеляза как Пол започна да си поема ритмично въздух за упражнението на спокойствието. Той затвори очи и пак ги отвори. Джесика гледаше втренчено, безсилна да му помогне. „Той още не е усъвършенствувал гласа“ — рече си тя. — „Ако не успее...“

Топтерът се наклони леко и докосна пясъка; Джесика обърна очи назад на север, към Защитната стена и съзря сянката на криле, които изчезнаха от погледа някъде нагоре.

„Някой ни преследва!“ — помисли си тя. — „Кой ли?“ — След това: „Онези, които баронът е изпратил да наблюдават тези двамата. А сигурно ще има наблюдатели и за наблюдателите.“

Циго изключи роторите на крилето. Обгърна ги тишина.

Джесика видя през прозореца бледото сияние на изгряващата луна и замръзнал скален ръб, израснал от пустинята. Навети от пясъчните бури хребети браздыха склоновете му.

Пол се окашля. Пилотът заговори:

— Е, Кайнит?

— Не знам, Циго.

Циго се обърна и каза:

— Аха, виж! — Той се пресегна към полата на Джесика.

— Махни превръзката от устата й! — заповяда Пол.

Джесика долови как думите се носят бавно из въздуха. Тонът, тембърът — отлични — заповедни, много резки. Малко по-ниска настройка щеше да е по-сполучлива, ала въпреки това и така можеше да влезе в спектъра на войника.

Циго посегна с ръка към превръзката около устата на Джесика и дръпна възела.

— Не пипай там! — заповяда Кайнит.

— Я си затваряй устата! — срязва го Циго. — Ръцете й нали са вързани. — Той разхлаби възела и превръзката се смъкна. Очите му заблестяха, докато оглеждаше Джесика.

Кайнит сложи ръка на рамото на пилота.

— Виж какво, Циго, няма нужда да...

Джесика изви врат и изплю кърпата от устата си. Тя настрои гласа си в ниски, проникновени тонове.

— Господа! Не е необходимо да се биете за мен. — В същото време се изви като змиорка, за да помогне и на Кайнит да я разбере. Тя забеляза, че нервите им се изопнаха, уверена, че в този миг те са убедени в необходимостта да се бият за нея. Спорът им можеше да се реши само по този начин. Мислено те вече се биеха за нея.

Тя повдигна главата си нагоре, към светлината от таблото, за да е сигурна, че Кайнит ще я разбере по устните, и каза:

— Не бива да се карате. — Те отстъпиха един от друг, като внимателно се оглеждаха взаимно. — Заслужава ли изобщо някоя жена да се бият за нея? — попита тя.

С тези си думи, със самото си присъствие Джесика им доказваше, че решително заслужава да се бият за нея.

Пол стисна здраво устни и насила запази мълчание. За него съществуваше единствено възможността да успее с гласа. Ето сега — всичко зависеше от майка му, чийто опит далеч превъзхождаше неговия.

— Да — рече белязаният. — Не е нужно да се бием...

Ръката му се стрелна към врата на пилота. Ударът бе посрещнат от свистене на метал, който прободете ръката и със същия замах се заби в гърдите на Кайнит. Белязаният изстена и се килна назад, към вратата.

— Явно си помисли, че съм чучело и че не знам този номер — рече Циго. Сетне дръпна ръката си и откри ножа, който светеше на отразената лунна светлина.

— А сега и паленцето — рече той и се надвеси над Пол.

— Това не е необходимо — промълви Джесика.

Циго се подвоуми.

— Не искаш ли да се разбираме? — попита Джесика. — Дай на момчето възможност. — Тя сви презрително устни. — Толкова нищожна възможност ще има там, навън, в тези пясъци. Дай му я и... — Тя се усмихна. — Ще бъдеш добре възнаграден.

Циго погледна наляво, после надясно и отново към Джесика.

— Чувал съм какво може да се случи на човек в тази пустиня — рече той. — Ударът с ножа може дори да се окаже благодеяние за момчето.

— Толкова ли много искам? — замоли се Джесика.

— Ти се опитваш да ме надхитриш — измърмори Циго.

— Не искам да видя как синът ми умира — рече Джесика. — Това хитрост ли е?

Циго отстъпи назад и бутна с лакът бравата на вратата. Той сграбчи Пол, издърпа го през креслото, изтика го до половината през вратата и насочи ножа към него.

— Какво ще правиш, паленце, ако ти прережа въжетата?

— Незабавно ще се махне оттук и ще се отправи към онези скали — рече Джесика.

— Това ли ще направиш, паленце? — попита Циго.

Гласът на Пол бе напълно враждебен:

— Да.

Ножът се спусна надолу и преряза въжетата на краката му. Пол усети как една ръка откъм гърба го изблъсква към пясъка, престори се, че залита към рамката на вратата, завъртя се, сякаш за да се улови за нещо, и стремително нападна с десния си крак.

Палецът на крака бе насочен с точност, която правеше чест на многогодишното обучение, сякаш цялото това обучение се съсредоточаваше в този единствен миг. Почти всеки мускул от тялото му взе участие в насочването на този удар. Върхът на палеца се заби в меката коремна област на Циго, точно под гръдната кост, с ужасна сила проби нагоре над черния дроб и през диафрагмата, за да смаже дясната камера на сърцето.

С клокочещ писък войникът се преметна назад през креслата. Без да може да използва ръцете си, Пол падна на пясъка, като направи кълбо, което пое силата на падането, и с едно движение го изправи на крака. Той се вмъкна обратно в кабината, намери ножа и го стисна със

зъби, за да пререже въжетата на майка си. После тя взе острието и освободи ръцете му.

— Щях да се справя с него — каза Джесика. — Той трябваше да разреже въжетата ми. Това беше глупав риск.

— Съзрях удобния случай и го използвах — рече Пол.

Тя долови властни нотки в гласа му и каза:

— Знакът на династията на Юи е надраскан набързо на тавана на тази кабина.

Той погледна нагоре и видя извития знак.

— Излизай навън и дай да огледаме този топтер — рече тя. — Под креслото на пилота има вързоп. Напилах го, когато влязохме.

— Дали не е бомба?

— Съмнявам се. Тук има нещо странно.

Пол скочи върху пясъка и Джесика го последва. Тя се обърна, пресегна се под седалката за странныя вързоп, видя краката на Циго близо до лицето си, напипа нещо влажно по вързоп, като го извади, и осъзна, че това бе кръвта на пилота.

„Пилеене на влага“ — помисли си тя и осъзна, че това бе типично аракийско мислене.

Пол се огледа наоколо, видя стръмния склон на скалата, който се издигаше от пустинята подобно на надигнал се от морето бряг с издълбани от вятъра вериги от високи скали. Обърна се назад, когато майка му извади вързоп от топтера, и я видя да се взира през дюнците към Защитната стена. Той погледна, за да разбере какво е привлякло погледа ѝ, забеляза още един топтер, който се спускаше към тях, и разбра, че нямат време да изхвърлят труповете от техния топтер, за да избягат с него.

— Бягай, Пол! — изкрещя Джесика. — Това са харкони!

„Аракис учи как да се действа с ножа — да се отсече онова, което е несвършено, и да се каже: Вече е свършено, защото свършва дотук.“

Из „Избрани мисли
на Муад'Диб“ от принцеса
Ирулан

Някакъв мъж в харконска униформа забави ход и спря в края на залата, вгледа се в Юи и обхвана с един поглед трупа на Мейпс, проснатото тяло на дука и застаналия прав Юи. Мъжът държеше в дясната си ръка лазестрел. От него се излъчваше жестокост, суровост и сдържаност, от които Юи го побиха тръпки.

„Сардукар“ — помисли си Юи. — „Ако се съди по вида му — башар. Вероятно от личната гвардия на императора, изпратени тук, за да наблюдават събитията. Униформата е без значение — тях нищо не може да ги прикрие.“

— Вие сте Юи — рече мъжът. Той погледна колебливо към пръстена на училището „Сук“ върху косата на доктора, хвърли поглед към диамантената татуировка и едва тогава срещна погледа на Юи.

— Да, аз съм Юи — потвърди докторът.

— Вече можете да си отдъхнете, Юи — рече мъжът. — Ние влязохме веднага щом изключихте защитата на замъка. Овладяхме изцяло положението. Това ли е дукът?

— Да, това е дукът.

— Мъртъв ли е?

— Почти в безсъзнание. Предлагам да го завържете.

— И тази тук ли е ваше дело? — Той отново погледна към мястото, където лежеше трупът на Мейпс.

— За голямо съжаление — измърмори Юи.

— Съжаление! — усмихна се презрително сардукарът. Той пристъпи напред и сведе поглед към Лито. — Значи това е великият „червен“ дук?

Ако досега имах известни колебания по въпроса, какъв е този човек, то сега вече нямам — рече си Юи. — Единствен императорът нарича атреидите „червените дукове“.

Сардукарът се пресегна и изряза от униформата на Лито емблемата с червения ястреб.

— Малък спомен — рече той. — Къде е дукският пръстен с герба?

— Няма го на пръста му — отвърна Юи.

— Сам виждам — отсече сардукарът.

Юи настръхна и преглътна. „Ако ме притиснат и доведат жрица на истината, ще разберат за пръстена и за топтера, който приготвих — всичко ще пропадне.“

— Понякога дукът дава пръстена на пратеник като доказателство, че заповедта идва направо от него — обясни Юи.

— Тези пратеници трябва да са дяволски доверени — измърмори сардукарът.

— Няма ли да го завържете? — осмели се да попита Юи.

— Още колко време ще бъде в безсъзнание?

— Някъде около два часа. Не бях толкова точен с дозировката, колкото при жената и момчето. Сардукарът побутна с крак дука.

— От този не е нужно да се страхуваме дори когато е буден. Кога ще се събудят жената и момчето?

— След около десет минути.

— Толкова скоро?

— Беше ми съобщено, че баронът ще пристигне непосредствено след войниците си.

— Точно така. Вие ще чакате отвън, Юи. — Той отправи неумолим поглед към Юи. — Хайде!

Юи погледна към Лито.

— А какво ще стане...

— Той ще бъде надлежно доставен на барона като готово за фурната агънце. — Сардукарът отново погледна диамантената татуировка на челото на Юи. — Вас ви познават и в коридорите ще бъдете в пълна безопасност. Нямаме повече време за празни приказки, предателю. Чувам, че другите вече пристигат.

„Предател“ — рече си Юи. Той сведе очи и мина покрай сардукара. Вече знаеше как ще го запомни историята: Юи —

предателят.

По пътя си към главния вход той мина покрай още трупове — огледа ги, изпълнен със страх, че някой от тях може да се окаже трупът на Пол или на Джесика. Ала всички бяха на войници от охраната на замъка или носеха харконски униформи.

Харконските стражи застанаха нащрек и го огледаха от глава до пети, когато Юи излезе от главния вход навън, в осветената от пламъци нощ. Палмите по пътя бяха запалени, за да осветяват замъка. От запалителните вещества, използвани за подпалването на замъка, сред оранжевите пламъци изригваше черен дим.

— Това е предателят — обади се някой.

— Баронът скоро ще поиска да те види — каза друг.

„Трябва да отида до топтера“ — мислеше си Юи. — „Трябва да сложа дукския пръстен на място, където Пол ще го намери.“ — Обзе го страх. — „Ами ако Айдахо ме подозира или стане нетърпелив?... Ако не изчака или не отиде точно там, където му казах... Тогава Джесика и Пол няма да се спасят от тази касапница. Ще ми бъде отнета дори тази най-малка утеха.“

Харконският войник пусна лакътя му и каза:

— Дръпни се от пътя и застани да чакаш ей там!

Изведнъж Юи се почувствува като захвърлен в това място на разруха — без да му бъде спестено нищо и без да получи дори най-малкото съжаление. Айдахо трябва да успее!

Друг войник се блъсна в него и излая:

— Ей ти, я стой настрана от пътя!

„Те ме презират дори когато имат полза от мен“ — помисли. Когато го изблъскаха настрана, той се поизправи и възвърна малко от достойнството си.

— Чакай барона! — озъби се някакъв стражеви офицер.

Юи кимна, тръгна със сдържана небрежност покрай фасадата на замъка, сви зад ъгъла и потъна в мрака, далеч от пламъците на горящите палми. Бързешком — всяка стъпка издаваше възбудата му — Юи се отправи към задния двор под оранжерията, където чакаше топтерът — корабчето, което бяха приготвили да отнесе Пол и майка му.

На задната врата на замъка стоеше войник — погледът му шареше по осветения коридор и блъскащите се из него хора, които

претърсваха стая след стая.

Какви самонадеяни хора!

Без да напуска прикритието на сенките, Юи крадешком се промъкна до топтера и отвори вратата откъм противоположната на стражата страна. Пипнешком потърси под предните седалки несесера*, който бе скрил там, повдигна единия му капак и пхна вътре дукския пръстен. Той долови шумоленето на хартия — бележката, която бе написал, и загъна пръстена в нея. Извади ръката си и отново затвори несесера.

Юи тихичко бутна вратата на топтера, промъкна се обратно до ъгъла на замъка, заобиколи го и тръгна към горящите дървета.

„Сега всичко е наред“ — помисли си той. Отново излезе на светлината на горящите палми. Юи се загърна с наметалото и се втренчи в пламъците. Скоро ще узная. Скоро ще видя барона и ще узная. А баронът ще се натъкне на едно малко зъбче.

*„Съществува легенда, че в мига, в който
дук Лито Атреидски издъхнал, един метеорит
прекосил небето и паднал над фамилия му замък
на планетата Каладън.“*

Из „Въведение към
историята на детството на
Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Барон Харконен стоеше до илюминатора на кацналия помощен кораб, който използваше като команден пост. Той наблюдаваше през илюминатора осветената от огнените езици аракийска нощ. Вниманието му се насочи към далечната Защитна стена, където неговото тайно оръжие си вършеше работата.

Артилерийски огън.

Оръдията биеха по пещерите, където се бяха оттеглили войните на дука, за да се бият до сетен дъх. Бавно отмерени залпове от оранжев ослепителен блясък и гейзери от скали и пепел, осветени от краткотрайното зарево... и войниците на дука останаха затрупани, за да умрат от глад. Уловени като животни в бърлогата си.

Баронът долавяше далечния тътен — барабанен гръм, който достигаше до него посредством вибрациите на корабния метал: дум... дум. А след това дуум-дум!

„Кой би се досетил да възкреси артилерията в това време на защитни полета?“ — Тази мисъл го накара вътрешно да заликува. — „Лесно бе да се предскаже, че войниците на дука ще побегнат към тези пещери. А императорът ще оцени високо моята досетливост за запазване на живота на общите ни войски.“

Той нагласи един от малките суспенсори, които помагаша на затлъстялото му тяло срещу силата на земното привличане. Усмивка разтегна устните му чак до очертанията на долната му челюст.

„Жалко е да се погубят такива войни като тези на дука“ — помисли си той. Усмихна се още по-широко и се надсмя на себе си. — „Съжалението трябва да бъде коравосърдечно.“ — Той кимна.

Неуспехът по принцип можеше да се избегне. Цялата вселена бе открита за човека, който може да взема правилни решения. Страхливите зайци трябва да се откриват и да се погват към дупките им. А как иначе биха могли да се управляват и развъждат? Той оприличи войниците си на пчели, обърнали в бягство зайците. И си помисли. — „Денят ухае сладко, щом имаш достатъчно пчели, които да работят за теб.“

Зад него се отвори врата. Преди да се обърне, баронът погледна отражението в потъмнелия от мрака илюминатор.

Пайтър дьо Врие влезе в кабината, следван от Уман Куду, капитанът на личната гвардия на барона. Пред самата врата отвън настъпи някакво оживление — той зърна овчедушните физиономии на войниците от охраната си, които в негово присъствие си придаваха старателно добродетелен вид.

Баронът се обърна. Пайтър присмехулно докосна чело с пръст за поздрав.

— Добри новини, господарю. Сардукарите доведоха дука.

— Естествено, че ще го доведат — избоботи баронът.

Той се втрени в навъсената маска на злодей върху женственото лице на Пайтър. И в очите — тези прибулени цепнатини от най-синьо синьо.

„Скоро ще се наложи да го премахна“ — помисли си баронът. — „Той почти надживя своята полезност, почти достигна онази точка, в която се превръща в нарастваща опасност за моята личност. Преди това обаче той ще трябва да си спечели омразата на народа на Аракис. А после — всички ще посрещнат като освободител моя скъп Фейд-Рота.“

Баронът премести поглед върху гвардейския капитан Уман Куду: рязко очертани челюстни мускули и брадичка като връх на ботуш — човек, комуто можеше да се има доверие, защото пороците му бяха известни.

— Най-напред къде е предателят, който ми достави дука? — попита баронът. — Трябва да му дам наградата.

Пайтър се завъртя на пръсти и даде знак на стражата отвън.

Пред вратата настана нервно суетене и Юи влезе. Движенията му бяха сковани и отмерени. Мустаците бяха увиснали над моравите му устни. Само старческите очи изглеждаха живи. След като направи три

крачки в стаята, Юи се спря, подчини се на знака, даден му с ръка от Пайтър, и застана с очи, вперени през празното пространство в барона.

— Ааа, д-р Юи!

— Господарю Харконен!

— Научавам, че си ни предал дука.

— Моята част от сделката, господарю.

Баронът погледна към Пайтър. Пайтър кимна. Баронът отново погледна към Юи.

— Условието на сделката, така ли? А аз... — Той изричаше ясно и злобно думите: — Какво следваше да направя аз в замяна?

— Вие си спомняте много добре, господарю Харконен.

И едва сега, като чуваше неприятното тиктакане на часовници в главата си, Юи си позволи да се замисли. Той бе забелязал коварната измама в поведението на барона. Уана бе наистина мъртва — бе избягала далеч от обсега на пипалата им. В противен случай те все още щяха да имат власт над мекушавия доктор. От поведението на барона ставаше ясно, че такава власт те вече нямаха — всичко бе свършило.

— Така ли? — попита баронът.

— Вие обещахте да освободите Уана от тежките ѝ страдания.

Баронът кимна.

— Ах, да. Сега си спомням. Така беше. Наистина обещах. По този начин пречупихме имперската повеля. Ти не можеше да се примириш да виждаш как бин-джезъритската ти вещица се търкаля из ямите на ужаса на Пайтър. Да, барон Харконен винаги изпълнява своите обещания. Казах ти, че ще я освободя от страданията ѝ и че ще ти позволя да отидеш при нея. Така да бъде. — Той махна с ръка на Пайтър.

Сините очи на Пайтър се изцъклиха. По своята плавност движенията му напомняха котешки. Ножът в ръката му проблесна като нокът на граблива птица, когато се заби в гърба на Юи.

Старецът настръхна, ала изобщо не свали погледа си от барона.

— И така, иди при нея! — избулва баронът.

Юи стоеше на едно място, като се олюляваше. Устните му се раздвижиха със старателна точност, а гласът му се разнесе в странно отмерен ритъм.

— Вие... си... мислите... че... сте... ме... победили. Вие... си... мислите... че... аз... не... знаех... какъв... е... откупът... за... моята...

Уана.

Той рухна. Без да пристъпи и да се огъне. Падна като отсечено дърво.

— И така, иди при нея! — повтори баронът, ала думите му прозвучаха като немошно ехо.

Казаното от Юи го изпълни с някакво лошо предчувствие. Той се взря в Пайтър, видя го да избърсва острието в парче плат и прочете мазно задоволство в сините му очи.

„Значи ето как убивал със собствената си ръка“ — помисли баронът. — Добре е да знам.

— Той наистина ли предаде дука? — попита баронът.

— Разбира се, господарю — отвърна Пайтър.

— Тогава доведете го тук!

Пайтър погледна към гвардейския капитан, който се обърна и излезе да изпълни заповедта.

Баронът погледна надолу към Юи. От начина, по който докторът бе рухнал, човек би помислил, че в тялото му има дъб вместо кости.

— Никога не съм се решавал да се доверявам на предател — рече баронът. — Дори и на предател, който лично аз съм направил.

Той впи поглед в забуления в мрак илюминатор. Баронът знаеше, че изпълнената с тишина черна нощ му принадлежи. Артилерийският обстрел на пещерите по Защитната стена бе спрял. Заешките дупки бяха затрупани. Изведнъж се оказа, че умът на барона не е в състояние да измисли нещо по-красиво от тази напълно черна пустош. Освен ако имаше мъничко бяло на фона на черното. Бял гланц върху черното. Порцелановобяло.

Ала съмнението продължаваше да го човърка.

„Какво бе искал да каже онзи дърт глупак докторът? Естествено, той сигурно е знаел какво ще му се случи накрая. Ала тези му думи, дето си мислели, че е победен: «Вие си мислите, че сте ме победили.»“

„Какво ли бе искал да каже?“

Дук Лито Атрейдски влезе през вратата. Ръцете му бяха омотани с вериги, а лицето с орловите черти бе набраздено с мръсотия. Там, където някой бе отрязал емблемата върху униформата му, зееше дупка. На кръста, откъдето бе изтръгнат защитният пояс, без да се освободят връзките на униформата, висяха дрипи. Очите на дука бяха изцъклени, погледът му — безумен.

— Така — рече баронът. Той се поколеба и пое дълбоко въздух. Разбра, че бе заговорил твърде гръмко. Този така отдавна мечтан миг бе изгубил част от своята прелест.

„Проклет да е во веки веков дяволският доктор!“

— Надявам се, че добричкият дук е упоен — обади се Пайтър. — Именно така Юи ни го улови. — Пайтър се обърна към дука. — Нали сте упоен, драги ми дук Лито?

Гласът идваше много отдалеч. Лито усещаше веригите, болката в мускулите, напуканите си устни, пламтящите страни и сухотата от жаждата, която проскърцваше в устата му. Ала звуците бяха тъпи, прибулени под меко покривало. А през покривалото съзираше неясни фигури.

— Какво става с жената и момчето, Пайтър? — попита баронът. — Вече има ли някаква вест?

Пайтър прекара език по устните си.

— Ти си чул нещо! — озъби се баронът. — Какво?

Пайтър погледна към гвардейския капитан и после пак към барона.

— Войниците, които бяха изпратени да изпълнят задачата, господарю, са били... въз... са били... въз... намерени.

— И са докладвали, че всичко е наред, така ли?

— Те са мъртви, господарю.

— Разбира се, че ще са мъртви! Това, което искам да знам, е...

— Били са мъртви, когато са ги намерили, господарю.

Лицето на барона посиня.

— А жената и момчето?

— Нито следа, господарю, ала там наблизо е имало червей. Пристигнал е, докато са разследвали случилото се. Може би е станало така, както искахме... нещастен случай. Вероятно...

— Ние не се занимаваме с вероятности, Пайтър. Какво става с изчезналия топтер? Това подсказва ли нещо на моя ментат?

— Очевидно един от приближените на дука е избягал с него, господарю, убил е нашия пилот и се е измъкнал.

— Кой от приближените на дука?

— Пилотът е убит ловко и безшумно, господарю. Вероятно е бил Хауът или онзи Халик. Може да е и Айдахо. Или някой от поручиците.

— Вероятности — негодуваше баронът.

Той погледна упоената олюляваща се фигура на дука.

— Положението е овладяно, господарю — рече Пайтър.

— Не, не е! Къде е този глупав планетолог? Къде е този Кайнс?

— Получихме известие къде да го намерим и изпратихме да го повикат, господарю.

— Не ми харесва как ни помага служителят на императора — измърмори баронът.

Всички тези думи достигаха до Лито през мекото покривало, ала някои от тях жегваха мисълта му. От жената и момчето — нито следа. Пол и Джесика се бяха спасили. И съдбата на Хауът, Халик и Айдахо оставаше неизвестна. Все още имаше надежда.

— Къде е дукският пръстен с герба? — попита баронът. — Не е на пръста му.

— Сардукарът каза, че когато са го заловили, пръстенът не е бил на ръката му, господарю — отвърна гвардейският капитан.

— Ти уби твърде прибързано доктора — отбеляза баронът. — Това бе грешка. Трябваше да ме предупредиш, Пайтър. Нашето дело не се нуждае от подобни необмислени действия. — Той се начумери. — Вероятности!

Мисълта се надигна като вълна в съзнанието на Лито: „Пол и Джесика са се спасили!“ В паметта му се мяркаше още нещо: сделка. Още малко и ще си я спомни.

„Зъбът?“

Вече отчасти си припомни: капсула отровен газ във форма на изкуствен зъб.

Някой му бе поръчал да си спомни за зъба. Зъбът беше в устата му. Напипваше очертанията му с език. Трябваше само рязко и здраво да го стисне.

„Още не!“

Този някой му бе казал да почака, докато се приближи до барона. Кой му бе казал това? Не можеше да си спомни.

— Още колко време ще е така упоен? — попита баронът.

— Вероятно още час, господарю!

— Вероятно! — измърмори баронът. Той отново се обърна към потъналия в мрак илюминатор. — Гладен съм.

Онази там неясна сива фигура е баронът — помисли си Лито. Фигурата подскачаше напред-назад и се люлееше заедно със стаята. А

стаята ту се уголемяваше, ту се смаляваше. Ту се потапяше в мрак, ту просветляваше.

За дук Лито времето се превърна в низ от пластове. Той се промъкваше през тях. „Трябва да изчакам.“

Имаше някаква маса. Лито видя масата съвсем ясно. И огромен дебел човек от другата страна на масата, пред него остатъци от ядене. Лито почувствува, че седи в кресло срещу дебелия човек, усети веригите и ремъците, които крепяха седналото му изтръпнало тяло. Той осъзнаваше, че е минал известен период от време, ала точно колко не знаеше.

— Струва ми се, че идва на себе си, бароне.

„Каdifен глас. Това е Пайтър.“

— И на мен така ми се струва, Пайтър.

„Боботещ бас: баронът.“

Лито почувствува, че все по-осезателно започва да възприема околната обстановка. Столът под него стана по-твърд, а възетата постегнати.

Сега ясно видя и барона. Лито наблюдаваше движенията на ръцете му: пръстите му машинално опипваха ту ръба на чинията, ту дръжката на лъжицата, а един пръст проследяваше ръба на челюстта.

Лито наблюдаваше тези опипващи пръсти като хипнотизиран.

— Вие ме чувате, дук Лито — заговори баронът. — Знам, че ме чувате. Искаме да узнаем от вас къде да намерим вашата наложница и детето, чийто баща сте вие.

Нито едно движение не убегна на Лито, ала думите го изпълниха със спокойствие. „Значи е истина; Пол и Джесика не са в ръцете им.“

— Ние тук не си играем на детски играчки — избоботи баронът. — Това трябва да ви е ясно. — Той се наведе над Лито, като се взираше внимателно в лицето му. Баронът се измъчваше от мисълта, че тази среща не може да се състои насаме, само между тях двамата. Тя ставаше пред свидетели, които да виждат в такова бедствено положение членове на кралското семейство — това създаваше лош прецедент.

Лито чувствуваше как силата му се възвръща. И ето че споменът за изкуствения зъб изпъкна в мисълта му като камбанария сред равнинен пейзаж. Капсула във форма на нерв, поставена вътре в този

зъб — отровния газ. Той си припомни кой бе поставил смъртоносното оръжие в устата му.

„Юи.“

Забулен от наркотика спомен за отпуснат труп, който бе видял как влачат тук, в тази стая, увисна като мъгла в съзнанието на Лито. Той знаеше, че това бе Юи.

— Чувате ли този шум, дук Лито? — попита баронът.

Лито дочу дрезгав вик и приглушените стенания на нечие страдание.

— Заловихме един от вашите приближени, преоблечен като свободен — рече баронът. — Разкрихме го много лесно — по очите, както ще се досетите. Той твърди, че е бил изпратен при свободните, за да ги шпионира. Аз съм живял известно време на тази планета, всъщност. Човек не може да шпионира тези дрипльовци на пустинята. Кажете ми, платихте ли за тяхната помощ? При тях ли изпратихте жената и сина си?

Лито почувствува как страх сковава гърдите му. „Ако Юи ги е изпратил при хората в пустинята... преследването няма да свърши, докато не ги намерят.“

— Хайде, хайде! — рече баронът. — Нямаме много време, а болката идва бързо. Моля ви, не довеждайте нещата дотам, драги ми Лито. — Баронът отмести поглед към Пайтър, който стоеше до рамото на Лито. — Пайтър не е донесъл тук всичките си инструменти, но съм сигурен, че би могъл да импровизира нещичко.

— Понякога импровизацията се оказва най-подходящото нещо, бароне.

„Този кадифен мазен глас!“ Лито го чу до ухото си.

— Вие несъмнено сте имали план за действие при непредвидени критични обстоятелства — продължи баронът. — Къде са изпратени жената и момчето ви? — Той погледна ръката на Лито. — Пръстенът ви го няма. У момчето ли е?

Баронът вдигна очи и ги впи в очите на Лито.

— Не отговаряте — рече той. — Нима ще ме принудите да извърша нещо, което не искам да правя? Пайтър ще си послужи с обикновени директни методи. Съгласен съм, че понякога те са най-подходящи, ала не е хубаво, че именно вие ще бъдете подложен на подобни неща.

— Може би сгорещена лой върху гърба и клепките — обади се Пайтър. — А може би и върху други някои части на тялото. Особено ефективен е този метод, когато обектът няма представа кое ще е следващото място, върху което ще падне лойта. Отличен метод, а и има известна красота във вида на гнойнобелите мехури по голата кожа, нали така, бароне?

— Изключителна красота! — потвърди баронът и в гласа му прозвуча нотка на раздразнение.

„Тези опипващи пръсти!“ — Лито наблюдаваше пухкавите ръце, проблясващите драгоценни камъни върху пухкавите по бебешки ръце и тяхното машинално бродене.

Нахлуващите през вратата зад гърба му стенания терзаеха нервите му. „Кого ли са заловили?“ — питаше се той. — „Възможно ли е да е Айдахо?“

— Повярвайте ми, *cher cousin* — започна баронът. — Не искам да се стига до това.

— Вие си мислите за дръзновени куриери, които препускат да повикат помощ, която не може да пристигне — обади се Пайтър. — В това, както ви е известно, има артистичност.

— Ти си изключително артистична личност — озъби се баронът. — А сега имай любезността да млъкнеш.

Внезапно Лито си припомни нещо, което Гърни Халик бе казал веднъж, застанал пред портрета на барона: „И аз застанах върху морския пясък, и видях как от морето се надигна звяр... а върху главите му бе изписано името на сквернословие.“

— Губим време, бароне — рече Пайтър.

— Може би.

Баронът кимна.

— Известно ли ви е, драги ми Лито, че вие накрая ще ни кажете къде са. Има една степен на болката, която ще ви купи.

„Твърде вероятно е да е прав“ — помисли си Лито. — „Ако не беше заради зъба... и обстоятелството, че аз наистина нямам представа къде се намират.“

Баронът си взе парче месо, набути го в устата си, сдъвка го и бавно преглътна. „Трябва да опитаме нова тактика“ — рече си той.

— Разгледай този прекрасен човек, който твърди, че не може да бъде купен — заговори баронът. — Разгледай го, Пайтър.

Дрезгавите стенания секнаха.

Баронът видя Уман Куду, гвардейския капитан, който се появи на вратата и поклати глава. Заловеният не бе дал необходимите сведения. Още един неуспех. Време бе да престанат да шикалкавят с този глупак дука, с този тъп, мекушав глупак, който не си даваше сметка за произподнята, която се намираще толкова наблизо — само на косъм от него.

Тази мисъл успокои барона и сломи нежеланието му да подложи на мъчения член на кралското семейство. Внезапно се видя като хирург, който прави дисекции с остър скалпел — видя се да изрязва маските от лицата на глупците и да изважда на показ ужаса под тях.

„Всички до един са зайци!“

„И как само се плашеха, щом видяха месоядно животно!“

Лито погледна през масата, като се питаше защо се бави. Зъбът бързо щеше да сложи край на всичко. И все пак... повечето от нещата в живота бяха красиви. Откри, че си спомня за едно радиохвърчило, политнало из морскосиньото небе на Каладън, и за Пол, който се смееше от радост при вида на хвърчилото. И си спомни изгрева на слънцето тук, на Аракис — обагрените пластове на Защитната стена с омекотени от облаците прах цветове.

— Твърде неприятно — смотолеви баронът. Той се отблъсна от масата, изправи се леко с помощта на суспенсорите и се подвоуми, като забеляза, че у дука настъпва някаква промяна. Видя го как си поема дълбоко въздух, как очертанието на брадичката му се опъна и как трепна там един мускул, щом дукът рязко затвори уста.

„Колко го е страх от мен!“ — помисли си баронът.

Уплашен, че баронът може да му се изплъзне, Лито рязко стисна зъба с капсулата и почувствува как той се разтроши. Отвори уста и изпусна лютивата пара, която усети по езика си. Баронът се смали и се превърна във фигурка, гледана през тунел. Лито чу пышкане до ухото си — онзи с кадифения глас: Пайтър.

„Отровата порази и него!“

— Пайтър! Какво има?

Боботещият глас идваше много отдалеч.

Лито долови спомени, които се повлякоха из мислите му като думи, нареждани от старите беззъби вещици. Стаята, масата, баронът,

чифт ужасени очи — изцяло сини, очите — всичко това сгъстено наоколо му в чудовищна симетрия.

Имаше някакъв човек с остра като връх на ботуш брадичка, който падна като оловно войниче. Носът на оловното войниче бе счупен и изкривен наляво — спрял метроном, замлъкнал завинаги в началото на такта, понечил да тръгне в другата посока. Лито чу шум от счупен порцелан — толкова далечен — и някакъв тътен в ушите си. Умът му бе като безкраен хамбар, който побираше всичко. Всичко, което някога бе съществувало: всеки вик, всеки шепот, всяко... мълчание.

Само една мисъл не го напусна. Лито я видя изписана с разкривени огнени букви върху мрачно сияние: Денят, създаден от живота, и животът, създаден от деня. Тази мисъл го порази с усещането за пълнота, усещане, което знаеше, че никога няма да успее да обясни.

Тишина.

Баронът бе опрял гръб в тайната си врата, вратата на собствената си дупка, зад масата, през която можа да избяга. Беше я затръшнал, като бягаше от стая, пълна с мъртъвци. Осъзна, че наоколо му се трупат стражи. „Дали и аз не поех от тази отрова?“ — запита се той. — „Дали и мен не ме порази това там в стаята?“

Слухът му се възвърна... както и разсъдъкът. Дочу как някой крещеше заповеди — противогази... да се държи вратата затворена... да се включат вентилаторите.

„Другите изпопадаха бързо“ — помисли си той. — „А аз все още съм на крака. Аз все още дишам. Дяволски ад! Беше само на косъм!“

Вече можеше да анализира станалото. Защитата му се бе включила, на ниска степен наистина, ала все пак достатъчна, за да забави молекулярния обмен през защитната бариера. А той тъкмо се отблъскваше от масата... да, и ужасното стенание на Пайтър, което бе накарало гвардейския капитан да се хвърли напред към собствената си гибел.

Случайността и предупреждението на един умиращ — само те го бяха спасили.

Баронът не изпитваше никаква благодарност към Пайтър. Глупакът сам си беше изпросил да го убият. Ами този глупав гвардейски капитан! Бе заявил, че преглежда основно всекиго, преди

да го въведе при барона! Как тогава се е оказало възможно дукът да...? Без никакъв предупредителен знак. Даже и от детектора на отрови, поставен на масата — даде сигнал чак когато вече беше твърде късно. Как?

„Е, това сега е без значение“ — рече си баронът, мислите му започнаха да стават по-уверени. — „Следващият гвардейски капитан ще започне с намирането на отговори на тези въпроси.“

В коридора, зад ъгъла пред другата врата към същата онази стая на смъртта отново настана оживление. Баронът се отблъсна от тайната си врата и заоглежда внимателно наобиколилите го лакеи. Те стояха втренчили погледи, безмълвни, в очакване на реакцията на барона.

Дали баронът ще се разсърди?

И баронът осъзна, че от бягството му от ужасната стая бяха изминали само няколко секунди.

Някои от стражите държаха оръжия, насочени към вратата. Други насочваха своята свирепост към празния коридор, по посока на олелията зад ъгъла отдясно.

Изад ъгъла се показва някакъв мъж — противогазът му се люлееше на ремъци около врата, а вниманието му бе изцяло погълнато от детекторите на отрови, които опасваха този коридор. Беше русоляв, с неизразително лице и зелени очи. От месестите му устни тръгваха ясно очертани бръчки. Приличаше на някакво водно същество, което по погрешка бе поставено сред обитателите на сушата.

Баронът впери поглед в приближаващия се мъж и си припомни името му: Нифад. Якин Нифад, гвардейски сержант. Нифад бе пристрастен към семута*, музикалният наркотик, който свиреше някъде дълбоко в мислите му. Полезна информация.

Мъжът спря пред барона и отдаде чест.

— Коридорът е очистен, господарю. Стоях отвън, но видях със сигурност, че това бе отровен газ. Вентилаторите във вашата стая всмукват въздух от тези коридори. — Той вдигна очи към детектора на отрови над главата на барона. — Отровният газ изобщо не е проникнал тук. Стаята ви вече е прочистена. Какви са вашите заповеди?

Баронът позна гласа на сержанта — гласа, който бе крещял заповедите. „Бива си го този сержант — помисли си той.“

— Всички вътре ли са мъртви? — попита баронът.

— Да, господарю.

„Е, ще трябва да се примирим“ — помисли си баронът.

— Преди всичко — заговори той — искам да те поздравя, Нифад. Ти си новият капитан на моята гвардия. И се надявам, че ще вземеш присърце урока, който ни дава съдбата на твоя предшественик.

Баронът наблюдаваше как новопроизведеният капитан постепенно започна да проумява станалото. Нифад знаеше, че никога повече нямаше да му липсва неговата семута.

Той кимна.

— Господарят знае, че ще се посветя изцяло на неговата безопасност.

— Да. А сега на работа. Подозирам, че дукът е имал нещо в устата си. Ще откриеш какво е било това нещо, как е било използвано и кой му е помогнал да го постави там. Ще вземеш всички предпазни мерки...

Той млъкна, потокът на мисълта му бе прекъснат от някакъв смут в коридора — стражите на вратата на асансьора, за по-долните нива на фрегатата се опитваха да задържат висок башар, който тъкмо излизаше от асансьора. Баронът не си спомняше физиономията на башара: слабо лице с тънка резка за уста и две мастилени петна за очи.

— Не ме докосвайте, глутница от лешояди! — изрева башарът и разблъска стражите настрани.

„Аха, един от сардукарите“ — помисли си баронът.

Башарът тръгна към барона, чиито очи се превърнаха в цепнатини, преливащи от мрачни предчувствия. Сардукарските офицери го изпълваха с тревога. Струваше му се, че те до един бяха роднини на дука... на покойния дук. А и как само се държаха към барона!

Башарът застана на половин крачка пред барона с ръце на хълбоците. Стражите се суетяха колебливо зад гърба му.

Баронът отбеляза липсата на почести и презрението в поведението на сардукара и тревогата му нарасна. В подкрепление на харконските легиони тук имаше само един сардукарски легион — десет бригади, ала баронът не се заблуждаваше. Този един легион можеше да се нахвърли върху харконите и спокойно да ги смаже.

— Кажете на войниците си, че не са те тези, които ще ми попречат да ви видя, бароне — изръмжа сардукарът. — Моите хора ви

доведоха атрейдския дук, преди да успее да обсъдя с вас съдбата му. Ще я обсъдим сега.

„Не бива да губя престиж пред войниците си“ — помисли си баронът.

— Така ли? — В този въпрос бе вложена толкова язвителност, че баронът се почувствува горд.

— Моят император ме е натоварил да се погрижа неговият благороден братовчед да умре прилично и без страдание — рече башарът.

— Същите императорски заповеди получих и аз — излъга баронът. — Да не би да подозирате, че не съм ги изпълнил?

— Аз трябва да докладвам на моя император това, което видя със собствените си очи — отвърна сардукарът.

— Дукът вече е мъртъв — отсече баронът и махна с ръка, за да освободи сардукара.

Башарът не помръдна от мястото си. Остана с лице към барона и дори с трепване на око или на мускул не показа, че е забелязал жеста му.

— Как умря? — озъби се той.

„Наистина“ — каза си баронът. — „Това вече е прекалено.“

— От собствената си ръка, ако искате да знаете — отвърна баронът. — Взе отрова.

— Сега ще огледам трупа — заяви башарът.

Баронът вдигна поглед към тавана, като се преструваше на раздразнен, докато мислите му препускаха: „Проклятие! Този сардукар с неговия остър поглед ще види стаята, преди да успеят нещичко да подредят.“

— Незабавно! — изръмжа сардукарът. — Ще го огледам със собствените си очи.

Баронът разбра, че това нямаше как да се предотврати. Сардукарът щеше да забележи всичко. Щеше да узнае, че дукът е убил харконски войници... и че баронът най-вероятно е избягал по някоя тайна пътечка.

Имаше и доказателства — останките от вечерята на масата и мъртвият дук насреща, заобиколен от трупове. Изобщо не можеше да се предотврати.

— И нищо не може да ме разубеди — озъби се башарът.

— Никой не ви разубеждава — рече баронът и се вторачи в тъмните очи на сардукара. — Аз не крия нищо от моя император. — Той кимна на Нифад. — Башарът трябва незабавно да види всичко. Въведи го през вратата, пред която стоеше ти, Нифад.

— Оттук, господине — рече Нифад.

Бавно и нагло сардукарът заобиколи барона и си проправи с рамо път сред стражите.

„Нетърпимо“ — помисли си баронът. — „Сега императорът ще узнае, че съм допуснал грешка. Той ще вземе това за признак на малодушие.“

Измъчваше го мисълта, че императорът и неговият сардукар си приличаха по своето презрение към малодушието. Баронът прехапа долната си устна, като се успокояваше с това, че императорът поне не бе узнал за нападението на атреидите върху Гайъди Прайм и унищожаването на тамошните харконски складове с подправка.

„Проклет да е този коварен дук!“

Баронът наблюдаваше отдалечаващите се фигури — наглия сардукар и набития, способен Нифад.

„Трябва да свикваме“ — помисли си баронът. — „Ще се наложи отново да поставя Рабан да управлява тази проклета планета. Без никакви ограничения. Трябва да пожертвувам собствената си харконска кръв, за да подготвя Аракис за приемането на Фейд-Рота. Дявол да го вземе този Пайтър. Да се остави да го убият, преди аз да свърша с него?“

Баронът въздъхна.

„И трябва да се обадя до Тлайлъкс* да ми осигурят нов ментат. Те сигурно вече са ми го приготвили.“ Един от стражите до него се окашля. Баронът се обърна към него.

— Гладен съм.

— Да, господарю.

— И искам малко да се позабавлявам, докато разчиствате онази стая и разследвате тайните й, за да ми докладвате — избоботи баронът. Войникът сведе очи.

— Какво забавление желае господарят?

— Ще бъда в покоите си — отвърна баронът. — Доведете ми онзи младеж, когото купихме в Гамънт, онзи с прекрасните очи. Ала искам да го упоите добре. Нямам настроение да се боричкам.

— Да, господарю.

Баронът се обърна и подпомаган от суспенсорите, се отправи със своята подскачаща походка към покоите си. Да — мислеше си той. — Онзи с прекрасните очи, онзи, който толкова много прилича на младия Пол Атрейдски.

„О, морета на Каладън,
о, люде на дук Лито,
последната крепост на Лито
падна,
падна завинаги...“

Из „Песните на
Муад’Диб“ от принцеса
Ирулан

Пол почувствува, че цялото му минало, всичко, което бе преживял допреди тази нощ, се бе превърнало в струйка песъчинки в пясъчен часовник. Прегърнал колене, той седеше до майка си в една малка колибка, направена от въжета и пластмаса — влагосъхраняваща палатка. Бяха я намерили заедно с облеклото на свободните, което носеха сега, във вързопа, оставен в топтера.

Пол изобщо не се съмняваше кой бе оставил пустинния несесер* и кой бе определил курса на топтера, който ги отнасяше в плен. Юи.

Предателят лекар ги бе изпратил право в ръцете на Дънкан Айдахо.

През прозрачната стена на влагосъхраняващата палатка Пол се загледа навън, в сгрениите от луната скали, обкръжаващи мястото, където Айдахо ги беше скрил.

„Да се крия като дете, когато вече съм дук“ — мислеше си Пол. Почувствува как тази мисъл го подразни, ала не можеше да отрече мъдростта на постъпката им.

Тази нощ с възприятията му се беше случило нещо. Той видя с изострена яснота всяко обстоятелство и събитие около себе си. Усети, че не е в състояние да спре притока на данни и спокойната прецизност, с която всяка отделна информация се прибавяше към познанията му, а осмислянето ѝ се съсредоточаваше в неговите възприятия. Това беше нещо повече от способностите на ментата.

Пол си припомни за онзи миг на безсилен гняв, когато непознатият топтер се бе спуснал в мрака върху тях и с писъка на вятъра в крилете си бе връхлетял над пустинята като гигантски ястреб. И именно тогава бе станало това нещо в главата на Пол. Топтерът бе намалил скоростта и бе направил завои над един пясъчен хребет към бягащите фигури — майка му и той. Пол си спомни как ги бе догонила миризмата на изгоряла сира от триенето на спирачките на топтера по пясъка.

Той знаеше, че майка му се бе обърнала в очакване да види лазестрел в ръцете на харконски наемници, ала бе разпознала Дънкан Айдахо, който се бе подал от отворената врата на топтера и бе изкрещял:

— Побързайте! На юг от вас се задава диря на приближаването!

Ала преди да се обърне, Пол вече знаеше кой управлява топтера. Натрупването на съвсем незначителни подробности за начина, по който летеше топтерът, и за стремглавото му кацане — такива дреболии, които дори майка му не бе открила, беше подсказало на Пол кой точно седи на командния пулт.

В другия край на влагосъхраняващата палатка Джесика се размърда и каза:

— Може да има само едно обяснение. Харконите са държали в своя власт съпругата на Юи. Той мразеше харконите! Не е възможно да съм се лъгала в това. Ти прочете бележката му. Но защо той ни спаси от касапницата?

„Тя едва сега започва да проумява нещата, и то елементарно“ — рече си той. Тази мисъл го потресе. Пол бе разгадал този факт така, между другото, докато бе чел бележката, в която бе намерил загънат във вързопа дукския пръстен.

„Не се опитвайте да ми простите — бе написал Юи. — Вашата прошка не ми е нужна. Аз и без това нося достатъчно голям товар. Това, което правя, го правя без никаква корист или надежда, че някой ще може да ме разбере. Това е моето собствено последно изпитание — тахади-ал-бурхан*. Предавам ви дукския пръстен на атреидите като залог, че пиша истината. Когато четете тази бележка, дук Лито ще е вече покойник. Почерпете утеха от уверенията ми, че той не е умрял сам, че човекът, когото мразим най-много, е умрял заедно с него.“

Бележката не носеше нито адрес, нито подпис, ала нямаше съмнение чий беше познатият почерк — на Юи.

Като си спомни за бележката, Пол изпита още веднъж трагедията на онзи миг — нещо остро и особено, което сякаш се случи извън неговия нов начин на възприятия. Той бе прочел, че баща му е починал, бе убеден в истинността на думите, но бе погледнал на тях като на обикновена нова информация, която трябваше да подреди в мислите си и да я използва.

„Аз обичах баща си“ — мислеше си Пол и бе сигурен в това. — „Би трябвало да скърбя за него. Би трябвало да почувствувам нещо.“

Ала не почувствува нищо, само си помисли: „Ето една важна информация.“

Тя бе само една от многото.

А междувременно мисълта му прибавяше нови впечатления, екстраполираше ги и ги изчисляваше.

Спомни си за думите на Халик: „Настроението е нещо, което ти трябва за коне или любов. Човек се бие, когато възникне необходимост — независимо от настроението.“

„Вероятно е точно така“ — рече си Пол. — „Ще скърбя за баща си по-късно... когато има време.“

Той обаче не почувствува никакво смущение в невъзмутимата си прецизност. Долови, че новите му възприятия са само начало, че те продължават да се множат. Обзе го чувството за ужасното предназначение, което за пръв път бе усетил по време на изпитанието на светата майка Гайъс Хелън Мохайъм. Дясната му ръка — ръката, която помнеше болката — изтръпна и запулсира.

„Това ли е то да бъдеш техният Куизъц Хадерах?“ — запита се Пол.

— По едно време си помислих, че Хауът отново ни е подвел — заговори Джесика. — Помислих си, че д-р Юи не е възпитаник на медицинското училище „Сук“.

— Той бе всичко онова, което мислехме че е... дори и повече — каза Пол. И си помисли: „Защо тя така бавно проумява нещата?“ После продължи: — Ако Айдахо не успее да се добере до Кайнс, тогава ние ще...

— Той не е единствената ни надежда — прекъсна го тя.

— Не това ми беше мисълта — рече той. Тя долови стоманените нотки в гласа му, както и заповедния тон и през сивия мрак на влагосъхраняващата палатка се загледа в него. Гледан през прозрачната стена на палатката, Пол се виждаше като силует на фона на осветените от луната скали.

— Сигурно са успели да избягат и други от бащините ти войници — рече тя. — Трябва наново да ги съберем и да намерим...

— Трябва да разчитаме единствено на себе си — прекъсна я той. — Нашата първа грижа е семейното ни атомно оръжие. Трябва да го приберем, преди харконите да го намерят.

— Малко вероятно е да го намерят — рече тя. — То е скрито много добре.

— Не бива да се разчита на случайността.

А тя си помисли: „Изнудване със семейното атомно оръжие като заплаха за планетата и нейната подправка — ето това има предвид той. Ала тогава ще може да се надява единствено на бягство като отцепник.“

Думите на майка му породиха нова върволица от мисли у Пол — грижата на дука за всички воители, които бяха загинали през тази нощ. „Хората са истинската мощ на една велика династия“ — помисли си Пол. И си припомни думите на Хауът: „Тъжно е да се разделяш с хора — планетата си остава само планета.“

— Те използват сардукари — рече Джесика. — Трябва да изчакаме, докато се изтеглят сардукарите.

— Смятат, че са ни притиснали между пустинята и сардукарите — каза Пол. — Намерението им е да не оставят жив атрейд — пълно изстребление. Не разчитай, че някой от нашите хора ще оцелее.

— Те не могат да продължават до безкрайност да излагат на показ участието на императора в цялата тази работа.

— Наистина ли?

— Някои от нашите хора сигурно ще успеят да се измъкнат.

— Така ли?

Джесика се извърна настрана, изплашена от скритата сила в гласа на сина си, в който се долавяше точната преценка на вероятностите. Тя осъзна, че неговият ум я беше изпреварил далече напред и че сега в някои отношения той разбира повече от нея. Тя бе помогнала в изграждането на този ум, който бе в основата на всичко

това, но сега Джесика откри, че се страхува от него. Мислите ѝ взеха друга насока, устремиха се към погубения живот на нейния дук и сълзи опариха очите ѝ.

„Така е трябвало да стане, Лито“ — мислеше си тя. — „Време за обич и време за скръб.“ — Тя сложи ръка на корема си и вниманието ѝ се съсредоточи върху зародиша в него.

„Аз нося в утробата си дъщерята на атреидите, която ми бе наредено да родя, ала светата майка допусна грешка: една дъщеря не би могла да спаси живота на моя Лито. Това дете е само късче живот, което сред обкръжението на смъртта протяга ръка към утрешния ден. Заченах по инстинкт, а не по принуда.“

— Опитай пак с приемника — обади се Пол.

„Умът продължава да работи независимо от опитите ни да го спрем“ — рече си тя.

Джесика намери миниатюрния приемник, който Айдахо им бе оставил, и го включи. Върху скалата на уреда блесна зелена светлинка. От говорителя се разнесе продължително пиукане. Тя намали звука и завъртя копчето на скалата. В палатката нахлу глас, който говореше на атреидския боен език.

— ... обратно и да се прегрупират при хребета. Федор докладва, че в Картаг няма оцелели, а банката на Сдружението е ограбена.

„Картаг!“ — помисли си Джесика. — „Това бе разведникът на харконите.“

— ... те са сардукари — продължи гласът. — Отваряйте си очите за сардукари в атреидски униформи. Те са...

От говорителя се чу вик и настъпи мълчание.

— Опитай на друга честота — рече Пол.

— Разбираш ли какво означава това? — попита Джесика.

— Очаквах го. Искат Сдружението да обвини нас за ограбването на банката им. А ако Сдружението се опълчи срещу нас, ние ще сме уловени в капан на Аракис. Опитай на друга честота.

Тя премисляше думите му. „Очаквах това.“ Какво бе станало с него? Джесика бавно се върна към приемника. Докато въртеше копчето на скалата, доловиха ярост в няколко гласа, които предаваха на атреидски боен език:

— ... отстъпваме...

— ... опитайте да се прегрупирате при...

— ... затрупани в пещерата в...

А не можеше да има съмнение в победоносното ликуване на харконския брътвеж, който се сипеше от другите станции. Резки заповеди, рапорти за бойни действия. Казаното бе недостатъчно за Джесика, за да запише и разкодира езика, но тонът бе очевиден.

Победа за харконите.

Пол разклати вързоп до себе си и чу как избълбука водата в двата контейнера*. Той си пое дълбоко въздух и погледна нагоре през прозрачната стена на палатката към отвесната скала на фона на звездите. Лявата му ръка докосна херметическия отвор на палатката.

— Скоро ще се зазори — рече той. — През деня можем да чакаме Айдахо, ала няма да останем тук още една нощ. В пустинята човек трябва да пътува нощем, а да си почива на сянка през деня.

В мислите на Джесика се прокрадна изучавано правило: „Без влагосъхраняващ костюм човек, седнал на сянка в пустинята, се нуждае от пет литра вода на ден, за да поддържа телесното си тегло.“ Тя почувствува гладката мека кожа на влагосъхраняващия костюм по тялото си, като си мислеше колко много зависи сега животът им от това облекло.

— Тръгнем ли оттук, Айдахо няма да може да ни намери — рече тя.

— Има начини да накараш всеки един човек да проговори — каза той. — Ако Айдахо не се върне до разсъмване, трябва да допуснем възможността, че са го заловили. Колко време мислиш, че ще издържи?

Въпросът му не се нуждаеше от отговор и тя си замълча.

Пол вдигна капака на вързоп и извади миниатюрен наръчник със светеща пластинка и лупа. От страниците му заподскачаха зелени и оранжеви букви: контейнери, влагосъхраняваща палатка, функционални тръбички*, пясъчен шнорхел*, бинокъл, ремонтен набор*, багрилен револвер*, синко-карта*, филтрови запушалки*, паракомпас*, вестителни куки*, кречетала*, несесер, сигнални ракети...

Толкова много неща за оцеляване в пустинята.

След малко той остави наръчника върху пода на палатката.

— А къде можем да отидем? — попита Джесика.

— Баща ми говореше за пустинна мощ — отвърна Пол. — Харконите не могат да управляват планетата без нея. Те никога не са управлявали, нито ще управляват тази планета. Дори и да разполагат с десет хиляди легиона сардукари.

— Пол, нямаш право да мислиш, че...

— Всички доказателства са в ръцете ни — рече той. — Тук именно, в тази палатка — самата тази палатка, вързопът и съдържанието му, както и тези влагосъхраняващи костюми. Знаем, че Сдружението иска чудовищни цени за метеорологичните спътници, знаем, че...

— Какво общо имат метеорологичните спътници с цялата тази работа? — прекъсна го тя. — Те изобщо не могат... — Тя млъкна.

Пол усети мисълта си пренапрегната, докато разчиташе нейните реакции и изчисляваше незначителните неща.

— Разбираш ли сега? — попита той. — Спътниците наблюдават повърхността на планетата. Във вътрешността на пустинята очевидно има неща, заради които са нежелателни честите проверки.

— Искаш да кажеш, че планетата се намира под контрола на самото Сдружение?

„Колко бе недосетлива!“

— Не! — отвърна той. — На свободните! Те плащат на Сдружението, за да не ги закачат, като си плащат с монета, напълно достъпна за всеки, който притежава пустинна мощ — подправката. Това е повече от приблизителен отговор. Това е категоричната линия на изчислението. Разчитай на нея.

— Пол — започна Джесика, — ти все още не си ментат и не можеш да знаеш със сигурност как...

— Аз никога няма да стана ментат — прекъсна я той. — Аз съм нещо друго... някакъв урод.

— Пол, как можеш да говориш такива...

— Остави ме на мира!

Той й обърна гръб и впери очи в мрака. „Защо не мога да скърбя?“ — питаше се той. Чувствуваше как всяка фибра от съществуването му копнее за такова отприщване, ала той щеше да бъде завинаги лишен от него.

За пръв път Джесика долавяше в гласа на сина си толкова страдание. Прииска й се да протегне ръка към него, да го приласкае, да

го утеши, да му помогне, но почувствува, че нищо не може да направи. Той трябваше сам да излезе от затруднението си.

Светецата пластинка на наръчника от вързопа, оставен помежду им на пода на палатката, привлече погледа ѝ. Тя го вдигна, погледна форзаца и прочете: „Наръчник на «Дружелюбната пустиня», мястото пълно с живот. Тук ще намерите айата* и бурхана*. Повярвайте и Аллат* няма никога да ви изгори.“

„Звучи като Ажарската книга“ — рече си тя, като си припомни за изучаването на Великите тайни. — „Дали на Аракис не е идвал манипулатор по религиите?“

Пол извади паракомпаса от вързопа, после го върна и каза:

— Като си помисли човек за всички тези най-различни изобретения на свободните. Те притежават ненадминато съвършенство. Признай това. Културата, създала тези предмети, разкрива мъдрост, каквато никой не подозира.

Все още разтревожена от резкостта в гласа му, Джесика колебливо се върна към книгата и разгледа илюстрацията на едно съзвездие от небето на Аракийн: Муад Диб — „Мишката“, и забеляза, че опашката сочеше на север.

В сумрака на палатката Пол се взираше в едва доловими движения на майка си, осветявани от пластината на наръчника. „Сега е време да изпълня желанието на баща си“ — помисли си той. — „Трябва сега да ѝ предам съобщението, докато още има време за скръб. По-късно скръбта ще ни създаде неудобства.“ И той откри, че е потресен от тази хладнокръвна логика.

— Майко — рече той.

— Да?

Тя усети промяната в гласа му и от този тон я прониза ледена тръпка. Никога досега не бе чувала глас с такава пронизваща сила.

— Баща ми е мъртъв — рече той.

Тя издирваше у себе си фактите един по един — бинджезъритския начин за преценка на информацията — и най-накрая се озова пред чувството на ужасна загуба.

Безсилна да говори, Джесика кимна.

— Преди време — продължи Пол — баща ми ме натовари да ти предам едно съобщение, ако се случи нещо с него. Опасяваше се, че може да си повярвала, че е загубил доверие в теб.

„Това ненужно подозрение“ — помисли си тя.

— Той искаше да узнаеш, че никога не те е подозирал — продължи Пол и обясни измамата на харконите като добави: — Искаше му се да узнаеш, че винаги те е обичал и ценял. Каза, че по-скоро би се усъмнил в себе си, отколкото в теб, и каза, че съжалявал само за едно нещо: че не те е направил своя дукеса.

Тя избърса сълзите, които се стичаха по страните ѝ, и си помисли: „Какво глупаво пилеене на телесна влага!“ Но тя много добре разбираше какво представлява тази мисъл — само опит да замени скръбта с гняв. „Лито, мой Лито“ — мислеше си тя. — „Как жестоко постъпваме към онези, които обичаме!“ С рязко движение Джесика изгаси светлинната пластинка на малкия наръчник.

Разтърсиха я ридания.

Пол ги чу и усети празнота в гърдите си. „А аз не скърбя“ — рече си той. — „Защо? Защо?“ Това, че не може да скърби, му се стори ужасен недостатък.

„Време за победи и време за поражения“ — изрецитира на себе си Джесика този цитат от ОКБ — „Време за срещи и време за разлъки, време за обич и време за ненавист, време за война и време за мир.“

Умът на Пол продължаваше да работи със смразяваща точност. Той видя пътищата, които се разстилаха пред тях на тази враждебна планета. Той съсредоточи своите нови възприятия — видя ги като изчисления на най-вероятните бъдещи събития, ала примесени с още нещо — със загатната тайнственост — сякаш мислите му се потопиха в някакъв поток извън времето и събраха ветровете на бъдещето.

Неочаквано, сякаш след намирането на необходим ключ, мислите на Пол се изкачиха още на едно ниво по стълбата на възприятията му. Имаше чувството, че се е вкопчил в това ново ниво, че с мъка се удържа и че се взира наоколо. Струваше му се, че се намира в някаква сфера, кръстосана от пътища, които се разстилат във всички посоки, но това само се доближаваше до усещането.

Спомни си как веднъж бе видял понесена от вятъра тънка забрадка и сега изпита чувството, че бъдещето се извиваше по повърхност, вълнообразна и непостоянна като носената от вятъра забрадка.

Той видя хора.

Почувствува горещината и студа на неизброими вероятности. Узна имена и селища, изпита най-различни чувства, преглеждаше данни от безброй неизследвани пролуки. Имаше време да опитва, да оглежда и да вкусва, но не и време да моделира.

Това бе необятен спектър от възможности от най-далечното минало до най-далечното бъдеще — от най-вероятните до най-невероятните. Видя се как умира по безброй начини. Видя нови планети и нови култури.

И хора.

Хора.

Видя ги на гъсти тълпи, които не можеха да се преброят, но въпреки това той мислено ги преброи.

Видя дори представителите на Сдружението.

И си помисли: „Сдружението — ето един изход за нас — там моята чудатост ще бъде приета като познато скъпоценно нещо, а доставката на така необходимата подправка винаги ще бъде осигурена.“ Ала мисълта да прекара живота си на борда на свистящи кораби го ужаси. Макар че това бе изход. И като видя възможното бъдеще, в което имаше и представители на Сдружението, той разпозна своята собствена чудатост.

„Аз имам някакъв друг вид зрение. Виждам друго пространство с други пътища.“

Възприятията предадоха на Пол едновременно увереност и тревога — толкова много места в това необичайно пространство се потопиха или изчезнаха от погледа му.

Бързо, както и бе дошло, усещането му се изплъзна и той разбра, че цялото това преживяване бе продължило колкото един удар на сърцето.

И все пак неговите собствени лични възприятия бяха преобърнати и осветени по един чудовищен начин. Той се огледа наоколо.

Нощта все така обгръщаше влагосъхраняващата палатка, опъната сред заобиколеното от скали убежище. Майка му все така продължаваше да хлипа.

Той все така не изпитваше скръб... онази празнота, отделена някъде дълбоко в съзнанието му, продължаваше да работи със същото

темпо — прехвърляше сведения, изчисляваше и подобно на ментат приготвяше отговори.

И сега той осъзна, че разполага с такова изобилие от информация, каквато малко умове са съхранявали.

От тази мисъл обаче празнотата в него не стана по-поносима. Почувствува, че нещо трябва да се пръсне. Имаше усещането, че в него е поставен да тиктака часовников механизъм за адска машина и че този механизъм продължава да работи независимо от това какво искаше Пол. Той регистрираше и най-незначителните нюанси в различията, които ги заобикаляха — лека промяна във влажността, слабо спадане на температурата, пълзенето на някакво насекомо по тавана на влагосъхраняващата палатка, тържественото приближаване на зората в осеяното със звезди късче небе, което се виждаше през прозрачната стена.

Празнотата стана непоносима. Това, че знаеше как е пуснат в действие часовниковият механизъм, не променяше нещата. Пол надзърна в собственото си минало и видя началото му — обучението, развиването на способностите му, напрежението на сложните дисциплини и дори старателното изучаване на Оранжевата католическа библия... и накрая обилна консумация на подправка. А можеше да погледне и напред — в най-ужасната посока — да види накъде водеше всичко това.

„Аз съм чудовище!“ — помисли си той. — „Урод!“

— Не! — каза гласно той. И повтори: — Не, не! НЕ!

Забеляза, че блъска с юмруци по пода на палатката. (Онази неумолима половина от съзнанието му регистрира този факт като интересна емоционална изява и я подаде за изчисление.)

— Пол?

Хванала ръцете му, до него стоеше майка му, лицето ѝ — сиво петно — се взираше в него.

— Какво ти става. Пол?

— Ти тук! — възкликна Пол.

— Тук съм, Пол! — рече тя. — Всичко е наред.

— Какво си направила с мен? — попита той.

В изблик на прозрение тя долови корените на този въпрос и отговори:

— Дала съм ти живот.

Джесика инстинктивно разбра, че това е единственият отговор, който може да го успокои. Той почувствува ръцете ѝ, които го прегръщаха, и съсредоточи погледа си върху неясните очертания на лицето ѝ. Някои генетични белези в структурата на лицето ѝ бяха забелязани по нов начин от възприятията му и данните бяха прибавени към останалите, за да се получи окончателен отговор.

— Пусни ме! — рече той.

Тя усети стоманените нотки в гласа му и се подчини.

— Ще ми кажеш ли какво става с тебе, Пол?

— Ти съзнаваше ли какво правиш, когато ме посвещаваше в обучението? — попита той.

„В този глас няма вече нищо детско“ — помисли си тя. И отговори:

— Като всяка една майка се надявах, че ще бъдеш... нещо повече от другите, по-различен.

— По-различен ли?

Тя долови мъката в гласа му и каза:

— Пол, аз...

— Ти не си искала син! — рече той. — Искала си Куизъц Хадерах! Искала си бин-джезъритски възпитаник от мъжки пол!

Мъката му я ужаси.

— Но, Пол...

— Взела ли си съгласието на баща ми по този въпрос?

Измъчвана от скорошната си рана, тя заговори тихо:

— Дори и да си Куизъц Хадерах, Пол, ти си взел черти както от баща си, така и от мен.

— Но не и обучението — рече той. — Не и нещата, които... пробуждат... спящия.

— Спящия ли?

— Те са тук — той докосна с ръка главата, а после и гърдите си.

— У мен — те непрекъснато пресмятат и пресмятат, и пресмятат...

— Пол!

Тя бе доловила истерична нотка в гласа му.

— Изслушай ме — продължи той. — Ти искаше да разкажа на светата майка за сънищата си. А сега ме изслушай вместо нея. Току-що сънувах пробуждащ сън. И знаеш ли кое е причината?

— Трябва да се успокоиш — каза тя. — Ако има...

— Подправката — прекъсна я той. — Тя е навсякъде тук — във въздуха, почвата и храната. Гериатричната подправка. Тя е като наркотика на жрицата на истината. Тя е отрова!

Джесика се вцепени.

Гласът му се сниши и той повтори:

— Отрова — така коварна, така неуловима... така неизбежна. Тя дори няма да те убие, освен ако не престанеш да я вземаш. Ние можем да напуснем Аракис само ако отнесем със себе си част от Аракис. — Ужасната самоувереност в гласа му не търпеше никакво възражение.

— Ти и подправката — продължи Пол. — Подправката променя всеки, който я консумира в такива количества, но благодарение на теб аз мога да осмисля съзнателно промяната. Не се налага да я оставя в подсъзнанието си, където силата ѝ може да изтлее. Аз я виждам.

— Пол, ти...

— Виждам я! — повтори той. Тя долови лудост в гласа му, но не знаеше какво да прави.

Пол обаче заговори отново и тя усети как той постепенно се овладява.

— Тук сме уловени в капан.

„Тук сме уловени в капан“ — съгласи се мислено тя.

И Джесика прие думите му за истина. Нито бин-джезъритският подход, нито хитрост или умение не можеше да ги освободи напълно от Аракис: човек се пристрастяваше към подправката. Организмът ѝ узна този факт много преди съзнанието ѝ да го прозре.

„Тук значи ще изживеем живота си“ — помисли си тя, — на тази планета-ад. Успеem ли да се изплъзнем на харконите, тя е готова да ни приеме. И моят път несъмнено ще е съдбата на кобила за разплод, която съхранява важна за бин-джезъритския клан родова линия.

— Трябва да ти разкажа за моя пробуждащ сън — рече Пол. (Сега в гласа му имаше ярост.) — За да съм сигурен, че ще повярваш на това, което ще чуеш, ще ти кажа първо, че ми е известно, че тук на Аракис ти ще родиш дъщеря, моята сестра.

Джесика опря ръце на пода и се отдръпна назад към меката стена на палатката, за да потисне уплахата си. Тя знаеше, че бременността ѝ още не личи. Само нейното бин-джезъритско обучение ѝ помагаше да разгадае първите, едва доловими сигнали на организма ѝ и да узнае за зародиша само две-три седмици след зачеването му.

— Единствено за да служа — прошепна Джесика, вярна на бинджезъритското мото: „Ние живеем единствено за да служим“.

— Ще намерим дом при свободните — рече Пол, — където вашата Мисионария протектива ни е подсигурила убежище.

„Те са проправили път за нас в пустинята“ — рече си Джесика. — „но откъде може да знае той за Мисионария протектива?“ — Откриваше, че ѝ става все по-трудно да потисне своя ужас от съкрушителната чудатост на Пол.

Той огледа тъмната ѝ сянка и благодарение на новите си възприятия забеляза страха ѝ и всяка нейна реакция, сякаш бе сгряна от ослепителна светлина. Усети, че започна да му става жал за нея.

— Не мога да ти разкажа нещата, които ще се случат тук — започна той. — Не мога да ги разкажа и на себе си, макар че съм ги виждал. Именно това чувство за бъдещност — но, изглежда, аз нямам власт над него. Събитието просто се случва. Непосредственото бъдеще... да кажем една година... Виждам нещо от него... път, широк като нашето централно авеню на Каладън. Някои места не се виждат... скрити са в сянка... като че ли пътят изчезва зад един хълм... (И Пол отново се сети за понесената от вятъра забрадка)... — ето има и разклонения...

Той млъкна, щом го изпълни споменът за видяното. Това не беше прорицателен сън или случка от живота му, която набъбваше като мехур... времето отстъпваше пред видяното.

Джесика намери ключа за осветлението на палатката и го завъртя.

Бледа зелена светлина пропъди сенките и разпръсна страха ѝ. Тя разгледа лицето на Пол, очите му и вгълбения поглед. И се досети къде бе виждала и преди подобно изражение: на картините, изобразяващи бедствия — на лицата на децата, които гладуват или изпитват ужасно страдание. Очите му бяха като ями, устните — права линия, а страните хлътнали.

„Това е изражение на човек“ — помисли си тя, — „комуто е натрапено познанието за собствената му тленност.“

Той вече наистина не беше дете.

Скритият в думите му смисъл започваше да прониква в съзнанието ѝ и измести всичко оттам — Пол виждаше в бъдещето, виждаше начин да се спасят.

— Има начин да се изплъзнем на харконите — рече тя.

— Харконите! — засмя се презрително той. — Изхвърли от мислите си тези духовно уродливи хора. — Той се вгледа в майка си, като изучаваше на зелената светлина овала на лицето ѝ. Чертите ѝ я издаваха.

Тя заговори:

— Нямах право да наричаш хора онези, които...

— Не бъди толкова сигурна, че тук можеш да теглиш чертата — прекъсна я той. — Ние си носим миналото. А, майко моя, има едно нещо, което не ти е известно, но вече трябва да узнаеш — ние сме харкони.

Съзнанието ѝ направи нещо ужасно — то се изключи, сякаш се нуждаеше от прекратяване на достъпа на всякакви усещания. Ала гласът на Пол продължаваше все така непреклонно:

— Следващия път, като намериш огледало, разгледай внимателно лицето си — виж сега моето. И ако не се правиш на сляпа, ще откриеш родовите белези. Погледни ръцете ми, виж конструкцията на костите ми. И ако тези белези не успеят да те убедят, тогава повярвай на думите ми. Аз пребродих бъдещето, прочетох написаното, видях мястото, разполагам с всички доказателства. Ние сме харкони.

— Клон... отцепник от династията ли? — попита тя. — Така ли е? Някой братовчед на харконите, който...

— Ти си дъщеря на барона — прекъсна я той. И видя как тя закри с ръце устата си. — На младини баронът си е доставял многобройни удоволствия и веднъж си е позволил да бъде прелъстен. Това обаче е станало заради генетичните цели на „Бин Джебърит“ и е бил прелъстен от една от вас, бин-джебъритките.

Тонът, с който той произнесе „вас“, я зашлеви като плесница. Но това само раздвижи мозъка ѝ, накара го да заработи и тя не успя да отрече думите му. Сега толкова много неясни следи от миналото ѝ се удължаваха и сливаха. Дъщерята, която „Бин Джебърит“ искаше — искаха я не за да сложат край на старата семейна вражда между атреиди и харкони, а за да се определи някой генетичен фактор по техните родови линии. Какъв ли? Тя слепешком търсеше отговора.

Пол заговори, сякаш бе надзърнал в мислите ѝ:

— Те си помислиха, че се приближават към мен. Но аз не съм това, което очакват, и се появявам преждевременно. А на тях не им е

известно това.

Джесика притисна ръце към устата си.

„Велика майко! — Той е Куизъц Хадерах!“

Тя се почувствува обезоръжена и разголена пред него, осъзнавайки, че Пол я гледа с очи, от които малко може да се скрие. И тя знаеше, че именно това е на дъното на нейния страх.

— Ти мислиш, че съм Куизъц Хадерах — рече той. — Изхвърли тази мисъл от главата си. Аз съм нещо неочаквано.

„Трябва да изпратя вест на едно от училищата ни. Индексът на размножаването* може да каже какво се е случило.“

— Те ще научат за мен тогава, когато ще е твърде късно — рече той.

Джесика се помъчи да отклони вниманието му, отпусна ръце и каза:

— Ще се скрием при свободните, така ли?

— Свободните имат поговорка, която приписват на Стареца на пустинята — отвърна той. — В нея се казва: „Бъди готов да приемаш онова, което намираш.“

И си помисли: „Да, майко моя — при свободните. Очите ти ще станат сини. На изящния ти нос ще се появи мазол от филтровата тръбичка на влагосъхраняващия костюм... и ти ще родиш сестра ми: Света Алая, покровителката на ножа.“

— Щом не си Куизъц Хадерах — започна Джесика, — какво...

— Не е възможно да узнаеш — рече той. — Няма да го повярваш, докато не видиш.

И си помисли: „Аз съм зърно“. И изведнъж видя колко плодородна е почвата, в която бе попаднал, и това прозрение го изпълни с чувството за ужасното му предназначение. То запълзя из празнотата, като заплашваше да го задуши от скръб.

Той бе видял по пътя пред себе си две основни разклонения — на едното от тях заставаше с лице срещу злия стар барон и му казваше: „Здравей, дядо!“ Стана му противно само при мисълта за това разклонение и за нещата, които се намираха по него.

По другото разклонение имаше дълги неясни петна, над които стърчаха остри върхове на насилие. Бе видял войнствена религия, огън, който се разпростира из вселената, и атрейдското знаме в зелено и черно, развяващо се начело на фанатични legionи, пияни от

мелинджова напитка. Сред тях бяха Гърни Халик и още неколцина от приближените на баща му — жалка шепа хора — и всички бяха белязани с ястребовия символ на светилището с черепа на баща му.

— Не мога да тръгна по този път — изстена той. — Това именно искат старите бин-джезъритски вещици.

Той запази мълчание, разсъждаваше като зърно, каквото всъщност бе, разсъждаваше с родовото съзнание, което за пръв път бе изпитал като ужасно предназначение. Откри, че вече не е способен да мрази нито „Бин Джебзърит“, нито императора, нито дори харконите. Всички те бяха увлечени от потребността на своя род да обновят разпръснатото му наследство, да пресекат, смесят и слоят своите кръвни линии в едно ново общо обединяване на гените. И родът знаеше само един сигурен път към това — древния път, изпитания и сигурен път, който помиташе всичко пред себе си: кръстоносния поход.

„В никакъв случай не мога да избира този път“ — помисли си той.

Ала Пол отново съзря с вътрешното си око светилището с бащиния си череп и насилието, в което бе забито зелено-черното знаме на атреидите.

Обезпокоена от мълчанието му, Джесика се окашля:

— В такъв случай... Свободните ще ни дадат ли убежище?

Той вдигна очи и през осветената в зелено палатка ги впери в наследствените патрициански черти на лицето ѝ.

— Да — отговори той. — Това е единият от пътищата. — Той кимна. — Да. Те ще ме наричат Муад'Диб — „Човекът, който сочи пътя.“ Да... точно така ще ме наричат.

Пол притвори очи и си помисли: „А сега, татко, вече мога да скърбя за теб.“ И почувствува как сълзите потекоха по страните му.

ТЕРМИНОЛОГИЯ НА ИМПЕРИЯТА

При изучаване на империята, на планетата Аракис и на цялата култура, създадена от Муад'Диб, възникват множество непознати термини. Да се улесни разбирането им е похвална цел — ето защо по-долу даваме някои дефиниции и обяснения.

А

АДАБ — Търсещата памет, при която натрапчивите спомени идват неканени.

АЙАТ — Знаците на живота (виж бурхан).

АКАРСО — Растение, отглеждано на планетата Сайкън от съзвездието Офиучи 70 А. Най-характерни за него са почти четвъртитите листа. Зелените и бели ивици показват периодичноменящите се активни и латентни хлорофилни зони.

АЛ-ЛАТА — Първоначалното слънце на човечеството. Думата е придобила значение на планета.

АЛАМ-АЛ-МИТАЛ — Загадъчен свят на образите, където всички физически граници са премахнати.

АМПОЛИРОС — Легендарният „леляк холандец“ на Космоса.

АМТАЛ, ЗАКОНЪТ АМТАЛ — Широко прилаган на изостаналите планети закон, според който едно нещо се подлага на изпитание, за да се определят качествата и недостатъците му. Обикновено означава: изпитание, което носи унищожение.

АРАКИЙН — Първото селище на Аракис, дългогодишно седалище на планетарното правителство.

АРАКИС — Планетата, известна като Дюн, третата планета на Канопус.

АРБИТЪР НА ПРОМЯНАТА — Официално назначен от висшия съвет на Ландсрада и от императора арбитър. Той има за задача да контролира промяната на дадено владение, преговорите за канли или официалното сражение от договорната война. Решенията на арбитъра

на промяната могат да бъдат оспорвани само пред висшия съвет в присъствието на императора.

АЧ — Ляв завой, команда на пясъчен ездач.

Б

БАГРИЛЕН РЕВОЛВЕР — Пясъчен револвер със статичен заряд, изработен на Аракис за сигнално оцветяване на обширна площ пясък.

БАКА — Според легендата на свободните оплаквач, който скърби за цялото човечество.

БАЛИСЕТ — Деветструнен инструмент, пряк наследник на цитрата. Строй в гамата чусик. Свири се с подръпване на струните. Любим инструмент на имперските трубадури.

БАСЕЙН С ПЯСЪЧНИ ПРИЛИВИ И ТЕЧЕНИЯ — Всяка една от обширните падини по повърхността на Аракис, която в продължение на векове се е запълвала с прах и в която са се образували истински пясъчни течения (виж пясъчни течения).

БАШАР — Сардукарски офицер, малко над чин полковник по стандартната военна йерархия. Чин, създаден от военния управител на планетарна подобласт. Корпусен башар е титла, която се присъжда само във военно време.

БЕЛА ТЕГЕЙЗЕ — Петата планета на Кюнтсинг — третият етап от принудителното преселение на свободните.

БИ-ЛАЛ КАЙФА — Буквален превод: повече не е нужно да се обяснява.

БИН ДЖЕЗЪРИТ — Старинна школа за умствено и физическо обучение, основана първоначално за девойки, след като великият бунт разрушава т.нар. „мислещи машини“ и роботи.

БИНДУ — Отнася се за човешката нервна система, особено за тренирането на отделни мускули. Често се среща като бинду-нерватура.

БИНДУ НЕРВАТУРА — Виж по-горната бележка.

БОЕН ЕЗИК — Език с ограничен брой думи, създаден за улеснение при свръзките по време на военни действия.

БОТАНИ ДЖИБ — Виж Чакобза.

БУРСЕГ — Командувачият генерал при сардукарите.

БУРХАН — Доказателствата на живота (обикновено знаците и доказателствата на живота); виж аят.

В

ВАРОТА — Известен майстор на балисети от планетата Чусик.

ВЕЛИКАТА МАЙКА — Рогатата богиня, повелителка на Космоса (най-често се среща като „Майка Космос“). Олицетворява единството на всичко живо от мъжки и женски пол. Много религии в империята я приемат за свое върховно божество.

ВЕЛИКИЯТ БУНТ — Свещена война срещу компютрите, мислещите машини и разумните роботи, започнала през 201 п.о.с. и завършила в 108 п.о.с. Основната повеля на бунта е записана в Оранжевата католическа библия като: „И не сътворявай машина по подобие на човешкия разум.“

ВЕЛИКОТО СПОРАЗУМЕНИЕ — Всесветско примирие, наложено от равновесието на силите, поддържано от сдружението, великите династии и империята. Основният му закон забранява употребата на атомно оръжие срещу хората. Всеки закон на великото споразумение започва със следния текст: „Правните договорености трябва да се съблюдават...“

БЕРИТ — Един от потискащите волята наркотици на Еказ. От него човек става неспособен да излъже.

ВЕСТИТЕЛ — Виж творец-вестител.

ВЕСТИТЕЛНИ КУКИ — Куките, с чиято помощ човек се залавя и изкачва на гърба на пясъчния червей на Аракис.

ВЕТМЕТАЛ — Метал, който се получава при внедряването на кристали на жасминиум в дуралуминий. Известен е с изключителната си якост. Името му произхожда от честата му употреба при сглобяеми конструкции, които се отварят, като се подреждат ветрилообразно.

ВЕТРОКАПАНИ — Съоръжения, поставяни по пътя на преобладаващите ветрове. Те могат да кондензират влагата от въздуха чрез рязко понижаване на температурата в тях.

ВИДЕОКНИГА — Всяко шигърово печатно издание. Използува се в образованието и има мнемонични пулсации.

ВИСШ СЪВЕТ — Вътрешен орган на Ландсрада, упълномощен да действа като върховен трибунал при споровете между отделните династии.

ВЛАГОКОНДЕНЗАТОРИ — Уреди с яйцевидна форма, дълги около четири сантиметра по надлъжната ос. Правят го от хромирана пластмаса, която побелява, щом се постави на светлина, и става отново прозрачна на тъмно. Кондензаторите създават студена повърхност, по която се кондензира утринната роса. Използват се от свободните за облицоване на вдлъбнатини, като по този начин създават малък, но надежден водоизточник.

ВЛАГОСЪХРАНЯВАЩА ПАЛАТКА — Малко изолирано помещение от материя тип микросандвич, предназначено да преработва намиращата се в него влага, освободена от дъха на обитателите му, в годна за пиене вода.

ВОДА НА ЖИВОТА — „Отровата на просветлението“ (виж света майка). Течност, която се получава при последното смъртно дишане на удавен пясъчен червей. Вътре в организма тази течност се превръща в наркотик, познат в заслоните като „наркотик на прозрението“.

ВОДАЧ — Пустинник, който може да управлява машини по повърхността на Аракис.

ВОДЕН РЕЖИМ — Строго обучение, което помага на жителите на Аракис да съществуват там, без да пилеят влага.

ВОДНИ ЖЕТОНИ — Метални халки с различна големина, всяка от които обозначава определено количество вода, което може да се получи от басейните на свободните. Игрят изключително важна роля (много по-значима от тази на парите) особено при раждане, смърт и ухажване.

ВРАТА-ЩИТ, БАРИЕРА — Всяка петпластова защита, поставена, за да обезпечи бягството на избрани лица в случай на преследване. (Виж петпластова защита.)

ВТОРАТА ЛУНА — По-малкият от двата спътника на Аракис, забележителен с фигурата на кенгурова мишка, която се откроява сред петната по повърхността му.

Г

ГАЙЪДИ ПРАЙМ — Планета от съзвездието Офиучи 36Б — родно място на династия Харконен, полупригодна за живот, с ограничена възможност за фотосинтеза.

ГАЛАХ — Официалният език на империята, силно повлиян от културно-техническите термини, смесца от езиците на народите, които непрекъснато са се преселвали из вселената.

ГАНИМА — Нещо придобито в битка или единоборство. Обикновено спомен от битката, който се пази, за да поддържа бодър бойния дух.

ГАФЛА — Следване на случайни хрумвания. Оттук: непостоянен човек, на когото не може да се разчита.

ГЕЙРАТ — направо. Команда на пясъчен ездач.

ГИДИЧЪР МАНТИЙН — Свята истина. (Обикновено се среща в този израз като достоверна, чиста истина.)

ГИНЪЗ, ДИНАСТИЯ ГИНЪЗ — Предишни съюзници на дук Лито Атреидски, разгромени във войната на Грамън.

ГЛАСЪТ — Създаденото в „Бин Джезърит“ сложно умение, което дава възможност на посветения да владее останалите само посредством подбрани тонови нюанси на гласа си.

ГОМ ДЖАБЪР — „Повелителят на смъртта“. Особена отровна игла, потопена в метацианид, използвана от прокторите на „Бин Джезърит“ при смъртното изпитание.

ГРАМЪН — Втората планета на Нюши, известна със смъртната вражда между управляващата я династия Моритани и династия Гинъз.

ГРЕЙБЪН — Продълговата геологична яма, образувала се при хлътването на земната повърхност заради лежащите отдолу земни пластове.

ГЪРМЯЩИ ПЯСЪЦИ — Улягане на пясъка, при което всеки внезапен удар по повърхността причинява отчетлив гръмлив звук.

д

ДАР-АЛ-ХИКМАН — Училище за религиозни предводители и тълкуватели.

ДЕСАНТНИ КАТЕРИ — Всички кораби на Сдружението, предназначени за междупланетен превоз на войски.

ДЕТЕКТОР НА ОТРОВИ — Лъчев анализатор, действащ в обсега на обонятелния спектър, настроен да открива присъствието на отровни вещества.

ДЖОБНИ РЕЗЕРВОАРИ — Всеки джоб на влагосъхраняващ костюм, в който се събира и съхранява преработената вода.

ДИКТУМ ФАМИЛИЯ — Закон от Великото споразумение, който забранява да се убива с коварство член на императорското семейство или на Велика династия. Законът утвърждава официално ограниченията и начините за убиване.

ДИНАСТИЯ — Клан, управляващ една планета или планетарна система.

ДИСТРАНС — Средство за нанасяне на временен отпечатък върху нервната система на животни и птици. Нормалният писък на птицата след това носи отпечатъка на съобщението, което може да се вземе от приносителя посредством друг дистранс.

ДОГОВОРНА ВОЙНА — Ограничена форма на воюване, разрешена по силата на Великото споразумение и Мирния договор на Сдружението. Целта е да се избегнат кръвопролития сред мирното население. Правилата налагат даването на официални декларации за предвидените ограничени допустими оръжия.

ДУХ РУ — Според поверието на свободните онази част от индивида, която е винаги дълбоко вкоренена в метафизичния свят (виж Алам ал митал).

ДЪМПЕРИ — Общ термин за всеки товарен контейнер с неправилна форма, снабден с подвижни стени и охлаждаща система. Използват се за пренасянето на материали от космоса до повърхността на планетата.

Е

ЕКАЗ — Четвъртата планета на Алфа от Кентавър Б. Наричат я рай за скулпторите поради обстоятелството, че е родина на дървото на мъглите — растение, на което може да бъде придадена форма единствено със силата на човешката мисъл.

ЕКЪЛ, ИЗПИТАНИЕТО НА ЕКЪЛ — Изпитание на разума. В първоначалния си вид се е наричал „Седемте загадъчни въпроса“ и е започвал така: „Кой е онзи, който разсъждава?“

ЕЛ САЙЯЛ — „Пясъчният дъжд“ — падане на пясък от небето, където е бил вдигнат от кориолна буря на височина от около 200 метра. „Пясъчният дъжд“ често донася влага на повърхността на планетата.

ЕЛАКОВ ОПИАТ — Наркотик, който се получава при изгарянето на елаково дърво от Еказ. Въздействието му притъпява рефлекс за самосъхранение. Кожата на взелия опиата придобива

характерен морковен цвят. Обикновено се използва при подготвянето на роби гладиатори за арената.

ЕМОП — Съкратено от Единен монопол върху подправката — корпорация за всестранно развитие, ръководена от императора и великите династии със Сдружението и „Бин Джебзърит“ като неофициални съдружници.

ж

ЖРИЦА НА ИСТИНАТА — Света майка, която владее уменията да изпада в транс на истината и да открива неискреност или лъжа.

з

ЗАСЛОН — На езика на свободните сборно място при опасност. Тъй като свободните са живели дълго време сред опасности, този термин е придобил по-широко значение. С него се нарича всяка пещера, обитавана от една от племенните общности на свободните.

ЗАЩИТА — Защитното поле, създавано от холцманов генератор. Полето се получава в първата фаза на суспенсорно-неутрализиращия ефект. Полето пропуска само предмети, които се движат с малки скорости (в зависимост от настройването тази скорост се движи от 6 до 9 см в секунда).

ЗАЩИТНА СТЕНА — Планинска географска особеност в северната част на Аракис, която в известна степен предпазва една малка област на планетата от кориолните бури.

и

ИБАД, ОЧИТЕ НА ИБАД — характерна последица от непрекъснатата употреба на мелиндж в храната, при която бялото на очите и зениците стават наситено сини — различните нюанси на синьото показват степента на привикването към подправката.

ИБЪН КАРТАЙБА — „Така гласят свещените думи...“ — официално начало на религиозните песнопения на свободните (водят началото си от паноплия профетикус).

ИДЖАЗ — Пророчество, което поради самото си естество не може да бъде отречено, неотменимо пророчество.

ИКС — Виж Ричиз.

ИКУТ-ЕЙ — Вик на продавачите на вода на Аракис (неизвестна етимология). Виж Суу-суу-сук.

ИЛИМ — Теология, наука за религиозните традиции.

ИМПЕРСКА ПОВЕЛЯ — Най-висша повеля на медицинското училище „Сук“, забраняваща отнемането на човешкия живот. Хората, у които е заложена, са белязани с диамантена татуировка върху челото. На тях им се позволява да си пускат дълги коси, прихванати със сребърната халка на училището „СУК“.

ИМПРЕГНИРАЩА ОТРОВА — Новооткрита отрова, чието изнамиране се приписва на ментат Пайтър дьо Врие. При нея тялото се импрегнира с отровно вещество, за неутрализирането на което е необходимо да се взема непрекъснато противотрова. Прекратяването на приемането ѝ води до смърт.

ИНДЕКС НА РАЗМНОЖАВАНЕТО — Главната картотека на „Бин Джезърит“ по програмата за човешкото размножаване, насочена към създаването на Куизъц Хадерах.

ИНДИВИДУАЛНА БРАВА — Всяка брава, която може да бъде отворена само при контакт с дланта на човешката ръка, за която е била предназначена.

ИСТИСЛА — Закон за общото благополучие.

К

КАИД — Сардукарски офицерски чин, даван на военно служебно лице, чиито задължения са главно в областта на взаимоотношенията с цивилното население, военен управител на цяла планетарна област (чин, по-висок от башар, но не равен на бурсег).

КАЛАДЪН — Третата планета от съзвездието Делта от Павонис — родно място на Пол Муад'Диб.

КАНЛИ — Официална смъртна вражда или отмъщение по законите на Великото споразумение, което се прилага съгласно най-строгото спазвани ограничения (виж Арбитър на промяната). Първоначално правилата са били въведени, за да избегнат жертви сред мирното население.

КАНТО И РЕСПОНДУ — Молитвен обред — част от Паноплия профетикус.

КАРАМА — Чудо, събитие, което се свързва със света на духовете.

КАСТОВА СИСТЕМА — Суровият закон за класово различие, наложен от империята. „Място за всеки и всеки на мястото си.“

КЕНГУРОВА МИШКА — Виж Муад'Диб.

КИСУА — Всяка фигурка или рисунка от митологията на свободните.

КИТАБ-АЛ-ИБАР — Пълен религиозен наръчник, създаден от свободните на Аракис.

КОМБАЙН — Голяма (често 120 м. дълга и 40 м. широка) машина за изкопаване на подправката, използвана най-често за разработване на нови богати находища на мелиндж. Обикновено я наричат „бръмбар“, заради тялото ѝ, което наподобява бръмбар върху свободни гъсенични вериги.

КОНТЕЙНЕР — Еднолитров контейнер за пренасяне на вода на Аракис, направен от изключително плътна удароустойчива пластмаса с изолационен слой.

КОРИН, БИТКАТА ПРИ КОРИН — Космическа битка, от която води началото си имперската династия Корино. Битката, водила се близо до Сигма Драконис през 88 г. п.о.с., установява господството на управляващата династия от Салуса Секундус.

КОРИОЛНА БУРЯ — Всяка много силна пясъчна буря на Аракис, където ветровете, които духат из откритите равнини, се усилват от собственото въртеливо движение на планетата, докато наберат скорост до 700 км/час.

КОСМИЧЕСКО СДРУЖЕНИЕ — Виж Сдружение.

КРЕЧЕТАЛО — Къса тояга с хлопка в единия ѝ край, задвижвана от пружина. Предназначение: забива се в пясъка и се включва, за да повика пясъчния червей.

КРИМСКЕЛСКО ВЪЖЕ — Вкопчващото се въже, получавано от ликото на хафъвската лоза от Еказ. Възлите на кримскелското въже само ще се стегнат още по-здраво, ако се опитаме да ги разхлабим. (За повече подробности виж книгата на Холънс Вонбрук „Лозите удушвачи от Еказ“.)

КРИСТАЛЕН НОЖ — Свещеният нож на свободните на Аракис. Произвежда се в две разновидности от зъби, взети от умрял пясъчен червей. Двете разновидности са: „устойчив“ и „неустойчив“. Неустойчивият нож изисква близост до електрическото поле на

човешкото тяло, за да се предотврати разпадането на острието. И двата вида са дълги около 20 см.

КУИЗЪЦ ХАДЕРАХ — „Скъсяване на пътя“ — това е определението, прилагано от „Бин Джезърит“ спрямо неизвестното, за което се търсело генетично решение: възпитаник на „Бин Джезърит“ от мъжки пол, чиито умствени способности ще преодолеят пространството и времето.

Л

ЛАЗЕСТРЕЛ — Оръжие с ограничена употреба поради взривоопасния ефект от съприкосновението на лазерния лъч със защитното поле.

ЛИБАН — Напитка на свободните, която се приготвя от мелинджова течност и брашно от юка.

ЛИЗАН-АЛ-ГАИБ — „Гласът от външния свят“ — според легендата на свободните предсказател, дошъл от друга планета. Понякога се превежда „Дарителят на вода“.

ЛОВЕЦ ПРЕСЛЕДВАЧ — Дебнещ плячката си метален къс със суспенсорно поле, който се насочва от застанал наблизо оператор. Често се използва като оръжие за убийство.

М

МАЛКИ ВЕСТИТЕЛИ — Полуживотни, полурастения, които са живеещият дълбоко в пясъка вектор на аракийските пясъчни червеи.

МАЛКИ ДИНАСТИИ — Закрепостена към планетата прослойка предприемачи.

МАНТАЙН — Скрита мъдрост, подкрепящ довод, първи принцип (виж гидичър).

МАСТИЛЕНА ЛОЗА — Пълзящо растение, виреещо на Гайъди Прайм, което често се използва като камшик в бордеите за роби. Жертвите се бележат с морава на цвят татуировка, която причинява остатъчна болка в продължение на много години.

МАХДИ — Според легендата на свободните „Онзи, който ще ни заведе в рая“.

МАШАД, ИЗПИТАНИЕ МАШАД — Всяко изпитание, при което човешкото достойнство е заложено на карта.

МЕЛИНДЖ — „Подправка на подправките“ — култура, която вирее единствено на Аракис. Подправката, известна главно заради гериатричните си качества, приета в малки количества, е безвредна, но действа като наркотик, когато се взема дневно над два грама на 70 кг телесно тегло. Муад’Диб твърди, че прорицателските му способности се дължат на подправката. Подобни са твърденията и на навигаторите на Сдружението. Цената ѝ на имперския пазар стига до 620 000 солария за десет грама.

МЕНТАТ — Онази прослойка от имперските граждани, подготвяни за върховни постижения в областта на логиката — „Хора компютри“.

МИНА — Сезонът при свободните, когато се подлагат на изпитание младежите, които искат да получат признание, че са възмъжали.

МИНИМИЧЕН ФИЛМ — Шигърова жица с диаметър един микрон. Често се използва за предаването на сведения от разузнаването и контразузнаването.

МИСИОНАРИЯ ПРОТЕКТИВА — „Защитна мисия“ — клон на „Бин Джезърит“, натоварен със задачата да сее заразни суеверия в първобитните светове, като по този начин подготви тези райони за включването им в сферата на влияние на „Бин Джезърит“. Виж Паноплия профетикус.

МИСЪР — Исторически термин от преселението на свободните, с който те наричали самите себе си.

МОНИТОРИ — Космически военни кораби, състоящи се от десет секции, които товарят тежки бронирани съоръжения и защита. Проектирани са така, че всяка секция да действа самостоятелно, ако се отдели от останалите.

МУАД’ДИБ — Приспособила се на Аракис кенгурова мишка — същество, което в митологията на свободните се свързва с изображението върху втората луна на планетата. Това същество е на почит сред свободните заради неговата способност да оцелява в откритата пустиня.

МЪСКИ — Отрова в питието. Виж Чомърки.

Н

НА — представка, която означава „определен“ или следващ по ред. По този начин на-барон означава бъдещ наследник на барон.

НАБЛЮДАТЕЛ — Лек орнитоптер в групата по издирване на подправката, натоварен с контрол по наблюдението и осигуряване на безопасността.

НАИБ — Човек, който е положил клетва да не попада жив в ръцете на врага, традиционен обет на вожда на свободните.

НАРЪЧНИК НА ДОГОВОРНАТА ВОЙНА — Сборник от III век за отровите, използвани в Договорната война. По-късно разширен, за да включи онези смъртоносни уреди, разрешени от Мирния договор на Сдружението и Великото споразумение.

НЕЗОНИ — Лентата, която опасва челото под качулката на влагосъхраняващия костюм. Носи се от омъжените жени на свободните след раждането на син.

НЕСЕСЕР — Чантичка с най-необходимите неща за оцеляване в пустинята, направа на свободните.

НУКЕРИ — Офицери от имперската охрана, които имат кръвно родство с императора. По традиция този ранг се дава на синовете на наложниците от императорския двор.

о

ОБУЧЕНИЕ — Когато се отнася до бин-джезъритка този иначе обикновен термин придобива особено значение и се отнася до владенето на нервите и мускулите до крайния предел допустим от естествените функции на организма.

ОГНЕН СТЬЛБ — Обикновена ракета за сигнализиране в откритата пустиня.

ОЛАЙЯ — В древната религия преди преселението — жената която седи до лявата ръка на бога.

ОМЪС — Отрова, поставяна в храна (по-точно, отрова в твърда храна). На някои диалекти „чомъс“.

ОПАФИР — Един от най-редките опалинови скъпоценни камъни от Хагал*.

ОПЕРАТОР — Всеки пустинник, който контролира и направлява подвижни механизми по пустинната повърхност на Аракис. Виж водач.

ОРАНЖЕВАТА КАТОЛИЧЕСКА БИБЛИЯ — (Съкратено ОКБ) Сборник, чийто религиозен текст е съставен от Комитета на всецърковните преводачи. Съдържа елементи от най-древните религии. Смята се, че най-върховната ѝ повеля е „Не си криви душата!“

ОРНИТОПТЕР — (най-често само „топтер“) — всеки самолет, годен за продължителен полет с размахване на крилете като при птиците.

п

П.О.С. — Съкратено от Преди основаването на Сдружението. Означава имперското летоброене, свързано със създаването на Космическия монопол на Сдружението.

ПАН — Всяка ниска или хлътнала област на Аракис, получила се в резултат на слягане на прилежащите основни пластове. На планета с достатъчно вода пан означава район, който навремето е представлявал открита водна площ. Смята се, че на Аракис има поне една такава област, но по този въпрос продължава да се спори.

ПАНОПЛИЯ ПРОФЕТИКУС — Термин, отнасящ се до суеверията и предразсъдъците, използвани от „Бин Джезърит“, за да подработват първобитните райони. Виж Мисионария Протектива.

ПАРАКОМПАС — Всеки компас, който определя посоката посредством местна магнитна аномалия, използван в некартирани точно области и в места, където цялостното магнитно поле на планетата е нестабилно или смущавано от мощни магнитни бури.

ПЕТПЛАСТОВА ЗАЩИТА — Петслойно защитно поле за малки площи като врати или входи на коридори (при по-големи площи петпластовата защита става по-нестабилна с всеки следващ слой). Ако човек не е снабден с изключвател, настроен на съответния код на защитата, той изобщо не може да мине през него.

ПИОНИ — Крепостни селяни или черноработници, образуващи един от най-долните слоеве на кастовата система. Официално се водят като стражи на планетата.

ПИСТОЛЕТ МАУЛА — Действащ с пружина пистолет, с който се изстрелват отровни стрелички в обсег от 40 м.

ПЛАСТОСТОМАНА — Стомана, стабилизирана с влакна от стравидий, внедрени в структурата на кристалите ѝ.

ПЛЕНИСЦЕНТА — Екзотично растение със зелени цветове от Еказ, известно със сладкия си аромат.

ПОДПРАВКА — Виж мелиндж.

ПОДХОД „БИН ДЖЕЗЪРИТ“ — Изкуството при наблюдение да се вниква и в най-дребните и незначителни неща.

ПОРИТРИН — Трета планета на Епсилон Аленгю, считана от най-древните преселници за тяхна родна планета, въпреки че някои особености на езика и митологията сочат много по-древни корени.

ПРАНА МУСКУЛАТУРА — Мускулите на човешкото тяло, взети като отделни елементи за обучение (виж бинду).

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО ТАХАДИ — При свободните — предизвикателство за смъртоносен двубой, обикновено за да се докаже нещо решаващо.

ПРЕДХОДНА КАША — Онзи етап от образуването на подправката, при който водата залива малките вестители. При този етап подправката образува характерен „мехур“, посредством който обменя онова, което се съдържа дълбоко в пясъка, с онова, което е по повърхността на пустинята. След въздействието на въздуха и слънцето тази каша се превръща в мелиндж.

ПРОКТОР — Света майка от „Бин Джезърит“, която е и регионален директор на бин-джезъритското училище (обикновено: „бин-джезъритка с вътрешен глас“).

ПУНДИ — Мутирал ориз, чиито зърна с високо съдържание на естествена захар стигат на дължина до 4 см — главно перо от износа на Каладън.

ПУСТИНЕН МЕТЕОРОЛОГ — Човек, овладял особените методи за предсказване на времето на Аракис, както и способността да разчита посоките на ветровете по рисунъка на дюните.

ПУСТИННИК — Всеки работник в откритата пустиня на Аракис — търсач на подправка, водач и др.

ПУСТИНОХОД — Общо название на машините, предназначени за работа по повърхността на Аракис при търсенето и прибирането на мелиндж.

ПЪРВА ЛУНА — Главният спътник на Аракис, който пръв изгрява нощем. Известен е с ясно очертания човешки юмрук на повърхността му.

ПЯСЪЧЕН ЕЗДАЧ — Термин на свободните, с който наричат човек, който съумее да повика и обяди пясъчен червей.

ПЯСЪЧЕН ЕКСПЕРТ — Главен надзирател при цялостния добив на подправката.

ПЯСЪЧЕН ЧЕРВЕЙ — Виж творец вестител.

ПЯСЪЧЕН ШНОРХЕЛ — Уред за дишане, който вкарва въздух от повърхността в затрупана с пясък влагосъхраняваща палатка.

ПЯСЪЧНИ ТЕЧЕНИЯ — Различия в нивото на някои пълни с пясък басейни на Аракис, което се дължи на гравитационното въздействие на слънцето и спътниците. Виж Басейн с пясъчни приливи и течения.

Р

РАЦИЯ — Полуразбойнически набег.

РАЧАГ — Стимулант от рода на кофеина, добиван от жълтите семена на акарсо. Виж акарсо.

РЕМОНТЕН НАБОР — комплект за ремонт и подмяна на най-важните елементи на влагосъхраняващия костюм.

РИЧИЗ — Четвъртата планета от съзвездието Еридан А, призната заедно с планетата Икс за господстваща в областта на техническата култура, известна с постиженията си в миниатюризацията.

С

САЙЯДИНА — Псалт от женски пол в религиозната йерархия на свободните.

САЛУСА СЕКУНДУС — Третата планета от съзвездието Гама Уейпинг, определена за имперската планета-затвор след преместването на кралския двор на Кайтейн. Салуса Секундус е родната планета на династия Корино. Според преданията свободните били роби там в продължение на девет поколения.

САРДУКАРИ — Воини фанатици на падишах-императора. Условието, при които живеели, били толкова сурови, че шест от единадесет души загивали още преди да навършат единадесет години. Военното им обучение се основава преди всичко на суровост и почти самоубийствено пренебрежение към собствената безопасност. Още от

детските им години ги обучавали да използват жестокостта като основно оръжие, както и да тероризират противниците си. Твърди се, че в апогея на тяхното господство над вселената умението им да се дуелират е отговаряло на десета степен на Гинъз, а в ръкопашния бой са се доближавали до способностите на бин-джезъритските възпитанички. Всеки един от тях е струвал колкото десет редови войника на Ландсрада. По времето на Шедъм IV, когато те все още били могъщи, силата им била подкопана от прекалена самоувереност и цинизъм.

САРФА — Отвърщането от бога.

САФО — Силно тонизиращ сок, извличан от оскъдните корени на Еказ, обикновено употребяван от ментати, които твърдят, че сокът увеличава умствените способности. Пиещите го получават наситено-рубинени петна в устата и по устните.

СВЕТА МАЙКА — Първоначално проктор (отговорник по дисциплината) в „Бин Джебърит“, жена, която е превърнала в организма си отровата на просветлението в течност, извисявайки се по този начин на по-високо ниво на познание. Титла, приета и от свободните за собствените им религиозни водачки, които извършват подобно превръщане. Виж също „Бин Джебърит“ и Водата на живота.

СВОБОДНИ — Синеоки — Свободни племена на Аракис, обитатели на пустинята, „пясъчни пирати“ според имперския тълковен речник.

СДРУЖЕНИЕ — КОСМИЧЕСКО СДРУЖЕНИЕ — единият крак на политическия триножник, поддържащ Великото споразумение. Сдружението е втората школа за умствено и физическо обучение (виж „Бин Джебърит“) след Великия бунт. Монополът на Сдружението върху космическите пътувания и превози и върху междузвездното банково дело се смята като начална точка в имперския календар.

СЕЛАМЛИК — Императорската зала за аудиенции.

СЕМУТА — Вторият наркотичен дериват, добиван посредством извличане на кристали от веществото, останало след изгарянето на лаковото дърво. Въздействието му, описано като продължителен екстаз, се предизвиква от известни атонални вибрации, отнасяни към семутската музика.

СЕПАРАТОРИ — Уреди за отделяне на пясъка от мелинджовата маса. Употребяват се при втория етап на рафинирането на подправката.

СЕРВОК — Механизъм с навиваща се пружина, който изпълнява прости задачи — един от малкото „автоматични“ уреди, разрешени след Великия бунт.

СИЙЧ — Виж заслон.

СИНК — Обитаема низина на Аракис, заобиколена от висок терен, който я защитава от вилнеещите бури.

СИНКО-КАРТА — Карта на Аракис, на която са отбелязани най-надеждните маршрути, свързващи отделните заслони и убежища.

СИРАТ — Онзи пасаж от О.К.Б., който описва човешкия живот като пътуване по един тесен мост с „рая от дясната ми страна, ада — от лявата, а зад гърба ми — ангела на смъртта“.

СЛОВЕСЕН ПРОЦЕС — Полуофициален доклад за престъпление срещу империята.

СОЛАРИИ — Официалната парична единица в империята — нейната покупателна способност е станала причина преговорите между Сдружението, Ландсрада и императора да продължат четвърт век.

СОЛИДО — Образ в три измерения от солидопрожектор, използващ сигнали с обхват 360 градуса запечатани върху бобина с шигърова жица. Смята се, че най-добрите солидопрожектори са произведените на Икс.

СОНДАГИ — Папратово лале от Тюпайл.

СТРЕЛОМЕТ — Метателно оръжие, изхвърлящо бавно стрела, чийто връх е потопен в отрова или наркотик. Ефективността му е ограничена от колебанията в настройката на защитното поле и относителното движение между целта и оръжието.

СТЪКЛИТ — Стъкло, образувано посредством вливане на горещ газ в листовے ясмийски кварц — Известен с изключителната си якост (около 450 000 кг на см² при дебелина 2 см) и свойството си на селективен радиоактивен филтър.

СТЪЛБОВЕ — Направени от пластмаса и фибър стълбове, които се поставят в откритата пустиня на Аракис, и по рисунъка на полепналите по тях песъчинки се правят прогнози за времето.

СУСПЕНСОР — Вторична фаза на холцманов генератор. Тя неутрализира притеглянето в определени граници в зависимост от относителната маса и консумацията на енергия.

СУУ-СУУ-СУК — Вик на продавачите на вода на Аракис. Виж Икут-ей.

СЪБИРАЧИ НА РОСА — Работници, които събират роса от растенията на Аракис, като използват подобни на коси уреди.

СЪДНИК — Тази титла при свободните се дава на религиозните съдници и е равна на светец.

Т

ТАКУА — Буквално преведено: „Цената на свободата“. Нещо с изключителна стойност.

ТАУ — От терминологията на свободните — неделимото единство на общността, обединена от съвместната употреба на подправката и Водата на живота по време на пиршествата им.

ТАФУИДИ — Дякони при свободните (след Муад'Диб).

ТАХАДИ-АЛ-БУРХАН — Последното изпитание, което не подлежи на обжалване, защото носи смърт или унищожение.

ТВОРЕЦ ВЕСТИТЕЛ — „Вестител“, т.нар. „старец на пустинята“. Достига до огромни размери — Във вътрешността на пустинята са забелязани екземпляри, дълги над 400 метра. Живеят до дълбока старост, освен ако не ги убие някой червей или не бъдат удавени във вода, защото водата е смъртоносна за тях. Наличието на пясък на Аракис се приписва главно на дейността на пясъчните червеи.

ТЛАЙЛЪКС — Единствената планета на Талим, известна като център, отцепник за обучаване на ментати; източник на „деформирани“ ментати.

ТОВАР ВОДА — Доживотно задължение (на езика на свободните).

ТОПТЕР — Виж орнитооптер.

ТРАНС НА ИСТИНАТА — Полухипнотичен транс, предизвикан от един от наркотиците на „познавателния спектър“, при който дори незначителни прояви на съзнателна неискреност са очевидни за наблюдатели на трансa. (Забележка: Наркотиците от „познавателния спектър“ често са смъртоносни, освен за индивиди със занижена чувствителност, които са способни да преработват отровата вътре в организма си.)

ТРАНСПОРТЪОР — Въздушно превозно средство, т.нар. „въздушен работен кон“ на Аракис, който се използва за превозване на огромни съоръжения за търсене, откриване, добиване и преработване на подправката.

ТЮПАЙЛ — „Планета-свещилище“ (вероятно система от планети) за разгромените династии на империята. Местонахождението ѝ (им) е известно единствено на Сдружението и се пази неосквернено по силата на мирния договор на Сдружението.

у

УАЛАХ IX — Деветата планета от съзвездието Лауджин, където е разположено базовото училище „Бин Джезърит“.

УМА — Член на братството на Пророците, презрителен термин в империята, с който се нарича всеки „нецивилизован“ човек.

УНИЩОЖИТЕЛИ — Военни космически кораби, които се състоят от по-малки съдове, стиковани един към друг и чието предназначение е при нападение да унищожат позицията на противника.

УПЛЪТНЕНИЕ — Портативно пластмасово херметическо уплътнение, което се използва за влагоизолация на пещерите и жилищата на свободните.

ф

ФАЙ — Налог върху водата, основен данък на Аракис.

ФЕДЕЙКИН — Исторически: група, чиито членове са дали тържествена клетва да дадат живота си, за да поправят някоя неправда.

ФИК — Познание, религиозен закон, един от постулатите на древната религия на преселниците.

ФИЛТРОВА ЗАПУШАЛКА — Филтрово съоръжение за носа, което се носи заедно с влагосъхраняващия костюм, за да улавя влагата при издишване.

ФРАЙЪН — Съвсем непознат, не от същата общност.

ФУНИЯ НА МЪЛЧАНИЕТО — Полето, което ограничава силата на гласа или друг някакъв вибратор чрез намаляване на вибрациите.

ФУНКЦИОНАЛНИ ТРЪБИЧКИ — Тръбички, свързващи човешката отделителна система с действащите филтри на

влагосъхраняващия костюм.

х

ХАГАЛ — „Планетата на скъпоценните камъни“ (II Тета Шаоуей) — по времето на Шедъм IV добивът на скъпоценни камъни достига най-високо ниво.

ХАЖРА — Пътуване през пустинята.

ХАЙЛАЙНЕРИ — Най-големите товарни космически кораби от транспортната система на Космическото сдружение.

ХАЙРЕГ — Временен бивак на свободните в откритата пустиня.

ХАРМОНТЕП — Преданията сочат тази планета като шестата спирка при древното преселение. Предполага се, че е била спътник на Делта Павонис.

ХЕОПС — Пирамиден шах, който се състои от девет нива, като единият от играчите поставя царицата си на върха на пирамидата, а противникът поставя царя си в шах.

ХОЛЦМАНОВ ЕФЕКТ — Ефектът на отблъскване на защитния генератор.

ц

ЦИЕЛАГО — Птица от рода хироптера, които на Аракис пренасят съобщения чрез дистранс.

ч

ЧАКОБЗА — Т.нар. „магнетичен език“, произлязъл отчасти от древния Ботани (Ботани Джиб — „джиб“ означава диалект). Сбор от древни диалекти, видоизменен от нуждите на секретността с преобладаващо влияние на търсеция ловен език на Ботани, на наемните воители от първата Договорна война.

ЧЕРНИТЕ НЕЩА — Израз, използван за суеверията и предразсъдъците, преподавани от Мисионария протектива на поддаващите се цивилизации.

ЧОМЪРКИ — (На някои диалекти „мъски“ или „мърки“) Отрова, поставяна в пиетие.

ЧОМЪС — (На някои диалекти „омъс“) Отрова в твърда храна за разлика от отровите, давани по друг начин.

ЧУСИК — Четвъртата планета на Тета Шалиш, т.нар. „музикална планета“, известна с високото качество на музикалните си инструменти.

ш

ШАЙ ХУЛУД — Виж творец-вестител.

ШАРИЯ — Онази част от Паноплия профетикус, която тълкува суеверния ритуал. Виж Мисионария протектива.

ШАХ-НАМА — Полулегендарна книга на древните заселници.

ШЕЙДАУТ — Гмуркач в кладенец, почетна титла при свободните.

ШИГЪРОВ ПОРТРЕТ — Портрет, възпроизведен посредством шигъров прожектор, който е в състояние да предаде неуловими движения, за които се твърди, че издават същността на личността.

ШИГЪРОВА ЖИЦА — Обвито в метал пълзящо растение патпатит, което вирее само на Салуса Секундус и III Делта Кейсинг. Отличава се с изключителна якост.

ШИЛО — Всяко тънко късо острие (често с потопен в отрова връх), използвано от лявата ръка при двубой със защитни пояси.

ШЛАГ — Животно, срещащо се на Тюпайл, обречено на изстребление от ловците заради тънката му и еластична кожа.

я

ЯЛИ — Личното жилище на свободния в рамките на заслона.

(Хартиената книга предостави Мартин Дамянов.)

Издание:

Франк Хърбърт. Дюн I

Роман

Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна, 1987

Библиотека „Галактика“, №90

Редакционна колегия: Любен Дилов, Светозар Златаров, Елка Константинова,

Агоп Мелконян, Димитър Пеев, Огнян Сапарев, Светослав Славчев

Преведе от английски: Виолета Чушкова

Рецензент: д-р Светослав Славчев

Консултант: Стефан Лефтеров

Редактор: Гергана Калчева-Донева

Оформление: Богдан Мавродинов, Жеко Алексиев

Рисунка на корицата: Текла Алексиева

Художествен редактор: Иван Кенаров

Технически редактор: Пламен Антонов

Коректори: Паунка Камбурова, Янка Енчева

Английска. I издание. Дадена за набор на 27.V.1987 г.

Подписана за печат на 22.IX.1987 г. Излязла от печат месец Х.1987 г.

Формат 32/70×100 Изд. №2085 Печ. коли 22 Изд. коли 14,24 УИК 16,08

Страници: 352. ЕКП 9536615531; 5637–230–87. Цена 2,50 лв.

Книгоиздателство „Георги Бакалов“ — Варна

Държавна печатница „Георги Димитров“ — София

Ч 820–31

© Виолета Чушкова, преводач, 1987

© Светослав Славчев, предговор, 1987

© Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев, библиотечно оформление, 1979

© Текла Алексиева, рисунка на корицата, 1987

c/o Jusautor, Sofia

© Frank Herbert, 1965

Dune. Book one
New English Library
Times mirror, 1974

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.